

Uradni list

Evropske unije

C 301

Slovenska izdaja

Informacije in objave

Letnik 65

5. avgust 2022

Vsebina

I Resolucije, priporočila in mnenja

RESOLUCIJE

Odbor regij

149. plenarno zasedanje OR, 27. 4. 2022–28. 4. 2022

2022/C 301/01	Resolucija Evropskega odbora regij o podpori regij in mest EU Ukrajini	1
2022/C 301/02	Resolucija Evropskega odbora regij – REPowerEU: mesta in regije pospešujejo energetske prehode	6

MNENJA

Odbor regij

149. plenarno zasedanje OR, 27. 4. 2022–28. 4. 2022

2022/C 301/03	Mnenje Evropskega odbora regij – Krepitev odnosov med EU in Združenim kraljestvom na podnacionalni ravni ter blažitev teritorialnih posledic izstopa Združenega kraljestva iz EU	11
2022/C 301/04	Mnenje Evropskega odbora regij – Novi evropski Bauhaus – Lepo, trajnostno, skupaj	16
2022/C 301/05	Mnenje Evropskega odbora regij – Misije Evropske unije	22
2022/C 301/06	Mnenje Evropskega odbora regij – Evropski organ za pripravljenost in odzivanje na izredne zdravstvene razmere	33
2022/C 301/07	Mnenje Evropskega odbora regij – Gospodarstvo EU po COVID-19: posledice za ekonomsko upravljanje	40
2022/C 301/08	Mnenje Evropskega odbora regij – Zagotavljanje globalne minimalne davčne stopnje za mednarodne skupine v Uniji	45

SL

2022/C 301/09	Mnenje Evropskega odbora regij – Evropska strategija za univerze	51
2022/C 301/10	Mnenje Evropskega odbora regij – Prihodnja pravila EU o državni pomoči v kmetijskem in gozdarskem sektorju ter na podeželju	56
2022/C 301/11	Mnenje Evropskega odbora regij – Strategija EU za gozdove do leta 2030	61

III Pripravljalni akti

Odbor regij

149. plenarno zasedanje OR, 27. 4. 2022–28. 4. 2022

2022/C 301/12	Mnenje Evropskega odbora regij – Socialno pravično izvajanje zelenega dogovora	70
2022/C 301/13	Mnenje Evropskega odbora regij – Krepitev demokracije in integritete volitev	102
2022/C 301/14	Mnenje Evropskega odbora regij – Omogočanje ustreznega delovanja sistema trgovanja z emisijami in mehanizma za ogljično prilagoditev na mejah za mesta in regije EU	116
2022/C 301/15	Mnenje Evropskega odbora regij – Sprememba direktive o energijski učinkovitosti za doseg novih podnebnih ciljev za leto 2030	139
2022/C 301/16	Mnenje Evropskega odbora regij – Sprememba direktive o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov za doseg novih podnebnih ciljev za leto 2030	184
2022/C 301/17	Mnenje Evropskega odbora regij – Revizija uredbe LULUCF in uredbe o porazdelitvi prizadevanj . . .	221

I

(Resolucije, priporočila in mnenja)

RESOLUCIJE

ODBOR REGIJ

149. PLENARNO ZASEDANJE OR, 27. 4. 2022–28. 4. 2022

Resolucija Evropskega odbora regij o podpori regij in mest EU Ukrajini

(2022/C 301/01)

EVROPSKI ODBOR REGIJ (OR)

1. obsoja, da je Ruska federacija ob podpori Belorusije 24. februarja 2022 brez povoda in neupravičeno napadla Ukrajino;
2. poziva k takojšnjemu in brezpogojnemu premirju ter vzpostavitvi varnih humanitarnih koridorjev. Rusija mora nemudoma ustaviti vojaško dejavnost ter umakniti vse vojaške in paravojaške enote ter upravne uslužbence z okupiranih ukrajinskih ozemelj;
3. poudarja, da je ta invazija kriminalno dejanje proti ukrajinskemu ljudstvu ter suverenosti in ozemeljski nedotakljivosti Ukrajine ter brutalna kršitev načel demokracije in pravne države; nadalje poudarja, da ruska vojska z vsesplošnimi napadi na civiliste, med drugimi na župane mest in vasi, izvaja vojna hudodelstva, ki pomenijo kršitev mednarodnega prava, zlasti Ustanovne listine ZN, Helsinške sklepne listine, Pariške listine za novo Evropo in memorandum iz Budimpešte. Vse kršitve človekovih pravic, vojna hudodelstva in hudodelstva zoper človečnost na ozemlju Ukrajine je treba dokumentirati, preiskati in obravnavati v pristojnosti Mednarodnega kazenskega sodišča;
4. izraža solidarnost z ukrajinskim ljudstvom, ki brani svojo državo pred ruskimi napadalci; izraža tudi najglobljo žalost zaradi smrtnih žrtev in trpljenja ljudi, ki so jih povzročila ruska grozodejstva;
5. ponovno potrjuje, da podpira ukrajinske lokalne in regionalne oblasti, ter poziva k takojšnji izpustitvi ukrajinskih županov in javnih uslužbencev, ki so jih ugrabile ruske okupacijske sile in s tem kršile četrto ženevsko konvencijo;
6. vztraja, da lahko le ukrajinsko ljudstvo demokratično izbere svoje voditelje na nacionalni, regionalni in lokalni ravni, ter izjavlja, da ne bo priznal regionalnega ali lokalnega vodstva, ki bi ga Rusija postavila v Ukrajini, ali sodeloval z njim;

Konkretna solidarnost z lokalnimi in regionalnimi oblastmi

7. poudarja izredno solidarnost, ki jo državljani EU izkazujejo ljudem, ki bežijo pred vojno v Ukrajini; je zaskrbljen za Ukrajince, ki jih proti njihovi volji izganjajo na ozemlje pod ruskim nadzorom; izraža pohvalo organom Evropske unije za njihovo enotnost ob ruski vojni z Ukrajino, za krepitev solidarnosti z neposredno humanitarno pomočjo in nujno pomočjo civilne zaščite ter za aktiviranje mehanizma takojšnje zaščite za tiste, ki bežijo pred vojno; poudarja, da bo v prihodnjih mesecih treba to pomoč znatno povečati, da bi preprečili humanitarno krizo v obmejnih regijah EU;

8. se zavezuje, da bo mesta in regije nadalje spodbujal k nudenju pomoči beguncem iz Ukrajine; zlasti poudarja potrebe v obmejnih regijah v smislu logistične podpore pri prvem sprejemu in tranzitu;
9. poziva lokalne in regionalne oblasti po Evropi, naj zaprosijo za podporo ali jo ponudijo na platformi *Help Ukraine: Info-Support Hub* ⁽¹⁾, ki jo je vzpostavil OR;
10. se strinja s pozivom lokalnih in regionalnih oblasti iz Ukrajine in EU, naj se zaradi procesa obnove oživijo ali vzpostavijo partnerstva ter pobratenja mest in regij;

Krepitev evropske perspektive Ukrajine

11. poudarja, da so ukrajinske reforme v zvezi z decentralizacijo in regionalnim razvojem pomembno prispevale k utrjevanju lokalne demokracije, okrepile samoupravo in splošno odpornost lokalnih skupnosti v državi, kar je pomemben element ukrajinskega odpora proti ruskim napadalcem. Te reforme so bile izvedene z znatno podporo regij in mest Evropske unije, tudi s programom *U-LEAD with Europe*, ter ciljno usmerjeno podporo OR v okviru njegove projektne skupine za Ukrajino in dejavnosti sodelovanja med sorodnimi akterji. Ukrajina se je z uspešnostjo teh reform za decentralizacijo približala Evropski uniji in njenim vrednotam svobode, demokracije in pravne države;
12. poziva mednarodno skupnost, naj pripravi načrt za pomoč in okrevanje za Ukrajino, da bi podprla ukrajinsko gospodarstvo, njene institucije in javne storitve ter obnovo uničene infrastrukture; v zvezi s tem pozdravlja sklep Evropskega sveta o ustanovitvi solidarnostnega skrbniškega sklada za Ukrajino, in poziva k organizaciji mednarodne konference za zbiranje sredstev med partnerji; poudarja, da mora tudi Rusija, ki je odgovorna za uničenje, z vojno odškodnino prispevati k obnovi Ukrajine;
13. podpira Ukrajino pri pridobivanju statusa države kandidatke za članstvo v EU v skladu s členom 49 Pogodbe o Evropski uniji in na podlagi iste revidirane metodologije pristopnih pogajanj, kot se uporablja za Zahodni Balkan, z večjim poudarkom na načelu pravne države in demokratičnih institucijah; poudarja, da je treba pozitivno obravnavati tudi prošnji za članstvo v EU, ki sta ju vložili Gruzija in Moldavija. Hkrati je treba brez odlašanja nadaljevati vključevanje Ukrajine na notni trg EU v skladu s pridružitvenim sporazumom;

Financiranje podpornih ukrepov

14. pozdravlja svežnja CARE in CARE+ Evropske komisije (kohezijski ukrep za begunce v Evropi) in prožnost v okviru svežnja REACT-EU ter poudarja prednosti neposredne vključenosti regionalnih in lokalnih oblasti v načrtovanje, upravljanje in izvajanje svežnjev CARE in REACT-EU; poudarja, da morajo biti prilagoditve programov kohezijske politike skladne z načelom neškodovanja koheziji, ki je bilo nedavno uvedeno v osmem kohezijskem poročilu;
15. poudarja, da je kohezijska politika tako v času pandemije COVID-19 kot v odzivanju na posledice vojne v Ukrajini dokazala, da lahko prinese kratkoročne rezultate, ko je to potrebno. Vendar vztraja, da dejanski cilj kohezijske politike – okrepitev ekonomske, socialne in teritorialne kohezije z zmanjšanjem razlik med regijami – ne sme tekmovati s temi cilji;
16. pozdravlja prekinitev programov čezmejnega sodelovanja, v katere so vključeni ruski in beloruski partnerji; poziva k okrepitvi obstoječih programov med regijami EU (Poljska, Madžarska, Romunija, Slovaška) in Ukrajino; poudarja, da je finančna podpora lokalnim in regionalnim oblastem, ki mejijo na Ukrajino, in državam, ki nanjo ne mejijo, a sprejemajo največ beguncem, mnogo premajhna in jo je treba znatno povečati glede na vlogo, ki jo imajo ne le pri zagotavljanju zatočišča beguncem, temveč tudi pri njihovem vključevanju v svoj izobraževalni, zdravstveni in stanovanjski sistem;
17. podpira ustanovitev stalne krizne rezerve za blaženje prihodnjih izrednih razmer, ki bo dopolnjevala ali okrepila obstoječe instrumente za obvladovanje nepredvidenih dogodkov in prožnost; poziva k oblikovanju enotnega instrumenta EU za ukrajinske begunce na lokalni ravni, v katerem bi se zbrala vsa finančna sredstva, ki so na voljo lokalnim in regionalnim oblastem za nudenje zatočišča beguncem, da bi poenostavili, posplošili in pospešili uporabo razpoložljivih sredstev;

⁽¹⁾ Help Ukraine: Info-Support Hub je platforma za povezovanje tranzitnih regij ter preobremenjenih lokalnih in regionalnih oblasti s tistimi iz drugih držav članic EU, ki razpolagajo z zmogljivostmi in lahko pomagajo.

18. ugotavlja, da bodo najbolj prizadete države članice in regije morda morale revidirati svoje načrte za okrevanje in odpornost na podlagi ustreznega posvetovanja z regionalnimi oblastmi, zlasti zaradi vse večjega ekonomskega učinka vojne na države EU;

Sprejem beguncev iz Ukrajine

19. poudarja, da so lokalne in regionalne oblasti v prvih vrstah, ko gre za sprejemanje milijonov beguncev v sosednjih državah, pa tudi notranje razseljenih oseb v Ukrajini^(?), ter da je to največja begunska kriza po drugi svetovni vojni; opozarja, da bi morali imeti vsi begunci, ne glede na njihov izvor, politično pripadnost ali spolno usmerjenost, pravico do enake dobrodošlice v vseh regijah in mestih v EU kot begunci iz Ukrajine;

20. pozdravlja uporabo direktive o začasni zaščiti, ki jo je treba zdaj v celoti izvajati na dobro usklajen, velikodušen, vključujoč in prilagodljiv način, da se zagotovi dostop do trga dela, stanovanj, zdravstvenega varstva, izobraževanja in socialne podpore vsem ljudem, ki bežijo iz Ukrajine. Pri tem se je treba osredotočiti na ranljive skupine, zlasti ženske in otroke, ne glede na njihovo etnično poreklo, politično pripadnost ali spolno usmerjenost;

21. želi spomniti na posebnosti Direktive Sveta 2001/55/ES^(?) o začasni zaščiti, ki daje beguncem možnost izbire, v kateri državi članici EU se želijo začasno nastaniti (člen 26), in poudarja, da priznavanje pravice do prostega gibanja in avtonomnosti beguncev pozitivno prispeva k zmanjšanju pritiska na nacionalne azilne sisteme in sprejemne zmogljivosti v obmejnih regijah;

22. poziva k vzpostavitvi prostovoljnega evropskega mehanizma premestitev ob upoštevanju sprejemnih zmogljivosti regionalnih in lokalnih oblasti; ponovno poziva, naj se mestom in regijam EU zagotovi neposreden dostop do sredstev EU za migracije in vključevanje; poziva Komisijo, naj predlaga okvirni sistem za porazdelitev beguncev med prihodnjimi begunskimi krizami; poziva države članice EU, naj priznajo takšne prostovoljne zaveze in si prizadevajo za njihovo izpolnjevanje;

23. poudarja, da je veliko ukrajinskih beguncev posebno ranljivih in da jih je približno polovica mladoletnih; nadalje poudarja, da je med več sto tisoč otroki na begu veliko takih, ki so brez spremstva ter potrebujejo posebno zaščito in skrb; podpira sveženj ukrepov za zaščito ukrajinskih begunskih otrok, med katerimi naj ima prednost njihovo šolanje;

24. poziva k odločnim ukrepom za preprečevanje trgovine z ljudmi, saj je večina ljudi, ki beži iz Ukrajine, žensk in otrok, poročila o človekovih pravicah pa kažejo, da se organizirane kriminalne združbe pogosteje osredotočajo nanje, zlasti za namene spolnega ali delovnega izkoriščanja;

25. poudarja, da je treba beguncem ponuditi jezikovne tečaje, izobraževanje in usposabljanje; v zvezi s tem poudarja potencial mreže OR Mesta in regije za vključevanje migrantov;

Vpliv na politike EU

26. spodbuja takojšnje ukrepe vseh evropskih regij za zmanjšanje odvisnosti EU od tretjih držav, zlasti od uvoza ruskih energentov, in poziva Evropsko komisijo, naj podpre njihova prizadevanja;

27. podpira poziv k popolni prepovedi uvoza ruskega plina, nafte in premoga v Evropo ter spodbuja lokalne in regionalne oblasti, naj začnejo sestavljati načrte za izredne razmere, da bodo pripravljene na posledice takšnih sankcij;

^(?) Stanje glede ukrajinskih beguncev (unhcr.org).

^(?) Direktiva Sveta 2001/55/ES z dne 20. julija 2001 o najnižjih standardih za dodelitev začasne zaščite v primeru množičnega prihoda razseljenih oseb in o ukrepih za uravnoteženje prizadevanj in posledic za države članice pri sprejemanju takšnih oseb (UL L 212, 7.8.2001, str. 12).

28. meni, da lahko načrt REPowerEU⁽⁴⁾ pospeši prehod na čisto energijo, poveča energetska varnost EU, zmanjša njeno odvisnost od uvoza fosilnih goriv in surovin iz tretjih držav, zlasti Ruske federacije, ter s tem ublaži politična, gospodarska in varnostna tveganja, ki so posledica uvoza; se zavzema za obsežne naložbe in konkretne ukrepe za spodbuditev uporabe energije iz obnovljivih virov, večjo energijsko učinkovitost in prihranke, krožnost, elektrifikacijo in raziskave v alternativna trajnostna goriva kot resnično dolgoročno varne in dosegljive rešitve;

29. vztraja, da učinki vojne ne bi smeli biti v škodo podnebnim ukrepom in trajnostnosti, kot so določeni v Pariškem sporazumu in agendi ZN za trajnostni razvoj do leta 2030, in znova potrjuje svojo zavezanost evropskemu zelenemu dogovoru, ki je tudi pot do okrepitev strateške avtonomnosti EU;

30. meni, da morajo prizadevanja EU za večjo energetska neodvisnost vključevati tudi popolno opustitev projektov Severni tok in Severni tok 2;

31. izraža veliko zadovoljstvo z nedavno sinhronizacijo ukrajinskega in moldavijskega električnega omrežja z evropskim celinskim omrežjem;

32. upošteva poziv ukrajinskih lokalnih in regionalnih oblasti mednarodni skupnosti, naj jim pomaga pri obvladovanju okoljskih izrednih razmer, ki jih je povzročila invazija, tudi na območjih jedrskih elektrarn in kemičnih tovarn;

33. pozdravlja odločitev Evropske komisije o začetku pogajanj z Ukrajino za pridružitve programu LIFE, da bi lahko izkoristila financiranje za pomoč pri obnovi okolja po uničenju, ki ga je povzročila ruska invazija, naj bo to onesnaženje, uničenje ekosistemov ali drugi dolgoročni učinki;

34. poudarja, da bo konflikt neizogibno imel hude posledice za agroživilski sektor EU, saj sta Ukrajina in Rusija pomembni izvoznici številnih kmetijskih proizvodov (kot so žito in oljnice) in dušikovih gnojil; poudarja, da mora EU okrepiti svojo zavezanost, da bo uvedla trajnostne prehranske sisteme in hkrati vsem zagotovila cenovno dostopnost kakovostne hrane z zmanjšanjem odvisnosti od uvoza ključnih kmetijskih proizvodov in inputov; izraža globoko zaskrbljenost nad dejstvom, da so motnje v izvozu iz Ukrajine in Rusije že privedle do velikega porasta cen kmetijskih proizvodov na svetovni ravni ter da se posledice čutijo zlasti v najrevnejših državah in regijah sveta;

Dodatne ugotovitve

35. podpira pravice Rusov in Belorusov, ki protestirajo proti Putinovi vojni in branijo svoje pravice do poštenih volitev, svobode izražanja in zbiranja, ter zahteva takojšnjo izpustitev neupravičeno pridržanih protestnikov;

36. podpira dodatne usklajene stroge sankcije proti Rusiji in Belorusiji, da bi učinkovito zatrli ruske zmožnosti za nadaljnjo agresijo; predlaga, naj Komisija predstavi smernice za izvrševanje in izvajanje sankcij, saj so tudi na regionalni in lokalni ravni še vedno razlike v instrumentih in postopkih, ki se uporabljajo za preverjanje lastništva podjetij, premoženja in nepremičnin;

37. poudarja, da bi bilo treba vse države kandidatke in potencialne države kandidatke za članstvo v EU spodbujati, naj se pridružijo sankcijam, ki so bile sprejete na ravni EU, da bi poudarile svojo zavezanost EU in njenim vrednotam;

38. obsoja rusko propagando in sovražni govor, ki podžigata konflikt in storilce vojnih hudodelstev; poziva k učinkovitim ukrepom na evropski, nacionalni, regionalni in lokalni ravni za boj proti takšni propagandi in njeno preprečevanje; nasprotuje demonstracijam v podporo ruski agresiji v evropskih mestih;

⁽⁴⁾ Sporočilo Komisije z naslovom REPowerEU: skupni evropski ukrepi za cenovno dostopnejšo, zanesljivejšo in bolj trajnostno energijo, 8. marec 2022.

39. naroča svojemu predsedniku, naj to resolucijo predloži Evropski komisiji, Evropskemu parlamentu, francoskemu in češkemu predsedstvu Sveta EU, predsedniku Evropskega sveta ter ukrajinskemu predsedniku, vladi in parlamentu.

V Bruslju, 28. aprila 2022

Predsednik
Evropskega odbora regij
Apostolos TZITZIKOSTAS

Resolucija Evropskega odbora regij – REPowerEU: mesta in regije pospešujejo energetske prehod

(2022/C 301/02)

EVROPSKI ODBOR REGIJ (OR),

- ob upoštevanju visokih in še naraščajočih cen energije, ki jih je v procesu okrevanja po epidemiji COVID-19 povzročila svetovna potreba po energiji, zlasti plinu, ter zaradi katerih se od poletja 2021 zmanjšuje kupna moč gospodinjstev in podjetij,
- ob upoštevanju sporočila in nabora orodij za spopadanje z naraščajočimi cenami energije z dne 13. oktobra 2021, ki ju je pripravila Evropska komisija,
- ob upoštevanju tega, da je Ruska federacija ob podpori Belorusije 24. februarja 2022 v Ukrajini začela neizzvano in neupravičeno invazijo,
- ob upoštevanju sporočila Komisije o REPowerEU: skupni evropski ukrepi za cenovno dostopnejšo, zanesljivejšo in bolj trajnostno energijo z dne 8. marca 2022,
- ob upoštevanju Izjave iz Versaillesa, ki so jo na neformalnem srečanju 10. in 11. marca 2022 sprejeli voditelji držav in vlad EU,
- ob upoštevanju sporočila Komisije o zanesljivosti oskrbe z energijo in dostopnih cenah energije, predloga uredbe o skladiščenju plina in začasnega okvira za krizne ukrepe državne pomoči z dne 23. marca 2022,
- ob upoštevanju skupne projektne skupine za energetske varnost, ki jo bodo nemudoma ustanovile Evropska komisija in ZDA,
- ob upoštevanju sklepov predsedstva Evropskega sveta z dne 24. in 25. marca 2022,
- ob upoštevanju svojih sedanjih prizadevanj v okviru svežnja „Pripravljeni na 55“ v obliki mnenj in delovne skupine za zeleni dogovor na lokalni ravni;

Soočanje z več krizami

1. pozdravlja pobude Evropske komisije za spopadanje s sedanjimi visokimi cenami energije, ki rastejo od poletja 2021 in so se še povišale zaradi nezakonite, neizzvane in neupravičene vojne v Ukrajini, ki jo je začela Ruska federacija; poudarja, da samo postopna odprava odvisnosti od fosilnih goriv iz Ruske federacije ne bo dovolj, ter meni, da lahko načrt REPowerEU pospeši energetske prehod, na splošno zmanjša odvisnost EU od uvožene energije in surovin ter tako ublaži politična, gospodarska in varnostna tveganja, povezana s tem uvozom; kljub temu globoko obžaluje, da v načrtu ni jasno omenjena vloga mest in regij pri spopadanju s trenutno energetske krizo ter zagotavljanju dolgoročnih rešitev zanjo;
2. izraža tudi zaskrbljenost, ker naj bi energetska kriza po pričakovanjih na mesta in regije EU vplivala nesorazmerno, saj se njihove sposobnosti za odzivanje na motnje v dobavi energije in naraščajoče cene energije razlikujejo, ter poziva Evropsko komisijo in države članice, naj te razlike ustrezno upoštevajo pri načrtovanju in izvajanju zadevnih ukrepov;
3. je zelo zaskrbljen zaradi ugotovitev iz zadnjega poročila Medvladnega panela za podnebne spremembe z naslovom *Climate Change 2022 – Impacts, Adaptation and Vulnerability* (Podnebne spremembe 2022 – vplivi, prilagajanje in ranljivost) ⁽¹⁾, ki potrjuje, da številnih posledic podnebnih sprememb ni več mogoče odpraviti; poudarja, da ne smemo več odlašati z ukrepi za prilagajanje in blaženje, pri čemer so ključne lokalne in regionalne oblasti;

⁽¹⁾ https://report.ipcc.ch/ar6wg2/pdf/IPCC_AR6_WGII_FinalDraft_FullReport.pdf

4. poudarja, da mora cilj energetske varnosti nenazadnje podpreti cilj podnebne nevtralnosti in energetskega prehoda. Pot do varne, cenovno dostopne in trajnostne energije je edini izhod iz sedanje krize, primeren za prihodnost; v zvezi s tem poziva zakonodajalca EU, naj bosta bolj ambiciozna in pospešita sprejetje svežnja „Pripravljeni na 55“, v katerem se posebno upoštevajo mnenja OR o revizijah direktive o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov in direktive o energetske učinkovitosti ter o direktivi o energetske učinkovitosti stavb;

5. pozdravlja, da je energijska učinkovitost obveljala za glavno načelo, in ponavlja, da regije in mesta EU bistveno prispevajo k izboljšanju energijske učinkovitosti; poziva Komisijo, naj v svojo strategijo vključi pojem energijske zadostnosti ⁽²⁾, tj. pristop, katerega cilj je doseči, da bodo imeli vsi ljudje dostop do energetskih storitev, ki jih potrebujejo, in do pravičnega deleža energetskih storitev, ki jih želijo, pri tem pa zagotoviti, da vplivi energetskega sistema ne bodo presežali omejitev okolja;

6. poudarja, da so obstoječa inovativna orodja upravljanja za sodelovanje in gradnjo zmogljivosti, kot so Konvencija županov, Evropsko svetovalno vozlišče za energetske revščine, evropski podnebni pakt, pobuda Čista energija za otoke EU in druge podobne pobude EU, ključna za pospešitev nujnega prehoda na cenovno dostopno, trajnostno in varno energijo;

7. poziva Komisijo in države članice, naj podprejo vzpostavitev enotnih kontaktnih točk za izvajanje načrta REPowerEU na regionalni in lokalni ravni ter pri tem tesno sodelujejo z Evropsko investicijsko banko;

8. poziva Komisijo, naj z namensko tehnično in finančno podporo za lokalne in regionalne oblasti spodbuja sistematično posnemanje sedanjih dobrih praks, da bi zmanjšala breme začetnih stroškov, ki jih prinašajo ukrepi za energijsko učinkovitost, pri tem pa posebno pozornost nameni ranljivim gospodinjstvom, mikro in malim podjetjem ter potrošnikom;

9. ugotavlja, da je Komisija z naborom orodij za spopadanje z naraščajočimi cenami energije ⁽³⁾ prvič predlagala orodja za ublažitev socialnih posledic sedanje energetske krize, a meni, da nabor ni dovolj učinkovit in bi ga bilo treba okrepiti; meni, da bi se bilo treba osredotočiti zlasti na dolgoročne rešitve za energetske neodvisno Evropo brez fosilnih goriv in obenem izvesti korenite spremembe v vseh sektorjih za odpravo energijske revščine in revščine na področju mobilnosti;

10. poziva Komisijo, naj pri oblikovanju dolgoročnih rešitev za doseganje energetske samozadostnosti upošteva težave regij, odvisnih od fosilnih goriv, ki jih ni mogoče priključiti na celinsko omrežje, kot so najbolj oddaljene regije;

Skupno spodbujanje energije iz obnovljivih virov ter povečanje energijske učinkovitosti in prihrankov energije z načrtom REPowerEU

11. poziva Komisijo in države članice, naj zagotovijo, da bodo velike naložbe in konkretni ukrepi za hitrejšo uvedbo različnih vrst energije iz obnovljivih virov, povečanje energijske učinkovitosti in prihrankov energije ter spodbujanje raziskav na področju alternativnih trajnostnih goriv obravnavani prednostno in medsebojno povezani;

12. z zanimanjem pričakuje predlog Evropske komisije za hitrejši postopek izdaje dovoljenj, v katerem se bo upoštevalo načelo subsidiarnosti na področju energije iz obnovljivih virov, in poziva k uvedbi podobnih ukrepov v zvezi s ključnimi projekti na področju energijske učinkovitosti; poziva Komisijo, naj okrepi obstoječa orodja za zagotavljanje tehnične podpore lokalnim in regionalnim oblastem; v skladu s tem pozdravlja predlog evropske pobude za strešne sončne panele, ki ga bo vsebovalo prihajajoče sporočilo Evropske komisije o strategiji za sončno energijo, napovedano za junij; poziva države članice, naj uvedejo spodbude za nakup, kot so kratkoročni programi nepovratnih sredstev za potrošnike;

13. poudarja, da je za pospešitev načrtovanja in postopkov izdaje dovoljenj ključno, da imajo infrastrukturni projekti javno podporo, ter poziva Komisijo in države članice, naj na tem področju spodbujajo širitev dobrih praks, na primer tistih, ki so navedene v nedavnem poročilu mreže regionalnih središč OR o infrastrukturi;

⁽²⁾ <https://www.energysufficiency.org>

⁽³⁾ Spopadanje z naraščajočimi cenami energije: nabor orodij za ukrepanje in podporo, 13. oktober 2021 (COM(2021) 660 final).

14. meni, da je razogljičenje javnih in zasebnih stavb v središču evropskega zelenega dogovora in ključni del rešitve za sedanjo krizo, saj bi se z njim močno zmanjšala potreba po plinu; poziva Komisijo, naj pospeši tako uvedbo toplotnih črpalk⁽⁴⁾ v okviru načrta REPowerEU kot izvajanje raziskav na področju inovativnih rešitev, ki bodo zagotovile, da bo naš stavbni fond čim bolj pameten in podnebno nevtralen;

15. poziva Komisijo, naj olajša tudi vzpostavljanje javno-zasebnih konzorcijev za prenavo stavb, v katerih bodo predstavniki industrije ter lokalnih in regionalnih oblasti, da bi se spodbujali povezani svežnji za prenavo, v katerih so predvidene posodobitve ogrevanja in hlajenja stavb, oblikoval program industrijske izolacije za pridobivanje stroškovno učinkovitih naložb s kratko vračilno dobo ter podprlo usposabljanje zaposlenih na področju prenavo;

16. meni, da so v sporočilu o REPowerEU možnosti za prihranek energije premalo izkoriščene, ter poziva Komisijo in države članice, naj razmislijo o ukrepih, kot so kampanje za spodbujanje sprememb vedenja;

17. obžaluje zamudo pri sprejetju zakonodaje o obnovi narave in poudarja, da sta zaščita in obnova biotske raznovrstnosti neločljivo povezani s prilagajanjem na podnebne spremembe ter da morata ostati ključni steber zelenega prehoda v okviru evropskega zelenega dogovora; poziva Komisijo, naj v skladu z načelom subsidiarnosti regionalne in lokalne oblasti polno vključi v določanje območij, primernih za izvedbo projektov na področju energije iz obnovljivih virov, da bi zagotovila njihovo popolno skladnost z načelom neškodovanja;

18. verjame, da je energetska varnost in podnebno nevtralnost mogoče doseči le, če se bo Evropska unija lahko zanesla na trden in popolnoma povezan notranji trg električne energije ter dobro delujoč trg ogljika; poudarja, da kratkoročni ukrepi, kot sta boljše skladiščenje zemeljskega plina in povečanje uvoza utekočinjenega zemeljskega plina, ne smejo povečati odvisnosti od njiju in morajo biti združljivi z zelenim plinom, da se bomo z obnovljivim vodikom in drugimi obnovljivimi gorivi lahko pripravili na podnebno nevtralnost; poziva k boljšemu medsebojnemu dopolnjevanju in povezovanju plina, vodika in električne energije v Evropski uniji, tudi s popolno sinhronizacijo električnih omrežij;

19. poudarja, da je pomembno popolnoma zajeti in izkoristiti proizvajalce-odjemalce in lokalne skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov, ter priporoča manj strogo opredelitev pametnih omrežij v vseevropskem energetskem omrežju (TEN-E) in njegovi infrastrukturi; poudarja, da je treba nove male proizvajalce priključiti na nizkonapetostna in srednjenapetostna omrežja; poziva Komisijo, naj zagotovi okvir za združevanje več manjših projektov, ki bo posebej prilagodljiv za obmejne regije, da se omogočita vzpostavitev nekaterih združenih čezmejnih projektov in pridobitev morebitnega financiranja za ta prizadevanja; poudarja, da lahko k tem projektom pomembno prispeva evropsko združenje za teritorialno sodelovanje; opozarja na nepogrešljivo vlogo, ki jo imajo podeželska območja pri proizvodnji energije iz obnovljivih virov;

20. poudarja, da je sedanja energetska kriza priložnost za znatno povečanje elektrifikacije in proizvodnje obnovljivega vodika, ki sta čisti rešitvi za razogljičenje našega gospodarstva; poziva Komisijo, naj predstavi ambiciozne in konkretne ukrepe za vzpostavitev pospeševalnika za vodik, vključno s fiksno časovnico za vsak ukrep; poziva Komisijo, naj kot osrednji ukrep v zvezi s tem pripravi pobudo EU o vodikovih dolinah, ki te krepki, strukturno podpira njihovo evropsko mreženje in čezmejno sodelovanje ter vključuje financiranje iz sklada EU za inovacije in večje financiranje prek skupnega podjetja za partnerstvo za čisti vodik; pozdravlja predlog o vzpostavitvi globalnega evropskega mehanizma za vodik in poziva, naj se vanj vključijo regije EU, ki so na tem področju že dejavne; poziva evropska zakonodajalca, naj pri sprejemanju svežnja „Pripravljeni na 55“, vključno z zakonodajnim svežnjem o razogljičenju trga s plinom, dosledno podpreta pospešeno uvajanje zelenega vodika na trg;

21. poziva k posodobitvi veljavnih pravil o državni pomoči, da bodo bolje omogočala sofinanciranje, delovanje in nadaljnji razvoj javne električne polnilne infrastrukture, in meni, da bi morale biti s tem povezane naložbe upravičene do javne podpore, kot je navedeno v nedavnem infrastrukturnem poročilu mreže regionalnih središč OR;

⁽⁴⁾ Toplotne črpalke, ki so podobne klimatskim napravam in se namestijo na zunanjo stran stavb, domove ogrevajo z gibanjem namesto s proizvodnjem toplote. Toploto s pomočjo električne energije pridobivajo in zbirajo iz zunanjega zraka, tal ali vode in jo nato „načrpajo“ v stavbo.

Načrtu REPowerEU naproti v partnerstvu z mesti in regijami

22. poudarja, da bi moral prihajajoči načrt REPowerEU vključevati načrt za financiranje in usmerjanje obstoječega ali novega financiranja EU, da bi lokalne in regionalne oblasti podprli pri njegovem izvajanju; poziva države članice, naj preusmerijo neporabljena sredstva mehanizma za okrevanje in odpornost ter jih namenijo za podporo lokalnemu načrtovanju na področju energetske varnosti in naložb v obnovljive vire;

23. poziva Komisijo, naj ga kot institucionalnega partnerja vključi v novo usklajevalno skupino za energijsko revščino in ranljive odjemalce, da se olajša izmenjava informacij in usklajevanje med Komisijo in državami članicami o vprašanih, povezanih s pripravo in izvajanjem prihodnjega načrta REPowerEU, zakonodaje Unije ter njenih programov in politik za ranljiva gospodinjstva in odjemalce, ki sta jih prizadeli energijska revščina in revščina na področju mobilnosti, na vseh ravneh. OR je pripravljen prispevati k temu medinstitucionalnemu sodelovanju prek svoje delovne skupine za zeleni dogovor na lokalni ravni, in sicer z opredelitvijo ozkih grl ter možnosti za okrepitev prizadevanj v začetni fazi in povečanje ukrepov svežnja „Pripravljeni na 55“ na lokalni in regionalni ravni, tudi z izmenjavo dobrih praks, izkušenj in strokovnega znanja;

24. je seznanjen, da je v uredbi o Evropskem skladu za regionalni razvoj določeno, da mora biti vsaj 30 % virov v vseh kategorijah regij namenjenih za spodbujanje bolj zelene, nizkoogljične in odporne Evrope ter njenih regij; poziva države članice in regije, naj priložnosti, ki jih ponujajo evropski strukturni in investicijski skladi, izkoristijo za financiranje projektov na področju energetskega prehoda, tudi energijske učinkovitosti, energije iz obnovljivih virov in razvoja pametnih energetskih sistemov, omrežij in shranjevanja zunaj vseevropskega energetskega omrežja;

25. pozdravlja objavo posebnega razpisa v okviru Instrumenta za tehnično podporo, namenjenega podpori državam članicam pri odpravljanju njihove odvisnosti od fosilnih goriv iz Rusije, a obžaluje, da je bil rok za vložitev prošenj za to podporo tako kratek; poziva Komisijo, naj zagotovi, da bo Instrument za tehnično podporo dostopnejši in bo tako podprl lokalne in regionalne oblasti, zlasti tiste v manj razvitih regijah, ki se spoprijemajo z največjo vrzeljo v zmogljivostih, saj jim ta preprečuje, da bi pri izvajanju naložb in reform kar najbolje izkoristile podporo, ki jo nudi mehanizem za okrevanje in odpornost; je pripravljen podpirati Komisijo pri zagotavljanju, da bodo lahko mesta in regije učinkovito uporabljale ta instrument;

26. se zaveda, da je oblikovanje cen ogljika ključno orodje za spodbujanje povečanih podnebnih ambicij EU, in podpira uresničevanje teh ambicij na način, ki bo vključeval vse sektorje; pozdravlja dejstvo, da se Komisija zaveda teh tveganj, in predloge za njihovo odpravo, kot je sprememba smernic o državni pomoči za sistem EU za trgovanje z emisijami; poudarja, da se z nekaterimi predlaganimi ukrepi, kot je večja obdavčitev nepričakovanih dobičkov, morda ne bo zagotovila zanesljiva podpora; se zaveda, da bi se zaradi uvedbe sistema trgovanja z emisijami v cestnem prevozu in stavbnem sektorju (ETS II) ter nezadostnih naložb v ta sektor in povišanja cen goriv lahko povečalo tveganje energijske revščine in revščine na področju mobilnosti, zato poziva Komisijo in sozakonodajalca, naj uvedejo obveznost, v skladu s katero bi morale države članice določiti, da bodo lokalne in regionalne oblasti neposredno upravljale vsaj 20 % prihodkov od prodaje pravic ETS;

27. pozdravlja sprejetje začasnega okvira za krizne ukrepe, ki bo državam članicam omogočil, da izkoristijo prožnost v okviru pravil o državni pomoči, in je namenjen podpori gospodarstva v luči ruske vojne v Ukrajini; poudarja, da je treba pozorno spremljati morebitne negativne učinke na konkurenčnost in motnje na enotnem trgu. Je seznanjen, da nedavno poročilo mreže regionalnih središč OR o infrastrukturi ⁽⁵⁾ obravnava tudi državno pomoč in vsebuje stališče, da veljavna pravila o državni pomoči niso najbolj primerna za sofinanciranje, delovanje in nadaljnji razvoj javne polnilne infrastrukture; v prihodnjem pregledu bi bilo treba zagotoviti, da bodo stroški naložb upravičeni do javne podpore;

28. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da bo sedanja kriza močno vplivala na javne finance, zato poziva Komisijo, naj uporabo splošne odstopne klavzule iz Pakta za stabilnost in rast podaljša do sprejetja novega okvira ekonomskega upravljanja in vsaj do konca leta 2023. Javne naložbe za okoljski prehod, zlasti energijsko učinkovitost in energijo iz obnovljivih virov, v okviru ekonomskega upravljanja ne bi smele biti opredeljene kot strukturni izdatki;

⁽⁵⁾ <https://cor.europa.eu/sl/news/Pages/reghub-launches-consultation-on-21st-century-rules.aspx>

29. pozdravlja ukrepe iz člena 5 direktive o električni energiji, povezane s trgom električne energije, in smernice ⁽⁶⁾, ki državam članicam omogočajo, da posežejo v določanje cen dobave električne energije; meni, da bo zaradi sedanjih geopolitičnih razmer in njihovih posledic za trg energije, ki med drugim vključujejo rast in nepredvidljivost cen električne energije, poseganje držav članic v cene ključno, da se zaščitijo ranljiva gospodarstva ter mikro in mala podjetja ter okrepi konkurenčnost, kar bo dolgoročno koristilo potrošnikom. Kljub temu ponavlja ⁽⁷⁾, da morajo biti ti ukrepi časovno omejeni, povezani z reševanjem kritičnih vidikov energetske krize in nikakor ne smejo postati strukturna sprememba, ki bi lahko škodovala liberalizaciji trga električne energije; zaradi čedalje cenejše proizvodnje energije iz obnovljivih virov predlaga razmislek o ločitvi plina in električne energije kot o možnem ukrepu za odpravo vpliva visokih cen plina na cene energije;

30. pozdravlja zakonodajni predlog za zagotovitev ustrezne ravni skladiščenja energije za naslednjo zimo in naprej; poudarja, da se morajo pri določanju takih minimalnih ravni upoštevati regionalne ocene tveganja;

31. poudarja, da je treba bolje preučiti regionalne potrebe po preusposabljanju in izpopolnjevanju ter priložnosti zanj; poziva Komisijo, naj uporabi pobude, kot sta Erasmus+ in Obzorje Evropa, da bi zagotovila tesnejše sodelovanje med industrijo in visokim šolstvom, ter naj vzpostavi pakt za znanja in spretnosti za ključne industrijske ekosisteme, kot so sektorji vodika, sončne energije, toplotnih črpalk in vetrne energije; poziva države članice, naj pospešijo svojo uporabo sredstev Evropskega socialnega sklada, Sklada za pravični prehod in mehanizma za okrevanje in odpornost, da bi spodbujale preusposabljanje in izpopolnjevanje delovne sile glede na potrebo po prilagajanju poklicnih praks krožnosti, uporabi nizkoogljičnih materialov in novim tehnologijam.

V Bruslju, 28. aprila 2022

Predsednik
Evropskega odbora regij
Apostolos TZITZIKOSTAS

⁽⁶⁾ Glej Prilogo 1 k sporočilu Evropske komisije o REPowerEU.

⁽⁷⁾ Glej mnenje OR Energija iz obnovljivih virov in notranji trg električne energije (UL C 342, 12.10.2017, str. 79), poročevalka Davia Matoniené (LT/ECR), člen 20.

MNENJA

ODBOR REGIJ

149. PLENARNO ZASEDANJE OR, 27. 4. 2022–28. 4. 2022

Mnenje Evropskega odbora regij – Krepitev odnosov med EU in Združenim kraljestvom na podnacionalni ravni ter blažitev teritorialnih posledic izstopa Združenega kraljestva iz EU

(2022/C 301/03)

Poročevalec: Michael MURPHY (IE/EPP), član grofijskega sveta Tipperary, župan občine Conmel**POLITIČNA PRIPOROČILA**

EVROPSKI ODBOR REGIJ (OR)

Splošne ugotovitve

1. pozdravlja Sporazum o trgovini in sodelovanju med EU in Združenim kraljestvom (v nadaljevanju: Sporazum), ki je začel veljati 1. maja 2021 in zagotavlja stabilen pravni okvir za odnose med obema stranema. Podpira skupen in odgovoren pristop k izvajanju Sporazuma, vključno s Protokolom o Severni Irski, in zagotavljanje enakih konkurenčnih pogojev ter ceni prizadevanja Evropske komisije, da bi našla ustvarjalne rešitve, zlasti za vprašanja, ki se porajajo v odnosih med Severno Irsko in preostalimi deli Združenega kraljestva;
2. želi spomniti, da je ta Sporazum⁽¹⁾ tudi sporazum o prosti trgovini⁽²⁾, ki vsebuje določbe o sodelovanju v gospodarskih, družbenih in okoljskih zadevah ter na področju ribištva, vendar vključuje tudi „tesno partnerstvo za varnost državljanov“ in splošen okvir upravljanja. Ugotavlja, da Sporazum zajema področja pristojnosti držav članic EU, ki ponekod sodijo med pristojnosti regij z zakonodajnimi pooblastili;
3. zato obžaluje, da Sporazum ne upošteva dovolj teritorialne razsežnosti in da vloga lokalnih in regionalnih oblasti v odnosih med EU in Združenim kraljestvom v njem ni ustrezno priznana. Te oblasti so omenjene samo, ko gre za prilagajanje nekaterih elementov sporazuma specifičnim razmeram⁽³⁾ na regionalni ravni ali v zvezi z zelo posebnimi vprašanji, kot so davčna pravila⁽⁴⁾. Poudarja, da ima civilna družba, ki je že v načelu del institucionalnega okvira, v Sporazumu točno določeno vlogo⁽⁵⁾;
4. pozdravlja sodelovanje med Evropsko unijo in Združenim kraljestvom pri odzivu na rusko agresijo na Ukrajino in poudarja, da so lokalne oblasti po Evropi v prvih vrstah pri nujenju praktične in humanitarne podpore;

⁽¹⁾ Na podlagi člena 217 PDEU.

⁽²⁾ Na podlagi člena 207 PDEU.

⁽³⁾ Stran 61.

⁽⁴⁾ Stran 249.

⁽⁵⁾ Stran 23.

Večje institucionalno priznanje odnosov med EU in Združenim kraljestvom na podnacionalni ravni kot cilj

5. poudarja, da je skupina za stike OR-Združeno kraljestvo, ustanovljena februarja 2020, edini institucionalni kanal za nadaljevanje dialoga in političnega partnerstva med lokalnimi in regionalnimi oblastmi EU ter Združenega kraljestva, pa tudi za izmenjavo strokovnega znanja, zlasti o teritorialnem sodelovanju in čezmejnih vprašanjih. Ugotavlja, da skupina deluje kot forum za vzajemno koristno razpravo o problemih in priložnostih skupnega interesa, ki so se pojavili po izstopu Združenega kraljestva iz EU, zlasti na tematskih področjih, ki ne poznajo meja (kot so podnebne spremembe, turizem, digitalni in zeleni prehod ter skupna kulturna dediščina). Predstavniki OR lahko tako v okviru te skupine s predstavniki lokalnih in regionalnih oblasti Združenega kraljestva razpravljajo o tovrstnih vprašanjih, kar OR omogoča nadaljevati te plodne odnose in jih spodbujati na podnacionalni ravni;

6. ob upoštevanju, da je Združeno kraljestvo edina država članica, ki je izstopila iz EU, ugotavlja, da bodo odnosi EU s to državo tudi v prihodnje bolj intenzivni in večdimenzionalni kot odnosi s katero koli drugo tretjo državo; pri tem je treba priznati pomen odnosov na podnacionalni ravni. Zato se zavzema za uradno priznanje skupine za stike OR-Združeno kraljestvo kot uradnega sogovornika lokalnih in regionalnih oblasti EU in Združenega kraljestva, ki v okviru Sporazuma deluje na podnacionalni ravni. To bi omogočilo ocenjevanje podnacionalne razsežnosti ključnih političnih in zakonodajnih vprašanj, ki bodo vplivala na dvostranske odnose med EU in Združenim kraljestvom, kakršne bodo na svojih interesnih področjih izvajali tudi parlamentarna skupščina, forum civilne družbe in specializirani odbori Združenega kraljestva in EU. Lokalne in regionalne oblasti v Združenem kraljestvu hkrati poziva, naj si pri britanski vladi še naprej prizadevajo za uradno priznanje skupine za stike OR-Združeno kraljestvo;

7. izrecno poziva Evropsko komisijo, naj znova preuči strukturo skupnega Partnerskega sveta, ki nadzoruje izvajanje in uporabo Sporazuma, in poskusi odpraviti neupoštevanje teritorialne razsežnosti tako, da v spremljanje in upravljanje Sporazuma vključi lokalne in regionalne oblasti. Z organizacijo lokalnih dialogov (tehnično dogovarjanje) za obravnavo vprašanj, ki so v lokalni pristojnosti (ribištvo, usposabljanje, mobilnost, teritorialno sodelovanje ...), bi prispevali k izboljšanju odnosov med EU in Združenim kraljestvom na makroravni;

8. spodbuja Evropski parlament, naj uvede vzajemno koristno formalno interakcijo med OR ter Delegacijo Evropskega parlamenta pri Parlamentarni skupščini za partnerstvo med EU in Združenim kraljestvom v zvezi z vprašanji skupnega interesa, da bi zagotovil podatke s teritorialne ravni o izvajanju Sporazuma;

9. pozdravlja sedanje pogovore na politični in tehnični ravni za odpravo težav, povezanih z izvajanjem Protokola o Severni Irski. Spremlja tudi delo Evropske komisije za dokončanje sporazuma o Gibraltarju, vendar poudarja, da takšno dogajanje, ki še ni zaključeno, ne bi smelo ovirati izjemne pripravljenosti lokalnih in regionalnih oblasti za opredelitev načinov sodelovanja;

Blažitev teritorialnih posledic brexita

10. meni, da je posledice pogajanj in začetka veljavnosti Sporazuma že od začetka leta 2020 težko ločiti od posledic pandemije COVID-19 ⁽⁶⁾. Pozdravlja študijo, ki jo je pred kratkim naročil, o *novih trgovinskih in gospodarskih odnosih med EU in Združenim kraljestvom ter posledicah za regije in mesta*, v kateri je ugotovljeno, da ima brexit asimetrične posledice za različne sektorje in regije EU, da bolj vpliva na majhna podjetja in da lahko zmanjša mobilnost človeškega kapitala ter sodelovanje med podjetji EU in Združenega kraljestva; poleg tega negativno vpliva na regije in skupnosti, ki z Združenim kraljestvom sodelujejo pri medregionalnih projektih. Pozdravlja navedbo v študiji, da bo treba za odpravo teh asimetričnih posledic v Evropi povečati proračun za rezervo za prilagoditev na brexit;

11. priznava, da regije povsod v EU občutijo teritorialne posledice brexita in da gre pri tem med drugim za gospodarska, okoljska in družbena vprašanja ter vprašanja, povezana s kulturo in izobraževanjem – od trgovanja v večjih pristaniščih, ki so še posebej izpostavljena, kot so Antwerpen, Calais, Cork, Dover, Dublin, Rotterdam in Zeebrugge, pa do prihodnosti študentskih izmenjav, sodelovanja univerz na področju podnebnih sprememb in prilagajanja nanje, regionalnih agencij za trgovino, ki iščejo alternativne trge, in vprašanj, ki pestijo državljanke, vključno z mobilnostjo in integracijo;

⁽⁶⁾ Glej Poglavitje VI letnega barometra OR 2021: <https://cor.europa.eu/en/our-work/Documents/barometer-fullreport%20web.pdf>.

12. opozarja na pomen rezerve za prilagoditev na brexit pri zmanjševanju najbolj neposrednih stroškov, opredeljevanju dolgoročnejših potreb po ocenjevanju posledic brexita, podpiranju regij in gospodarskih panog držav članic, vključno z odpiranjem delovnih mest in zaščito, kot so sheme skrajšanega delovnega časa, preusposabljanje in usposabljanje, ter pri iskanju novih trgov;

13. zato vztraja, da je treba določbe iz uredbe o vzpostavitvi rezerve za prilagoditev na brexit, povezane z vključevanjem regij in lokalnih skupnosti v uporabo rezerve in poročanje na ravni NUTS 2, dosledno upoštevati. Želi tudi spomniti, da je v zvezi s programskim načrtovanjem sredstev iz te rezerve pozval k osredotočenju na MSP, na ukrepe za ponovno integracijo državljanov EU in na tehnično pomoč. Glede porazdelitve sredstev se je zavzel za minimalno pokritje/prag za regije, ki imajo zdaj morskno mejo z Združenim kraljestvom, in dodelitev proračunskih sredstev za ribištvo brez nacionalne indeksacije;

14. deli zaskrbljenost regionalnih partnerjev v Združenem kraljestvu, ki opozarjajo, da se pri strateškem načrtovanju regionalne politike čutijo posledice izgube sredstev EU za kohezijsko politiko in pomanjkanje večletne programske varnosti;

Iskanje novih načinov sodelovanja poleg Sporazuma

15. poudarja pripravljenost lokalne ravni, tj. združenj lokalnih vlad in lokalnih oblasti po vsem Združenem kraljestvu, predvsem pa decentraliziranih dežel, za nadaljevanje in celo okrepitev odnosov na podnacionalni ravni s partnerji EU v obdobju po brexitu;

16. poudarja, da je resnično koristno priznati in spodbujati odnose na podnacionalni ravni in da je to pomembno, saj lahko lokalno dogovarjanje pomaga izboljšati odnose na makroravni. Ponoven začetek tehničnega dogovarjanja na lokalni ravni o ribištvu na območju Kanalskih otokov bi lahko na primer prispeval k izboljšanju odnosov med EU in Združenim kraljestvom;

17. pozdravlja, da je Združeno kraljestvo – čeprav ne sodeluje več v programih financiranja EU – še vedno udeleženo pri štirih tehničnih programih EU: Obzorje Evropa, Copernicus in satelitski nadzor, program Euratoma za raziskave in usposabljanje ter ITER. Zlasti prva programa sta pomembna za lokalne in regionalne oblasti. Ugotavlja, da tudi regije Združenega kraljestva še naprej sodelujejo pri vrsti pobud, med njimi Wales in Škotska, ki sta še vedno vključena v pobudo Vanguard⁽⁷⁾, ki se financira s sredstvi programa Obzorje Evropa (in spremlja industrijsko preobrazbo na podlagi vključujočega, interaktivnega in podjetniškega procesa ter regionalnih strategij pametne specializacije za razvoj in inovacije – RIS3/I3), svet grofije Kent pa je vključen v odbor Straits⁽⁸⁾;

18. želi spomniti, da so nekatere regije Združenega kraljestva še vedno vključene v sedanje programske obdobje (do konca leta 2023), med drugim gre za Interreg Severno morje, Interreg Rokavski preliv in Interreg Irsko-Wales, ter pripominja, da je Združeno kraljestvo pomemben plačnik v proračun za te čezmejne programe, saj prispeva skoraj tretjino sredstev. Ugotavlja, da lokalne in regionalne oblasti po vsej verjetnosti z lokalnimi ali regionalnimi sredstvi ne bodo mogle nadomestiti izgube financiranja iz programa Interreg;

19. ugotavlja, da je treba programe, ki se iztekajo, zlasti če se organi upravljanja nahajajo v Združenem kraljestvu (Interreg Francija (Rokavski preliv) Anglija in Interreg Irsko-Wales), zaključiti pod najboljšimi možnimi pogoji v interesu britanskih upravičencev in upravičencev iz EU ter v skladu z zahtevami EU;

20. ugotavlja, da bo edini čezmejni program sodelovanja, ki bo preživel brexit in se še uporabljal po letu 2023, program PEACE PLUS za obdobje 2021–2027, ki ga financira EU s približno 1 milijardo EUR. S tem programom bodo sedanji elementi financiranja iz programov EU PEACE in Interreg združeni v en sam skladen čezmejen program za Severno Irsko in obmejne grofije na Irskem. Program bo še naprej bistveno prispeval k izvajanju Velikonočnega sporazuma;

21. meni, da bi Združeno kraljestvo lahko sodelovalo v programih Interreg, pri katerih so že zdaj močno udeležene tretje države, kot so program Severno obrobje in Arktika, program za regijo Severnega morja in program za severozahodno Evropo, če bi se britanska vlada strinjala s financiranjem tega sodelovanja;

⁽⁷⁾ <http://www.s3vanguardinitiative.eu/members>

⁽⁸⁾ Odbor Straits je večstranski forum za dialog, ki članom ponuja prožno platformo za sodelovanje v okviru njihovih pristojnosti in za razširitev tega sodelovanja na lokalne akterje, npr. iz sektorja prostovoljstva, izobraževanja ali poslovnega sveta.

22. poudarja, da bi bilo možno ustanoviti evropsko združenje za teritorialno sodelovanje, v katerega bi bila vključena partner iz samo ene države članice EU, tudi iz najbolj oddaljenih regij, in ena lokalna ali regionalna oblast iz Združenega kraljestva. Državam članicam EU predlaga, naj razmislijo o tem instrumentu, če je združljiv z njihovim teritorialnim sodelovanjem in če si želijo sodelovanja z Združenim kraljestvom;

23. obžaluje, da Evropska komisija v osmem poročilu o koheziji ni upoštevala posledic brexita. Te so bile v določenem številu regij EU eden od vzrokov za motnje v gospodarstvu, pri medregionalnem sodelovanju, v raziskovalnih ekosistemih in sistemih usposabljanja ter na področju demografije. Izraža željo, da bi bili geopolitični dogodki bolje upoštevani v prihodnjem pristopu za obdobje po letu 2027;

24. pozdravlja, da so mesta in regije Združenega kraljestva še vedno aktivno vključeni v mnoge mreže in združenja EU, kot je Kongres lokalnih in regionalnih oblasti Sveta Evrope (CLRAE), in da bodo predvidoma tudi v prihodnje vključeni v nekatera evropska združenja, kot so Konferenca obrobni obmorskih regij (CPMR), Eurocities ter Svet evropskih občin in regij (CEMR). Ti mehanizmi so odlična priložnost za izmenjavo izkušenj med lokalnimi in regionalnimi oblastmi Združenega kraljestva ter EU;

25. verjame, da se bo sodelovanje med lokalnimi in regionalnimi oblastmi EU ter Združenega kraljestva nadaljevalo v okviru programov tesnega sodelovanja, saj je približno 100 mest v Združenem kraljestvu⁽⁹⁾ pobratenih z mesti v državah članicah EU. Partnerje v teh programih izrecno poziva, naj še naprej iščejo možnosti financiranja za podporo temu delu, saj tovrstna partnerstva spodbujajo izmenjavo primerov dobre prakse, vzajemno razumevanje in skupne vrednote ter so ključna za evropski način življenja;

26. priznava pomen študentskih izmenjav za mobilnost študentov in skupne raziskave, izboljšanje jezikovnega znanja in krepitev vezi med ljudmi ter podpira prizadevanja decentraliziranih uprav Združenega kraljestva, da odprejo nove možnosti sodelovanja zunaj okvira Sporazuma;

27. želi posebej omeniti valižanski program Taith⁽¹⁰⁾ in pozdravlja mednarodna programa študijskih izmenjav Walesa in Škotske, ki lahko vsaj deloma nadomestita izstop Združenega kraljestva iz programa Erasmus+ ter zapolnita vrzeli, ki jih ni pokril britanski nacionalni program Turing⁽¹¹⁾;

28. opaža vidne težnje k bilateralizaciji odnosov na podnacionalni ravni, o čemer priča odprtje predstavništev regij EU v Londonu in drugih krajih v Združenem kraljestvu. Tudi decentralizirane dežele Združenega kraljestva želijo postati „globalni narodi“ in dajejo prednost dvostranskim odnosom z evropskimi regijami. V Angliji mesta in metropolitanska območja prav tako začenjajo dvostranske projekte sodelovanja, kar dokazuje tudi partnerstvo med regijo Greater Manchester in zvezno deželo Severno Porenje-Vestfalija. Čeprav podpira dvostranske odnose, pa meni, da takšen razvoj ne sme biti v škodo lokalnih in regionalnih oblasti v državah s šibkejšimi zmogljivostmi na podnacionalni ravni. Ravno tako se te podpore ne sme dojemati kot konkurenca cilju OR, da doseže institucionalno priznanje podnacionalne razsežnosti odnosov med EU in Združenim kraljestvom;

29. meni, da je še veliko neizkoriščenega potenciala za sodelovanje med lokalnimi in regionalnimi oblastmi EU in Združenega kraljestva pri obvladovanju skupnih izzivov, kot so nudenje humanitarne pomoči, trajnostno upravljanje Severnega morja, Rokavskega preliva in Irskega morja, svetovni boj proti podnebnim spremembam, uresničevanje ciljev trajnostnega razvoja na lokalni in regionalni ravni ter prehod k bolj trajnostnemu in digitalnemu turizmu. S tega vidika podpira predlog Združenega kraljestva in Francije, da se pomorščakom in delavcem, ki delajo vzdolž medevropskih povezav, torej tudi med Združenim kraljestvom in Evropsko unijo, zagotovijo minimalne plače;

30. poudarja, da odnosi med regijami EU in Združenega kraljestva temeljijo tudi na skupni kulturni dediščini, jezikih in keltskih (jezikovnih) povezavah ter skupnih evropskih vrednotah in zgodovini naših državljanov;

⁽⁹⁾ Nacionalni statistični urad Združenega kraljestva, podatki za leto 2018, objavljeni septembra 2020: <https://www.ons.gov.uk/peoplepopulationandcommunity/populationandmigration/populationestimates/datasets/twinnedtownsandcities>.

⁽¹⁰⁾ Petletni program za obdobje 2022–2026, ki se je začel februarja 2022 s sredstvi valižanske vlade v višini do 65 milijonov EUR.

⁽¹¹⁾ Ta ne temelji na vzajemnosti, traja eno leto in je prej namenjen zaposlenim na univerzah kot pa študentom.

31. meni, da morajo vse institucije EU poskrbeti za boljše dojetanje in razumevanje potenciala odnosov in partnerstev med EU in Združenim kraljestvom na podnacionalni ravni ter priznanje ključne vloge lokalnih in regionalnih oblasti kot ravni upravljanja, ki je najbližje državljanom;
32. meni, da je vzpostavitev celovitih svetovalnih struktur za pripravljenost regionalnih ali lokalnih oblasti na brexit dobro orodje za izboljšanje odnosov med Združenim kraljestvom in EU;
33. na koncu meni, da je treba pri obravnavi prihodnjih izzivov in usmeritev EU v času po brexitu poskrbeti za boljše razumevanje izzivov in prioritete državljanov v EU, Konferenca o prihodnosti Evrope pa je ustrezen mehanizem za doseg tega cilja.

V Bruslju, 27. aprila 2022

Predsednik
Evropskega odbora regij
Apostolos TZITZIKOSTAS

Mnenje Evropskega odbora regij – Novi evropski Bauhaus – Lepo, trajnostno, skupaj

(2022/C 301/04)

Poročevalec:	Kieran MCCARTHY (IE/EA), član mestnega sveta, Cork
Referenčni dokument:	Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij: Novi evropski Bauhaus – Lepo, trajnostno, skupaj COM(2021) 573 final

POLITIČNA PRIPOROČILA

EVROPSKI ODBOR REGIJ (OR)

Predstavitev novega evropskega Bauhauusa

1. pozdravlja interdisciplinarno pobudo Evropske komisije za novi evropski Bauhaus, ki pomaga pri izvajanju evropskega zelenega dogovora, saj mu dodaja ključno kulturno razsežnost in ga približuje državljanom. To dosega z ustvarjanjem estetskih, trajnostnih in vključujočih prostorov ter okolij, izdelkov in načinov življenja, s katerimi se spodbujajo partnerstva, prednosti okoljskega preoblikovanja in prehoda pa postanejo vidne zaradi otipljivih izkustev na lokalni ravni;
2. ceni navdušenje in močno podporo novemu evropskemu Bauhausu, ki so jo izrazili različni zagovorniki, akterji, organizacije civilne družbe, mreže, kolektivi, regionalna središča, platforme in živi laboratoriji, pa tudi nenehno zanimanje in prizadevanja za spodbujanje ustvarjalnosti, sodelovanja, povezovanja ter oblikovanja vrednosti in načel prihodnjega novega evropskega Bauhauusa;
3. izraža zadovoljstvo, ker je priznana vloga lokalnih in regionalnih oblasti pri uresničevanju načel novega evropskega Bauhauusa, saj so te oblasti v zelo dobrem položaju, da v skladu z načelom subsidiarnosti prispevajo k pripravi politik in izvajanju novega evropskega Bauhauusa;
4. meni, da so mesta in regije povsod po EU pionirji razvoja, ki ga usmerja kultura, in da imata lokalna in regionalna raven ključno odgovornost za trajnostne mestne, regionalne in kulturne politike. Izvoljeni predstavniki lokalne in regionalne ravni imajo zato osrednjo vlogo pri spodbujanju večje dostopnosti novega evropskega Bauhauusa in vključevanju javnosti v proces preoblikovanja, da se doseže napredek pri njegovem izvajanju;
5. močno podpira novi evropski Bauhaus kot odločilno priložnost za izkoriščanje ustvarjalnega potenciala regij in občin, s tem pa za ustvarjanje sprejetih in trajnostnih rešitev, ki bodo pripomogle k uspehu zelenega dogovora;
6. je seznanjen z interdisciplinarno naravo novega evropskega Bauhauusa, ki se prepleta z različnimi programi in shemami financiranja EU, vendar poudarja, da bo za to potrebna trajna podpora sedanjih in prihodnjih partnerjev;
7. ponovno potrjuje prvo ključno načelo novega evropskega Bauhauusa, tj. podpiranje pristopa na več ravneh in krajevnega pristopa. V zvezi s tem izpostavlja, da spremembe nastajajo na lokalni in regionalni ravni, kjer je zakoreninjen tudi občutek krajevne pripadnosti;

8. pozdravlja vizijo Komisije, po kateri naj bi bila podeželska območja zastopana v novem evropskem Bauhausu. Različne deklaracije ⁽¹⁾ in pakt za podeželje sestavljajo okvir za prihodnjo politiko razvoja podeželja in ukrepe na tem področju v Evropi ter so ključno orodje za povezovanje novega evropskega Bauhauusa s podeželskimi območji, ki so lahko „preizkusna območja“ za manjše preobrazbene projekte;

9. poudarja, da bi novi evropski Bauhaus lahko postal pomemben instrument za okrevanje, ki bi zagotavljal delovna mesta na lokalni ravni in spodbujal spremembo miselnosti v smeri trajnostnega in učinkovitega prostorskega načrtovanja, kar bo vplivalo tudi na družbeno vedenje in mobilnost ter ju izboljšalo;

Problematični vidiki

10. je zaskrbljen, ker v sporočilu ni natančno navedeno, kako se bo doseglo sodelovanje lokalnih in regionalnih oblasti, in poziva h konkretnim predlogom, kako bodo te oblasti in OR vključeni in izvajanje te pobude ob upoštevanju načela geografske uravnoteženosti, da bi bile zastopane lokalne in regionalne oblasti celotne EU;

11. poudarja, da mora biti OR skupaj z drugimi institucijami EU del spodbujevalne mreže ključnih partnerjev novega evropskega Bauhauusa, ki bodo razvijali in preizkušali politike in instrumente financiranja;

12. poziva k sodelovanju OR ter drugih institucij EU na okrogli mizi na visoki ravni o novem evropskem Bauhausu;

13. poudarja, da bo raven, na kateri bodo EU in države članice pri izvajanju novega evropskega Bauhauusa uporabile predlagane instrumente politike in zakonodajne ukrepe, določena na podlagi načel subsidiarnosti in sorazmernosti;

14. poudarja, da bo vpliv pandemije COVID-19 srednje- in dolgoročno še naprej prisoten, kar je treba priznati pri izvajanju novega evropskega Bauhauusa; ugotavlja, da je treba pri tem upoštevati tudi negativne posledice pandemije z vidika revščine, socialnih vprašanj in zaposlovanja;

15. poziva Komisijo, naj poskrbi, da bodo lokalne in regionalne oblasti v središču strategije, ter zagotovi tehnično podporo, ustrezno financiranje in prožnost. Uspeh novega evropskega Bauhauusa bo odvisen od njegove trajnosti in izvedljivosti ter upoštevanja razlik med podeželjem in mesti;

Financiranje novega evropskega Bauhauusa

16. poziva, naj se lokalni in regionalni ravni zagotovijo zadostna sredstva iz državnih proračunov in programov kohezijske politike EU, a obenem poziva k ravnotežju med ustvarjalnimi sinergijami znotraj kulturnega gibanja novega evropskega Bauhauusa in parametri programov, ki jih financira EU;

17. meni, da bi se lahko dodatno financirala zunanja pomoč za izmenjavo znanja in ugotavljanje kompetenc sedanjih uslužbencev v javnem sektorju na podlagi vzajemnega in stalnega sodelovanja z akterji v zasebnem, lokalnem in tretjem sektorju;

18. verjame, da bi bile pretekle izkušnje, nagrade in viri, ki se na krožen način osredotočajo na kakovost, estetiko in vprašanja skupnosti, lahko spodbuda za vlagatelje in množične financirerje;

19. se v skladu s beneškim pozivom k ukrepanju organizacije Europa Nostra ⁽²⁾ zavzema za javno-zasebna partnerstva in naložbe na širšem področju kulture in kulturne dediščine;

⁽¹⁾ Na primer deklaracija iz Corka 2.0: *Boljše življenje na podeželskih območjih*, 2016.

⁽²⁾ *Venice Call to Action, For a New European Renaissance* (Beneški poziv k ukrepanju za nov evropski prepoved), katerega cilj je omogočiti tesnejše in močnejše sinergije med poslovno skupnostjo in širokim ekosistemom kulture, kulturne dediščine in ustvarjalnosti, med drugim s krepitvijo strateškega zavezištva med evropskim gibanjem za kulturno dediščino in Evropsko investicijsko banko ter njenim inštitutom.

20. izpostavlja, da je mehanizem za okrevanje in odpornost tudi priložnost za podporo novemu evropskemu Bauhausu na ravni držav članic in lokalnih oblasti;

21. poudarja, da bi bilo treba novi evropski Bauhaus uskladiti z večletnim finančnim okvirom za obdobje 2021–2027 in pobudo EU za mesta ter da bi morale biti na voljo ustrezno financiranje, da se pokrijejo operativni stroški lokalnih in regionalnih oblasti, ki prispevajo k tej pobudi; poziva k ambicioznim časovnim načrtom za izvajanje novega evropskega Bauhauusa, ki bi se uporabljali v povezavi s cilji trajnostnega razvoja;

22. poziva, naj se pri snovanju in izvajanju strategij, projektov in ukrepov v okviru novega evropskega Bauhauusa upoštevajo geografska uravnoteženost ter podnebna, gospodarska, socialna in kulturna raznolikost EU, pa tudi možnosti financiranja in dodeljevanje sredstev; teritorialna kohezija bi morala pri tem ostati eden ključnih ciljev;

Kazalniki

23. poudarja, da morajo lokalne in regionalne oblasti v okviru svojih pristojnosti spremljati, v kakšnem obsegu nacionalne vlade uporabljajo novi evropski Bauhaus v različnih programih, orodjih in postopkih, in od Evropske komisije pričakuje, da bo za tovrstno spremljanje predstavila jasne kazalnike;

24. je zaskrbljen, ker v sedanjem ciklu financiranja EU (2021–2027) ni kazalnikov, saj je to izgubljena priložnost za merjenje uspešnosti;

25. meni, da bi bilo treba temeljna načela novega evropskega Bauhauusa razviti v partnerstvu z lokalnimi in regionalnimi oblastmi ter ta načela kot merila kakovosti vključiti v evropske programe financiranja, ki neposredno ali posredno vplivajo na grajeno okolje, razvoj mest in podeželja, kulturno dediščino in kulturne krajine;

26. predlaga, da se pripravi regionalni pregled kazalnikov za novi evropski Bauhaus in uvede dosledno spremljanje na regionalni ravni, s čimer se zagotovi, da se bo novi evropski Bauhaus izvajal na vseh ravneh in da bodo regionalne naložbe v skladu z njegovimi načeli;

27. ugotavlja, da so lokalne in regionalne oblasti odgovorne za veliko število javnih stavb na lokalni ravni in javnih prostorov v mestih ter da imajo pomembno vlogo pri zakonskem urejanju in financiranju njihove prenove. Zato bi se morale osredotočiti na prepoznavanje zakonodajnih ozkih grl ter prispevati k poenostavitvi zakonodaje in pripravi novih regulativnih pristopov;

28. poudarja, da sodeluje pri razvoju in spodbujanju podnebnih, energetskih in okoljskih strategij na lokalni in regionalni ravni; delovna skupina za zeleni dogovor na lokalni ravni bi lahko pomagala spodbujati načela novega evropskega Bauhauusa in spremljati njegov uspeh;

29. poudarja, da je dialog med lokalnimi in regionalnimi oblastmi o odprtih inovativnih konceptih in procesih, interdisciplinarnih pristopih ter kompetencah ključnega pomena. Novi evropski Bauhaus bi bilo treba tako vključiti tudi v platformo OR za izmenjavo znanja, program Srečanje med znanostjo in regijami in projekte sodelovanja, ki se financirajo iz drugih programov EU;

30. poudarja, da je treba pri novem evropskem Bauhausu spodbujati enakost spolov. Ta bi morala biti medsektorsko merilo, saj je močan in nujen dejavnik pri trajnostnem in uravnoteženem razvoju kohezijske politike;

Festival, nagrade in laboratorij novega evropskega Bauhauusa

31. pozdravlja podelitev prve nagrade za novi evropski Bauhaus in predlaga, da se poiščejo sinergije z drugimi nagradami na področjih stanovanj, kulturne dediščine, sodobne arhitekture in krajin; poziva tudi k izmenjavi primerov dobre prakse iz evropskega leta kulturne dediščine 2018;

32. priznava, da je osnovanje evropskega pečata odličnosti prvi korak k oznaki „novi evropski Bauhaus“, a je zaskrbljen, ker bi ljudje lahko pričakovali, da bo za to oznako na voljo lasten vir financiranja. Uvedba namenske oznake, k čemur je pozval leta 2021, se lahko razume kot konkreten prispevek OR k razvoju pobude novega evropskega Bauhauusa;

33. pozdravlja laboratorij novega evropskega Bauhausa in njegovo metodologijo, ki temelji na soustvarjanju, a prosi za več informacij o njegovem delovanju in si želi, da bi bil dejaven član laboratorija ter bi dejavno sodeloval pri njegovem upravljanju;
34. poziva, naj laboratorij preizkusi rezultate/ukrepe, izbrane za prvo nagrado, jih razvije in iz njih ustvari prototipe;
35. je pripravljen, da preko svoje mreže regionalnih središč sodeluje z nacionalnimi vladami pri razvoju „regulativnih peskovnikov“ in preizkušanju novih regulativnih pristopov;
36. meni, da bi moral novi evropski Bauhaus izhajati iz sedanjih primerov dobre prakse v mestih in regijah povsod po EU ter da bi bilo treba v njegovem okviru ustvariti javno dostopno platformo za vire;
37. pozdravlja festival novega evropskega Bauhausa, saj meni, da je to konkreten in viden način za nadaljnje spodbujanje sodelovanja lokalnih in regionalnih oblasti ter državljanov, pa tudi za predstavljanje projektov na lokalni in regionalni ravni;
38. izpostavlja uspešna prizadevanja za razvoj učinkovitih interaktivnih orodij v okviru projekta URBACT, evropskega teritorialnega sodelovanja in Obzorja 2020, ki bi jih bilo treba uporabljati, kadar je ustrezno;
39. poudarja, da bi bilo treba novi evropski Bauhaus povezati z nalogami v okviru pobude Obzorje 2020, zlasti glede prilagajanja podnebnim spremembam ter podnebno nevtralnih in pametnih mest;
40. ponovno poudarja, da bi bilo lahko evropsko združenje za teritorialno sodelovanje (EZTS) koristen instrument pri projektih upravljanja na več ravneh, v katerih sodeluje več držav ali evroregija;
41. ugotavlja, da novi evropski Bauhaus povezuje tri stebre urbane agende EU (boljše pravno urejanje, boljše financiranje in boljše znanje⁽³⁾) in je usmerjen v njihovo uresničevanje;
42. izpostavlja Inovativne urbanistične ukrepe, ki se izvajajo v okviru evropskega mestnega laboratorija (*Urban Lab of Europe*), in prihajajočo evropsko pobudo za mesta; poziva, naj se novi evropski Bauhaus poveže s partnerstvi urbane agende EU, saj se pri tej agendi že skoraj štiri leta obravnavajo koncepti, povezani z zelenim dogovorom in novim evropskim Bauhausom;
43. meni, da mora biti novi evropski Bauhaus vključen v izvajanje Leipziške listine in Ljubljanske deklaracije iz leta 2021, ki vsebujeta pozive k celostnim pristopom, krajevnemu pristopu, upravljanju na več ravneh, udeležbi in metodam soustvarjanja;
44. verjame, da imajo lahko evropske prestolnice kulture, evropske prestolnice inovacij, evropske mladinske prestolnice in zelene prestolnice Evrope pomembno vlogo pri spodbujanju novega evropskega Bauhausa;
45. pozdravlja vzpostavitev nacionalnih kontaktnih točk za novi evropski Bauhaus in poziva, naj tesno sodelujejo z lokalnimi in regionalnimi oblastmi ter drugimi zainteresiranimi stranmi, vključno s civilno družbo, da se bo to gibanje lahko še naprej razvijalo od spodaj navzgor;
46. predlaga, naj se na podlagi načel novega evropskega Bauhausa uvede program usposabljanja za 100 zainteresiranih mest. Pri tem bi se lahko uporabile metodologije programa za digitalna mesta ali programa za 100 pametnih mest in njegova tržna zasnova;

Grajeno okolje, arhitektura in koncepti prenove

47. poudarja, da je grajeno okolje izraz skupnosti, za njegovo splošno kakovost pa so odgovorni javni organi in drugi akterji, vključno s civilno družbo, ki tesno sodelujejo z javnostjo;

⁽³⁾ Kot je navedeno v Dogovoru iz Amsterdama.

48. poudarja, da je bogata in raznolika evropska kulturna in arhitekturna dediščina pomembno merilo za kakovost grajenega okolja z vidika izkušenj njegovih uporabnikov in njegovih fizičnih značilnosti;
49. je zadovoljen, ker je v novem evropskem Bauhausu priznan ključen pomen prostorskega načrtovanja mest za njihov trajnostni razvoj;
50. je zadovoljen, ker je v novem evropskem Bauhausu prepoznana potreba po skupni kulturi kakovostne arhitekture. Zanj bo potrebno ozaveščanje, razširjanje informacij in spodbujanje pomena kulture, kulturne dediščine, kakovostne arhitekture in grajenega okolja;
51. poudarja, da mora Komisija stavbnemu in gradbenemu sektorju zagotoviti pomoč pri spopadanju z netrajnostno rabo virov in odpadki ter pri spodbujanju krožnosti, pri čemer se je treba osredotočiti na ponovno uporabo in reciklažo materialov. To je mogoče doseči z odpravljanjem vrzeli v znanju in spretnostih ter z digitalizacijo oblikovanja;
52. izpostavlja, da bi bilo v okviru novega evropskega Bauhaua mogoče najti načine za zmanjšanje birokracije, da bo prenova enostavnejša in stroškovno učinkovitejša. Za soočenje z izzivi, ki jih prinaša posodobitev zelo starih stavb in kulturne dediščine, bodo potrebne storitve arhitektov in drugih strokovnjakov ter visoko usposobljenih obrtnikov⁽⁴⁾;
53. odločno navaja, da imajo lokalne in regionalne oblasti ključno vlogo pri tem, da prenova stavb poteka skladno z zahtevami glede rabe zemljišč in urbanističnega načrtovanja, da se spodbujajo politike za boj proti depopulaciji ter da so izpolnjena merila družbene pravičnosti in varstva okolja; poudarja, da države članice z metodologijami za val prenove ne smejo spodbujati te temeljne usklajevalne vloge;
54. ponovno poziva, naj se v okviru evropskega semestra bolje upoštevajo vprašanja, povezana z mesti: v usklajevanje gospodarske in socialne politike EU je treba vključiti cenovno dostopna stanovanja, neenakost in dolgoročne naložbe;
55. pozdravlja vizijo novega evropskega Bauhaua glede raziskovanja rešitev, ki bi omogočile dostop do cenovno ugodnih in dostojnih stanovanj, zlasti za mlade in druge ranljive družbene skupine;
56. poudarja, je treba novi evropski Bauhaus povezati z akcijskim načrtom za evropski steber socialnih pravic in izjavo, sprejeto na socialnem vrhu v Portu leta 2021, da bi se prispevalo k razpravi na evropski ravni o socialnih in cenovno dostopnih stanovanjih po pandemiji COVID-19;
57. poziva k spodbujanju sinergij med umetnostjo, arhitekturo, krajinsko in notranjo arhitekturo, prostorskim načrtovanjem, oblikovanjem in obrtništvom ter inovativnimi modeli usposabljanja arhitektov in drugih strokovnjakov;
58. poziva tudi k povezavi z evropskim programom znanj in spretnosti, da bi se z novim evropskim Bauhausom prispevalo k spodbujanju in boljšemu razumevanju regionalnih potreb po znanjih in spretnostih ter priložnosti na področjih urbanističnega načrtovanja, gradbeništva in trajnostne rabe materialov v gradbeništvu, pa tudi, da bi se zmanjšale migracije kvalificirane delovne sile, ki bi lahko povzročile krčenje lokalne proizvodnje in s tem gospodarstva. S tega vidika je Evropska digitalna agenda pomembna, saj lahko digitalna tehnologija državljanom omogoči soustvarjanje njihovega okolja in je bistveno orodje v vseh fazah razvoja pobud, povezanih z novim evropskim Bauhausom;
59. poziva, naj se novi evropski Bauhaus opre na pretekla partnerstva urbane agende EU, zlasti glede možnosti za podnebno ukrepanje, predloga za ozelenitev mest in uporabe javnih prostorov; pomembna so zlasti partnerstva na področju trajnostne rabe zemljišč in rešitev, ki temeljijo na naravi, krožnega gospodarstva ter kulture in kulturne dediščine;
60. poudarja, da je novi evropski Bauhaus močno orodje za mobilizacijo pobud socialne ekonomije, saj temelji na sodelovanju in državljanski udeležbi. Takšne pobude krepijo socialno, ekonomsko, teritorialno in kulturno kohezijo ter zaupanje na lokalni ravni v celotni EU;

⁽⁴⁾ Kot navaja organizacija Europa Nostra v zeleni knjigi o evropski dediščini.

Načela kakovosti v zvezi s kulturno dediščino

61. podpira beneški poziv k ukrepanju za nov evropski preporod organizacije Europa Nostra in njeno deklaracijo o skupni dediščini in spominu;
62. poziva k opredelitvi sinergij med davoškimimi načeli kakovostne kulture gradnje (*Baukultur*), novim evropskim Bauhausom in evropskimi načeli kakovosti za posege, ki jih financira EU in bi lahko vplivali na kulturno dediščino, ter k vključevanju teh sinergij v vse evropske politike in programe financiranja;
63. verjame, da je kulturna dediščina ključna razsežnost novega evropskega Bauhausa. Val prenove mora imeti „dušo“ in identiteto ter obenem spodbujati celostni pogled na to, kako si želimo razvijati naša mesta in regije;
64. si želi sodelovati z zainteresiranimi stranmi pri spodbujanju novega evropskega Bauhausa in nagrade za župana leta na področju dediščine (*Heritage Mayor of the Year*);
65. poziva k tesni prepletenosti kulturne dediščine in evropskega zelenega dogovora v skladu z zeleno knjigo o evropski kulturni dediščini⁽⁵⁾;
66. se strinja, da je treba javna sredstva za zelene strategije, ki temeljijo na kulturi, mobilizirati v okviru pilotnih projektov novega evropskega Bauhausa in pobud v zvezi s ključnimi kulturnimi razsežnostmi zelenega prehoda, ki upoštevajo različne zmogljivosti lokalnih skupnosti in regij;

Sklepi

67. prosi Evropsko komisijo, naj novi evropski Bauhaus bolje poveže z obstoječimi konceptualnimi okviri, ki so povezani s kulturo in usmerjeni v estetiko ter oblikovanje. S tem bi se načela spremenila v dejanja, novi evropski Bauhaus pa bi lahko za prenovo in oživitev četrti po celotni EU izkoristil potencial lokalnih in regionalnih oblasti na področju ustvarjalnosti, kulture in kulturne dediščine. Zato predlaga sistem vavčerjev za laboratorij novega evropskega Bauhausa; zainteresirana mesta in regije bi lahko prejeli takšen vavčer, s katerim bi bili upravičeni do potrebne podpore za organizacijo laboratorija novega evropskega Bauhausa na svojem območju. Za prejem vavčerja bi morala biti izpolnjena naslednja pogoja: (1) laboratorij novega evropskega Bauhausa mora soustvarjati, razvijati prototipe in preskušati orodja, rešitve in politične ukrepe, ki bodo spodbudili preobrazbo na kraju samem, ter (2) rezultati laboratorija bodo predstavljeni regionalnemu ali mestnemu svetu;
68. poziva, naj se opredelijo sinergije med pobudo novega evropskega Bauhausa, procesi za vključevanje evropskih državljanov (kot je Konferenca o prihodnosti Evrope) in akcijskimi načrti za spodbujanje kakovostne arhitekture in estetike (kot je val prenove urbane agende EU);
69. meni, da mora novi evropski Bauhaus postati pravo gibanje, v katero bodo vključene lokalne in regionalne oblasti, ter da ne sme biti zgolj še en projekt s pristopom od zgoraj navzdol. Oblikovanje evropskega načina življenja, ki bo temeljilo na ekološki zavesti, je ključno za vsa evropska mesta in državljane. To mora biti projekt za vse, ne le za peščico. Prezemanje odgovornosti se mora začeti pri posameznikih na lokalni ravni in segati onkraj velikih mestnih območij. Pomemben hvalevreden vidik pobude novega evropskega Bauhausa je, da je dostopna običajnim ljudem in organizacijam civilne družbe. Da bi ta projekt uspel, mora biti družbeno, kulturno in teritorialno vključujoč.

V Bruslju, 27. aprila 2022

Predsednik
Evropskega odbora regij
Apostolos TZITZIKOSTAS

⁽⁵⁾ *Putting Europe's Shared Heritage at the Heart of the European Green Deal* (Umeščanje skupne evropske dediščine v središče evropskega zelenega dogovora), ki jo je objavila Europa Nostra.

Mnenje Evropskega odbora regij – Misije Evropske unije

(2022/C 301/05)

Poročevalec:	Markku MARKKULA (FI/EPP), predsednik regije, Helsinki
Referenčni dokument:	Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij o misijah Evropske unije COM(2021) 609 final

POLITIČNA PRIPOROČILA

EVROPSKI ODBOR REGIJ (OR)

1. pozdravlja misije EU kot usklajeno prizadevanje Komisije za združevanje potrebnih virov v smislu financiranja programov, politik in predpisov ter drugih dejavnosti, s katerimi bi pritegnili javne in zasebne akterje in sodelovali z njimi ter tako skupaj dosegli resnične in trajne učinke pri pospeševanju novih rešitev in pristopov v družbi; poudarja potrebo po vključujočem pristopu, pri katerem bi bilo treba za spodbujanje teritorialne kohezije in doseganje ciljev trajnostnega razvoja uporabiti misije EU, vseevropsko kohezijsko politiko in vse druge finančne instrumente EU;
2. poudarja ⁽¹⁾, da so, ob upoštevanju Konference o prihodnosti Evrope, misije EU novi in bistven instrument za reševanje perečih socialnih vprašanj in so tako pravi preskus vpliva in verodostojnosti EU. Imeti morajo široko legitimnost in biti dobro sprejete. Kot je poudarila Evropska komisija, imajo mesta in regije skupaj z vsemi svojimi deležniki in državljani ključno vlogo pri doseganju ambicioznih ciljev misij EU;
3. ponavlja ⁽²⁾, da podpira izvajanje misij EU kot drznih korakov v smeri reševanja družbenih izzivov, ter poudarja, da je potreben učinkovit sistem upravljanja na več ravneh, ki bi te misije EU povezoval z lokalnimi in regionalnimi razvojnimi strategijami, strategijami pametne specializacije, ukrepi za okrevanje po pandemiji COVID-19 in financiranjem inovacij iz strukturnih skladov;
4. glavne nosilce odločanja v EU in državah članicah poziva, naj se hitro in odločno odzovejo na razmere v Ukrajini, tudi pri izvajanju misij Evropske unije, zlasti misije za mesta. Merila za financiranje iz instrumenta NextGenerationEU in drugih javnih virov morajo biti prožno usmerjena v cilj, da mora del dejavnosti v okviru misije za mesta prispevati k energetskega prehodu v Evropi. S temi dejavnostmi je treba podpreti javno-zasebne raziskave pri iskanju novih rešitev za energetske sistem. Mesta in drugi javni akterji lahko, skupaj s podjetji, zlasti z inovativnim javnim naročanjem pospešijo uporabo obnovljivih virov energije in razvijejo trajnostne, inovativne energetske rešitve za nadomestitev fosilnih goriv, ki jih države EU zdaj kupujejo od Rusije;
5. pozdravlja dejstvo, da sporočilo o misijah Evropske unije ⁽³⁾ ustrezno priznava pomen lokalnih in regionalnih oblasti pri izvajanju teh misij, pa tudi pri njihovi zasnovi in komuniciranju o njih;

⁽¹⁾ Plenarno zasedanje OR 27. januarja 2022, resolucija o Konferenci o prihodnosti Evrope (UL C 270, 13.7.2022, str. 1).

⁽²⁾ Plenarno zasedanje Odbora regij 1. in 2. decembra 2021, Resolucija o delovnem programu Evropske komisije za leto 2022 (UL C 97, 28.2.2022, str. 1).

⁽³⁾ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij o misijah Evropske unije (COM(2021) 609 final).

6. poudarja, da je treba za soustvarjanje znanja in izkušenj izvajanje misij EU vključiti v vsakodnevno delo, osredotočeno na razvijanje in prenavo procesov v mestih in regijah. To bo ustvarilo sistematične sinergije s kohezijsko politiko EU, strukturnimi skladi in drugimi namenskimi instrumenti. Prav tako bo celovito prikazalo potencial regij in lokalnih skupnosti ter vlogo občin pri izvedbi ciljnih sprememb;

Misije EU kot ambiciozen nov instrument za spopadanje z velikimi družbenimi izzivi

7. potrjuje, da so misije EU načrtovane kot nov in ključni instrument. Kot navaja Evropska komisija, predstavljajo nov način konkretnega reševanja nekaterih naših največjih izzivov, pri katerem se lahko do leta 2030 dosežejo konkretni rezultati in učinek tako, da raziskave in inovacije dobijo novo vlogo in se združijo z novimi oblikami upravljanja in sodelovanja ter se vanje vključijo državljani⁽⁴⁾;

8. opozarja, da je treba pri vsaki misiji EU opredeliti jasen načrt in oblikovati nov sistemski pristop upravljanja na več ravneh in metodologije za eksperimentiranje, izdelavo prototipov, spremljanje in razširjanje dejavnosti na vseh ravneh upravljanja. Posebno pozornost je treba posvetiti oblikovanju portfeljev ukrepov na ravni EU in regionalni/lokalni ravni ter njihovemu uspešnemu razširjanju v vseh fazah načrtovanja in izvajanja. Za to sta potrebna vključevanje in sodelovanje lokalnih in regionalnih oblasti ter partnerstva pri izmenjavi učinkovitih izkušenj na področju inovativnega upravljanja;

9. poudarja, da je treba finančna sredstva za misije dodeliti lokalni in regionalni ravni, da bodo lahko prispevala h nekonvencionalnim prebojem v številnih slepih ulicah, ki sicer prepogosto preprečujejo zadosten napredek pri iskanju novih rešitev in doseganju učinka. Za to so potrebna nova evropska partnerstva, ki bodo temeljila na lokalnih in regionalnih interesih, opredeljenih v strategijah pametne specializacije. Misije EU bi morale uporabiti izkušnje pilotnega projekta OR in Skupnega raziskovalnega središča „Partnerstva za regionalne inovacije“;

10. spodbuja misije EU, naj poudarijo napredek v smeri človečnosti in osredotočenosti na človeka, pri čemer je trajnost v vseh svojih razsežnostih – ekološki, gospodarski, socialni in kulturni – gonilo sprememb pri doseganju ambicioznih ciljev misij EU. Kakovost življenja se lahko poveča le z zavestnim sodelovanjem v okviru kompleksnih entitet. Pri tem moramo vzpostaviti boljše ravnovesje med materialno in nematerialno blaginjo v Evropi in po svetu. Narava nam omogoča življenje na tem planetu, zato moramo spoštovati človekovo odvisnost od nje;

11. poudarja, da je treba v misijah EU soustvariti nove načine delovanja. Razvoj od vseh akterjev terja, da pridobijo nove kompetence, pri čemer je treba tehnologijo in raziskave povezati s pristopom, v središču katerega je človek, se zavezati k skupnim procesom zelenega in digitalnega prehoda ter zagotoviti dostop do potrebnih virov. Ti pogoji so nujni za vzpostavitev dobro delujočih regionalnih in lokalnih ekosistemov za raziskave, razvoj in inovacije, ki bodo gradili nove inovativne mostove znanja med evropskimi ustvarjalci znanja na najvišji ravni ter regionalnimi in lokalnimi živimi laboratoriji in drugimi eksperimentalnimi središči ter predstavitenimi dejavnostmi, kot so svetilniki. Na takšen način lahko vsa mesta in regije uvedejo procese primerjalnega učenja in povezovanja enakovrednih partnerjev, pri katerih se uporabljajo koncepti in rešitve pionirjev na področju pametnih in trajnostnih praks;

12. poudarja, da so lokalno in regionalno upravljanje, predvidevanje in povečanje naložb v raziskave, razvoj in inovacije temelji portfeljev misij EU, ki jih sestavljajo strokovno usklajeni ukrepi na evropski, nacionalni, regionalni in lokalni ravni. Z usklajevanjem znotraj misij EU se krepijo sodelovanje, motivacija in zmogljivosti, ali z drugimi besedami, konkurenčnost ob soustvarjanju novih portfeljev in ukrepov. Pri usklajevanju so potrebni številni vzporedni koraki in dejavnosti upravljanja na več ravneh v različnih sistemih. Uporabiti je treba tako javne kot zasebne finančne instrumente, podporo pa je treba zagotoviti zlasti manj razvitim regijam, da bi vse regije spodbudili k izboljšanju svojih sistemov raziskav, razvoja in inovacij ter k temu, da prispevajo k izvajanju misij EU;

13. opozarja na ključno vlogo, ki jo ima OR pri izvajanju misij EU zaradi izkušenj njegovih šestih komisij in izkušenj, pridobljenih s kampanjami, kot so zeleni dogovor na lokalni ravni in evropske podjetniške regije, ob tem pa pripominja, da je OR logična izbira za točko sodelovanja z javnim in zasebnim sektorjem, z industrijo in storitvenim sektorjem, pa tudi z državljani;

⁽⁴⁾ *European Research Area Policy Agenda – Overview of actions for the period 2022-2024* (Program politike evropskega raziskovalnega prostora – pregled ukrepov za obdobje 2022–2024), Evropska komisija 2021.

Vloga mest in regij v misijah EU

14. poudarja, da se je v skladu s skupnim akcijskim načrtom, ki ga je leta 2020 podpisal s komisarko Mariyo Gabriel, za izpolnitev ciljev misij EU pripravljen z državami članicami ter evropskimi regijami in mesti aktivno vključiti v sooblikovanje sistema upravljanja na več ravneh. Ukrepi za doseganje potrebnega razvoja bodo temeljili na lokaliziranih regionalnih inovacijskih ekosistemih in strategijah pametne specializacije (S3/S4);

15. lahko vpliva na splošne procese misij EU, obvešča nosilce odločanja, mobilizira regije in mesta, da bodo na različne načine podali dejavni prispevek itd. Načrti misij EU imajo močno regionalno in lokalno krajevno razsežnost, mehanizmi izvajanja pa vključujejo predloge, ki v središče postavljajo regije in mesta ter njihove ekosisteme na področju raziskav, razvoja in inovacij. OR lahko obsežno sodeluje z vsemi partnerji in zagotovi, da bo ta novi politični instrument, delujoč od spodaj navzgor, dosegel želeni učinek;

16. je pripravljen z vključitvijo vseh komisij OR, pristojnih za različne teme misij, pomagati pri aktiviranju čim več mest in regij, s čimer bi zagotovili regionalno in lokalno podporo misijam EU z:

- (a) izvajanjem informacijskih kampanj, neposrednega dialoga in drugih skupnih odprtih in interaktivnih postopkov sodelovanja, namenjenih različnim skupinam, tudi otrokom, mlajšim od 18 let;
- (b) zagotavljanjem, da se pionirske skupnosti prijavijo za eksperimentiranje z inovativnimi rešitvami v resničnem življenju;
- (c) spodbujanjem demonstracijskih skupnosti, da prispevajo k obsežnemu uvajanju inovativnih rešitev in razširjanju najboljših rešitev za uporabo po vsej Evropi;
- (d) vključevanjem evropske raznolikosti regij s številnimi skupnostmi deležnikov in državljanov v dejavnosti izvajanja misij;

17. poziva države članice, naj podprejo izvajanje misij EU z ustvarjanjem sinergij z nacionalnimi in regionalnimi programi ter lažanjem dostopa do financiranja EU in do nacionalnega financiranja;

18. poziva, naj se vsem mestnim in podeželskim območjem ter regijam (najuspešnejšim, povprečnim in tistim, ki zaostajajo) zagotovi dovolj sredstev in zmogljivosti za inovacije v njihovih skupnostih in naj se jih podpre z ustreznimi učnimi procesi, da bodo lahko delovali tudi kot platforme za ponudnike storitev z več akterji, ki bodo podpirali tudi druge, vključno z vsemi skupinami akterjev. Lokalne/regionalne procese ustvarjanja vrednosti je treba organizirati na ravni učinkovitih vrednostnih verig in tokov, ki bodo temeljili na sodelovanju in s katerimi se bodo ekosistemi razvijali naprej;

19. poudarja, da je za uresničitev ambicioznih ciljev za odločevalce, javne uslužbenke in strokovnjake na področju inovacij ključni pogoj pridobitev kompetenc, da lahko pri pridobivanju znanja in razvoju zmogljivosti izpolnjujejo vlogo nosilcev sprememb. Trije ključni procesi so:

- (a) operativni učni procesi mest in regij s poudarkom na vključevanju dejavnosti, povezanih z misijo, v druge lokalne dejavnosti, ki bodo del običajnega strateškega in operativnega odločanja;
- (b) spodbujanje in podpiranje podjetij in raziskovalnih inštitutov, univerz, poklicnih inštitutov ter njihovih krajevnih in tematskih ekosistemov, da prispevajo k soustvarjanju novih vodilnih in inovativnih rešitev, ter
- (c) uporaba novih vključujočih metod pri inovacijah.

Sredstva v teh postopkih bi morala vključevati obsežna partnerstva, inovativna javna naročila, hitro razvite prototipe in eksperimentiranje z novimi rešitvami;

20. opozarja, da so na voljo dokazano uspešni postopki, ki pa terjajo zavezanost posameznih mest in regij ter namensko sodelovanje, ki ga bodo organizirale skupine misij EU. Dodeljevanje sredstev za vseevropska partnerstva bo spodbudilo udeležbo teh ključnih akterjev v številnih evropskih mestih in regijah. Pri tem ima lahko ključno vlogo več obstoječih instrumentov EU, kot so Skupno raziskovalno središče, Interreg, pobude za skupno načrtovanje programov ter Evropski inštitut za inovacije in tehnologijo in njegove skupnosti znanja in inovacij;

21. poudarja, da je treba pregledati vse finančne instrumente EU v podporo dejavnostim misij, zlasti na lokalni in regionalni ravni. Sredstva iz programa Obzorje regijam in mestom niso enostavno dostopna ter še niso dovolj usklajena z novimi strateškimi cilji misij EU. Številne regije imajo precejšnje težave pri dostopu do financiranja zaradi večkratnih razpisov, visoko specializiranih meril in zapletenih sistemov. Številne regije se na primer soočajo s težavami pri financiranju izpopolnjevanja svoje delovne sile. To je potrebno za pospešitev zelenega prehoda, ki ima v misijah EU osrednje mesto. Potreben bo pregled za poenostavitev dostopa do sredstev EU;

Smernice za učinkovitejše izvajanje misij EU

22. poudarja, da je treba podpreti sklepanje dinamičnih partnerstev med misijami EU ter mesti in regijami, ki sodelujejo pri predstavitev, pri čemer partnerstva zajemajo delno formalizirane vzajemne obveznosti, hkrati pa morajo biti prilagodljiva, da bi povečali vseevropski učinek pomembnih nalog in dejavnosti decentralnih akterjev, ki sodelujejo pri predstavitev;

23. podpira prožno uporabo in poudarja dejavni, konceptualni razvoj mestnih in regionalnih pogodb, ki so predlagane v načrtih za izvajanje misij EU;

24. predlaga, naj se oblikuje koncept oznake misije EU za mesta in regije, ki bodo pri doseganju ciljev misije EU in razširjanju rezultatov inovativnih rešitev prevzeli vlogo demonstratorjev-pionirjev ter podpornikov evropskega zelenega in digitalnega prehoda, ter poziva k učenju iz že obstoječih praks, kot je Konvencija županov;

25. predlaga različne načine, na katere bi se oznaka misije EU uporabljala za sinergije z drugimi ustreznimi pobudami EU in povezanimi pobudami, in uporabo finančnih instrumentov, kot so sklad InvestEU, mehanizem za okrevanje in odpornost, medregionalne naložbe v inovacije I3, Interreg Europe, Instrument za povezovanje Evrope, program za digitalno Evropo, EU4Health, Evropska investicijska banka in Evropski inštitut za inovacije in tehnologijo. Nadalje predlaga vzpostavitev vseevropskega sistema, s katerim bi EU in države članice za poenostavitev postopkov prijave uporabljale oznako misije EU. Takšna oznaka bi jim pomagala pri dostopu do sredstev EU in nacionalnih sredstev za podporo dejavnostim na lokalni in regionalni ravni pri doseganju ambicioznih ciljev misije EU ter sočasnem izboljšanju lokalnih in regionalnih postopkov;

26. poudarja, da so lahko vozlišča evropskega raziskovalnega prostora na lokalni in regionalni ravni eno najučinkovitejših orodij za usklajevanje regionalnih strategij za raziskave in inovacije, med drugim strategij pametne specializacije (S3/S4), z nacionalnimi in evropskimi strategijami, evropskim raziskovalnim prostorom, programom Obzorje Evropa in misijami EU. Vozlišča evropskega raziskovalnega prostora lahko prispevajo k nastanku strukturiranih projektov, ki bodo krepili zlasti misije EU in mobilizirali različne vire financiranja okoli njih. Tako bi bilo koristno, kadar je to mogoče, oznako misij EU povezati z vozlišči evropskega raziskovalnega prostora;

27. opozarja na potrebo po oblikovanju in uporabi učinkovitih postopkov upravljanja znanja, da bi misije EU izvajali na podlagi najboljšega znanja na svetovni in regionalni ravni ter ob upoštevanju etičnih meril iz nove strategije Komisije za internalizacijo na področju raziskav in inovacij. Program Obzorje Evropa in drugi instrumenti morajo biti bolj dinamični pri eksperimentiranju in izdelovanju prototipov v resničnem življenju, da bi lahko z njimi uporabljali in razširjali rezultate;

28. poudarja, da se morajo misije EU izvajati v okviru odprtega in vključujočega procesa, v katerem so združeni vsi pomembni deležniki na lokalni, regionalni, evropski in svetovni ravni⁽⁵⁾. Za uspešno izvajanje misij bo ključno zlasti vključevanje regij, krajev in državljanov. Zato je pri vsaki misiji potreben neposreden dialog med temi deležniki. Odbor regij je pripravljen postati močan zaveznik misij EU;

29. poudarja, da morajo biti poskusi in predstavitve v okviru misij EU osredotočeni na upravljanje dejavnosti, namenjenih premikanju mej znanosti, obvladovanju inovacijsko intenzivnih tehnologij ter združevanju digitalnih, fizičnih, okoljskih in bioloških inovacij, pa tudi rednemu preverjanju in razširjanju rezultatov na vodilni ravni. Strategije pametne specializacije morajo imeti kot koncepti sodelovanja z industrijo in raziskavami pomembno vlogo v misijah EU;

⁽⁵⁾ Mnenje OR Obzorje Evropa: deveti okvirni program za raziskave in inovacije (COR-2018-03891) (UL C 461, 21.12.2018, str. 79).

Napovedi in družbene inovacije, ki so ključne za misije EU in ki jih bodo misije omogočile

30. ponovno poudarja, da so izzivi zapleteni in da obstaja le del potrebnega znanstvenega in tehnološkega znanja. Cilje je možno doseči z obsežnimi dejavnostmi predvidevanja, povečanjem naložb v raziskave in razvoj, izdelovanjem prototipov v resničnem življenju, eksperimentiranjem in razširjanjem rezultatov;

31. priznava velik potencial raziskav za vse vrste inovacij in spopadanje z velikimi družbenimi izzivi. Zato pričakuje, da bo politično odločanje na splošno v večji meri temeljilo na dokazih, podpiralo raziskave in bilo usmerjeno v ustvarjanje ugodnih pogojev za družbene inovacije ter njihovo dovolj hitro uvajanje v dejanskih postopkih in praksah;

32. opozarja, da je ambiciozne cilje misij EU mogoče doseči le s podpiranjem učinkovitih učnih procesov za politične voditelje, vodstvene delavce, strokovnjake in državljane v regijah in organizacijah. Koncepti, ki jih uvajajo evropska mesta/regije, morajo biti prilagojeni razmeram v regiji s pomočjo sistemskega strokovnega razvoja, ki temelji na lokalnem učenju skozi prakso za vse;

33. poudarja, da bi se morale misije EU osredotočiti na izkoriščanje potenciala neopredmetenih sredstev in intelektualnega kapitala. Vključevanje tega znanja v politično odločanje, zlasti za ustvarjanje pametnih mest, osredotočenih na človeka in na trajnost, lahko bistveno prispeva k spodbujanju naložb v človeški, strukturni in relacijski kapital ter raziskave, razvoj in inovacije na splošno;

34. poudarja, da je pomembno preiti od besed k dejanjem, in sicer na podlagi glavnih navedb o evropski politiki na področju raziskav, inovacij in tehnologije iz poročila o strateškem predvidevanju v EU za leto 2021 ⁽⁶⁾, zlasti:

- (a) naslednja desetletja bo zaznamovala vse večja prerazporeditev svetovne moči, njeno geopolitično težišče pa se bo premaknilo proti vzhodu;
- (b) EU tekmuje za prednost „prvega na svetovnem trgu“ pri določanju standardov;
- (c) EU se mora bolje pozicionirati na področju razvoja in proizvodnje vključujočih tehnologij naslednje generacije;
- (d) poleg posebnih tehnologij preobrazbo spodbuja tudi hiperpovezljivost;
- (e) kritične surovine so bistvene za dvojni prehod EU;
- (f) digitalna suverenost EU bo odvisna od zmogljivosti shranjevanja, pridobivanja in obdelave podatkov, hkrati pa bo izpolnjevala zahteve po zaupanju, varnosti in temeljnih pravicah;
- (g) spodbujanje strateške avtonomije EU;
- (h) dobro premišljena kombinacija industrijskih, raziskovalnih in trgovinskih politik z mednarodnimi partnerstvi bi lahko zagotovila trajnostno in raznoliko oskrbo;

35. poudarja, da je treba pri prehodu k dejanjem razvoj tehnologije bolj kot v preteklosti uskladiti s socialno-ekonomskim razvojem in da se mora ta razvoj odvijati v realnem svetu, s čimer bi se zagotovila hitra uporaba in razširjanje rezultatov;

36. predlaga poglobitev medinstitucionalnega sodelovanja EU pri predvidevanju, v katerem bi imeli posebno vlogo Skupno raziskovalno središče, služba Evropskega parlamenta za raziskave in Odbor regij; predlaga tudi, naj se na nacionalni, regionalni in občinski ravni razmisli o uvedbi sodelovalnih dejavnosti ljubiteljske znanosti za vse, zlasti pa za mlade, predvsem študente in dijake, podjetnike ter za politično odločanje, tako da se ustanovijo odbori za prihodnost, osredotočeni na predvidevanje in ocenjevanje tehnologije;

⁽⁶⁾ Poročilo o strateškem predvidevanju v EU za leto 2021 (COM(2021) 750 final).

Nov pristop misij EU k politiki na področju tehnologije, raziskav in razvoja

37. poudarja, da mora biti družbena in vedenjska preobrazba, s katero se podpirajo cilji misij EU, vključujoča in pozitivno naravnana ter da je treba pri tem širše uporabljati metodološki pristop izdelave prototipov in eksperimentiranja;

38. vse udeležence spominja, da so jedro misij EU raziskave in inovacije. Z zapletenimi družbenimi izzivi se lahko spopademo samo z večjimi naložbami v raziskave, razvoj in inovacije. Študije v evropskem raziskovalnem prostoru in industriji vsebujejo jasne dokaze⁽⁷⁾, da EU zaostaja za svojimi svetovnimi konkurenti na področju intenzivnosti podjetniških raziskav in podjetniškega razvoja, zlasti v visokotehnoloških sektorjih, pa tudi na področju povečanja števila inovativnih malih in srednjih podjetij, kar negativno vpliva na produktivnost, ustvarjanje delovnih mest in konkurenčnost;

39. se strinja s cilji evropskega raziskovalnega prostora⁽⁸⁾, da spodbudi okrevanje Evrope ter podpre njen zeleni, digitalni in socialni prehod s spodbujanjem konkurenčnosti, ki temelji na inovacijah, in tehnološke suverenosti na ključnih strateških področjih (npr. umetna inteligenca, robotika, kibernetna varnost, podatkovne ekologije, mikroelektronika, kvantno računalništvo, 5G, akumulatorji naslednje generacije, energija iz obnovljivih virov, tehnologije vodika, brezemisijsko grajeno okolje, pametna mobilnost itd.) v skladu z modelom odprte strateške avtonomije;

40. poziva k oblikovanju politik ogljične nevtralnosti na podlagi povpraševanja, ki bodo zajemale ogljični odtis in pozitivni ogljični odtis kot merili za trajnostna javna naročila. OR poleg ogljičnega odtisa poudarja tudi pomen pozitivnega ogljičnega odtisa, ki predstavlja nov pristop k ustvarjanju in izračunavanju vpliva na podnebje s prikazom pozitivnega učinka podnebju prijaznih proizvodov in storitev⁽⁹⁾;

41. podpira industrijske ukrepe na področju raziskav, razvoja in inovacij, namenjene pozitivnemu ogljičnemu odtisu, pri oblikovanju novih razširjenih izdelkov, sistemov in drugih inovativnih rešitev, ki imajo ključno vlogo pri uresničevanju podnebnih ciljev, ter poudarja, da cilji glede ogljične nevtralnosti ne bodo dosegljivi brez znatne pospešitve inovacij na področju čiste energije;

42. ponovno poudarja potrebo po novih tehnologijah. Poročilo Mednarodne agencije za energijo⁽¹⁰⁾ vsebuje analitične dokaze, da bo 25-odstotno zmanjšanje emisij ogljika, ki je potrebno za trajnostnost podnebja na Zemlji, temeljilo na zrelih tehnologijah. Za primerjavo, 41 % potrebnih tehnologij bodo predstavljale nove tehnologije, ki so v zgodnji fazi uvajanja, 34 % pa tehnologije v demonstracijski fazi ali fazi prototipa ali tehnologije, ki sploh še niso razvite;

43. poudarja pomen in zapletenost merjenja emisij toplogrednih plinov. Pri osnovnem merjenju emisij toplogrednih plinov se uporabljata obseg 1 in 2. Če bi uporabili tudi obseg 3, bi bilo mogoče doseči cilje neto ničelnih in neto negativnih emisij. Obseg 3 zajema vse druge posredne emisije, ki nastanejo v celotni vrednostni verigi;

44. poudarja vlogo misij EU v središču prednostnih nalog EU pri uresničevanju zelenega in digitalnega prehoda. Evropska komisija je začela izvajati pilotno fazo pobude vozlišč evropskega raziskovalnega prostora za olajšanje sodelovanja na področju raziskav, razvoja in inovacij ter izmenjave dobre prakse, s spodbujanjem povečanja vrednosti ustvarjanja, kroženja in uporabe znanja. Odbor regij spodbuja, naj se v okviru misij EU razmisli o uporabi vozlišč evropskega raziskovalnega prostora kot orodij za povezovanje lokalnih in regionalnih ekosistemov raziskav in inovacij in naj se jih aktivno povezuje z lokalnimi in regionalnimi odločevalci pri poskusnem izvajanju vozlišč evropskega raziskovalnega prostora, da bi tako razvili konkretno sodelovanje;

45. poudarja, da se s sistemom vozlišč evropskega raziskovalnega prostora poskuša vključiti manjkajoče elemente v evropski raziskovalni prostor in evropski izobraževalni prostor, da bi ustvarili močne družbe znanja po vsej Evropi in tako pospešili njihovo zeleno, trajnostno in digitalno rast. Mreža vozlišč evropskega raziskovalnega prostora v idealnih razmerah zagotavlja, da lokalni in regionalni ekosistemi raziskav, razvoja in inovacij postanejo sestavni del vseevropskega ekosistema;

⁽⁷⁾ Novi ERP za raziskave in inovacije (COM(2020) 628 final).

⁽⁸⁾ Novi ERP za raziskave in inovacije (COM(2020) 628 final).

⁽⁹⁾ Plenarno zasedanje OR 1. julija 2021, mnenje Oblikovanje Evrope, odporne proti podnebnim spremembam – nova strategija EU za prilagajanje podnebnim spremembam (UL C 440, 29.10.2021, str. 42).

⁽¹⁰⁾ Mednarodna agencija za energijo, *Energy Technology Perspectives 2020* (Perspektive energetske tehnologije za leto 2020).

46. podpira omogočanje dejavnih lokalnih prispevkov k integriranemu izvajanju vozlišč evropskega raziskovalnega prostora, drugo eksperimentiranje regionalnih ekosistemov in misije EU pri eksperimentiranju, hitri izdelavi prototipov, preskušanju, predstavitev ter razširjanju učinkovitih raziskav in inovacij v mestih in regijah;

47. priznava, da so različna regionalna in lokalna spoznanja, zamisli in učenje bistveni za oblikovanje vseevropskega pristopa k inovativnim ukrepom. Izmenjava učenja med mesti in regijami ter vzdolž petih misij EU je bistvenega pomena. OR priporoča zgodnjo vzpostavitev mreže za součenje, prek katere bi lahko delili glavne vpogled v procese in vsebino ter jih razširili po drugih mestih/regijah ter tudi v drugih misijah EU ter po Evropi kot celoti;

48. poziva, naj se sklepi Sveta o misijah EU objavijo med francoskim predsedovanjem, da se omogoči okrepitev koncepta vozlišč evropskega raziskovalnega prostora, na katerega se morajo misije opirati, da bodo uspešno zasidrane na lokalni in regionalni ravni. V teh sklepih bi bilo treba poudariti tudi pomen raziskovalnih infrastruktur, ki jih mesta in regije močno podpirajo in so ključne za izvajanje misij EU;

49. potrjuje, da je izvajanje misij, o katerih je že bila sprejeta odločitev, sicer prednostna naloga, vendar je treba nenehno razmišljati o možnosti oblikovanja novih misij, kadar se pojavijo veliki novi skupni izzivi. Ključno vprašanje pripravljenosti evropskih družb na zdravstvene grožnje in krize ter njihovo obvladovanje bi moralo z ustanovitvijo Evropskega organa za pripravljenost in odzivanje na izredne zdravstvene razmere voditi v razmislek o novi misiji, ki bi se osredotočala na ta izziv glede na njegov sistemski, medsektorski in večdeležniški značaj;

Izkušnje Odbora regij: sinergije med misijami EU in drugimi glavnimi instrumenti politike

50. poziva, naj misije EU temeljijo na izkušnjah in znanju obstoječih pobud in programov EU ter se z njimi povezujejo. Za sistemske spremembe je potrebno soustvarjanje preobrazbenih ekosistemov na podlagi učenja in raziskav, razvoja in inovacij ter interdisciplinarne, znanstvene in operativne sinergije po vsej EU in obsegajoč vseh pet misij EU;

51. opozarja, da je treba spodbujati pripravljenost na odprto sodelovanje ter okrepiti lokalno sodelovanje in evropska partnerstva pri oblikovanju nove trajnostne prihodnosti za Evropo, ki bo osredotočena na človeka. Potencialne zmogljivosti so povsod po Evropi v veliki meri odvisne od lokalne in regionalne ravni, bistvenega pomena pa je tudi hitrost. V naslednjih nekaj letih bo treba obravnavati velike družbene izzive, pri čemer bosta osrednjega pomena znanje in učenje;

52. predlaga, naj se posebna pozornost posveti ukrepom mest in regij pri izvajanju misij EU, pri katerih jih bo podpiral Odbor regij, vključno z upravljanjem na več ravneh, financiranjem ter učinkovitim opravljanjem dela pri doseganju ambicioznih ciljev, in sicer z njihovim uspešnim vključevanjem v politike EU na področju raziskav in inovacij, zlasti strategije pametne specializacije (S3/S4), vozlišča evropskega raziskovalnega prostora, novi evropski Bauhaus in druge najustreznejše pobude, programe in instrumente, zagotovljene s politikami EU na več ravneh;

53. je zavezan organizaciji učnih dejavnosti v sodelovanju s Skupnim raziskovalnim središčem v podporo dejavnostim misij EU pod naslovoma City Science (znanost v mestih) in Science Meets Regions (srečanje med znanostjo in regijami) s krepitvijo obsežnih dejavnosti za povečevanje učinka in razširjanjem rezultatov misij EU. Kratkoročni ukrepi niso ustrezen odziv na dejanske potrebe. Koristno bi bilo podpreti oblikovanje mreže regionalnih središč prihodnosti, ki bi spodbujala ustvarjalnost in podjetniško miselnost, ju povezala z novim Bauhausom, delom Združenih narodov glede ciljev trajnostnega razvoja in Unescovimi laboratoriji za opismenjevanje glede prihodnosti ter tako zagotovila kratko- in dolgoročno trajnostnost začetih pobud;

54. spodbuja poglobitev sodelovanja z evropskimi mrežami, ki se ukvarjajo s krepitvijo raziskav, razvoja in inovacij pri spopadanju z družbenimi izzivi, kot so Evropsko združenje univerz, Evropsko združenje raziskovalnih in tehnoloških organizacij in Mreža evropskih regij za raziskave in inovacije. Poleg tega bi bilo treba v vsaki misiji EU učinkovito sodelovati s tematskimi mrežami, kot so Svet evropskih občin in regij, Eurocities in Konferenca obrobniških in morskih regij. Odbor regij v veliki meri sodeluje z vsemi temi mrežami deležnikov, da bi zagotovil želeni učinek misij EU kot novega instrumenta politike od spodaj navzgor;

55. poudarja pomen krepitve zmogljivosti regij in mest, da zaprosijo za financiranje iz misij EU, ter uporabe izkušenj iz obsežnih pobud, ki jih financira EU, kot so evropska mreža živih laboratorijev (ENoLL) in pobude Vanguard, Digitalising Cities (digitalizacija mest), Open & Agile Smart Cities (odprta in agilna pametna mesta), City Science (znanost v mestih) in Living-in.EU (evropski način digitalnega prehoda v mestih in skupnostih). Tako se bodo okrepile odpornost, odzivnost in aktivna udeležba mest in regij v evropskih reformah ter povečalo vključevanje državljanov po vsej EU. To pa bo pomnožilo učinek pobud EU ter zagotovilo širšo in pravičnejšo porazdelitev virov, tako da bodo pogoji povsod bolj primerni za zbiranje sredstev iz virov EU in zunaj nje, s čimer bi prišli v ospredje razvoja;

Priporočila za posamezne misije

56. poudarja pomen sodelovanja med misijami na vseh ravneh upravljanja. Poudarja, da so misije skupaj jasno usmerjene v oblikovanje trajnostne pametne prihodnosti. To se lahko doseže s soustvarjanjem in rešitvami, ki temeljijo na raziskavah, razvoju in inovacijah:

- Prilagajanje podnebnim spremembam: obvladovanje poplav, gozdnih požarov in drugih nesreč, sonaravne rešitve, krepitev podnebne odpornosti kritične infrastrukture, sistemi za spremljanje učinkov na zdravje ljudi in opozarjanje nanje,
- Rak: zdravje na splošno, krepitev preventivnih ukrepov, zlasti s spodbujanjem zdravega življenjskega sloga,
- Oceani in vode: varovanje in obnavljanje vodnih ekosistemov, zmanjšanje onesnaževanja in doseganje podnebne nevtralnosti modrega gospodarstva,
- Podnebno nevtralna mesta: napredek pri medsektorskih okoljskih, infrastrukturnih in industrijskih rešitvah, ki prispevajo k ogljični nevtralnosti mest,
- Tla: preprečevanje onesnaževanja zaradi rabe zemljišč in varovanje sveže in zdrave podzemne vode v vseh okoliščinah;

57. predlaga naslednje dejavnosti za posamezne misije EU za povečanje njihovega učinka:

(a) Prilagajanje podnebnim spremembam

OR poudarja, da bi morala imeti misija za prilagajanje podnebnim spremembam temeljno splošno vlogo, zlasti pri predvidevanju in spodbujanju vseh evropskih akterjev, da dejavno prispevajo k misijam EU. Misija bi se morala osredotočiti na socialno in družbeno ozaveščenost ter si prizadevati za splošno zavezanost k oblikovanju obsežnih sistematičnih rešitev. Predvsem bi morala obravnavati izzive zelene preobrazbe industrije, stanovanj in mobilnosti. Izgube zaradi podnebnih sprememb že zdaj v povprečju znašajo 12 milijard EUR letno, zato bi EU morala opraviti makrofiskalne analize o podnebnju, s katerimi bi nas prepričala, da je treba pospešiti ukrepe za prilagajanje podnebnim spremembam hkrati z blažitvijo njihovih posledic. Pristop k zaščiti prebivalstva pred podnebnimi spremembami mora vključevati tudi socialni vidik in kohezijska vprašanja.

(b) Rak

OR poudarja pomen vrhunskih svetovnih raziskav ter spodbuja raziskovalce in inovatorje, naj okrepijo evropsko in medsektorsko sodelovanje med deležniki za uspeh te misije. Poudarja tudi pomen širjenja cepljenja proti virusu HPV, biobank in dostopa do najbolj inovativnih terapij, pa tudi pomen razširjanja najboljših praks med državami in regijami. Eden izmed glavnih izzivov so razlike v dostopu do zdravljenja raka med državami in regijami EU ter znotraj njih, pa tudi v kakovosti življenja bolnikov. Zato je treba nujno izboljšati dostop do zgodnjih presejalnih testov, novih orodij diagnosticiranja in inovativnih zdravljenj raka v evropskih državah in regijah. Pri tem so potrebne naložbe v infrastrukturo, opremo in digitalno preobrazbo zdravstvenega varstva, zdravstvene delavce in nove modele oskrbe. Še en izziv so cenovno dostopno zdravljenje in medicinski izdelki, pa tudi kakovost individualne podpore pacientom in socialne inovacije za pomoč negovalcem.

(c) Obnova naših oceanov in voda do leta 2030

OR poudarja, da sta obnavljanje zdravih oceanov in voda ter zagotavljanje sladke vode kratko- in dolgoročno vprašanje, ki zadeva usodo vseh. Probleme onesnaževanja je mogoče rešiti le s poudarjanjem mednarodne razsežnosti – razsežnost morskih bazenov, kot so Sredozemsko morje, Atlantski ocean, Baltsko morje in Črno morje, ter porečja Donave – ter

krepitevijo sodelovanja med regijami. Posebno pozornost je treba nameniti Arktiki. OR poziva, naj morja in vode postanejo nov skupni cilj v središču ponovnega zagona evropskega projekta; poudarja, da sta bistvenega pomena za misijo poseben poudarek na raziskavah in tehnologijah ter učinkovitejši oskrbi v zvezi s čisto vodo ter modro gospodarstvo, povezano z oceani, s poudarkom na podjetništvu, trajnostnem turizmu, razogljičenju pomorskega prometa ter na energiji iz obnovljivih morskih virov. S tem se bodo ustvarile nove obsežne priložnosti za čezmejno in neukalupljeno poslovno sodelovanje. OR poudarja, da je treba spodbuditi mesta in regije k oblikovanju evropskih mrež, ki povezujejo lokalne ekosisteme za pomorske inovacije okrog vrednostnih verig, in k inovacijam v pomorski industriji.

(d) *Podnebno nevtralna in pametna mesta*

OR vztraja, da Evropa potrebuje dejavna vodilna mesta za soustvarjanje novih nujnih rešitev in razširjanje rezultatov svojih poskusov. V dejavnosti morajo biti vključena vsa evropska mesta in regije, pri čemer jih je treba podpreti. Vodilna mesta bi bilo treba uporabiti kot inovacijska vozlišča za soustvarjanje ponovljivih in takoj uporabnih rešitev, ki bi jih bilo treba razširiti na vsa druga evropska mesta pri prehodu na podnebno nevtralnost do leta 2050. Evropska komisija bi morala mesta, ki so se prijavila, a niso bila izbrana, povezati v razširjeni skupini, da bi lahko na različne načine uporabila napredek in rezultate vodilnih mest, vključno z neposredno uvedbo ponovno uporabnih rešitev. Že obstoječi uspešni programi in projekti ali z njimi povezane „zelene pobude“ so navedeni v priloženem načrtu za izvajanje te misije. Pridobljene izkušnje bi morale služiti kot podlaga pri oblikovanju načrtov na več ravneh za podnebno nevtralnost mest. Oblikovati je treba preobrazbene skupnosti z več akterji in skupnimi instrumenti, s čimer bi preprečili, da bi vsaka skupnost delovala sama zase. OR poudarja, da sodelujoča mesta pripravljajo pogodbe o podnebno nevtralnih mestih. Ta proces bi moral temeljiti na povpraševanju in omogočati lokalne rešitve, vendar pa mesta pri tem potrebujejo močno podporo na nacionalni in regionalni ravni.

(e) *Evropski dogovor o tleh*

OR poudarja potrebo po sistemskem razmišljanju in instrumentalnem upravljanju preobrazbe, vključno z raziskavami, razvojem in inovacijami ter učenjem, da bi tako dosegli cilje misije za tla, ki zajema vse vrste rabe zemljišč, in proučili nove možnosti za ambicioznejše preoblikovanje skupne kmetijske politike EU. Za uspeh misije so ključnega pomena sekvestracija ogljika v kmetijske površine in v gozdove, preoblikovanje sistemov kmetijske proizvodnje in vzpostavitev nadnacionalnih grozdov živih laboratorijev. V podeželskem in mestnem okolju je treba nujno podpreti biotsko raznovrstnost, državljeni pa morajo dajati prednost gozdnim bioproizvodom ter trajnostni in lokalno pridelani hrani. Pomembno je tudi, kako ob podpiranju ciljev misije za tla narediti gozdarske dejavnosti privlačne in ekonomsko vzdržne brez izgube donosnosti;

Vloga Odbora regij pri podpiranju evropske in svetovne preobrazbe

58. poudarja, da ljudje živijo in delajo v mestih in regijah ter da morajo biti vse misije EU osredotočene na ljudi: od poslovnih, akademskih in vladnih deležnikov do posameznih državljanov vseh starosti in iz vseh okolij. Odbor regij, Skupno raziskovalno središče in drugi pomembni akterji poznajo raznolike učinkovite in preskušene tehnologije za sodelovanje državljanov, od podjetniškega odkrivanja do taborov za družbene inovacije, ki bi se izkoriščali za vključevanje državljanov;

59. je pripravljen navezati stike z lokalnimi skupnostmi, da bi povečali njihovo ozaveščenost o samih misijah EU in pomagali pritegniti evropske državljane in podjetja;

60. poudarja, da bodo misije EU uspešne le, če bo v ospredju premostitev prepada na področju znanja in inovacij v Evropi ter inovacijskih vrzeli med Evropo in Združenimi državami. Osredotočiti se je treba na ambiciozne, konkretne in vključujoče ukrepe v resničnem življenju, pri katerih se upoštevajo rezultati raziskav, razvoja in inovacij;

61. poudarja, da je za uspeh misij EU potreben nov razvoj na področju raziskav, razvoja in inovacij. To pomeni nove obsežne rešitve za dopolnjevanje in spodbujanje sinergij z okvirnimi evropskimi programi za raziskave in inovacije ter drugimi programi in skladi na ravni EU in na svetovni ravni. Nov korak je pilotna uporaba sistema vozlišč evropskega raziskovalnega prostora, ki bi moral spodbujati uporabo vseh ustreznih pobud EU na področju raziskav, razvoja in inovacij kot bistvenega dela oblikovanja regionalne politike;

62. poudarja, da se bo z izvajanjem misij EU spodbudila vodilna vloga lokalne in regionalne ravni v EU, pa tudi po svetu; se zavzema za krepitev vloge mest in regij prek Konvenciji županov in drugih svetovnih mrežah, kar bi moralo ustvariti sinergije med misijami EU in dejavnostmi Združenih narodov glede ciljev trajnostnega razvoja ter kampanjama Race to Zero (na poti k ničelnemu onesnaževanju) in Race to Resilience (na poti k odpornosti proti podnebnim spremembam). Z utrditvijo močnega položaja mest in regij EU v svetu se lahko podpre tudi prizadevanje Odbora regij za uradno priznanje podnacionalnih vlad v Okvirni konvenciji OZN o spremembi podnebja in pri pripravah na 27. Konferenco pogodbenc;

Povzetek ključnih dejavnikov uspeha

63. opozarja, da mora Evropa okrepiti svojo globalno konkurenčnost na podlagi znanja, vseevropskih partnerstev, zmogljivosti in talentov za prihodnost, torej vključujočega pristopa, ki bo zajemal vse. Evropa ima priložnost, da prevzame vlogo svetovne voditeljice, ki bo izvajala politike sodelovanja za doseganje ciljev trajnostnega razvoja in se spopadala s podnebnimi spremembami;

64. poudarja, da je ukrepanje v realnem svetu ključno za misije EU. Raziskave so nujne za oblikovanje novih rešitev in določanje najboljšega načina za doseganje napredka – za doseganje rezultatov so ključnega pomena primerni načini uporabe. Misije EU bodo uspešne, če se bodo srečale z lokalnim spodbujevalnim ekosistemom. Pri tem ne gre le za tehnologijo in raziskave, temveč predvsem za pristop, osredotočen na človeka, ki krepi kompetence, obravnava lokalna tveganja in dostopa do najboljših virov po vsej Evropi. Človeški vidiki pri inovacijah so bistveni za soustvarjanje trajnostnih rešitev;

65. trdi, da so misije EU bistvene za podporo pri preobrazbi Evrope v bolj zeleno, bolj zdravo, bolj vključujočo in odporno celino. Za doseg ambicioznih ciljev mora vsaka misija EU delovati kot obsežen portfelj ukrepov. Te evropske portfelje je treba oblikovati na podlagi celovitih portfeljev ukrepov, pripravljenih na lokalni in regionalni ravni, vključno s celostnimi raziskovalnimi projekti, političnimi in zakonodajnimi ukrepi ter lokalnimi izvedbenimi dejavnostmi;

66. poudarja, da je treba sofinancirati in podpreti vsakodnevno delo v mestih in regijah pri ustvarjanju vrednosti in primerjalnem učenju, da bi razširili najboljše procese in ukrepe za vsakodnevno blaginjo državljanov. Vloga predstavitenih skupnosti je, da delujejo kot pionirji, razvijalci in najbolj izpostavljeni preskuševalci sistemskih sprememb za vse druge;

67. je pripravljen sodelovati z misijami EU, da bi bili postopki primerjalnih analiz in primerjalnega učenja med demonstracijskimi in drugimi mesti/regijami privlačni. Finančni instrumenti morajo biti prožni in inovativni ter spodbujati dejanske interese mest/regij;

68. poudarja, da je ključno vprašanje, kako se bodo mesta in regije naučili upravljati potrebne dejavnosti in kako bodo dejavnosti pritegnile zasebne industrijske in druge naložbe. Mreža vozlišč evropskega raziskovalnega prostora v idealnih razmerah zagotavlja, da lokalni in regionalni ekosistemi raziskav, razvoja in inovacij postanejo sestavni del ustreznega vseevropskega ekosistema;

69. poziva k večji družbeni in tehnološki predvidljivosti ter boljšemu sodelovanju kot ključnima dejavnikoma uspeha, s katerima bi pospešili industrijske in druge naložbe za doseganje ogljične nevtralnosti in drugih ciljev misij EU. S politiko, usmerjeno v misije, je mogoče v edinstvenem evropskem sistemu upravljanja na več ravneh primerno krepiti razsežnost od spodaj navzgor: države članice lahko aktivno delijo pridobljene izkušnje in to bodo tudi počele. Cilje misij je treba dosledneje upoštevati pri oblikovanju prihodnje zakonodaje in jih vključiti vanjo, na primer pri oblikovanju cen ogljika in svežnju „Pripravljeni na 55“;

70. poudarja, da je treba najnovejše smernice za industrijsko in inovacijsko politiko na ravni EU, načrte ter potrebno novo znanstveno in tehnološko znanje in inovacije vključiti v misije, jih razviti in prenesti v rešitve in prakse v resničnem življenju z učinkovitim upravljanjem znanja od spodaj navzgor in drugimi ukrepi;

71. priznava potrebo po digitalnih platformah misije EU, namenjenih pospešitvi prenosa in upravljanja znanja, podpiranju virtualnega sodelovanja in ustvarjanja partnerstev, poenostavitvi postopkov financiranja itd. Te postopke je treba oblikovati skupaj s predstavniki mest in regij;

72. poudarja, da so novi ustrezni in učinkoviti delovni procesi bistveni za zagotavljanje uspeha misij EU. Procesni morajo odražati izkušnje z metodologijo odprtih inovacij 2.0, raznolikimi pobudami četverne vijačnice (Quadruple Helix) in številnimi drugimi pobudami pri soustvarjanju participativnega upravljanja naslednje generacije. V procese je treba vključiti vse državljane, od mladih do starejših. Pri dejavnostih misije bi bilo treba upoštevati različne vidike posameznih generacij ter ustvariti inovativne in odgovorne načine za doseg zavezanosti, potrebne za uresničevanje trajnostne evropske prihodnosti.

V Bruslju, 27. aprila 2022

Predsednik
Evropskega odbora regij
Apostolos TZITZIKOSTAS

Mnenje Evropskega odbora regij – Evropski organ za pripravljenost in odzivanje na izredne zdravstvene razmere

(2022/C 301/06)

Poročevalec: Christophe CLERGEAU (FR/PES), član regionalnega sveta, Dežela Loire**POLITIČNA PRIPOROČILA****Splošne ugotovitve**

1. Evropski odbor regij želi spomniti, da je njegovo predsedstvo marca 2020 pozvalo Evropsko komisijo in države članice, naj vzpostavijo zdravstveni mehanizem EU ⁽¹⁾, in da je to zamisel razvil v svojem poznejšem mnenju o mehanizmu EU za izredne zdravstvene razmere ⁽²⁾, ki ga je prav tako pripravil leta 2020. Ugotavlja, da je Komisija pri pripravi sporočila COM(2021) 576 final črpala iz tega mnenja.

Razprava o ustanovitvi organa HERA poteka v času epidemije COVID-19, ki še traja in nas bolj kot kdaj koli spodbuja k uvrstitvi zdravja med prednostne naloge Evropske unije. Vendar ima ustanovitev organa HERA širši cilj, ki zajema vse vrste tveganj za zdravje ljudi velikega in/ali čezmejnega obsega ter fazo pripravljenosti in krizno upravljanje, temu pa je treba dodati izzive, povezane s preprečevanjem in odpornostjo družb in območij. Vse to je treba umestiti v širši okvir vojne v Ukrajini, ki ima velikanski vpliv na zdravstvene storitve, infrastrukturo in čezmejno sodelovanje, ki so bili že prej pod močnim pritiskom in jih je najhujše obdobje pandemije COVID izčrpalo.

2. Evropski odbor regij podpira ustanovitev organa HERA kot organa, pristojnega za pripravljenost na zdravstvene krize in njihovo obvladovanje, vendar je treba upoštevati dejstvo, da so za preventivo, javno zdravstvo in zdravstveno varstvo ter pripravljenost na krize in njihovo obvladovanje v prvi vrsti odgovorne države članice ter da imajo pomembno vlogo tudi regije, saj imata v Evropi dve tretjini držav članic zdravstvene sisteme, ki so na različne načine decentralizirani. Poudarja, da potrebujemo celovito vizijo za zaščito prebivalstva, saj je ukrepanje Komisije razdrobljeno med več središč odločanja, in da mora EU državam in regijam nuditi podporo.

3. Zdravstvene krize, ne glede na njihov izvor, pomenijo nevarnost za prebivalce, saj jih prizadenejo zelo neenakomerno, obenem pa lahko ogrozijo izgradnjo Evrope, če se ta ne bo znala odzvati hitro, učinkovito, usklajeno in solidarno. Kriza zaradi epidemije COVID-19 je postavila na preizkušnjo solidarnost med Evropejci, integriteto notranjega trga in sodelovanje v schengenskem območju. Evropski odbor regij meni, da je kriza prav tako pokazala, da ciljev zdravstvene varnosti Unije in zaščite prebivalstva „države članice [...] ne morejo zadovoljivo doseči na nacionalni, regionalni ali lokalni ravni“, zato na tem področju Unija deluje v skladu z načelom subsidiarnosti ⁽³⁾.

4. Upravljanje sistemov zdravstvenega varstva in oskrbe je v pristojnosti držav članic, vendar ima Komisija pomembno vlogo pri varovanju zdravja prebivalstva ter ohranjanju enotnega trga, in sicer v skladu s Pogodbama, ki kot bistveno zahtevo vključujeta varovanje zdravja prebivalstva in ji nalagata vlogo varuhinje pravnega reda Skupnosti. To mora potekati v tesni povezavi z državami članicami in upravičuje dejavno sodelovanje Evropskega parlamenta. Evropski odbor regij namerava v tej razpravi uveljaviti svoj glas, prvič zato, ker so v kriznih razmerah lokalni in neposredni ukrepi ključnega pomena za zaščito prebivalstva, drugič, ker imajo številne regije pomembne pristojnosti na področju zdravja, in tretjič, ker je podpora regij inovacijam in gospodarstvu ključni element pri oblikovanju protiukrepev, ki omogočajo obvladovanje kriz.

⁽¹⁾ <https://cor.europa.eu/sl/news/Pages/COVID-19-CoR-President-calls-for-a-EU-Health-Emergency-Mechanism-to-support-regions-and-cities.aspx>

⁽²⁾ UL C 440, 18.12.2020, str. 15.

⁽³⁾ <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:12008M005:SL:HTML>

Področje delovanja organa HERA, njegovo upravljanje in njegov razvoj

5. Evropski odbor regij podpira zelo široko področje delovanja organa HERA, kot ga je predlagala Komisija, pri čemer je treba upoštevati pristojnosti drugih obstoječih organov⁽⁴⁾. Cilj je obravnavati grožnje za zdravje ljudi, ki so lahko naravne, nenamerne ali namerne, tudi zaradi terorističnih dejanj, ter so lahko pandemičnega, biološkega, okoljskega, jedrskega ali neznanega izvora.

6. Poudarja, da ima organ HERA poleg širokega področja delovanja tudi zelo širok nabor dejavnosti, saj je odgovoren za opredelitev in analizo tveganj pred krizo, spodbujanje izdelave napovedi, krepitev zmogljivosti družb in območij za obvladovanje kriz, opredelitev scenarijev upravljanja, vključno z ustreznimi odzivi, krepitev industrijskega ter raziskovalnega in inovacijskega ekosistema za razvoj in pripravo ustreznih protiukrepov ter zagotavljanje, da bodo takšni protiukrepi na voljo v vseh mestih in regijah EU ter vsem prebivalcem.

7. Glede na te velike izzive se Evropski odbor regij sprašuje, ali bo organ HERA zmožan uspešno opravljati svoje naloge.

8. Ustanovitev organa HERA kot notranje službe Komisije je treba razumeti kot pragmatično odločitev, saj omogoča hiter napredek in čim boljše usklajevanje različnih dejavnosti Komisije, vendar bi morala biti ta odločitev zgolj začasna in bi jo bilo treba pravočasno revidirati. Status notranje službe Komisije ne sme ovirati zaposlovanja specializiranega osebja na visoki ravni, ki je potrebno za pripravljenost na zdravstvene krize in njihovo obvladovanje. Pomembno je zagotoviti samostojno odločanje, v skladu z načeli subsidiarnosti in sorazmernosti, ki je ključno za neodvisno analizo tveganja in hitro sprejemanje ukrepov za zaščito človeških življenj.

9. V akcijskem načrtu za leto 2022, objavljenem 10. februarja, je predviden letni proračun v višini 1,3 milijarde EUR, kar je pozitivno znamenje, vendar ni skladno z napovedanim proračunom v višini 6 milijard EUR za šest let. Pregled tega letnega proračuna razkrije pomembnost nakupa proizvodov za protiukrepe ter oblikovanja in upravljanja evropskih zalog (675,5 milijona EUR), vendar brez omembe učinka na financiranje drugih ukrepov evropske civilne zaščite, podpore novim proizvodnim zmogljivostim (160 milijonov EUR) in raziskovalnih programov v okviru Obzorja Evropa (350 milijonov EUR), ki večinoma niso novi. To pomeni, da za ukrepe za predvidevanje tveganj in prilagajanje zdravstvenih sistemov ostane le 100 milijonov EUR.

10. Tretja šibka točka je upravljanje organa HERA. To je strogo omejeno na Komisijo in države članice, Evropski parlament pa ima zgolj vlogo opazovalca. Iz stalnih struktur organa HERA so izključeni vsi deležniki, mesta in regije ter akterji civilne družbe. Tovrstno upravljanje ni niti ustrezno niti učinkovito, saj pripravljenost na krize in njihovo obvladovanje vključujeta najrazličnejše akterje in pristojnosti. Mesta in regije, vse vrste zdravstvenih delavcev, združenja pacientov, drugi ključni akterji na področju znanosti in raziskav ter nevladne organizacije na področju zdravja in solidarnosti so nepogrešljivi akterji za uspešno reševanje kriz in jih je treba v celoti upoštevati. Različni deležniki bi morali biti vsaj stalni člani svetovalnega foruma, ki bi lahko pripravljali priporočila upravnim organom HERA in bil vključen v različna področja njegovih dejavnosti.

11. Evropski odbor regij priznava primarnost nacionalnih pristojnosti in ključni pomen sodelovanja Komisije in držav članic, vendar poziva Komisijo in Svet, naj si prizadevata za ponovno uvedbo odprte in vključujoče metode usklajevanja z deležniki ter predstavnikom lokalnih in regionalnih oblasti, pa tudi Evropskemu parlamentu, zagotovita polnopravno mesto, ne glede na pravne vidike.

12. Zdi se, da se operativno delovanje organa HERA osredotoča na zagotavljanje zdravstvenih protiukrepov. Vendar krizno upravljanje vključuje še številne druge vidike, zlasti na področju preprečevanja in civilne zaščite. Evropski odbor regij meni, da bi moral pojem protiukrepi zajemati vsa zdravila in farmacevtske izdelke, vključno z njihovimi aktivnimi sestavinami, ter vse antibiotike, cepiva, teste in diagnostiko, medicinske pripomočke in dobave, osebno zaščitno opremo, bolnišnično opremo in opremo posameznih območij, pa tudi informacijske sisteme in sisteme nadzora nad nalezljivimi boleznimi in nastajajočimi onesnaževali. Vsi ta sredstva so potrebna za obvladovanje kriz ter varovanje ljudi in njihovega zdravja.

⁽⁴⁾ Zlasti Centra za usklajevanje nujnega odziva (ERCC – civilna zaščita), Evropske agencije za zdravila (EMA) in Evropskega centra za preprečevanje in obvladovanje bolezni (ECDC).

13. Poziva, naj se enako pozornost nameni razvoju odpornosti družb ter skupnemu pristopu h kriznemu upravljanju in obvladovanju nesreč. V zvezi s tem bi bilo treba povečati podporo evropskemu mehanizmu civilne zaščite, katerega proračun se zaradi ustanovitve organa HERA ne bi smel zmanjšati. Izraz „izredne“ v nazivu organa HERA ne bi smel povzročiti nejasnosti ali podvajanja instrumentov kriznega upravljanja, ki so že bili oblikovani v okviru mehanizma Evropske unije na področju civilne zaščite, katerega temelj je Center za usklajevanje nujnega odziva (ERCC) pri Evropski komisiji. Potrebni sta zelo močna usklajenost in jasna razdelitev vlog med tema mehanizmoma Komisije, ki bi se lahko v prihodnosti zblížala. Ravno tako ju je treba ločiti od ukrepov v okviru revidirane uredbe o resni čezmejni grožnji za zdravje, o kateri se trenutno pogajata Svet in Parlament, ter nalog Evropske agencije za zdravila (EMA) in predvsem Evropskega centra za preprečevanje in obvladovanje bolezni (ECDC).

14. Priprava večletnega strateškega načrta organa HERA je absolutna prednostna naloga, vanjo pa morajo biti vključeni Evropski parlament, mesta in regije ter deležniki. V tem načrtu bo treba določiti raven sredstev organa HERA, ki je potrebna za učinkovito izvajanje njegovih številnih nalog, opisati korake njegovega razvoja in določiti kazalnike spremljanja. V njem bi morali biti določeni tudi mehanizmi za sodelovanje organa HERA z drugimi instrumenti EU za odzivanje, vključno z Evropsko agencijo za zdravila (EMA), Evropskim centrom za preprečevanje in obvladovanje bolezni (ECDC) in mehanizmom na področju civilne zaščite, ter bi bilo treba predvideti, kako bi jih bilo mogoče okrepiti, da se zagotovi njihova polna vloga pri usklajevanju z organom HERA.

Priprava Evrope na krize in nesreče ter učinkovita zaščita vseh prebivalcev v vseh mestih in regijah EU

15. Izkušnje s COVID-19 kažejo, da učinkoviti ukrepi niso mogoči brez skupnega in skladnega odziva na evropski ravni, ki ga je treba prilagoditi različnim nacionalnim, regionalnim in lokalnim potrebam in razmeram. Organ HERA si mora prizadevati tudi za večje in enotnejše evropske ambicije pri zaščiti ljudi v primeru kriz. Epidemija COVID-19 je namreč razkrila neenakosti med območji in družbeno neenakost pri dostopu do oskrbe in cepljenja, kar slabi odziv na zdravstvene krize in ogroža Evropo kot celoto.

16. Evropski odbor regij želi, da organ HERA izvede analizo ranljivosti območij in prebivalstva na zdravstvene krize. Pri analizi je treba upoštevati razpoložljivost zalog po vsej Evropi in operativno zmogljivost, da dosežemo vse prebivalce, na prvem mestu prebivalce z najbolj krhkim zdravjem ter tiste, ki so izključeni iz družbe in živijo v negotovih razmerah. Obravnavati bi bilo treba tudi zmogljivost zdravstvenih sistemov, bolnišnic in drugih zdravstvenih ustanov za povečanje njihovih zmogljivosti v primeru krize, da bi ohranili čim več načrtovane oskrbe in hkrati sprejeli dodatne paciente, katerih težave so posledica krize.

17. Zato je nujno, da organ HERA v sodelovanju z drugimi pristojnimi organi EU pripravi preglednico zdravstvenih šibkih točk („health safety vulnerability scoreboard“) in skupaj z državami članicami in regijami oblikuje programe za odzivanje na razne vrste izrednih razmer in programe stresnih testov za zdravstvene sisteme. Na podlagi rezultatov teh testov bi morala Komisija in Svet pripraviti priporočila za države članice in regije, katerih izvajanje je treba spremljati, da bi po potrebi okrepile svoje zdravstvene sisteme in zagotovile zmogljivosti območij za odzivanje na področju zdravja in enako zaščito različnih skupin prebivalstva.

18. Podobno bi moral organ HERA prispevati k razvoju raziskovalnih programov v okviru programa Obzorje Evropa glede posredovanja pri najranljivejših skupinah prebivalstva (revni in izključeni, begunci, manjšine, ženske, ki so žrtve nasilja, starejši in invalidi, osebe z dejavniki komorbidnosti itd.), saj izkušnje s COVID-19 kažejo, da so pogosto prve žrtve. Ti raziskovalni programi bi morali tudi posebej obravnavati neenakosti pri dostopu starejših do zdravja, duševno zdravje otrok in mladih, dopolnjevanje bolnišnic z lokalnim zdravstvom ter inovacije, zlasti digitalne, pri organizaciji zdravstvenih sistemov. Vedno bi morali vključevati vidik spola, da se zagotovi ustrezno upoštevanje potreb žensk.

19. Priprava prebivalstva na prihodnje nesreče in epidemije je ključni izziv, k njegovemu reševanju pa mora prispevati tudi organ HERA. Na evropski ravni potrebujemo tudi krepitev in usklajevanje preventivnih programov na področju javnega zdravstva, programe za promocijo zdravja in programe boja proti digitalni vrzeli in dezinformacijam. Ti ukrepi za zdravstveno preventivo morajo biti zajeti v vseh javnih politikah. Dejavnosti organa HERA morajo biti del ambicioznejše evropske preventivne politike, določene v okviru programa EU za zdravje, ki bi ga bilo treba okrepiti in v njem bolje upoštevati tudi izzive, povezane z duševnim zdravjem, invalidnostjo ter boju proti kroničnim boleznim.

20. Konkretna spoznanja iz krize zaradi COVID-19 in vojne v Ukrajini je treba pridobiti tudi z raziskavami. Poleg tega je treba izvajati ukrepe za hitro odzivanje zdravstvenih sistemov in pospešeno uvajanje protiukrepev na terenu (modularne bolnišnice, mobilne in poenostavljene medicinske naprave, mobilne medicinske enote, majhni cepilni centri, dovolj kvalificiranega zdravstvenega osebja itd.).

21. Posebno pozornost bi bilo treba nameniti posebnim izzivom odročnih podeželskih območij, gorskih območij in najbolj oddaljenih regij. Opozoriti je treba, da ta sklop ukrepov v veliki meri ni vključen v delovni program organa HERA za leto 2022, kar Evropski odbor regij obžaluje in poziva, naj se to pregleda že leta 2023.

22. Po mnenju Evropskega odbora regij ta sklop ukrepov ne ogroža pristojnosti držav članic, temveč nasprotno nudi vsem državam priložnost, da ob usklajevanju z regijami učinkoviteje zaščitijo svoje prebivalstvo.

23. Podrobna analiza Evropske komisije v zvezi z odhodki za zdravstvo iz kohezijskih sredstev in iz mehanizma za okrevanje in odpornost v letih pandemije bi lahko bila koristna za obvladovanje prihodnjih kriz. Ugotovljene nacionalne, regionalne in lokalne dobre prakse bi lahko pripomogle k oblikovanju prihodnjih ukrepov za preprečevanje in obvladovanje zdravstvenih kriz.

24. Evropski odbor regij poziva, naj se odhodki za krepitev zdravstvenega sistema in pripravljenosti na krize, ki se bodo nujno povečali, v okviru evropskega semestra obravnavajo s posebnim pristopom in naj bodo v okviru naložbene pobude v odziv na koronavirus trajno upravičeni do sredstev kohezijske politike. Zaskrbljen je, ker so izdatki za zdravstvo doslej predstavljali le zelo majhen del načrta za okrevanje, in poziva, naj se odločnejše podpreta odpornost ter opremljanje mest in regij na področju zdravja in civilne zaščite.

25. Poudarja, da naj mesta in regije skupaj z Unijo in državami članicami dejavno sodelujejo pri razvoju teh novih pristopov k zaščiti prebivalstva. To je še toliko bolj upravičeno, če imajo posebne pristojnosti na področju zdravja in upravljajo bolnišnični in zdravstveni sistem. Njihovo vlogo je treba priznati na nacionalni in evropski ravni v skladu z načelom aktivne subsidiarnosti.

Spoznanja, pridobljena med vojno v Ukrajini

26. Evropski odbor regij pozdravlja sodelovanje organa HERA v kampanji cepljenja ukrajinskih beguncev v EU in njegovo podporo mehanizmu Unije na področju civilne zaščite, ki s podporo farmacevtske industrije in ministrstev za zdravje zagotavlja cepiva za otroke in drugo osnovno medicinsko opremo.

27. Po mnenju Evropskega odbora regij je vojna v Ukrajini močan opomin, da mora biti Evropa pripravljena na krize vseh vrst: tako kot je COVID-19 prizadel naše kraje brez opozorila, tako tudi nismo pričakovali oboroženega konflikta v neposrednem sosedstvu Unije. Njegov vpliv na zdravstvene sisteme, zlasti v srednji in vzhodni Evropi, nenehno narašča in ga je treba pozorno spremljati, da ne bi dosegel prelomne točke. Analitične in prognostične zmogljivosti organa HERA je treba hitro razviti in tako zagotoviti, da naslednja grožnja nesreče Evropske unije ne bo presenetila.

28. Zato ponovno poudarja, da je treba dati prednost zmožnosti vseh držav članic in vseh regij EU, da okrepijo zmogljivosti zdravstvenih sistemov za hitro prilagajanje nepredvidenim dogodkom. V tem smislu se zdi, da so „pregled ranljivosti na področju zdravstvenega varstva“ in programi „stresnega testa“ zdravstvenih sistemov bolj kot kdaj koli ukrepi, ki morajo imeti prednost.

29. Evropski odbor regij opozarja na nevarnost izpostavljenosti sevanju zaradi morebitnih poškodb civilne jedrske infrastrukture in prekinitve zdravljenja kroničnih bolezni, tudi raka in virusa HIV (Ukrajina ima eno najvišjih stopenj prevalece virusa HIV v Evropi). To tveganje bo verjetno vplivalo tudi na zdravstvene sisteme držav gostiteljic.

30. Vojna v Ukrajini, zaradi katere je v EU prispelo več milijonov necepljenih posameznikov, je spodbuda za okrepitev mednarodnega sodelovanja pri dostopu do protiukrepev, zlasti cepiv, in sicer prednostno za naše sosednje države. Evropski odbor regij je zato zaskrbljen zaradi premajhne teže teh ukrepov v okviru delovnega programa organa HERA za leto 2022.

Industrijska politika in politika javnega naročanja v službi zdravja

31. Evropski odbor regij pozdravlja pobude, sprejete od začetka krize, za pospešitev razpoložljivosti protiukrepov in osnutek uredbe Sveta o ukrepih za krizno upravljanje. Vendar meni, da sedanji predlogi še ne zadostujejo za učinkovito pripravljenost na zdravstvene krize.

32. Poudarja potrebo po politiki za industrijo in inovacije v obdobju pred krizami ter nujnost oblikovanja novega regulativnega in intervencijskega okvira, ki bo EU omogočil zdravstveno suverenost in zmogljivosti za množično izdelavo proizvodov, ki so rezultat raziskav in inovacij.

33. Meni, da mora Evropska unija poskrbeti, da bo na svojem ozemlju proizvajala „bistvene“ protiukrepe, ki so večinoma skupni pri obvladovanju različnih vrst kriz. Proizvodnja teh zdravil, vključno z njihovimi aktivnimi sestavinami, medicinskih pripomočkov, testov, diagnostike in „osnovne“ opreme v Evropi lahko izhaja le iz proaktivne politike javnega naročanja z morebitnimi višjimi stroški dobave. Danes ni jasno, kako bodo evropska pravila in načela delovanja omogočila doseg tega ključnega cilja.

34. Zelo je zaskrbljen zaradi težav številnih podjetij, ki so na začetku krize na zahtevo javnih organov vlagala v premostitev pomanjkanja, zdaj pa so prepuščena sama sebi, medtem ko se nakupi izvajajo zunaj EU. Meni, da se iz krize nismo ničesar naučili in da je to vprašanje nujno obravnavati. Poziva zlasti, naj se nacionalne in evropske strateške zaloge, kjer je mogoče, vzpostavljajo in obnavljajo s proizvodi, narejenimi v Evropi.

35. Evropski odbor regij zato poziva Evropsko komisijo, naj preuči in predlaga ustrezen zakonodajni okvir, ki bo omogočal odstopanje od pravil o državni pomoči in javnih naročilih, zlasti kar zadeva „bistvene“ protiukrepe. To, kar se trenutno dogaja na področju polprevodnikov (evropska zakonodaja o polprevodnikih ali evropski akt o čipih), bi bilo mogoče predvideti tudi na področju zdravja.

36. Novi pravni okvir bi moral razrahljati pravila o javnih naročilih, zlasti v zvezi z inovacijami, okrepiti nadzor nad tujimi naložbami in omogočiti ustrezno veliko neposredno pomoč, ki bi zadoščala za učinkovito pospešitev razvoja in dajanje na trg zdravstvenih inovacij, kot so cepiva. Dejansko Evropska unija danes pravno ne more sprejemati enakih ukrepov kot Združeno kraljestvo ali Združene države, kar ogroža njen dostop do cepiv.

37. Evropski odbor regij je zaskrbljen zaradi izgubljenega časa in obžaluje, da objave delovnega programa organa HERA za leto 2022 ni spremljal začetek pobude, povezane s tem. Poziva Komisijo, naj Parlamentu in Svetu čim prej predloži svoj predlog.

38. Evropski odbor regij je seznanjen z nedavnim napredkom pri strukturiranju raziskav in inovacij na področju pripravljenosti na zdravstvene krize. Francosko predsedstvo odločno podpira pomembni projekt skupnega evropskega interesa, da bi okrepili industrijsko politiko in strateški položaj EU v zdravstvenem sektorju s spodbujanjem inovacij v različnih segmentih zdravstvene industrije. Komisija je aprila 2021 začela posvetovanja, da bi v okviru programa dela za program Obzorje Evropa za obdobje 2023–2024 vzpostavili javno-javno evropsko partnerstvo za pripravljenost na pandemije, namenjeno usklajevanju raziskav, ki jih izvajajo države članice. Vendar trenutno ni okvira, ki bi zagotavljal skladnost vseh ukrepov v okviru programa Obzorje Evropa, s katerimi bi lahko podprli naloge organa HERA. Poleg tega načrtovani proračun znaša 1,7 milijarde EUR, medtem ko je bilo v prejšnjih dveh okvirnih programih za raziskave na področju pandemij in cepiv uporabljenih 4 milijarde EUR. Evropski odbor regij zato poziva k:

- ustanovitvi znanstvenega sveta organa HERA, ki bo pluralističen in bo vključeval deležnike, njegova naloga pa bo opredelitev znanstvenih prednostnih nalog in časovnega načrta za raziskave in inovacije, ki bi ga bilo treba izvesti v okviru programa Obzorje Evropa,
- povečanju proračunskih sredstev v okviru programa Obzorje Evropa, da bi zadovoljili potrebe organa HERA na področju raziskav in inovacij,
- razmisleku o oblikovanju prihodnje „misije“, namenjene zagotavljanju pripravljenosti na zdravstvene krize in njihovemu obvladovanju, ki bi omogočila medsektorski pristop v okviru programa Obzorje Evropa, znanstveno in operativno usklajevanje ter sodelovanje vseh deležnikov, pri čemer je treba posebej poudariti sodelovanje javnega in zasebnega sektorja.

39. Zdi se, da so raziskave o odpornosti proti antimikrobikom glavna prednostna naloga organa HERA. Prekomerna uporaba antimikrobikov pri živinoreji in zdravljenju ljudi je tempirana bomba. Če ne bomo hitro našli rešitve, se bomo verjetno kmalu znašli v razmerah, ko več ne bomo imeli zdravil in možnosti zdravljenja. Skoraj vsi novi antibiotiki, ki so bili dani na trg v zadnjih desetletjih, so različice antibiotikov, ki so bili odkriti v 80. letih 20. stoletja. Kot je razvidno iz poročila Računskega sodišča za leto 2019, Komisija na tem področju zaenkrat ni dosegla prepričljivih rezultatov⁽⁵⁾. Zato je treba okrepiti preventivne zdravstvene storitve, da bi uskladili vse akterje, vključene v nadzor nad rabo antimikrobikov na lokalni, bolnišnični in skupnostni ravni, ter vlagati v raziskave novih antibiotikov in alternativnih preventivnih metod.

40. Z novim zakonodajnim okvirom bi bilo mogoče oblikovati strateško partnerstvo med EU in farmacevtsko industrijo, da bi bolje upoštevali cilje javnega zdravja. Neposredna podpora EU bi se morala kazati v industrializaciji Evrope, privilegiranem dostopu do izdelkov ter pravici do nadzora nad cenami protiukrepov in politiko licenciranja.

41. Razmisliti je treba tudi o načrtovanih ukrepih na področju raziskav in inovacij ter o vlogi organa HERA pri tem vprašanju. Izvajanje tega poglavja v okviru programa Obzorje Evropa je treba čim prej izboljšati, da bi organ HERA hitro dobil načrt za raziskave in inovacije, saj bi na ta način pojasnili način uporabe 1,8 milijarde EUR proračuna organa HERA, ki prihaja iz programa Obzorje Evropa.

42. Evropski odbor regij poudarja, da je treba nemudoma okrepiti strukturo inovativnih MSP na področju zdravstvenih protiukrepov, pa tudi vseh vrst pripomočkov in opreme za zaščito prebivalstva in odzivanje na krize. Na prvem mestu je podpora ustanavljanju podjetij in ustvarjanju inovacij, kar je zlasti v pristojnosti mest in regij, nato pa jim je treba pomagati pri njihovi rasti in razvoju zmogljivosti za izvajanje kliničnih preskušanj in proizvodnjo izdelkov v Evropi.

43. To vključuje znatne naložbe in krepitev kapitala zadevnih podjetij. Zato se zdi nujno, da se Evropski svet za inovacije dejavno vključi v boljše oblikovanje evropskega inovacijskega ekosistema v okviru razvoja protiukrepov in obvladovanja zdravstvenih kriz ter da se instrumenti za odzivanje okrepijo s tveganim in razvojnim kapitalom, saj se bosta na ta način inovativnim podjetjem omogočila rast in obstanek v Evropi. Ti ukrepi bi morali omogočiti tudi delitev industrijskega tveganja, povezanega z razvojem in pripravo protiukrepov.

44. Učinkovitost zdravstvenih protiukrepov je povezana s prožnejšim upravljanjem kliničnih preskušanj, pri čemer je treba spoštovati etična pravila in pravila o varstvu osebnih podatkov. Organ HERA mora predlagati močnejši okvir za sodelovanje z Evropsko agencijo za zdravila, ki bo omogočal usklajevanje kliničnih preskušanj srednjega in velikega obsega, česar je na vrhuncu krize zaradi COVID-19 močno primanjkovalo. Pobudi VACCELERATE in inkubator HERA sta spodbuden začetek za zapolnitev teh vrzeli, vendar je treba vzpostaviti jasnejše operativne povezave z nacionalnimi organi, da bi hitreje odpravili morebitne regulativne ali protokolarne ovire. Pregled nove evropske farmacevtske strategije bi moral omogočiti pomemben razvoj, vključno s centralizacijo dovoljenj za klinična preskušanja zdravil, ki jih je treba opraviti pred izdajo dovoljenja za promet v EU.

45. Ključnega pomena so tudi raziskovalne infrastrukture. Ustrezne analitične zmogljivosti, visokozmogljivostni računalniki, odložišča podatkov ter celovite kohortne in epidemiološke študije za obravnavanje nastajajočih groženj in vzorčnih scenarijev za odzivanje so bistveni v boju proti hudim čezmejnimi grožnjam za zdravje.

Mednarodni ukrepi, ki temeljijo na preprečevanju in solidarnosti

46. Po mnenju Evropskega odbora regij je ukrepanje na področjih, kjer se pojavijo nova zdravstvena tveganja, v interesu Evrope, saj se na ta način omeji izpostavljenost Unije tveganjem. Zato mora imeti organ HERA na voljo sredstva za sodelovanje s številnimi partnerji (na mednarodni ravni zlasti z OZN in Svetom Evrope) in za sodelovanje pri posredovanjih zunaj meja EU skupaj z udeleženi državami, takoj ko se odkrijejo tveganja, in sicer z mobilizacijo znatnih sredstev. To sodelovanje bi moralo zajemati tudi fazo pripravljenosti, zlasti ukrepe za preprečevanje, zmanjševanje ranljivosti in pripravljenost družb na krize. Zato bo moral organ HERA skleniti partnerstva z akterji civilne družbe, lokalnimi in mednarodnimi nevladnimi organizacijami ter večstranskimi organizacijami, ki sodelujejo v programih za preprečevanje tveganj.

⁽⁵⁾ <https://www.eca.europa.eu/sl/Pages/DocItem.aspx?did=8892C8C4-6776-4B27-BE36-C181456EED71>

47. Odprava zaščite intelektualne lastnine za cepiva in druge medicinske izdelke ni zadostna rešitev, če najmanj razvite države same nimajo zmogljivosti za razvoj proizvodnje. Evropski odbor regij poziva k oblikovanju okvira za cene določenih zdravil, kjer je to potrebno, in uvedbi obveznosti za farmacevtsko industrijo, da izdaja dovoljenja za proizvodnjo, kot je predlagala STO. Poziva, naj politike EU prispevajo k razvoju proizvodov, prilagojenih posebnim razmeram najmanj razvitih držav. Upa, da se bo Unija vključila v aktivno politiko prenosa tehnologij in podpore lokalne proizvodnje ter da bo uporabila obsežno neposredno pomoč, s katero bo prispevala k zagotavljanju zdravstvenega varstva prebivalstva povsod, kjer bo to potrebno.

48. Evropski odbor regij ugotavlja, da imajo evropski državljani tako kot on sam zelo visoka pričakovanja, da bo EU dobila pomembnejšo vlogo na področju zdravja. Opozarja, da sedanje zelo omejujoče besedilo člena 168 Pogodbe to trenutno otežuje, in meni, da bi moralo biti vprašanje krepite evropskih pristojnosti na področju zdravstvene varnosti na dnevnem redu ob koncu Konference o prihodnosti Evrope. EU bi lahko že zdaj na podlagi svojih pristojnosti na področju notranjega trga nadalje ukrepala na področju zdravja. Okrepil bi se lahko program EU za zdravje, ministri EU za zdravje pa bi se morali zelo redno sestajati v *ad hoc* sestavi Sveta in ne le dvakrat letno, in sicer ob robu seje Sveta za zaposlovanje, socialno politiko, zdravje in varstvo potrošnikov (EPSCO).

V Bruslju, 27. aprila 2022

Predsednik
Evropskega odbora regij
Apostolos TZITZIKOSTAS

Mnenje Evropskega odbora regij – Gospodarstvo EU po COVID-19: posledice za ekonomsko upravljanje

(2022/C 301/07)

Poročevalec:	Elio DI RUPO (BE/PES), ministrski predsednik Valonije
Referenčni dokument:	Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropski centralni banki, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij – Gospodarstvo EU po COVID-19: posledice za ekonomsko upravljanje COM(2021) 662 final

POLITIČNA PRIPOROČILA

EVROPSKI ODBOR REGIJ (OR)

1. pozdravlja sporočilo z naslovom *Gospodarstvo EU po COVID-19: posledice za ekonomsko upravljanje*, ki ga je predstavila Evropska komisija, ter pripravljenost za reformo ekonomskih in fiskalnih pravil, ki je izražena v sporočilu, tudi kar zadeva upoštevanje učinka krize zaradi COVID-19; pozdravlja tudi napoved predstavitve zakonodajnega predloga sredi leta 2022;
2. meni, da je treba pri reformi evropskega ekonomskega upravljanja upoštevati tudi predloge državljanov, obravnavane v okviru Konference o prihodnosti Evrope;
3. želi spomniti na svojo ugotovitev iz barometrov za leti 2020 in 2021 ⁽¹⁾, da so večdimenzionalni učinki krize zaradi COVID-19 asimetrični in vključujejo teritorialne razsežnosti; poudarja, da ti večdimenzionalni učinki povečujejo nekatere že obstoječe razlike med regijami med državami članicami in znotraj njih, saj so lokalne in regionalne oblasti še vedno v prvih vrstah v boju proti pandemiji in njenim posledicam, pa tudi v izvajanju podpornih ukrepov za državljane in podjetja ter pripravi na postopno in trajnostno okrevanje;
4. opozarja, da državljani po vsej Uniji pozivajo javne organe, države, regije in lokalne skupnosti, naj jim pomagajo pri soočanju ne le s posledicami pandemije COVID-19, temveč tudi okoljskega in digitalnega prehoda, za kar si prizadeva EU, ter trenutno s posledicami vojne v Ukrajini;
5. poudarja, da so že pred krizo zaradi COVID-19 nekatere države članice znatno zaostajale pri naložbah, med drugim v obnovo infrastrukture in stavb, in da so se javne naložbe ustavile zaradi financiranja prizadevanj za obvladovanje krize; vendar dlje, ko se te naložbe odlašajo, dražje bodo;
6. ugotavlja, da je za EU nastopil odločilen trenutek, ko mora najti načine in sredstva, s katerimi bo zagotovila kohezijo in blaginjo evropskih državljanov;

Odziv na krizo

7. pozdravlja uspeh programa SURE, financiranega z obveznicami, ki jih je izdala Evropska komisija, ter poziva Komisijo, naj zagotovi njegovo ustrezno nadaljevanje s predložitvijo bele knjige, ki bi na podlagi ocene programa SURE predstavila politične možnosti za stalni evropski sistem pozavarovanja za primer brezposelnosti;
8. pozdravlja tudi uspeh zelenih obveznic, izdanih za instrument NextGenerationEU, kjer gre za največjo izdajo zelenih obveznic na svetu, pri čemer bodo te obveznice pomagale financirati podnebju prijazne naložbe prek mehanizma za okrevanje in odpornost (RRF);

⁽¹⁾ Evropski odbor regij, Letni regionalni in lokalni barometer EU 2020, 12. oktober 2020, in Letni regionalni in lokalni barometer EU 2021, 12. oktober 2021.

9. ponovno izraža svojo podporo aktivaciji – prvič v zgodovini euroobmočja – splošne odstopne klavzule iz Pakta za stabilnost in rast. Njena aktivacija je imela pomembno vlogo pri odzivu držav članic, regij in lokalnih skupnosti na to krizo, saj je omogočila polno uporabo javnih proračunov za ublažitev posledic pandemije COVID-19, zlasti socialnih;
10. poudarja, da je vojna v Ukrajini pokazala, kako pomembna je energetska neodvisnost za Evropsko unijo, in da je treba pospešiti energetske prehode; vendar izraža bojazen, da bo uvrstitev plina in jedrske energije med trajnostne vire energije v uredbi o taksonomiji zagotovila spodbude, ki bodo v nasprotju s hitrim razvojem energije iz obnovljivih virov;
11. obžaluje, da se je zaradi teh ukrepov povečal javni dolg, in sicer se je leta 2020 javni dolg povečal za 13 odstotnih točk ter dosegel 92 % BDP celotne EU in 100 % v euroobmočju ⁽²⁾;
12. ocenjuje, da bi se zaradi zahtevanega zmanjšanja dolga, če bi bila pri sedanjem okviru ekonomskega upravljanja odstopna klavzula iz Pakta za stabilnost in rast odpravljena, in v sedanjih razmerah energetske krize, geopolitične nestabilnosti in okrevanja po pandemiji COVID-19 morali vrniti k varčevalnim ukrepom z velikimi ekonomskimi, socialnimi in okoljskimi posledicami; zato poziva, naj splošna odstopna klavzula ostane v veljavi, dokler ne bo okvir ekonomskega upravljanja karseda hitro revidiran;
13. podpira analizo Evropskega fiskalnega odbora, da je potrebna reforma Pakta za stabilnost in rast, ki bo vodila k vzdržnosti javnega dolga, z glavnim operativnim pravilom glede razpršenosti javnih izdatkov, da bi se usmerili na postopno zmanjševanje deleža dolga na znosno stopnjo s hitrostjo, prilagojeno nacionalnim razmeram ⁽³⁾;

Revidiran okvir upravljanja

14. poudarja, da evropski okvir ekonomskega upravljanja pomembno vpliva na vse ravni upravljanja, zlasti na lokalne in regionalne oblasti, ki so odgovorne za skoraj tretjino javnofinančnih odhodkov in več kot polovico javnih naložb v Evropski uniji kot celoti, pri čemer so razlike med državami članicami velike ⁽⁴⁾;
15. ponovno poudarja, da imajo Pakt za stabilnost in rast ter drugi elementi sedanjega evropskega okvira ekonomskega upravljanja pet pomembnih pomanjkljivosti, ki so neželeni prociklični učinki, velika zapletenost, premajhna učinkovitost, nezadostno upoštevanje kazalnikov, povezanih s trajnostnim razvojem in blaginjo, ter pomanjkanje preglednosti in demokratične legitimnosti;
16. meni, da mora revidiran okvir evropskega ekonomskega upravljanja zagotoviti pregledno odločanje, v katerega je treba vključiti Evropski parlament in nacionalne parlamente ter, odvisno od razdelitve pristojnosti znotraj držav članic, parlamentarne skupščine z zakonodajnimi pooblastili. Poleg tega morajo biti v to vključene tudi lokalne in regionalne oblasti, socialni partnerji, civilna družba in univerze;
17. meni, da je treba v tem revidiranem okviru upoštevati tudi izredno visok javni dolg, ki ga je treba postopno zmanjšati, vendar ga ni mogoče bistveno zmanjšati čez noč zaradi posledic krize zaradi COVID-19, stroškov naravnih nesreč in drugih izrednih razmer, velikih razlik med državami članicami in znotraj njih, novih makroekonomskih razmer (zelo nizkih obrestnih mer obveznic, omejitev, ki jih je dosegla monetarna politika, ter velike negotovosti glede inflacije, obrestnih mer in trga dela), potrebe po izogibanju varčevalnim ukrepom ter okoljskih, energetskih, tehnoloških in družbenih zahtev;
18. ponovno poudarja svojo podporo opustitvi soglasnega odločanja na področju obdavčitve, da bi Evropski uniji omogočili sprejemanje potrebnih odločitev s kvalificirano večino tako kot na drugih področjih, saj to omogoča napredek v boju proti davčnim zlorabam in pri izmenjavi informacij med državami članicami. Ta določba še naprej zagotavlja spoštovanje pristojnosti za pobiranje davkov ali določanje davčnih stopenj na nacionalni, regionalni in lokalni ravni;

⁽²⁾ Evropska komisija, *European Economic Forecast, Autumn 2021* (Gospodarska napoved za Evropo, jesen 2021) (dokument v angleščini), Institutional Paper 160, november 2021.

⁽³⁾ Glej poročilo tega odbora za leto 2021: <https://bit.ly/3HqqvIQ> (v angleščini).

⁽⁴⁾ Podatki za leto 2018. Vir: Eurostat, podatkovni kodi: TEC00023 in TEC00022.

19. še naprej vztraja, da morajo nacionalne, regionalne in lokalne vlade ter državljani jasno razumeti pravila, ki jih je treba upoštevati; zato pozdravlja stališče Komisije v podporo poenostavljenim proračunskim pravilom z uporabo kazalnikov, ki jih je mogoče opazovati; opozarja, da je bistveno vključiti tudi proticiklično stabilizacijo, ki ne vključuje cikličnih prilagoditev;

20. meni, da bi moral okvir upravljanja, katerega cilj je zdrav proračun, temeljiti ne le na razumni porabi, temveč tudi na zdravih in uravnoteženih prihodkih; opozarja, da izogibanje davkom in davčne goljufije v EU javne proračune vsako leto prikrajšajo za nekaj sto milijard EUR ter da je boj proti davčnim goljufijam eno ključnih vprašanj, pri katerih si Evropejci večinoma želijo več posredovanja EU;

21. meni, da bi moralo ekonomsko upravljanje temeljiti na ravnotežju med kazalniki, povezanimi s proračunsko disciplino, ter kazalniki socialne kohezije in zagotavljanja infrastrukture in storitev splošnega gospodarskega pomena za vse državljane, med drugim javnega zdravja in blaginje; zato ugotavlja, da je treba ob nadaljevanju postopka v zvezi z makroekonomskimi neravnotežji, ki vključuje bolj raznolike kazalnike, tudi stopnjo brezposelnosti, pri reformiranem ekonomskem upravljanju upoštevati tudi druge okoljske in socialne cilje; tem pomislekom se v primerjavi s kazalniki, povezanimi s proračunsko disciplino, ne bi smelo namenjati manj pozornosti;

22. ponovno predlaga, naj se postopek v zvezi z makroekonomskimi neravnotežji razširi na pomožne kazalnike o regionalnih razlikah, in meni, da bi se lahko v postopku upošteval tudi napredek pri uresničevanju ciljev trajnostnega razvoja, ki ne zajemajo samo varstva okolja, ampak tudi socialna in ekonomska merila ter merila upravljanja, podpira pa jih 193 držav na svetu;

23. želi spomniti, da imajo popravni ukrepi v okviru postopkov v zvezi z makroekonomskimi neravnotežji držav članic v različnih regijah različne učinke, ti pa so še zlasti negativni v regijah z manj diverzificiranim gospodarstvom, kot so najbolj oddaljene regije, ki imajo strukturne in izjemne omejitve, opredeljene v členu 349 PDEU. Te regije so zelo občutljive na zunanje šoke, v njih pa restriktivne gospodarske politike še toliko bolj zmanjšujejo naložbe in število delovnih mest;

Razumno spodbujanje javnih naložb

24. še vedno meni, da je evropski okvir ekonomskega upravljanja delno razlog za močan padec javnih naložb, ki je sledil krizi euroobmočja, saj se v njem ne upošteva ustrezno razlika med tekočimi in dolgoročnimi investicijskimi odhodki; poudarja, da so se skupne javne naložbe v EU v obdobju od 2009 do 2018 zmanjšale za 20 % BDP ter da so se naložbe lokalnih in regionalnih oblasti v več državah članicah, ki jih je kriza najbolj prizadela, zmanjšale za skoraj 25 % oziroma za 40 % ali več ⁽⁵⁾; poudarja, da je nujno preprečiti, da bi se po krizi zaradi COVID-19 tak scenarij ponovil; naložbe na lokalni in regionalni ravni lahko pomembno prispevajo k okrevanju gospodarstva;

25. želi spomniti, da je Evropski fiskalni odbor ugotovil, da so države z visoko stopnjo javnih naložb med postopkom v zvezi s čezmernim primanjkljajem ⁽⁶⁾ običajno bistveno zmanjšale javne naložbe; želi tudi spomniti, da je Komisija sama ugotovila, da fiskalni okvir ni preprečil zmanjšanja naložb ⁽⁷⁾;

26. poudarja, da je v svojem mnenju o razlagalnem sporočilu iz leta 2015 o tej temi ⁽⁸⁾ že navedel, da je obstoječa prožnost glede naložb v okviru Pakta za stabilnost in rast preveč restriktivna in omejena, poleg tega sta jo zahtevali le dve državi članici, pa tudi v teh dveh primerih je imela le minimalen učinek;

⁽⁵⁾ Eurostat, podatkovna koda: TEC00022.

⁽⁶⁾ Evropski fiskalni odbor, Assessment of EU fiscal rules with a focus on the six and two-pack legislation (Ocena fiskalnih pravil EU s poudarkom na zakonodajnem šesterčku in dvojčku) (na voljo v angleščini), str. 76.

⁽⁷⁾ Evropska komisija, Pregled ekonomskega upravljanja (COM(2020) 55 final z dne 5. februarja 2020).

⁽⁸⁾ Mnenje OR *Kako čim bolje izkoristiti prožnost v okviru obstoječih pravil Pakta za stabilnost in rast* (COR-2015-01185) (UL C 313, 22.9.2015, str. 22), poročevalka: Olga Zrihen (BE/PES), sprejeto 9. julija 2015.

27. poudarja, da se EU hkrati sooča z velikimi potrebami po financiranju za spopadanje s sedanjimi velikimi izzivi: po ocenah Komisije je potrebnih 650 milijard EUR letno samo za zeleni in digitalni prehod ⁽⁹⁾ ter skoraj 200 milijard EUR letno za socialno infrastrukturo ⁽¹⁰⁾;

28. meni, da lahko v sedanjih razmerah izrednih potreb po naložbah zaradi odvratanja od financiranja javnih naložb s primanjkljajem (kot v sedanjem fiskalnem okviru), kar velja tudi za naložbe lokalnih in regionalnih organov, pride do premajhnih naložb v škodo prihodnjih generacij in ciljev, kot so podnebni cilji, ki si jih je zastavila EU;

29. pozdravlja dejstvo, da Komisija končno jasno priznava potrebo po okviru upravljanja za spodbujanje naložb, zlasti zelenih in digitalnih javnih naložb ter javnih naložb, ki krepijo odpornost;

30. ponavlja svoj večkratni poziv k „zlatemu pravilu sofinanciranja“: naj se javna poraba držav članic ter lokalnih in regionalnih oblasti, namenjena sofinanciranju strukturnih in investicijskih skladov v skladu z ustreznimi omejitvami sofinanciranja EU, ne vključuje v javne ali druge ustrezne strukturne izdatke, opredeljene v Paktu za stabilnost in rast; poudarja, da so javne naložbe, kot so naložbe v trajnostni zeleni, digitalni in družbeni prehod ter ohranjanje evropske konkurenčnosti, pomembne za prihodnje generacije, zato bi jih bilo treba pri javnih naložbah ustrezno obravnavati;

31. poudarja, da bi bilo tako zlato pravilo sofinanciranja zaradi vrste projekta, ki ga podpirajo strukturni in investicijski skladi, avtomatično še posebno ugodno za reševanje trenutnih velikih izzivov ter izvajanje evropskih prednostnih nalog, ki so ekonomska, socialna in teritorialna kohezija, krepitev odpornosti, izvajanje socialnih, okoljskih in digitalnih politik itd.; meni, da bi se z njihovo ugodno obravnavo v finančnem okviru okrepila splošna skladnost evropskih politik;

32. poziva Komisijo, naj po preoblikovanju svojih predlogov ob upoštevanju gospodarskih in proračunskih posledic pandemije COVID-19 predstavi belo knjigo o prenovi ekonomskega upravljanja, ki bo temeljila na morebitni vzpostavitvi takšnega zlatega pravila v skladu z ustreznimi omejitvami sofinanciranja EU. Komisija bi morala v svoji oceni upoštevati tudi druge instrumente, kot je izdatkovno pravilo, ki na podlagi trenda gospodarske rasti in ravni dolga omejuje letno rast skupnih javnofinančnih odhodkov in lahko pripomore k ohranjanju zaupanja javnosti s povečanjem preglednosti, zmanjšanjem upravnih bremen in vzpostavitvijo ravnovesja med proračunsko disciplino in ohranjanjem zadostnih zmogljivosti za javne naložbe;

33. opozarja, da so ti odhodki po naravi dejansko naložbe v splošnem evropskem interesu, katerih učinek vzvoda pri trajnostni rasti in krepitvi teritorialne kohezije se je že pokazal;

34. poleg tega poziva k uvedbi zlatega pravila za zeleni prehod in socialno kohezijo, ki izključuje upoštevanje javnih naložb v projektih, namenjenih spodbujanju prehoda na okoljsko, ekonomsko in socialno trajnostno družbo, kot je opredeljen v ciljnih trajnostnega razvoja in zelenem dogovoru, saj so te naložbe priznane kot bistvene za okrevanje po krizi zaradi COVID-19 ter za blaginjo in kakovost življenja prihodnjih generacij;

35. meni, da bi druga rešitev lahko bila izvzetje sektorja lokalne in regionalne uprave iz uporabe pravil Pakta za stabilnost in rast. Javne naložbe v tem sektorju so leta 2019 na ravni Evropske unije znašale 49,2 % skupnih javnih naložb ⁽¹¹⁾, medtem ko bruto dolg sektorja lokalne uprave Evropske unije znaša le 6,0 % bruto domačega proizvoda Evropske unije ⁽¹²⁾, in zato ni vzrok za visok javni dolg. Poleg tega se sektor lokalne uprave zadolžuje le zaradi naložb in ne zaradi makroekonomske stabilizacije s tekočimi odhodki, lokalna uprava pa je pod notranjim proračunskim nadzorom regionalnih ali nacionalnih organov. Odbor poziva Komisijo, naj preuči možnost izvzetja lokalnih oblasti iz uporabe pravil Pakta o stabilnosti in rasti;

⁽⁹⁾ Evropska komisija, *Gospodarstvo EU po COVID-19: posledice za ekonomsko upravljanje* (COM(2021) 662 final z dne 19. oktobra 2020).

⁽¹⁰⁾ Evropska komisija, *Commission Staff Working Document: Identifying Europe's recovery needs* (delovni dokument služb Komisije o opredelitvi potreb Evrope za okrevanje) (v angleščini) (SWD(2020) 98 final z dne 27. maja 2020).

⁽¹¹⁾ Vir: nacionalni računi Eurostata.

⁽¹²⁾ Vir: nacionalni računi Eurostata.

36. meni, da je treba na splošno upoštevati načelo neškodovanja koheziji, ki je vključeno v sporočilo Komisije o osmem kohezijskem poročilu, da bi zagotovili dopolnjevanje in sinergije med kohezijsko politiko in drugimi politikami EU ter preprečili oviranje procesa konvergence in povečevanje regionalnih razlik;

37. poziva Komisijo, naj do konca leta 2022 predstavi zakonodajni predlog o preoblikovanju okvira ekonomskega upravljanja, ki bo temeljil zlasti na vzpostavitvi takšnih zlatih pravil v povezavi z izdatkovnim pravilom, s čimer bi lahko vzpostavili ravnovesje med proračunsko disciplino in ohranjanjem zadostnih zmogljivosti za javne naložbe;

38. kljub temu predlaga, naj se za zagotovitev skladnosti odhodkov, za katere vlade ugotavljajo, da spadajo v eno ali drugo zlato pravilo, njihova uporaba strogo spremlja na dveh ravneh, in sicer naj jo spremljajo neodvisni nacionalni fiskalni sveti in Evropski fiskalni odbor, ki bo Svetu in Evropskemu parlamentu predložil javna letna poročila;

Temeljito revidiran evropski semester

39. opozarja, da ekonomsko upravljanje, ki se v praksi izvaja prek cikla usklajevanja v evropskem semestru, ni dovolj učinkovito pri izvajanju reform;

40. poudarja tudi, da obseg strukturnih reform, obravnavanih v evropskem semestru, še nikoli ni bil opredeljen v evropskih pravnih besedilih, zlasti kar zadeva njihovo pomembnost in dodano vrednost za evropsko raven; meni, da to omejuje možne interakcije med reformami na nacionalni ravni in politikami EU (zakonodaja in finančni programi) ter povzroča težavo v zvezi z načelom subsidiarnosti;

41. meni, da bi moral biti evropski semester enakopravno in v sinergiji s svojimi gospodarskimi in proračunskimi cilji okvir za izvajanje okoljskih zahtev in socialne kohezije, opredeljenih v ciljih trajnostnega razvoja (SDG) Združenih narodov, v zvezi s katerimi so se EU in njene države članice zavezale, da jih bodo dosegle do leta 2030;

42. je prepričan, da se lahko z njegovim predlogom kodeksa ravnanja, s katerim bodo lokalne in regionalne oblasti vključene v evropski semester⁽¹³⁾, odpravi ta njegova premajhna učinkovitost, saj se bodo lokalne in regionalne razmere bolj upoštevale, ter da ga je še naprej treba izvajati, zlasti ker nacionalni načrti v okviru mehanizma za okrepanje in odpornost deloma temeljijo na priporočilih evropskega semestra za posamezne države;

43. meni, da se lahko s tako dvojno preusmeritvijo semestra glede njegovih ciljev in operativnega procesa okrepanja njegova demokratična legitimnost in legitimnost evropskega sistema ekonomskega upravljanja kot celote, ki je še vedno veliko premajhna.

V Bruslju, 27. aprila 2022

Predsednik
Evropskega odbora regij
Apostolos TZITZIKOSTAS

⁽¹³⁾ Mnenje OR *Izboljšanje upravljanja evropskega semestra: kodeks ravnanja za vključevanje lokalnih in regionalnih oblasti* (COR-2016-05386) (UL C 306, 15.9.2017, str. 24), poročevalec: Rob Jonkman (NL/ECR), sprejeto 11. maja 2017.

Mnenje Evropskega odbora regij – Zagotavljanje globalne minimalne davčne stopnje za mednarodne skupine v Uniji

(2022/C 301/08)

Glavni poročevalec:	Federico BORGNA (IT/PES)
Referenčni dokument:	Predlog direktive Sveta o zagotavljanju globalne minimalne davčne stopnje za mednarodne skupine v Uniji COM(2021) 823 final

I. PREDLOGI SPREMEMB

Predlog spremembe 1

Uvodna izjava 7

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Čprav je treba zagotoviti odvrčanje od praks izogibanja davkom, bi bilo treba preprečiti škodljive učinke za manjša mednarodna podjetja na notranjem trgu. V ta namen bi se morala ta direktiva uporabljati samo za subjekte, ki se nahajajo v Uniji in so člani mednarodnih skupin podjetij ali velikih domačih skupin, ki dosegajo letni prag konsolidiranih prihodkov v višini najmanj 750 000 000 EUR. Ta prag bi bil skladen s pragom obstoječih mednarodnih davčnih pravil, kot so pravila za poročanje po državah. Subjekti, ki spadajo na področje uporabe te direktive, so navedeni kot subjekti v sestavi. Nekatere subjekte bi bilo treba zaradi njihovega posebnega namena in statusa izključiti s področja uporabe. Izključeni bi bili tisti subjekti, ki niso pridobitni in opravljajo dejavnosti v splošnem interesu in za katere iz teh razlogov ni verjetno, da bi bili obdavčeni v državi članici, v kateri se nahajajo. Za zaščito teh posebnih interesov je treba s področja uporabe te direktive izključiti vladne subjekte, mednarodne organizacije, neprofitne organizacije in pokojninske sklade. Tudi investicijski skladi in nosilci nepremičninskih investicij bi morali biti izključeni s področja uporabe, kadar so na vrhu lastniške verige, saj je za te tako imenovane pretočne subjekte ustvarjeni dohodek obdavčen na ravni lastnikov.</p>	<p>Treba je zagotoviti odvrčanje od praks izogibanja davkom. Hkrati bi bilo treba preprečiti škodljive učinke za manjša mednarodna podjetja na notranjem trgu. V ta namen bi se morala ta direktiva uporabljati samo za subjekte, ki se nahajajo v Uniji in so člani mednarodnih skupin podjetij ali velikih domačih skupin, ki dosegajo letni prag konsolidiranih prihodkov v višini najmanj 750 000 000 EUR. Ta prag bi bil skladen s pragom obstoječih mednarodnih davčnih pravil, kot so pravila za poročanje po državah. Subjekti, ki spadajo na področje uporabe te direktive, so navedeni kot subjekti v sestavi. Nekatere subjekte bi bilo treba zaradi njihovega posebnega namena in statusa izključiti s področja uporabe. Izključeni bi bili tisti subjekti, ki niso pridobitni in opravljajo dejavnosti v splošnem interesu in za katere iz teh razlogov ni verjetno, da bi bili obdavčeni v državi članici, v kateri se nahajajo. Za zaščito teh posebnih interesov je treba s področja uporabe te direktive izključiti vladne subjekte (vključno z lokalnimi in regionalnimi subjekti ter združenji teh subjektov), mednarodne organizacije, neprofitne organizacije in pokojninske sklade.</p>

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 2

Člen 2(3)(a)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
(a) vladni subjekt, mednarodno organizacijo, neprofitno organizacijo, pokojninski sklad, investicijski subjekt, ki je krovni matični subjekt, in nosilca nepremičninske investicije, ki je krovni matični subjekt;	(a) vladni subjekt (vkjučno z lokalnimi in regionalnimi subjekti ter združenji teh subjektov), mednarodno organizacijo, neprofitno organizacijo, pokojninski sklad;

Obrazložitev

Jasnejše besedilo. Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 3

Člen 3(31)(d)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
(d) vladnemu subjektu, mednarodni organizaciji, neprofitni organizaciji, pokojninskemu skladu, investicijskemu subjektu, ki ni del mednarodne skupine podjetij, ali zavarovalnici za življenjsko zavarovanje, v kolikor se dividenda prejme v zvezi z dejavnostmi pokojninskega sklada, ki je obdavčen na enak način kot pokojninski sklad;	(d) vladnemu subjektu (vključno z lokalnimi in regionalnimi subjekti ter združenji teh subjektov), mednarodni organizaciji, neprofitni organizaciji, pokojninskemu skladu;

Obrazložitev

Jasnejše besedilo. Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 4

Člen 11

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Uporaba pravila o prenizko obdavčenih plačilih v mednarodni skupini podjetij</p> <p>Če se krovni matični subjekt mednarodne skupine podjetij nahaja v jurisdikciji tretje države, ki ne uporablja kvalificiranega pravila o vključitvi dohodkov, države članice zagotovijo, da se za njegove subjekte v sestavi, ki se nahajajo v Uniji, v državi članici, v kateri se nahajajo, za določeno poslovno leto uporablja povrhni davek (v nadaljnjem besedilu: povrhni davek na podlagi pravila o prenizko obdavčenih plačilih) za znesek, dodeljen tej državi članici v skladu s členom 13.</p> <p>Za subjekte v sestavi, ki so investicijski subjekti in pokojninski skladi, se povrhni davek na podlagi pravila o prenizko obdavčenih plačilih ne uporablja.</p>	<p>Uporaba pravila o prenizko obdavčenih plačilih v mednarodni skupini podjetij</p> <p>Če se krovni matični subjekt mednarodne skupine podjetij nahaja v jurisdikciji tretje države, ki ne uporablja kvalificiranega pravila o vključitvi dohodkov, države članice zagotovijo, da se za njegove subjekte v sestavi, ki se nahajajo v Uniji, v državi članici, v kateri se nahajajo, za določeno poslovno leto uporablja povrhni davek (v nadaljnjem besedilu: povrhni davek na podlagi pravila o prenizko obdavčenih plačilih) za znesek, dodeljen tej državi članici v skladu s členom 13. Za pokojninske sklade se povrhni davek na podlagi pravila o prenizko obdavčenih plačilih ne uporablja.</p>

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 5

Člen 12

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Uporaba pravila o prenizko obdavčenih plačilih v jurisdikciji krovnega matičnega subjekta</p> <p>Če se krovni matični subjekt mednarodne skupine podjetij nahaja v jurisdikciji z nizko obdavčitvijo, države članice zagotovijo, da se za njegove subjekte v sestavi, ki se nahajajo v državi članici, uporablja povrhni davek na podlagi pravila o prenizko obdavčenih plačilih za poslovno leto in za znesek, dodeljen tej državi članici v skladu s členom 13 v zvezi z nizko obdavčenimi subjekti v sestavi, ki se nahajajo v jurisdikciji krovnega matičnega subjekta, ne glede na to, ali ta jurisdikcija uporablja kvalificirano pravilo o vključitvi dohodkov.</p> <p>Za subjekte v sestavi, ki so investicijski subjekti in pokojninski skladi, se povrhni davek na podlagi pravila o prenizko obdavčenih plačilih ne uporablja.</p>	<p>Uporaba pravila o prenizko obdavčenih plačilih v jurisdikciji krovnega matičnega subjekta</p> <p>Če se krovni matični subjekt mednarodne skupine podjetij nahaja v jurisdikciji z nizko obdavčitvijo, države članice zagotovijo, da se za njegove subjekte v sestavi, ki se nahajajo v državi članici, uporablja povrhni davek na podlagi pravila o prenizko obdavčenih plačilih za poslovno leto in za znesek, dodeljen tej državi članici v skladu s členom 13 v zvezi z nizko obdavčenimi subjekti v sestavi, ki se nahajajo v jurisdikciji krovnega matičnega subjekta, ne glede na to, ali ta jurisdikcija uporablja kvalificirano pravilo o vključitvi dohodkov. Za pokojninske sklade se povrhni davek na podlagi pravila o prenizko obdavčenih plačilih ne uporablja.</p>

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 6

Člen 36(2)(b)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>(b) vladni subjekt, mednarodna organizacija, neprofitna organizacija ali pokojninski sklad, ki ni subjekt za pokojninske storitve, ki je davčni rezident v jurisdikciji, v kateri se nahaja krovni matični subjekt, in poseduje lastniške deleže, ki predstavljajo pravico do 5 % ali manj dobičkov in sredstev krovnega matičnega subjekta.</p>	<p>(b) vladni subjekt (vključno z lokalnimi in regionalnimi subjekti ter združenji teh subjektov), mednarodna organizacija, neprofitna organizacija ali pokojninski sklad.</p>

Obrazložitev

Jasnejše besedilo. Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 7

Člen 37(3)(c)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>(c) vladni subjekt, mednarodna organizacija, neprofitna organizacija ali pokojninski sklad, ki ni subjekt za pokojninske storitve, ki je davčni rezident v jurisdikciji, v kateri se nahaja krovni matični subjekt, in poseduje lastniške deleže, ki predstavljajo pravico do 5 % ali manj dobičkov in sredstev krovnega matičnega subjekta.</p>	<p>(c) vladni subjekt (vključno z lokalnimi in regionalnimi subjekti ter združenji teh subjektov), mednarodna organizacija, neprofitna organizacija ali pokojninski sklad;</p>

Obrazložitev

Jasnejše besedilo. Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 8

Člen 53a (nov člen)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	<i>Tri leta po začetku veljavnosti te direktive Evropska komisija pregleda njene rezultate in lahko predlaga spremembo te direktive, zlasti kar zadeva prilagoditev opredelitev v zvezi s pragom prometa in najnižjo davčno stopnjo v skladu s spremembami na mednarodni ravni.</i>

Obrazložitev

Ker Evropska komisija pri pripravi te direktive ni pripravila ocene učinka, je pregled še toliko pomembnejši za analizo rezultatov in posledic njenega izvajanja.

II. POLITIČNA PRIPOROČILA

EVROPSKI ODBOR REGIJ (OR)

Splošne ugotovitve

1. pozdravlja predlog direktive Sveta o zagotavljanju globalne minimalne davčne stopnje za mednarodne skupine v Uniji ⁽¹⁾;
2. poudarja, da člen 3 Pogodbe o Evropski uniji (PEU) vključuje trajnostni razvoj Evrope, ki temelji na uravnoteženi gospodarski rasti in stabilnosti cen, in visoko konkurenčno socialno tržno gospodarstvo, usmerjeno v polno zaposlenost in socialni napredek, ter da člen 113 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) določa, da Svet s soglasnim odločanjem poskrbi za vzpostavitev in delovanje notranjega trga in preprečevanje izkrivljanja konkurence;
3. meni, da lahko dosedanja prizadevanja OECD za razvoj ukrepov za preprečevanje erozije davčne osnove in preusmerjanja dobička zunaj EU pomembno pozitivno vplivajo tudi na lokalno in regionalno stvarnost, ne le v zvezi z višjimi davčnimi prihodki, ki so na voljo državam članicam, temveč tudi zaradi doseganja večje pravičnosti in konkurenčnosti za mala in srednja podjetja, ki se na nacionalni in lokalni ravni trenutno soočajo z neugodnimi davčnimi pogoji in ugodnimi učinki za zaposlovanje in zaposlene;
4. je prepričan, da je sprejetje predloga za minimalno raven obdavčitve prvi korak k oblikovanju enotnega sistema obdavčitve v EU, ki je prepotrben za premik k ustrezni konkurenci podjetij na evropskem notranjem trgu, za povečanje konkurenčnosti Evrope in za preprečitev samovoljne selitve ali zaprtja proizvodnih centrov. Slednje bi namreč imelo resne posledice za delavce, ki bi bili prisiljeni iskati novo zaposlitev ali prenašati težavno prevažanje, da ne bi izgubili zaposlitve;
5. meni, da je nujno predvsem to, da pravila ne povečajo birokracije za podjetja, kar bi oviralo njihov razvoj, zlasti na področju raziskav in inovacij ter podnebne nevtralnosti, ki so res bistveni za potrebni digitalni in ekološki prehod;

Popolna uskladitev pravil v EU

6. upa, da bodo države članice direktivo uporabljale celovito in dosledno, pa tudi povsem v skladu s sporazumom OECD: če pravila o minimalni obdavčitvi v EU ne bodo povsem usklajena s pravili v tretjih državah, bi to lahko povzročilo spore glede dvojnega obdavčevanja. To bi neposredno škodovalo številnim vodilnim podjetjem na svetovni ravni in morda vplivalo tudi na njihove dobavitelje (pogosto MSP) z vidika zneska davčnih prihodkov, trgovanja in naložb;

⁽¹⁾ COM(2021) 823 final.

7. meni, da je bistveno, da se pripombe OECD in nadaljnje tehnične podrobnosti o vzorčnih pravilih celovito vključijo v direktivo EU in se ne prenesejo prehitro, pri čemer ne smemo izključiti možnosti, da se ukrepi pozneje uvedejo z uredbo;
8. poudarja pomen skupne in nedvoumne terminologije v končni različici direktive in njenem izvajanju: nekatere nove opredelitve iz direktive morda niso povsem v skladu z opredelitvami, uveljavljenimi v mednarodnem davčnem pravu. Za večjo pravno varnost bo bistven navzkrižni pregled prevodov direktive EU, da bodo natančno usklajeni s pojmi davčnega prava posameznih držav;
9. v zvezi z velikimi nacionalnimi skupinami poziva, da se v čim večji meri zagotovi skladnost nove minimalne obdavčitve s pravom EU, da bi se izognili pravni negotovosti; hkrati se močno zavzema za to, da se za te izključno nacionalne skupine določijo ukrepi za poenostavitev, kjer je to mogoče. Trenutno ni jasno, koliko velikih, izključno nacionalnih skupin obstaja v EU in kakšni bi bili davčni in upravni stroški takega ukrepa;

Interakcija s tretjimi državami in enaki konkurenčni pogoji

10. upa, da bo EU pri prenosu minimalne obdavčitve po predlogu OECD v zakonodajo stalno sodelovala s svojimi svetovnimi partnerji in uveljavljala svoje politične smernice, s tem pa preprečila, da bi za evropska podjetja veljala strožja pravila kot za njihove neposredne tekmece, s čimer bi se EU znašla v manj odprtem poslovnem okolju, z manjšo gospodarsko rastjo, manj delovnimi mesti, omejenimi zmogljivostmi in viri za odzivanje na izzive glede inovacij. Zlasti meni, da bi lahko nesodelovanje ZDA v stebru 1 ogrozilo namen in ravnovesje sporazuma OECD kot celote;
11. poziva EU, naj pozorno spremlja vpliv uvedbe sistema iz stebra 2 na ravnanje vlagateljev in podjetij, da bi ugotovili, kako bodo nova pravila vplivala na naložbe, zaposlovanje, rast, trgovino in davčno breme. To spremljanje je nujno, da bi se izognili negativnim posledicam za delavce (v obliki nižjih plač), potrošnike (višje cene) ali delničarje (nižje dividende). Ker je bistveno, da vsi glavni trgovinski partnerji EU uporabljajo to minimalno obdavčitev, je nujno, da tretje države spoštujejo mednarodna pravila. Tako bi preprečili, da bi za podjetja iz EU veljala strožja ureditev kot za druga podjetja in bi se morala najti sredi neusklajenega svetovnega sistema;
12. poudarja, da lahko pravilo o prenizko obdavčenih plačilih (UTPR) do neke mere omeji neenake konkurenčne pogoje podjetij, vendar to razmer ne reši v celoti, zlasti ker je njegova uporaba v praksi zelo zapletena in bi lahko zmanjšala privlačnost EU, na primer za raziskovalne in razvojne dejavnosti ali naložbe v energetski in podnebni prehod;
13. meni, da se je bistveno izogniti dvojni obdavčitvi podjetij iz EU, na primer zaradi neusklajenosti evropskih določb za preprečevanje erozije davčne osnove in preusmerjanja dobička (BEPS) ali pravila o vključitvi dohodkov (IIR) z ameriškimi določbami o eroziji davčne osnove in preprečevanju zlorab (BEAT) ali o globalnih neopredmetenih prihodkih z nizko davčno stopnjo (GILTI);

Uskladitev s spodbudami in drugimi davčnimi pravili EU

14. predlaga, da se v okviru znatnega zmanjšanja obdavčitve dobička podjetij na evropski ravni (ki se je v zadnjih 25 letih prepolovila) izvede ocena številnih ukrepov proti izogibanju davkom, sprejetih v zadnjih desetih letih, ter oceni njihova učinkovitost, uspešnost, skladnost in dodana vrednost EU v smislu davčnih prihodkov (vključno s tem, kako so države članice to zakonodajo izvajale pri reviziji);
15. poziva Komisijo, naj oceni, ali je mogoče mehanizem EU za reševanje sporov iz leta 2017 uporabiti za steber 2 oziroma ali so potrebne spremembe;
16. meni, da bi morali Komisija in davčni organi držav članic posodobiti in preoblikovati svoje davčne sisteme, da bodo lahko še naprej spodbujali (zelene) inovacije, rast in zaposlovanje. Države so v zadnjih desetletjih pripravile in uvedle številne nacionalne davke in spodbude, katerih namen je spodbujanje zaposlovanja in inovacij v lokalnih gospodarstvih. Pomemben novejši pojav je povečanje davčnih spodbud zlasti za spodbujanje varstva podnebja, zanesljive oskrbe z energijo ter raziskav in razvoja na področju evropskega zelenega dogovora: nekatere od teh davčnih spodbud, ki se zdaj uporabljajo v državah članicah, po sprejetju te direktive ne bodo več mogoče ali bodo manj privlačne za vlagatelje. Zato bi bilo koristno, če bi Komisija v posebnem priročniku pojasnila, kako oblikovati prihodnje davčne spodbude, da bi bile v skladu z zahtevami stebra 2 (npr. spodbude, ki prinašajo olajšave pri davkih na plače ali prispevkih za socialno varnost raziskovalcev ali sheme pospešene amortizacije za spodbujanje naložb);

17. meni, da so davčne spodbude držav članic EU za pritegnitev tujih naložb še naprej bistvene, vendar samo če se s tem spodbujajo dejavnosti realnega gospodarstva, povečuje število zaposlenih, višajo plače delavcev in vlaga v opredmetena sredstva: mednarodne skupine uporabljajo tudi lokalna mala in srednja podjetja kot proizvodne dejavnike v svojih vrednostnih verigah in njihova prisotnosti lahko ima dodatne pozitivne učinke na lokalno podjetniško okolje;

18. podpira poziv poslovne skupnosti k uvedbi faze testiranja uporabe predvidenih kazni, na primer za prvo leto izvajanja, da se vsem podjetjem omogoči potrebno seznanjanje z novimi pravili, tako da bodo kazni za subjekte, ki ne izpolnjujejo zahtev, sorazmerne in ne bodo naložene tudi subjektom, katerih konkretno neizpolnjevanje zahtev ni namerno, temveč je posledica poznega prilagajanja postopkov;

19. v zvezi z obveznostmi glede vložitve predlaga, da se poslovne informacije posredujejo le z uradno izmenjavo informacij med davčnimi upravami ob upoštevanju stroge zaupnosti in ustreznih pogojev uporabe, da se prepreči nenadzorovano uhajanje občutljivih informacij; pri tem pa se nikakor ne smejo kršiti zahteve po preglednosti, kakor so določene v priporočilu Sveta OECD o skupnih pristopih na področju uradno podprtih izvoznih kreditov ter postopka skrbnega pregleda na področju okoljske in družbene odgovornosti;

20. upa, da bodo uvedene upravne poenostavitve, s katerimi se bodo omejili stroški prilagajanja novim pravilom tako v podjetjih kot v davčnih organih: čim bolj se je treba potruditi, da ostane upravna obremenitev čim manjša. Zakonodaja, ki ni pretirano zapletena, lahko podjetjem olajša seznanitev z novimi pravili in skrajša potrebno prehodno obdobje ter davčnim organom olajša preverjanje dejanske uporabe novih pravil.

V Bruslju, 28. aprila 2022

Predsednik
Evropskega odbora regij
Apostolos TZITZIKOSTAS

Mnenje Evropskega odbora regij – Evropska strategija za univerze

(2022/C 301/09)

Poročevalec:	Emil BOC (RO/EPP), župan, Cluj-Napoca
Referenčni dokument:	Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij o evropski strategiji za univerze COM(2022) 16 final

POLITIČNA PRIPOROČILA

EVROPSKI ODBOR REGIJ (OR)

1. izraža zadovoljstvo s prizadevanji Unije za spodbujanje odličnosti v izobraževanju in s podporo, ki jo temu namenja; izpostavlja pomembno vlogo, ki jo ima evropska strategija za univerze v okviru svežnja o visokem šolstvu, ki naj bi do leta 2025 omogočil izoblikovanje evropskega izobraževalnega prostora;
2. poudarja, da je ohranitev civilizacije, ki krepi demokratične vrednote v Evropi, mogoča le, če se vlaga v človeški kapital. Odličen izobraževalni sistem, v osrčju katerega so močne univerze, je temelj vseživljenjskega učenja;
3. poudarja pomen izboljšanja kakovosti poučevanja in raziskav na evropskih univerzah ter zagotavljanja razpoložljivosti potrebne podpore na lokalni in regionalni ravni za uresničevanje konkretnih ciljev te strateške ambicije;
4. priznava vodilno vlogo univerz v družbi in njihov prispevek k trajnostnemu, odpornemu, vključujočemu in demokratičnemu razvoju držav članic ter lokalnih skupnosti in regij. Vloga univerz je še toliko pomembnejša v kriznih razmerah, ko lahko pomagajo premagati krizo in spodbuditi okrevanje po njej⁽¹⁾;
5. poudarja ključno vlogo univerz pri premagovanju svetovnih izzivov. EU že dolgo opozarja, da bi bilo treba na univerzah tesneje medsebojno povezati raziskave, poučevanje, učenje in inovacije ter da bi bilo treba poleg tega univerze bolje financirati, da bi se utrdila potrebna raven kakovosti. Univerze so kot vir novih raziskovalnih dognanj in spodbujevalke inovacij izjemnega pomena za reševanje perečih družbenih problemov, ki so bili prepoznani v okviru misij EU;
6. opozarja, da je treba univerze obravnavati kot bistven element evropske kulture in da je raznolikost akademskega sektorja, vključno z izobraževalnimi ustanovami, raziskovalnimi inštituti in poklicnimi šolami, strateški adut;

⁽¹⁾ Howard, G., Weinstein, R., Yang, Y., *Do universities improve local economic resilience?*, IZA DP št. 14422, 2021. Na voljo na spletnem naslovu: <https://docs.iza.org/dp14422.pdf>.

7. ugotavlja, da prisotnost univerz na lokalni in regionalni ravni v večini primerov pomeni znatno konkurenčno prednost za tamkajšnje skupnosti. ⁽²⁾ Vlagatelje na primer zanimajo in privabljajo skupnosti z visoko kvalificirano delovno silo in priložnostmi za sodelovanje z akademskimi krogi ter za prenos tehnologije in znanja z univerz v poslovni sektor. Prisotnost univerz v teh skupnostih prinaša tudi znatne prihodke ⁽³⁾, saj študentje, učitelji in drugo osebje tu porabijo precej denarja (univerze imajo pomemben multiplikacijski učinek pri potrošnji, ki jo ustvarjajo). Poleg teh ekonomsko merljivih koristi univerze na lokalni ravni ustvarjajo svetovljansko vzdušje, za katerega so značilne navzočnost mednarodnih študentov in učiteljev ter, med drugimi, vrednote strpnosti in kulturne, verske in etnične raznolikosti; ⁽⁴⁾
8. pozdravlja pristop na več ravneh, predlagan v evropski strategiji za univerze, ki narekuje uskladitev ciljev javne politike in naložb na evropski, nacionalni, regionalni in lokalni ravni; vendar poudarja, da bi bilo v prihodnje v pripravo in izvajanje idealnega univerzitetnega modela koristno bolj vključiti lokalno in regionalno raven;
9. opozarja na pomen vzpostavljanja strateških partnerstev med lokalnimi in regionalnimi oblastmi ter univerzami, tudi pri oblikovanju lokalnih in regionalnih razvojnih strategij. Univerze imajo ključno vlogo pri razvoju lokalnih ekosistemov, za katere so regionalne strategije za inteligentno specializacijo ustvarile dobro osnovo;
10. poudarja, da lahko lokalne in regionalne oblasti podprejo univerze z ustvarjanjem in krepitevijo pogojev, povezanih z lokalnim in regionalnim okoljem (dostop do najrazličnejših infrastruktur in storitev, kakovost življenja, vključujoče okolje itd.), ki lahko povečajo konkurenčnost univerz na svetovnem trgu;
11. opozarja, da v evropskem prostoru že obstaja odlična tradicija sodelovanja med univerzami iz različnih držav članic v okviru programa ERASMUS + in da bi se to moralo nadaljevati;
12. ugotavlja, da se vloga univerz v družbi spreminja in da poleg tradicionalnih funkcij (predvsem na področju izobraževanja in raziskav) prevzemajo tudi nove ⁽⁵⁾. Univerze se zdaj ponovno uveljavljajo kot vodilni akterji, zlasti pri tehnoloških in socialnih inovacijah, podjetništvu in prenosu tehnologije v gospodarstvo. Niso ločene od skupnosti in družbe, temveč postajajo njeni akterji, ki lahko pomembno prispevajo k reševanju družbenih problemov ⁽⁶⁾;
13. poudarja, da so univerze ključne pri spodbujanju ciljev, ki so bistvenega pomena za EU, kot sta zeleni in digitalni prehod. Imajo trdno strokovno znanje na teh področjih, hkrati pa lahko v lokalnih skupnostih, v katerih delujejo, izvajajo in razširjajo dobre prakse na tem področju;
14. ugotavlja, da lahko univerze najdejo rešitve in ustvarijo orodja za reševanje nekaterih večjih težav, s katerimi se sooča Unija, kot sta beg možganov ⁽⁷⁾ in izseljevanje s podeželja. Negativni učinki bega možganov in pomen kroženja možganov so tesno povezani s sodelovanjem in partnerstvi med univerzami, lokalnimi in regionalnimi skupnostmi, podjetji in civilno družbo; poudarja, da je treba precej okrepiti prizadevanja za zmanjšanje vrzeli v znanju in inovacijske vrzeli v Evropi ter za odpravo inovacijskega razkoraka med Evropo in ZDA;

⁽²⁾ Fonseca, L., Nieth, L., *The role of universities in regional development strategies: A comparison across actors and policy stages*, European Urban and Regional Studies, 22(3), 2021; Goddard, J., Puukka, J., *The engagement of higher education institutions in regional development: an overview of the opportunities and challenges*, Higher Education Management and Policy, 20(2): 11–41, 2008.

⁽³⁾ Chirca, A., Lazar, D.T., *Cluj-Napoca without students: an estimation of the gap in the city's economy*, Transylvanian Review of Administrative Sciences, 66E: 44-59, 2021.

⁽⁴⁾ Goddard, J., Vallance, P., *The university and the city*, Higher Education, 68(2): 319–321, 2014.

⁽⁵⁾ Liddle J., Addiddle G.D., *The Changing Role of Universities in Society: Key Influences in The Role of Universities and HEIs in the Vulnerability Agenda. Rethinking University-Community Policy Connections*. Palgrave Macmillan, Cham, 2022. https://doi.org/10.1007/978-3-030-89086-5_3.

⁽⁶⁾ Myklebust, J.P., Smidt, H., *What is the role of universities in global upskilling?*, University World News, 2021. Na voljo na spletnem naslovu: <https://www.universityworldnews.com/post.php?story=20210129110449887>.

⁽⁷⁾ Hammerbauer, M., Pavletić, P., Vespa, M., *Brain drain in higher education in European context*, končno poročilo – ESC41, 2021. Na voljo na spletnem naslovu: <https://www.esu-online.org/wp-content/uploads/2021/03/Brain-Drain-final-report-ESC41-Google-Docs.pdf>.

15. izpostavlja pomen stalnega in obsežnega prepoznavanja in uporabe dobrih praks na lokalni in regionalni ravni v okviru sodelovanja med lokalnimi in regionalnimi oblastmi ter univerzami. V tem okviru bi se zdelo, da ima vzpostavitev nadnacionalnih mrež, namenjenih razširjanju dobrih praks in širokemu vključevanju deležnikov s področja visokošolskega izobraževanja, za lokalne in regionalne oblasti v državah članicah prednostni pomen. Takšna mreža bi se lahko uporabila v okviru evropske strategije za univerze;

16. opozarja na dejstvo, da se univerze v procesu preoblikovanja in novih odgovornosti soočajo z velikimi težavami in ovirami. V vseh državah članicah se bodo najverjetneje pojavile finančne težave. V zvezi s tem predlaga pripravo naložbene strategije, ki bo zajela financiranje na regionalni, nacionalni in evropski ravni, ter poziva k upoštevanju sodelovanja med javnim, zasebnim in neprofitnim sektorjem, da bi okrepili zmogljivosti evropskih univerz. Ugotavlja tudi, da obstajajo izzivi, povezani s stopnjo akademske avtonomije oziroma političnim vmešavanjem v pomembne odločitve o financiranju univerz, zaposlovanju in izbiri učiteljev, svobodi izražanja in izbire tem ter usmeritev raziskovalnih dejavnosti, možnostih za brezplačno komunikacijo brez cenzure rezultatov raziskav itd.;

17. poudarja, kako pomembno je, da lokalne in regionalne oblasti v državah članicah dejavno sodelujejo pri povečevanju raznolikosti lokalnih in regionalnih ekosistemov ter spodbujajo sodelovanje in zaupanje med različnimi sektorji skupnosti. Nadalje poudarja, da je treba univerze na lokalni in regionalni ravni smatrati za del širših ekosistemov, ki vključujejo najrazličnejše deležnike⁽⁸⁾. Da bi univerze lahko zagotovile nova znanja in spretnosti za kreativno reševanje problemov, je bistvenega pomena uporaba tehnologij oziroma učinkovita komunikacija v skupnosti ter sodelovanje med univerzami in ustreznimi lokalnimi akterji;

18. ugotavlja, da sta glavni prednostni nalogi evropske strategije za univerze poglobitev transnacionalnega sodelovanja med univerzami in razvoj evropske razsežnosti visokega šolstva. V zvezi s tem meni, da lahko lokalne in regionalne oblasti po potrebi sprejmejo ukrepe za podporo transnacionalnemu univerzitetnemu sodelovanju (pomembno orodje na tem področju je pobuda za evropske univerze v okviru programa Erasmus+, namenjena sklepanju univerzitetnih zavezništev za odličnost). Lokalne in regionalne oblasti bi lahko podprle prakse, predlagane v strategiji, kot je pobuda za evropsko študentsko izkaznico. Ta izkaznica bi se lahko priznala ne le na univerzitetni ravni, temveč tudi v transnacionalnem okviru odnosov med študenti, raziskovalci in učitelji na eni strani ter lokalnimi upravami na drugi strani (npr. v zvezi z dovoljenji za prebivanje, vozovnicami za javni prevoz in dostopom do muzejev);

19. poudarja, da morajo lokalne in regionalne oblasti v državah članicah v okviru evropske strategije za univerze delovati kot spodbujevalke in biti sposobne povezati različne deležnike v skupnostih pri pobudah in projektih, ki so zanimivi za univerze. Ugotavlja tudi, da v številnih državah članicah lokalne in regionalne oblasti sicer niso neposredno odgovorne za financiranje univerz, vendar lahko olajšajo financiranje univerz in njihovih pobud iz različnih skladov z ustvarjanjem sinergij na lokalni in regionalni ravni;

20. priznava, da morajo univerze preoblikovati svoje študijske programe in se tako čim bolj učinkovito odzivati na hiter tehnološki napredek, zeleni in digitalni prehod ter strukturne spremembe evropskega trga dela, ki zahtevajo nova znanja in spretnosti⁽⁹⁾. Prav tako poudarja, da imajo lahko lokalne in regionalne oblasti pomembno vlogo v tem procesu preoblikovanja študijskih programov in razvoja tovrstnih novih znanj in spretnosti. Hkrati opozarja, da univerze sicer veliko prispevajo k večji zaposljivosti in gospodarski konkurenčnosti v globaliziranem gospodarstvu, vendar je treba ohraniti avtonomno naravo terciarnega izobraževanja;

21. izpostavlja vlogo lokalnih in regionalnih oblasti pri ustvarjanju in krepitvi lokalnih in regionalnih ekosistemov, ki spodbujajo dejavno sodelovanje in povezovanje poddržavnih oblasti, podjetij in industrije ter univerz. Lokalne in regionalne oblasti morajo v teh ekosistemih delovati kot pobudnice in spodbujevalke, pri čemer morajo določiti možnosti za sodelovanje, dodeliti različna sredstva, tudi finančna, ki so potrebna za dejavnosti vzpostavljanja mrež in sodelovanja, ter podpirati oblikovanje struktur, kot so izobraževalni grozdi na lokalni in/ali regionalni ravni. Ti so odlični

⁽⁸⁾ Reichert, S., *The Role of Universities in Regional Innovation Ecosystems*, študija Evropskega združenja univerz, 2019. Na voljo na spletnem naslovu: https://www.eua.eu/downloads/publications/eua%20innovation%20ecosystem%20report_final_digital.pdf.

⁽⁹⁾ Jackson, N. J., *Learning for a complex world: A lifewide concept of learning, education and personal development*, Bloomington, IN: Author House, 2011; Williams, S., Dodd, L. J., Steele, C., & Randall, R., *A systematic review of current understandings of employability*, Journal of Education and Work, zvezek 29, št. 8, str. 877–901, 2015.

instrument/nosilec, ki ustvarja prostor za dialog in sodelovanje med glavnimi akterji formalnega izobraževanja, da se podpre mlade pri njihovem poklicnem usposabljanju. Lokalne in regionalne oblasti se lahko oprejo na te izobraževalne grozde in v partnerstvu z drugimi akterji tega ekosistema uporabljajo instrumente, kot so skladi za inovacije, minisubvencije za zagonska podjetja na več ključnih področjih itd.;

22. ocenjuje, da se morajo študentje danes v nekaterih primerih učiti na povsem drugačen način kot v preteklosti. Treba bi jim bilo dati možnosti, da teoretične koncepte preizkusijo v realnem življenju in z njimi rešujejo tudi težave, ki jih zaznavajo v svojih lokalnih in regionalnih skupnostih. Lokalne in regionalne oblasti lahko v sodelovanju z univerzami in drugimi akterji v lokalnem in regionalnem ekosistemu olajšajo takšne izobraževalne izkušnje, na primer s podpiranjem živih laboratorijev, usmerjanjem študentov k analizi vprašanj javne politike, z razvojem skupnih strateških projektov v korist skupnosti ali omogočanjem sodelovanja z drugimi deležniki v lokalni in regionalni skupnosti;

23. meni, da lahko lokalne in regionalne oblasti v partnerstvu z univerzami in drugimi akterji v lokalnem ali regionalnem ekosistemu znatno podprejo mlade podjetnike, tudi študente in diplomante, tako da jim olajšajo dostop do ključnih virov, namenjenih inovacijam. Številni mladi oziroma študenti potrebujejo sredstva, kot so laboratoriji, nove tehnologije in nove povezave za razvoj poslovnih projektov oziroma izdelkov in storitev. Lokalne in regionalne oblasti lahko v partnerstvu z drugimi subjekti, ki imajo takšne vire, mladim podjetnikom olajšajo dostop do inovacijskih virov (prostorov, usposabljanja, svetovanja itd.);

24. poudarja, da lahko lokalne in regionalne oblasti razvijejo pametne vezi z univerzami za razvoj lokalne in regionalne skupnosti. Pomembno je, da univerze zagotavljajo znanje in storitve, ki koristijo skupnostim, v katerih delujejo. Lokalne in regionalne oblasti lahko te odnose olajšajo z oblikovanjem programov za trajno vključevanje univerz v reševanje težav, s katerimi se soočajo lokalne in regionalne skupnosti, z uporabo univerzitetnih svetovalnih in strokovnih storitev ter z razširjanjem dobrih praks, ki nastanejo, da bi jih lahko izvajalo več skupnosti in javnih organov. Javno priznavanje in spodbujanje sodelovanja univerz imata tudi posebej pomembno vlogo pri legitimaciji raznolikih univerzitetnih in/ali poklicnih programov, saj spodbujata univerze, da izkoristijo udejstvovanje učiteljev, raziskovalcev in študentov na lokalni ravni;

25. opozarja, da lahko prisotnost univerz enako dobro koristi različnim lokalnim in regionalnim skupnostim vseh velikosti. Lokalne oblasti lahko pomembno prispevajo k razvoju in privlačnosti univerz z ustvarjanjem pogojev za visoko kakovost življenja ter s spodbujanjem odnosa in vedenja, ki spodbujata strpnost, vključenost, večkulturnost in varnost v javnem prostoru. Univerze lahko nekatere dejavnosti in subjekte vzpostavijo tudi v srednje velikih in majhnih mestih, ne samo v velikih mestnih središčih. Lokalne in regionalne oblasti lahko spodbujajo razširitev univerz oziroma ustanovitev raziskovalnih inštitutov v manjših skupnostih s podpiranjem in izvajanjem različnih ukrepov, kot so dostopne nastanitvene možnosti za študente, možnost uporabe javnih stavb za poučevanje, raziskave in razširjanje znanja, z razvojem kazalnikov dobre kakovosti življenja in izkoriščanjem nekaterih prednosti, ki jih velika mestna središča ne ponujajo;

26. ocenjuje, da je mogoče digitalno preobrazbo na lokalni in regionalni ravni pospešiti s sodelovanjem z univerzami, in če se v celoti uporabijo njihovi viri na tem področju. Univerze lahko v odnosih z lokalnimi in regionalnimi oblastmi svetujejo ali izvajajo strategije digitalne preobrazbe na lokalni ali regionalni ravni. Kar zadeva digitalna znanja in spretnosti, lahko univerze v partnerstvu z lokalnimi javnimi oblastmi ponudijo kratke tečaje ali usposabljanje za vse, pri čemer se osredotočijo na nekatere skupine, ki jim grozi izključenost (kot so starejše ali nizkokvalificirane osebe);

27. meni, da lahko lokalne in regionalne oblasti podprejo razvoj hibridnih kampusov, da se spodbudi proces digitalne preobrazbe v skupnostih in na univerzah, pri čemer se zagotovijo enake možnosti, spodbuja socialno vključevanje, povečuje konkurenčnost mladih na trgu dela ter krepijo mladinsko delo, nediskriminacija in medkulturno razumevanje. Hibridni kampusi bi morali posebno pozornost posvetiti komunikaciji pri zagotavljanju enakih možnosti in prodornosti informacij, da bi bili dejansko dostopni vsem upravičenim mladim, zlasti tistim, ki živijo v obrobni regijah. Lokalne in regionalne oblasti lahko finančno in drugače podprejo odpiranje teh hibridnih kampusov različnim akterjem skupnosti, vključno z ogroženimi in prikrajšanimi skupinami, ranljivimi in ogroženimi mladimi, kot so mladi, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposabljujejo, mladimi brezposelnimi, ženskami, begunci, invalidi, upokojenci itd. EU in države članice morajo v svojih politikah dati prednost vključevanju ogroženih mladih;

28. poudarja, da imajo univerze veliko znanja in izkušenj na področju zelenega prehoda in pri tem prehodu so lahko tudi vzor dobre prakse, z izobraževalno in informativno vlogo. Univerze lahko v partnerstvu z lokalnimi in regionalnimi oblastmi razvijejo zelene kampuse in dejavno sodelujejo v procesih prenove mest, in sicer lahko v skupnosti postavijo tovrstne kampuse ali vzorčne stavbe za energetske učinkovitost ali okoljsko primerno zasnovane;

29. izraža zadovoljstvo, ker strategija vsebuje jasn časovni načrt, letne kazalnike in merila za njeno uspešno izvajanje, k čemur je OR že pozval, da bi ocenili napredek pri doseganju ciljev evropskega izobraževalnega prostora. Vendar opozarja, da je treba evropski opazovalnici za visokošolski sektor, ki se oblikuje, dodati lokalno in regionalno razsežnost, kar bi omogočilo evropski pregled stanja tudi na lokalni in regionalni ravni;

30. ugotavlja, da lahko lokalne in regionalne oblasti podprejo evropske univerze pri prizadevanjih za internacionalizacijo in spodbujanje vloge Evropske unije na mednarodnem prizorišču. To bi vključevalo zlasti podpiranje udeležbe evropskih univerz v ambicioznih transnacionalnih zaveznih, katerih cilj je razvoj dolgoročnega sistemkega sodelovanja na področju odličnega izobraževanja, raziskav in inovacij, ter zagotavljanje stalnih možnosti za univerzitetno mobilnost študentov, učiteljev, raziskovalcev in zaposlenih.

V Bruslju, 28. aprila 2022

Predsednik
Evropskega odbora regij
Apostolos TZITZIKOSTAS

Mnenje Evropskega odbora regij – Prihodnja pravila EU o državni pomoči v kmetijskem in gozdarskem sektorju ter na podeželju

(2022/C 301/10)

Poročevalec: Guido MILANA (PES/IT), član občinskega sveta, Olevano Romano

POLITIČNA PRIPOROČILA

EVROPSKI ODBOR REGIJ

1. je zadovoljen z novimi predlogi, ki jih je nedavno predstavila Evropska komisija za dodeljevanje državne pomoči v kmetijstvu in bodo začeli veljati 1. januarja 2023;
2. opozarja, da člen 107(1) Pogodbe o delovanju EU določa, da državna pomoč, dodeljena podjetjem, ki bi lahko izkrivljala konkurenco med državami članicami, ni združljiva z notranjim trgov, hkrati pa uvaja nekatera odstopanja;
3. opozarja, da Komisija v kmetijskem in gozdarskem sektorju ter na podeželju ocenjuje izkrivljanje konkurence z analizo, ki temelji na Smernicah o državni pomoči v kmetijskem in gozdarskem sektorju ter na podeželju za obdobje od 2014 do 2022;
4. poudarja, da člen 81 Uredbe (EU) št. 1305/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾ o podpori za razvoj podeželja iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) določa, da je treba ukrepe, ki niso zajeti v Prilogi I k PDEU, izvajati v skladu s pravili o državni pomoči;
5. poudarja, da gre za uskladitev trajanja pravil o državni pomoči s trajanjem pravil za razvoj podeželja;
6. ugotavlja, da je Komisija leta 2019 o tem izvedla posvetovanje, katerega rezultati so zajeti v delovnem dokumentu SWD(2021) 107 final ⁽²⁾;
7. opozarja, da sta Parlament in Svet EU medtem sprejela uredbe o novi SKP, zlasti Uredbo (EU) 2021/2115 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽³⁾, ki določa pravila o podpori za strateške načrte ob upoštevanju mnenja Odbora regij o novi skupni kmetijski politiki (SKP);
8. poudarja, da morajo novi predlogi za dodelitev državne pomoči upoštevati novo skupno kmetijsko politiko in biti še naprej v skladu z njo;
9. poudarja, da bodo morale kmetije izvajati strategije zelenega dogovora, zlasti strategijo za biotsko raznovrstnost in strategijo „od vil do vilic“;

⁽¹⁾ Uredba (EU) št. 1305/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o podpori za razvoj podeželja iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1698/2005 (UL L 347, 20.12.2013, str. 487).

⁽²⁾ Glej *Commission Staff Working Document: Evaluation of the instruments applicable to State aid in the agricultural and forestry sectors and in rural areas*.

⁽³⁾ Uredba (EU) 2021/2115 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 2. decembra 2021 o določitvi pravil o podpori za strateške načrte, ki jih pripravijo države članice v okviru skupne kmetijske politike (strateški načrti SKP) in se financirajo iz Evropskega kmetijskega jamstvenega sklada (EKJS) in Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP), ter o razveljavitvi uredb (EU) št. 1305/2013 in (EU) št. 1307/2013 (UL L 435, 6.12.2021, str. 1).

10. poudarja, da je bistveno podpreti kmetijska in gozdarska podjetja pri zelenem prehodu, zlasti manjša podjetja na strateških območjih, ki imajo pomembno vlogo pri varstvu in zaščiti krajine;
11. poziva Komisijo, naj za uvožene proizvode zahteva evropske proizvodne standarde in vzajemnost ali zrcalne določbe, enakovredne tistim, ki se zahtevajo od proizvajalcev v EU;
12. poziva Komisijo, naj poveča stopnjo nadzora na mejah in zahteva postopke, kot je hlajenje uvoženih proizvodov;
13. opozarja, da je že izrazil svoja stališča o obeh strategijah, in sicer v mnenju *Biotsko raznovrstna mesta in regije po letu 2020 na 15. zasedanju konference pogodbenic Konvencije ZN o biološki raznovrstnosti ter v strategiji EU za biotsko raznovrstnost do leta 2030* ⁽⁴⁾ ter v mnenju *Od vil do vilic: lokalni in regionalni vidik* ⁽⁵⁾;
14. poudarja ključno vlogo lokalnih oblasti pri opredelitvi in vodenju nekaterih postopkov, kadar gre za pomoč, namenjeno nadomestilom za škodo, zlasti pomoč, povezano z obvladovanjem tveganj v kmetijstvu;
15. opozarja, da regije, pokrajine in občine ne le sodelujejo pri opredelitvi nacionalnih strateških načrtov iz Uredbe (EU) 2021/2115, temveč so tudi upravičenke ukrepov za razvoj podeželja in prispevajo k opredelitvi pristopa od spodaj navzgor, določenega v pobudi LEADER;
16. ugotavlja, da je med letoma 2014 in 2019 državna pomoč kmetijskemu sektorju na evropski ravni padla s 7,6 milijarde na 6 milijard, vendar se je v obdobju pandemije COVID-19 povečala;
17. poudarja, da kmetije ter gozdarski in agroživilski sektor v tem obdobju niso prenehali proizvajati in da so s tem omogočili zanesljivost oskrbe, ki jo zahteva člen 39 PDEU;
18. poudarja, da je vojna med Rusijo in Ukrajino povzročila nestabilnost na trgih surovin in pri preskrbi s hrano;
19. poudarja vlogo, ki bi jo morala imeti SKP v zvezi s samooskrbo in zagotavljanjem prehranske varnosti;
20. opozarja, da je bila takšna oskrba mogoča tudi zaradi pomoči, ki jo je Komisija opredelila *ad hoc* zaradi gospodarske krize, ki jo je povzročila pandemija COVID-19;
21. nadalje ugotavlja, da je bila večina državne pomoči, razen posebne pomoči za krizo zaradi COVID-19, dodeljena predvsem v okviru načrtov za razvoj podeželja in zlasti za ukrepe, ki ne spadajo med cilje Priloge I k Pogodbi (kmetijski proizvodi);
22. ugotavlja, da je bil postopek vključevanja državne pomoči v programe razvoja podeželja zapleten;
23. ugotavlja, da čeprav so si Uredba (EU) št. 1305/2013 o podpori za razvoj podeželja iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) ter Smernice o državni pomoči v kmetijskem in gozdarskem sektorju ter na podeželju za obdobje 2014–2020 zelo podobne, ukrepi za razvoj podeželja niso vedno v celoti skladni s pravili o državni pomoči;
24. se je seznanil z dejstvom, da je posvetovanje, ki ga je opravila Komisija, razkrilo zastarelost nekaterih vidikov veljavnih pravil o državni pomoči;
25. poudarja, da je cilj zagotavljanja enakih konkurenčnih pogojev za vsa podjetja v Evropski uniji še vedno ključen;

⁽⁴⁾ UL C 440, 18.12.2020, str. 20.

⁽⁵⁾ UL C 37, 2.2.2021, str. 22.

26. ugotavlja, da je treba nekatere ukrepe ohraniti in prilagoditi, zlasti za obvladovanje tveganja;
27. ugotavlja, da se pomoč za gozdarski sektor večinoma uporablja za ukrepe, namenjene razvoju podeželja, in da bo glede na pomembno vlogo gozdov treba izvajanje te pomoči olajšati;
28. meni, da je pri zelenem prehodu treba podpreti kmetije in gozdarska gospodarstva, zlasti mikropodjetja, male kmete na lokalni ravni in kratke verige preskrbe s hrano, ki tudi zaradi velikega zvišanja stroškov hrane in proizvodnih stroškov, na primer za energijo in gnojila, na katere še dodatno vpliva vojna v Ukrajini, sami ne bi mogli obvladati takšnih posledic; s tem v zvezi podpira sporočilo Evropske komisije „Zagotavljanje prehranske varnosti in krepitev odpornosti prehranskih sistemov“;
29. meni, da je treba poenotiti merila v zvezi z obveznostmi poročanja in obveščanja javnosti, zlasti glede rokov za priglasitev shem pomoči, za katere veljajo uredbe o izjemah;
30. poudarja, da nedavno sprejeta reforma skupne kmetijske politike temelji na načelu subsidiarnosti, zato je pomembno, da so tudi pravila o državni pomoči v skladu s tem načelom, obenem pa ne ogrožajo konkurence med kmeti različnih držav članic;
31. meni, da se je ključno držati načela subsidiarnosti, zlasti ko gre za vlogo lokalnih in regionalnih oblasti, ki so najbližje lokalnim potrebam in zahtevam in imajo bistveno vlogo pri upravljanju ukrepov na lokalni ravni.

Zato predlaga naslednje:

Poenostavitev

32. da se od držav članic ne zahteva, da vsako leto obveščajo o dogodkih, ki jih je mogoče enačiti z naravnimi nesrečami, živalskimi in rastlinskimi boleznimi ali okužbami, kajti če te priznajo že nacionalni organi, o tem ni treba obveščati še Komisije;
33. da države članice ne bi bile zavezane k objavi informacij o posameznih upravičencih do pomoči, nižje od 75 000 EUR, kadar gre za kmetijsko proizvodnjo, in 500 000 EUR, kadar gre za predelavo in trženje kmetijskih proizvodov;
34. da se ne otežijo postopki, ki se nanašajo na del skupne ocene priglašene pomoči;
35. da se predvidi možnost dodelitve pomoči za naložbe prek uredbe o skupinskih izjemah v kmetijstvu⁽⁶⁾, tudi za proizvode iz enega samega sektorja, zlasti kadar je taka pomoč namenjena izravnavi posledic dogodkov, ki jih je mogoče enačiti z naravnimi nesrečami, ali nadomestilu škode, ki jo povzročijo živalske in rastlinske bolezni ali škodljivi organizmi;
36. da se predvidi pristop „enotnega okenca“ za priglasitev državne pomoči v nacionalnih strateških načrtih iz Uredbe (EU) 2021/2115;
37. da se zaradi velikih razlik med kmetijskim in drugimi sektorji opredeli *lex specialis* za uporabo uredbe *de minimis* v kmetijstvu; poziva predvsem k povečanju zgornje meje *de minimis* na 50 000 EUR v triletnem obdobju in določitev zneska (npr. 1 000 EUR), pod katerim je izključena uporaba uredbe *de minimis* (zelo majhni zneski pomoči);
38. da se za kmetijski sektor poenostavi uredba *de minimis*, zlasti tako, da se odpravi nadzor nad zahtevo po enotnem podjetju;
39. da se opredelitev podjetja v težavah prepusti državam članicam;
40. da se poenostavijo upravni postopki za pomoč lokalnim organom, zlasti kadar so upravičenci do ukrepov državne pomoči, predvsem pa to, da se ne obravnavajo kot velika podjetja;

⁽⁶⁾ Uredba Komisije (EU) št. 702/2014 z dne 25. junija 2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči v kmetijskem in gozdarskem sektorju ter na podeželju za združljive z notranjim trgovom z uporabo členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije (UL L 193, 1.7.2014, str. 1).

41. da se za lokalne in regionalne oblasti poenostavijo postopki za obvladovanje predvsem lokalnih in regionalnih potreb ter izrednih razmer;
42. da se poenostavijo postopki za dodeljevanje državne pomoči za oglaševalske in promocijske ukrepe, predvsem pa, da kot pomoč ne štejejo splošne institucionalne promocijske dejavnosti, ki se ne nanašajo na določene blagovne znamke in potrošnikov ne spodbujajo k nakupu proizvoda;
43. poenostavljeno obračunavanje stroškov je trenutno združljivo s pravili o državni pomoči samo, kadar je ta predvidena v okviru ukrepov pomoči, ki se sofinancirajo iz skladov EU. Poziva, naj se poenostavljeno obračunavanje stroškov uporablja ne glede na sofinanciranje EU. Zdi se, da ni ustrezne utemeljitve za nadaljnjo uporabo različnih metod za izračun upravičenih stroškov glede na vire financiranja sheme pomoči;

Ekologizacija

44. da se podpre zeleni prehod kmetij in gozdarskih gospodarstev, zlasti mikropodjetij;
45. da se zagotovi ustrezna prožnost pri uporabi pravil o državni pomoči v primeru krize, kot sta krizi zaradi COVID-19 in vojne v Ukrajini, in sicer z določitvijo ustreznih in skladnih zgornjih mej pomoči, da se kmetom zagamči možnost, da še naprej proizvajajo živila, potrošnikom pa koristi od poštenih potrošniških cen. Pri tem bi bilo treba poenostaviti tudi postopke izvajanja in dodeljevanja teh pomoči ter zmanjšati upravne formalnosti, zlasti kar zadeva končne upravičence;
46. da se poenostavijo nekateri postopki za dodeljevanje državne pomoči za naložbe v proizvodnjo energije iz obnovljivih virov, zlasti glede obsega spodbujevalnega učinka;
47. da se uvedejo višje stopnje naložb za kmetijska MSP, ki vlagajo v zeleni prehod;
48. da se uvede *ad hoc* pomoč za ukrepe sekvestracije ogljika v kmetijske površine, tako da se kmetom plača nadomestilo za to pomembno nalogo;
49. meni, da je razdrobljenost kmetij negativen dejavnik, ki otežuje preživetje na trgu in začetek zelenega prehoda, h kateremu stremi kmetijstvo;

Teritorialna kohezija

50. da se nujno na novo opredeli MSP v kmetijskem sektorju, tako da se revidira opredelitev mikropodjetja iz člena 2(3) Priloge I k Uredbi (EU) št. 702/2014 ter se zaradi posebne narave tega sektorja ustvari posebno opredelitev zanj; predlaga torej opredelitev nove vrste mikropodjetja v kmetijstvu;
51. da se podprejo mala in srednja kmetijska in gozdarska podjetja na gorskih območjih, območjih v notranosti držav in v najbolj oddaljenih regijah zaradi njihove vloge zaščite in varovanja krajine;
52. da se zaradi vloge ohranjanja in varstva habitatov nagrajujejo MSP v kmetijstvu, ki izpolnjujejo merila iz točke 50 in se nahajajo na gorskih območjih, območjih v notranosti držav ali na območjih z omejenimi možnostmi, ki so jih države članice tako opredelile v svojih nacionalnih strateških načrtih;
53. za gospodarstva, ki se nahajajo v visokogorju, poziva tudi k možnosti nakupa zemljišča v vrednosti, ki presega 10 % skupnih upravičenih odhodkov za zadevno operacijo, kot je določeno v členu 73(3)(c) Uredbe (EU) 2021/2115, da se omogoči komasacija zemljišč, ki je potrebna za ohranitev gospodarske dejavnosti kmetij in izvajanje njihovih nalog varovanja in zaščite krajine;
54. da se gozdarskemu sektorju dovoli, da izkoristi postopek izvetja iz priglasitve tudi, kadar ne gre za ukrepe nacionalnih strateških načrtov;
55. da infrastrukturni ukrepi, prav tako v gozdarskem sektorju, ne štejejo avtomatsko kot pomoč, kadar gre za neproizvodne naložbe;

56. da se spremenijo sedanja pravila za obvladovanje tveganja, zlasti z znižanjem praga za kritje škode v primeru dogodkov, ki jih je mogoče enačiti z naravnimi nesrečami, na 20 %, kot je določeno v Uredbi (EU) 2021/2115;
57. da se predvidi zvišanje praga nadomestila za subvencionirano zavarovanje in druga orodja za obvladovanje tveganj, kot je določeno v členu 76 Uredbe (EU) 2021/2115; ta prag bi moral biti združljiv z ohranitvijo sedanjih stroškov zavarovanja za kmetijska gospodarstva;
58. da se pomoč za nadomestilo škode, ki jo povzročijo zaščitene živali, izvzame iz obveznosti priglasitve;
59. da bi bilo za takšno škodo možno uvesti nadomestilo za izgubo dohodka, kot je že predvideno za škodo, ki povzroči izgubo proizvodne opreme;
60. da se poleg škode, ki jo povzročijo zaščitene živali, predvidi tudi odškodnina za škodo, ki jo povzročijo druge živali, katerih opredelitev se prepusti nacionalnim, regionalnim in lokalnim organom, saj se pojavnost od države do države razlikuje;
61. da institucionalni promocijski ukrepi, ki se ne nanašajo na določene blagovne znamke, ne štejejo kot pomoč;
62. da se ustrezno podpre ustanavljanje podjetij za nekmetske dejavnosti na podeželskih območjih. Zgornjo mejo takšne pomoči bi bilo treba uskladiti z zneskom predvidene zgornje meje pomoči za ustanovitev kmetijskega podjetja (100 000 EUR). Ni razloga za razlikovanje, ki lahko škoduje diverzifikaciji nekmetskih podjetij, saj gre vendar za zelo omejene zneske;
63. da se za pomoč MSP, ki imajo koristi od projektov lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, ali projektov operativnih skupin:
- razširi področje uporabe tudi na lokalne oblasti, lokalne akcijske skupine, univerze in druge ustanove, ne glede na njihovo velikost, saj so ti projekti zelo raznoliki in vključujejo številne različne subjekte, ki med seboj sodelujejo,
  - poveča skupni znesek omejene pomoči za projekt na 300 000 EUR, kadar gre za participativne projekte lokalnega razvoja, in 500 000 EUR, kadar gre za projekte operativnih skupin EIP.

V Bruslju, 28. aprila 2022

Predsednik
Evropskega odbora regij
Apostolos TZITZIKOSTAS

Mnenje Evropskega odbora regij – Strategija EU za gozdove do leta 2030

(2022/C 301/11)

Poročevalec: Joan CALABUIG RULL (ES/PES), državni sekretar za evropske in zunanje zadeve v vladi avtonomne skupnosti, Valencija

POLITIČNA PRIPOROČILA

EVROPSKI ODBOR REGIJ (OR)

Splošne ugotovitve

1. pozdravlja, da se s strategijo EU za gozdove vzpostavlja politični okvir za upravljanje in zaščito evropskih gozdov s ciljem izboljšanja njihovih ekosistemskih storitev, zagotavljanja sredstev za preživetje, zlasti na podeželskih območjih, in prispevanja h gozdnemu biogospodarstvu, ki nadgrajuje trajnostno gospodarjenje z gozdovi kot večnamensko sonaravno orodje, vse to z združitvijo regulativnih in finančnih ukrepov v načrt do leta 2030;
2. meni, da evropska strategija za gozdove do leta 2030, ki nadomešča strategijo za gozdove, sprejeto leta 2013 ⁽¹⁾ in ocenjeno leta 2018 ⁽²⁾, vzpostavlja okvir za evropsko sodelovanje na področju gozdov, pri čemer poudarja poglobljeno vlogo trajnostnega gospodarjenja z gozdovi pri zagotavljanju blaginje in možnosti preživljanja državljanov ter ohranjanju biotske raznovrstnosti in ekosistemov, odpornih na podnebne spremembe;
3. pozdravlja, da so bile ocenjene in popravljene nekatere posamične gozdne prakse v nekaterih regijah, da bi zaščitili biotsko raznovrstnost, pa tudi kakovost tal in vode ter odpornost na motnje zaradi podnebnih sprememb (pomanjkanje vode, orkani, sneg, škodljivci in gozdni požari);
4. priznava osrednjo vlogo gozdnega ekosistema v evropskem zelenem dogovoru ⁽³⁾, evropskem podnebnem paktu ⁽⁴⁾, evropskih podnebnih pravilih ⁽⁵⁾ in strategiji EU za biotsko raznovrstnost do leta 2030 ⁽⁶⁾ ter poudarja, da različni sektorji, ki so povezani z gozdom – vključno s tistimi, ki izkoriščajo neekstraktivne koristi gozdov, lahko prispevajo in bi morali prispevati k trajnostnemu, podnebno nevtralnemu in socialno-ekonomsko konkurenčnemu krožnemu biogospodarstvu;
5. ugotavlja, da je bil gozdarski sektor izključen iz prvega poročila strokovne platforme za okoljska merila evropske taksonomije, ker je gozd občutljiv sektor, v katerem je težko uravnovežiti različne potrebe in interese deležnikov; ugotavlja tudi, da mnenje strokovnjakov za Evropsko komisijo ni zavezujoče;
6. poziva Komisijo, naj v zvezi s podnebnimi cilji in cilji biotske raznovrstnosti ter cilji gozdnega biogospodarstva kot enega od osnovnih stebrov evropskega zelenega dogovora ravna uravnoveženo ter okoljsko, socialno in gospodarsko pravično;
7. poudarja, da so države članice ter lokalne in regionalne oblasti s pristojnostmi na področju gozdov razvile in izvajale nacionalne in/ali regionalne strategije, politike, programe in orodja za trajnostno gospodarjenje z gozdovi ter da sta zato potrebna sodelovanje in konstruktiven dialog med državami članicami, Komisijo, deležniki in gozdarsko civilno družbo;

⁽¹⁾ COM(2013) 659 final.

⁽²⁾ COM(2018) 811 final.

⁽³⁾ Evropski zeleni dogovor: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_sl.

⁽⁴⁾ COM(2020) 788 final.

⁽⁵⁾ Uredba (EU) 2021/1119 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. junija 2021 o vzpostavitvi okvira za doseganje podnebne nevtralnosti in spremembi uredb (ES) št. 401/2009 in (EU) 2018/1999 (evropska podnebna pravila) (UL L 243, 9.7.2021, str. 1).

⁽⁶⁾ COM(2020) 380 final.

8. poudarja, da gozdovi družbi na splošno prinašajo številne koristi s celo vrsto ekosistemskih storitev, med katerimi so tudi neekstraktivne storitve, zato so odločitve, povezane z gozdovi, pomembne za številne državljane in upravljavce gozdov;

Potreba po okrepitvi dialoga z deležniki na področju gozdov, lokalnimi in regionalnimi oblastmi, državami članicami in Komisijo

9. meni, da je določitev okvira in skupnih ciljev na evropski ravni zelo pozitivna, vendar poziva, naj se zaradi raznovrstnosti gozdov v Evropi prepreči vsakršna oslabeitev subsidiarnosti in vloge držav članic na tem področju in sprejme bolj prilagojen regionalni pristop; strinja se tudi s stališčem, da čeprav v Pogodbah „politika za gozdove“ ni navedena med izrecnimi pristojnostmi EU, ima EU številne pristojnosti za povezana področja, ki jih izvaja s sprejemanjem pravnih besedil o gozdarskih vprašanjih;

10. poudarja tudi, da ima gospodarjenje z gozdovi velik vpliv zlasti na redko poseljenih in oddaljenih območjih, kjer je gozdno gospodarstvo bistven vir preživljanja;

11. priporoča, naj se okrepijo komuniciranje in dialog z državami članicami, lokalnimi in regionalnimi oblastmi ter akterji iz sektorja (javnimi in zasebnimi lastniki, poklicnimi združenji, gozdarskimi podjetji, strokovnjaki s področja ohranjanja narave, raziskovalci, med njimi znanstveniki, ki se ukvarjajo s podnebjem, itd.) ter njihova vključenost v pripravo dokumentov, saj meni, da je bila predhodna razprava znotraj obstoječih participativnih organov omejena in jo je mogoče izboljšati, kot je bilo storjeno pri prejšnjih strategijah, da bi dosegli čim večje soglasje med vsemi deležniki, ki jih zanimajo koristi, ki jih prinašajo gozdovi. Namesto tega je bil predstavljen končni dokument, ker naj bi bil večji del vsebine naveden že v strategiji za biotsko raznovrstnost;

12. priporoča, da bi deležniki, na katere posebej vplivajo ukrepi, predvideni v strategiji EU za gozdove (lokalne in regionalne oblasti, civilna družba in podjetja), sodelovali pri njenem izvajanju, da bi karseda zmanjšali upravna bremena, zlasti za lastnike gozdov in podjetja, pa tudi za lokalne in regionalne oblasti;

Potreba po dosegli soglasja na evropski ravni

13. obžaluje pomanjkanje političnega soglasja v EU, saj je bilo sedanje besedilo strategije EU za gozdove v zadnjih tednih oziroma mesecih deležno vse ostrejših kritik, med drugim v izjavah organov EU, kot je Evropski ekonomsko-socialni odbor (Mnenje NAT/831 o novi strategiji EU za gozdove do leta 2030 ⁽⁷⁾), več nacionalnih in regionalnih vlad ter političnih strank, ki jih podpirajo, poslancev Evropskega parlamenta iz različnih političnih skupin in predstavnikov gozdarskega sektorja (združenja javnih in zasebnih lastnikov gozdov, uprave lokalnih in regionalnih oblasti za gozdove, poslovna združenja, nacionalne in regionalne sektorske platforme);

14. obžaluje neupoštevanje sklepov Sveta o okrepljenem prihodnjem sodelovanju v EU, sprejetih med nemškim predsedovanjem, saj je predlagan pristop od zgoraj navzdol, pri katerem se ne upoštevajo dovolj obstoječe strukture (npr. regionalni ali nacionalni popisi gozdov), s specifikacijami in izključnimi ukrepi Komisije, ki ni pristojna za gozdarsko politiko, in brez zadostne vključenosti pristojnega svetovalnega odbora;

15. priznava splošne cilje strategije EU za gozdove za zagotovitev dobrih praks gospodarjenja z gozdovi v državah članicah ter lokalnih in regionalnih skupnostih, vendar opozarja Komisijo na potrebo po vzpostavitvi ravnotežja med okoljskimi, socialnimi in gospodarskimi funkcijami gospodarjenja z gozdovi, vključno z varstvom kot možnostjo gospodarjenja, ter poudarja, da je treba spoštovati in ohraniti raznolikost gozdov, prakse načrtovanja in trajnostnega gospodarjenja z gozdovi ter obdobja kroženja v državah članicah ter lokalnih in regionalnih skupnostih;

⁽⁷⁾ UL C 152, 6.4.2022, str. 169.

16. ugotavlja, da po mnenju ključnih akterjev gozdarskega sektorja (zasebni in javni lastniki, strokovnjaki, podjetja in velik del gozdarske znanstvene skupnosti) pristop strategije EU za gozdove ne odraža v celoti stanja na terenu, kar pomeni, da prakse trajnostnega gospodarjenja z gozdovi očitno ne gredo v pravo smer in da bi jih zato morali močno spremeniti;

17. je seznanjen, da podatki kažejo na upad biotske raznovrstnosti na nekaterih območjih in na neustrezno stanje ohranitve habitatov Natura 2000, tudi zaradi neobstoja okvira ustreznih spodbud za odgovorne (cene, odškodnine za zunanje učinke, regionalno prilagojen in racionalen regulativni okvir). To so ključni vidiki, ki bi jih bilo treba v strategiji EU za gozdove obravnavati z dodelitvijo dodatnih sredstev iz proračunov EU in držav članic; poziva k tesnejšemu sodelovanju za spodbujanje prizadevanj za obnovo ekosistemov z vključevanjem ciljev za obnovo poškodovanih gozdnih ekosistemov;

18. meni, da je večnamensko gozdarstvo v veliki večini regij, zlasti tistih, ki jih je vpliv podnebnih sprememb najbolj prizadel, močno zakoreninjeno orodje trajnostnega gospodarjenja z gozdovi ter da se lastniki in strokovnjaki, ki gospodarijo z gozdovi, na splošno odločajo za zaščito biotske raznovrstnosti in drugih ekosistemskih storitev gozdov ter zmanjšanje nevarnosti in pojavnosti gozdnih požarov, obenem pa si prizadevajo, da bi gozdovi postali odpornejši, bolj živi in rastoči, s čimer aktivno prispevajo k lokalnemu gospodarstvu in virom preživljanja na podeželskih območjih;

19. priporoča bolj sistemski pristop, ki bi vključeval raznolikost in zapletenost trajnostnega gospodarjenja z gozdovi s kazalniki, ki presegajo zgolj razmerje med sečnjo in prirastom, lastninske pravice in stvarnost, s katero se soočajo lastniki, strokovnjaki, javna in zasebna podjetja ter lokalne in regionalne oblasti, pa tudi dosežke evropskega gozdarskega sektorja na področju trajnostnega razvoja; meni, da varstvo gozdov na nekaterih področjih nujno vključuje podporo, tudi finančno, namenjeno aktivnemu trajnostnemu gospodarjenju, da se čim bolj povečajo pozitivni zunanji učinki ekosistemskih storitev in prepreči degradacija, vključno z degradacijo okolja, ki je posledica opuščanja gozdnih zemljišč;

20. v zvezi z biotsko raznovrstnostjo poudarja, da EU v nekaterih najbolj oddaljenih regijah razpolaga s pragozdom, amazonskim gozdom in subtropskim gozdom, ki so edinstven laboratorij za znanstvene raziskave, specializacijo in inovacije (na primer farmacevtske raziskave in uporaba rastlinskih izvlečkov). Biotska raznovrstnost teh regij predstavlja skoraj 80 % vse evropske biotske raznovrstnosti in je ključnega pomena za ekološko ravnovesje planeta. Lokalne in regionalne oblasti so varuhinje tega neprecenljivega bogastva, zato jih je treba ustrezno podpreti pri njegovem upravljanju in ohranjanju;

21. meni, da bi bilo treba v strategiji EU za gozdove, ki je sicer tesno povezana s strategijo za biotsko raznovrstnost in lahko dejansko zagotovi skladnost v zvezi s tem, sprejeti drugačen pristop, ki bi bil bolj vključujoč in sistematičen, da bi bili ukrepi v okviru strategije učinkovito in dosledno usklajeni s cilji skupnih politik o ekološkem prehodu in podnebnih spremembah, kar bi omogočilo, da bi dosegli okoljske in socialne cilje EU ter njene cilje glede rasti, vključno z zelenimi delovnimi mesti. Tako bi v okviru te strategije zagotovili skladnost med ustreznimi politikami EU, ki vplivajo na trajnostno gospodarjenje z gozdovi, ter spodbudili potencial tega sektorja, da prispeva k doseganju ciljev trajnostnega razvoja iz zelenega dogovora;

Potrebnost večje horizontalnosti v službah Komisije

22. pozdravlja strategijo EU za gozdove kot rezultat skupnih prizadevanj GD AGRI, ENV in CLIMA, vendar priporoča, da se vključijo različne enote Komisije, ki delujejo v gozdarskem sektorju (GD GROW, ENER in REGIO), da bi s sistemskim in vključujočim pristopom zajeli vse socialne, gospodarske in okoljske vidike in posledice, saj bi bil lahko njen pristop sicer nepopoln in delen;

23. priporoča, da se jasno opredeli vloga Stalnega odbora za gozdarstvo kot osrednjega akterja strategije EU za gozdove, da bi se lahko izrazila stališča sektorja in drugih ključnih deležnikov ter omogočila aktivna raba gozdov v različnih regijah EU;

24. priporoča, da se upošteva morfologija terena, pri čemer so nujne inovacije in vlaganje v infrastrukturo, da se olajša logistika in omogoči digitalizacija za posodobitev vrednostnih verig v gozdarstvu, kar bi imelo učinek vzvoda v boju proti opuščanju virov in odseljevanju, ter ustrezen sistem spodbud;

Vloga regionalne in lokalne ravni

25. priporoča, da se ozemeljska razsežnost gozdov upošteva kot uporaba tal (43 % površine, ki se še povečuje), pri čemer gozdovi pokrivajo predvsem redko poseljena območja (zaledje: gore, hladna podnebja, poplavna območja, revna tla), z vključitvijo politik upravljanja ozemlja in odseljevanja v državah članicah ter lokalnih in regionalnih skupnostih;

26. meni, da je treba priznati načelo subsidiarnosti pa tudi deljeno pristojnost za gozdove zaradi različnih okoljskih zakonodaj in predpisov o varstvu krajine, ki vplivajo na gozdarsko politiko, pri čemer je treba upoštevati različne smernice, ki zadevajo gozdove in se med drugim nanašajo na gozdarske prakse in različno gozdno dediščino v državah članicah z vidika biotske, socialne, gospodarske in kulturne raznovrstnosti gozdov v različnih regijah EU;

27. poudarja, da bi morali z glavnimi vidiki strategije EU za gozdove opredeliti načela, dogovorjena na ravni EU. Vendar mora biti mogoče, da se na nacionalni ravni določijo sredstva, potrebna za doseganje ciljev, da bodo ti skladni s politikami in ureditvami lokalnih in regionalnih oblasti, ki so pristojne za gozdove; poudarja, da trajnostno gospodarjenje z gozdovi, konkurenčnost in donosnost celotnega sektorja ter ustrezna skladnost politik zagotavljajo varstvo gozdov;

Zdržljivost okoljskih, socialnih in gospodarskih funkcij gozdov je potrebna za soočanje z glavnimi izzivi EU

28. meni, da mora biti v strategiji EU za gozdove zadostno upoštevan pomen celotnega niza proizvodov in gozdarskih storitev, zato morata strategija biogospodarstva in trajnostno gospodarjenje z gozdovi zagotoviti ravnotežje med funkcijami gozdov, vključno s ponujanjem različnih ekosistemih storitev. Če se daje prednost le enemu vidiku, se ravnotežje poruši;

29. poudarja, da je gozdarski sektor (gospodarjenje in sečnja, industrijska predelava lesa in proizvodnja papirja) v EU leta 2018 neposredno zaposloval 2,1 milijona ljudi in ustvaril bruto dodano vrednost v višini 109 855 milijonov EUR. Poleg tega je 1,2 milijona ljudi delalo v proizvodnji lesenega pohištva in tiskanju papirja, kar je v prvem primeru ustvarilo bruto dodano vrednost v višini 25 000 milijonov EUR, v drugem pa 31 000 milijonov EUR. Leta 2018 je 397 000 podjetij opravljalo gozdarsko dejavnost, kar je 15 % proizvodnih podjetij. Bioenergija, lesna gradnja in nelesni gozdni proizvodi pa so zagotavljali dodatne 4 milijone delovnih mest;

30. ugotavlja, da so ohranjanje biotske raznovrstnosti, obnova ekosistemov in povečanje ponorov ogljika temeljni vidiki strategije EU za gozdove, vendar je posledično pomanjkanje skladnosti s podnebnimi cilji in cilji trajnostne socialno-ekonomske rasti ena od najspornejših točk;

31. poudarja socialno razsežnost gozdov v EU, saj je 60 % gozdne površine v lasti več kot 16 milijonov zasebnih lastnikov gozdov, ki so v veliki večini manjši lastniki, raztreseni po vseh regijah, vsak pa ima povprečno v lasti trinajst hektarjev gozda;

32. meni, da načela trajnostnega gospodarjenja z gozdovi vključujejo trajnost z globalnega vidika, tj. okoljskega, gospodarskega in socialnega vidika, in da bi bilo zato treba trajnostno gospodarjenje z gozdovi razumeti kot najboljši način za gospodarjenje z ohranjanjem ali ohranjanje z gospodarjenjem, s čimer bi odpravili domnevno dihotomijo med ohranjanjem in gospodarjenjem, ki je bolj prisotna v politični razpravi kot pri dejanskem gospodarjenju na terenu;

33. poudarja, da gozdovi v lasti lokalnih in regionalnih oblasti predstavljajo približno 14 % (22 milijonov hektarjev) skupne gozdne površine. Lokalne in regionalne oblasti niso le lastnice gozdov, temveč tudi upravljajo in izvajajo politiko in proračun na področju gozdarstva, izvršujejo zakone in podpirajo zasebne lastnike pri trajnostnem gospodarjenju z gozdovi, vedno v skladu z gozdarskimi politikami, ki so v pristojnosti držav članic, ter pobudami EU, ki izhajajo iz različnih sektorskih politik, pri čemer si vedno prizadevajo za uskladitev okoljskih, socialnih in gospodarskih funkcij gozdov;

34. ugotavlja, da se v razpravah, ki spremljajo proces, vzpostavlja lažna dihotomija med okoljskimi in socialno-ekonomskimi funkcijami gozdov, kar vodi do pristranskih razprav in preusmerja pozornost stran od temeljnega cilja, tj. trajnostnega razvoja, ki zajema dolgoročno varstvo zdravja naših gozdov, sposobnost boja proti podnebni krizi z odpornimi ekosistemi, trajnostno upravljanje virov ter odgovorno in učinkovito preoblikovanje njihovih proizvodov za zagotavljanje dobrobiti in načina življenja milijonov evropskih državljanov;

35. priporoča okrepitev strategije EU za gozdove z vidika določenih okoljskih ciljev (voda, tla, krajina) in večjim poudarkom na ključnem prispevku gozdarskih proizvodov, ki se v industrijskem procesu trajnostno upravljajo in preoblikujejo, k biogospodarstvu kot osnovnemu stebru evropskega zelenega dogovora. Za te gozdarske proizvode je pomembno financirati tehnološko inovativne procese, da bi okrepili zlasti podjetja za začetno obdelavo, ki so šibek člen gozdarsko-lesne verige, čeprav imajo največji potencial za trajnostno izkoriščanje lokalnih virov;

36. priporoča, da se bolj poudarijo opredelitve in ukrepi trajnostnega gospodarjenja z gozdovi, usmerjenega v izboljšanje vodnih krogotokov in ohranjanja tal, zlasti v sredozemskih in gorskih ekosistemi, ter opozarja, da je treba okrepiti kazalnike, da bi izboljšali trajnostno upravljanje gozdov, kar je osnovni pogoj, da bodo lahko gozdovi dolgoročno zagotavljali ekosistemske storitve;

37. priporoča ponovno opredelitev ciljev za večjo prepoznavnost in zagotavljanje trajnostnega ravnotežja ter združljivosti okoljskih, socialnih in gospodarskih funkcij gozdov na podlagi trajnostnega in večnamenskega gospodarjenja z gozdovi v različnih gozdnih regijah (borealni, celinski, sredozemski, gorski in mestni gozdovi), ne da bi se pri tem odpovedali zaščiti biotske raznovrstnosti in drugim okoljskim storitvam;

38. meni, da bi bilo treba v strategiji EU za gozdove več pozornosti nameniti spodbujanju vključenosti in enakosti v gozdarskem sektorju. V skladu z novo strategijo EU za enakost spolov iz marca 2020 bi bilo treba v novi strategiji EU za gozdove spodbujati pravičnejšo udeležbo spolov na trgu dela, da bo gozdarski sektor lahko razvil svoj celotni potencial;

39. priporoča, da se poudari vloga gozdov na najbolj oddaljenih oziroma gorskih območjih ali v najbolj prikrajšanih regijah, kjer je odstotek gozdne površine večji in kjer obstaja večje tveganje odseljevanja ter kjer so gozdne vrednostne verige glavni vir zaposlovanja in gospodarske dejavnosti, povezane z izkoriščanjem in primarno predelavo gozdnih virov;

40. ugotavlja, da je vloga gozdov pri razvoju krožnega biogospodarstva predstavljena bolj z vidika tveganja kot pa z vidika priložnosti, in poudarja, da imajo biološki proizvodi pomembno vlogo pri razogljčenju z zmanjšanjem porabe goriv in materialov, pridobljenih iz fosilnih virov, kar je eden glavnih ciljev, ki jih je določila Komisija; vendar je treba pri razogljčenju upoštevati oceno življenjskega cikla gozdnih proizvodov ter dati prednost proizvodnji izdelkov z dolgo življenjsko dobo;

41. priporoča spodbujanje lokalne predelave lesnih proizvodov in nelesnih gozdnih proizvodov, da se zmanjša vpliv na okolje;

42. pozdravlja priporočilo z državljanske okrogle mize v okviru Konference o prihodnosti Evrope, naj se posebna pozornost nameni ponovnemu pogozdovanju izkoriščanih ali uničenih gozdov in pogozdovanju območij z degradiranimi tlemi ter spodbujanju odgovornejših rešitev za boljšo uporabo lesa ⁽⁸⁾;

43. priporoča ponovno opredelitev ciljev in sinergij strategije EU za gozdove s strategijo za biogospodarstvo iz leta 2012, ki je bila revidirana leta 2018 ⁽⁹⁾, z vključitvijo in spodbujanjem gozdarskih proizvodov, tako lesnih (ne le gradbenega lesa, temveč tudi biokompozitnih materialov, biogoriv za biorafinerije in proizvodov z visoko dodano vrednostjo za kemično, živilsko in parfumsko-kozmetično industrijo) kot tudi nelesnih gozdnih proizvodov (plute, gliv, gozdnih sadežev, aromatičnih in zdravilnih rastlin, smol), saj v svojem celotnem življenjskem ciklu pomembno prispevajo

⁽⁸⁾ Priporočilo z državljanske okrogle mize o podnebnih spremembah in okolju v okviru Konference o prihodnosti Evrope.

⁽⁹⁾ COM(2018) 673 final in SWD(2018) 431 final.

k blaženju podnebnih sprememb kot ponori ogljika in imajo učinek nadomestitve drugih materialov, ki so neto onesnaževalci z emisijami toplogrednih plinov;

44. priporoča, da se ponovno opredelijo cilji in sinergije z novim akcijskim načrtom za krožno gospodarstvo iz leta 2020⁽¹⁰⁾ kot osnovnim stebrom evropskega zelenega dogovora, tako da se bo okrepilo ponovno pridobivanje in recikliranje gozdarskih proizvodov v vseh verigah predelave in obdelave odpadkov;

45. priporoča vzpostavitev sistema za prenos dobre prakse, ki se izvaja v večini podjetij (optimizirana, racionalna in odgovorna raba virov, certificiranje nadzorne verige, okoljsko primerna zasnova, energijska učinkovitost, materialna ali energijska predelava odpadkov) na celoten gozdno-lesni sektor;

46. poudarja, da bi bilo treba v okviru cilja strategije EU za gozdove priznati pomen gozdov ne le kot ponorov ogljika, temveč tudi kot zalog ogljika, ki bi jih bilo mogoče povečati kot glavni prispevek k cilju EU, da do leta 2050 doseže podnebno nevtralnost; poudarja, da bi bilo treba pri učinku nadomestitve gozdnih proizvodov upoštevati vpliv njihove celotne življenjske dobe, da bi v celoti izkoristili skupen potencial gozdarskega sektorja za blažitev podnebnih sprememb. Poleg tega se neto učinek ponora ogljika, ki ga imajo gozdovi, z njihovim staranjem zmanjšuje;

47. priporoča, da se določijo jasne opredelitve glede gozdov tako, da se razlikuje vsaj med pragozdovi, s katerimi se ni nikoli gospodarilo (0,7 % vseh gozdov), in gozdovi, s katerimi se je v preteklosti gospodarilo, a so bili v zadnjih desetletjih opuščeni, da bi učinkovito zaščitili starorasle gozdove, zlasti v nekaterih regijah srednje in vzhodne Evrope, ter oživili gore, v katerih je bilo gozdarjenje opuščeno, kar povzroča tveganje gozdnih požarov, bolezni in škodljivcev;

48. meni, da bi bilo treba bioenergijo obravnavati kot priložnost za ukrepe trajnostnega gozdarjenja z gozdovi ter kot obnovljivi vir energije v povezavi s postopki predelave industrijskih stranskih proizvodov in recikliranja, v skladu z direktivo o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov iz leta 2018⁽¹¹⁾. Bioenergija je pomembna za zanesljivo oskrbo Evrope z energijo in njeno neodvisnost od fosilnih goriv;

49. priporoča, da se pregledajo predlagane spremembe trajnostnih meril za bioenergijo ali gozdnogojitvene prakse, saj se lahko z nekaterimi predlaganimi ukrepi poveča breme za lokalne in regionalne oblasti kot lastnike gozdov in kot institucije, odgovorne za trajnostno gozdarjenje z gozdovi v številnih državah članicah, saj bodo omejitve, povezane s strogim pravnim varstvom 10 % gozdov, privedle do znatnih nadomestil brez jasnih finančnih obveznosti Komisije. Upoštevati bi bilo treba trajnostna merila za bioenergijo, določena v direktivi o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov iz leta 2018;

50. meni, da je socialno-ekonomska funkcija gozdarskega sektorja v številnih regijah pomembna za razvoj podeželja in lokalnega gospodarstva, in obžaluje, da eden od prednostnih ciljev strategije EU za gozdove ni jasno in nedvoumno spodbujanje uporabe lesnih gozdarskih virov in nelesnih gozdnih proizvodov ter njihove industrijske predelave v evropskih podjetjih (v večini malih in srednjih podjetij v podeželskih regijah) na podlagi trajnostnega gozdarjenja z gozdovi in v okviru zelenega biogospodarstva;

51. meni, da mora strategija EU za gozdove spodbujati in krepiti izobraževanje o trajnostnem gozdarjenju z gozdovi na vseh področjih, zlasti v šolah in organizacijah civilne družbe, pa tudi v medijskih kampanjah, s čimer bi odpravili pomanjkanje znanja evropskih državljanov o trajnostnem gozdarjenju z gozdovi in njegovi trojni okoljski, gospodarski in socialni razsežnosti;

⁽¹⁰⁾ COM(2020) 98 final.

⁽¹¹⁾ Direktiva (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov (UL L 328, 21.12.2018, str. 82).

52. meni, da bi morala strategija EU za gozdove vključevati mednarodno razsežnost, namenjeno upočasnitvi krčenja gozdov in zmanjševanja biotske raznovrstnosti na svetovni ravni z uporabo izkušenj ter prenosa znanja in primerov dobre prakse glede trajnostnega gospodarjenja z gozdovi, ki poteka v državah članicah in v veliki večini lokalnih in regionalnih skupnosti; v zvezi s tem pozdravlja predlog Komisije za uredbo o omogočanju dostopnosti nekaterih primarnih in drugih proizvodov, povezanih s krčenjem in degradacijo gozdov, na trgu Unije in njihovem izvozu iz Unije ter o razveljavitvi Uredbe (EU) št. 995/2010⁽¹²⁾, katere namen je omejitev uvoza blaga, povezanega s krčenjem in degradacijo gozdov po vsem svetu; poudarja tudi, da je predlogu priložena preglednica o subsidiarnosti⁽¹³⁾, v kateri so podrobneje analizirana vprašanja, povezana s subsidiarnostjo;

Potreba po dosegi soglasja na znanstveno-politični ravni

53. priporoča, naj se v strategiji EU za gozdove upoštevajo dobre gozdarske prakse, ki v zadnjih desetletjih dosegajo dobre rezultate v evropskih gozdovih (stalna rast gozdne površine, naraščanje ponorov ogljika, povečanje zaščitene območij in ekosistemov, povečanje izkoristka, razvoj odgovornih podjetij in industrije, izboljšanje usposabljanja o trajnostnem gospodarjenju z gozdovi in usposabljanja za gozdarje), ter izrecno priznajo ta prizadevanja, ki EU uvrščajo v sam vrh dobrih gozdarskih praks na svetovni ravni in služijo kot zgled drugim državam;

54. poziva, naj se uporabljajo opredelitve trajnostnega gospodarjenja z gozdovi in zlasti procesa konference Forest Europe, ki izhajajo iz mednarodnih zavez EU in njenih držav članic;

55. priporoča, da se izvedejo dodatne študije o načrtovanju morebitnega izvajanja, da bi se preprečilo prekrivanje z obstoječimi sistemi, in da se pojasnijo sinergije, dodana vrednost ter razmerje med stroški in koristmi, ki jih lahko prinesejo predlagano certificiranje sonaravnega gospodarjenja z gozdovi, neodvisen certifikat EU in strateški gozdarski načrti v okviru obstoječih sistemov certificiranja gozdov (PEFC, FSC), priznanih in izvajanih na svetovni ravni, ter strategij, načrtov in programov za trajnostno gospodarjenje z gozdovi, ki so že na voljo v državah članicah ter lokalnih in regionalnih skupnostih; manjka tudi pojasnilo o tem, ali bi morala biti nova shema obvezna ali prostovoljna, pa tudi pravna podlaga za izvajanje takih ukrepov;

56. poziva, naj se jasno navede celoten nabor neekstraktivnih koristi gozdov;

57. poziva, naj se pregledajo in analizirajo ocene, ki so jih opravili strokovnjaki za gozdove, med njimi gozdni ekologi, po vsej Evropi, ki opozarjajo na to, da v predlaganih politikah morda ni dovolj upoštevano morebitno povečanje tveganj, povezanih z velikimi motnjami (požari, orkani, močnim sneženjem in škodljivci), pri čemer je treba nameniti posebno pozornost gozdovom, ki so še posebej občutljivi na izredne podnebne razmere;

58. predlaga, da se z doslednim znanstvenim in tehničnim pristopom doseže večje soglasje o predpostavkah, na katerih temeljita strategija EU za gozdove in strategija za biotsko raznovrstnost, in sicer z vključitvijo reprezentativne skupine znanstvenih strokovnjakov, ki so znani po svoji doslednosti in izkušnjah v zvezi z vsemi vidiki celotne gozdne vrednostne verige in različnih vrst gozdov v Evropi;

59. meni, da se lahko zaščiteni habitati na nekaterih območjih Natura 2000, ki so ogroženi zaradi posledic podnebnih sprememb, pod določenimi pogoji, podprtimi z znanstvenimi analizami, spremenijo v odpornejše ekosisteme;

60. priznava in pozdravlja predlog za zanesljivo zbiranje podatkov ter poudarja pomen objave novega zakonodajnega predloga o spremljanju, sporočanju in zbiranju podatkov o gozdovih v EU;

⁽¹²⁾ COM(2021) 706 final.

⁽¹³⁾ SWD(2021) 325 final.

Pred izvajanjem strategije so potrebna obširna pojasnila

61. meni, da iz strategije EU za gozdove ni razviden skladen in celovit cilj za evropski gozdarski sektor do leta 2030, temveč zajema več ukrepov in pobud, od katerih so mnogi še vedno nejasni, okvirni časovni razpored pa obstaja le za nekatere od njih;

62. meni, da je treba v zvezi z izvajanjem strategije EU za gozdove najprej opredeliti pojme in ukrepe ter oblikovati akcijski načrt, ki bo zagotovil jasnost glede ciljev, obsega, časa in pristojnosti; ta akcijski načrt bi moral upoštevati stališče držav članic, regionalnih in lokalnih oblasti ter sektorskih akterjev o strategiji EU za gozdove in njihove premisleke o predlaganih nadaljnjih ukrepih, vključevati pa bi moral tudi mnenja Odbora regij, Evropskega parlamenta in deležnikov iz vsega gozdarskega sektorja;

63. priporoča, naj se pojasni, kako se bodo novi kazalniki, pragovi in razponi trajnostnega gospodarjenja z gozdovi povezali z merili in kazalniki trajnostnega gospodarjenja z gozdovi pobude Forest Europe, saj so EU in njene države članice podpisnice te pobude; prav tako meni, da so potrebne informacije o pravni podlagi, ki bi upravičevala tak ukrep, in o tem, kaj pomeni, da bi bila uporaba „na začetku na prostovoljni osnovi“, za morebitne nadaljnje korake, pojasniti pa je treba tudi povezavo med trajnostnim gospodarjenjem z gozdovi in pojmom „sonaravnosti“;

64. priporoča temeljito razpravo z državami članicami in sektorskimi akterji o obsegu in izvedljivosti razvoja plačil za ekosistemske storitve, pri čemer naj se naknadno preveri dejansko stanje, da se oceni, ali bi bilo mogoče zastavljene cilje doseči s finančnimi mehanizmi, predvidenimi v strategiji EU za gozdove (SKP, sekvencirana ogljika v kmetijske površine in certificiranje ogljika);

65. pozdravlja uvedbo usklajenega spremljanja gozdov po vsej EU, vendar meni, da je treba oceniti dodano vrednost in razmerje med stroški in koristmi novega predloga v zvezi s spremljanjem, sporočanjem in zbiranjem podatkov o gozdovih v EU. Oceniti je treba tudi obstoječe in manjkajoče podatke in informacije, pri čemer naj se podatki, pridobljeni na daljavo, med njimi satelitski podatki in podatki, pridobljeni z drugimi sredstvi, priznajo kot stroškovno učinkovit način za okrepitev baze znanja skupaj z obstoječimi in potekajočimi nacionalnimi popisi gozdov. V zvezi s tem so subsidiarnost, stroški in upravna bremena ključni vidiki, ki jih je treba obravnavati. Spremljanje gozdov po vsej EU bi lahko prineslo dodano vrednost, če bi ga podprle države članice in lokalne in regionalne oblasti ter bi temeljilo na podatkih, zbranih na terenu z nacionalnimi in regionalnimi popisi gozdov, ter na izkušnjah Forest Focus. Poleg tega bi bilo treba jasno opredeliti tudi naravo (prostovoljno ali obvezno), obliko in točno določen namen nacionalnih strateških načrtov ter uvesti stroškovno učinkovite spodbude za lastnike gozdov, da bodo prispevali k zbiranju podatkov;

Za upravljanje gozdov je potrebnih več evropskih sredstev

66. priporoča, da se namenijo jasna in realistična finančna sredstva, saj je kljub temu, da je mogoče iz strategije EU za gozdove razbrati znatno povečanje financiranja za trajnostno gospodarjenje z gozdovi in ohranjanje biotske raznovrstnosti, glede na potrebo po zanašanju na sredstva, ki so že namenjena drugim ciljem in dodeljena (npr. SKP), ter nerazpoložljivost prispevkov iz drugih skladov v splošnih okoliščinah, zaznamovanih z brexitom, gospodarsko krizo po epidemiji COVID-19 in povečanjem inflacije, vprašljivo, ali se bo v kratkoročnem ali srednjeročnem obdobju obrnil sedanji trend nezadostnega financiranja EU za gozdove in biotsko raznovrstnost;

67. priporoča Komisiji, da poenostavi upravne postopke in tako pomaga lokalnim in regionalnim oblastem, da bodo razpoložljivi evropski skladi (Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja, Evropski sklad za regionalni razvoj, NextGenerationEU) bolje dosegljivi za trajnostno gospodarjenje z gozdovi;

68. priporoča, da se več finančnih sredstev nameni usposabljanju, raziskavam in razvoju ter prenosu znanja na evropski in mednarodni ravni za sodelovanje ter prenos in uporabo primerov dobre prakse na področju trajnostnega gospodarjenja z gozdovi in glede verig dodane vrednosti v gozdarstvu v vseh evropskih in svetovnih regijah;

69. meni, da bi morala nova strategija EU za gozdove spodbujati pobude za ustvarjanje platform, namenjenih medregionalnemu sodelovanju in financiranju na področjih gozdarstva in razogljičenega gospodarstva.

V Bruslju, 28. aprila 2022

Predsednik
Evropskega odbora regij
Apostolos TZITZIKOSTAS

III

(Pripravljalni akti)

ODBOR REGIJ

149. PLENARNO ZASEDANJE OR, 27. 4. 2022–28. 4. 2022

Mnenje Evropskega odbora regij – Socialno pravično izvajanje zelenega dogovora

(2022/C 301/12)

Poročevalec:	Csaba BORBOLY (RO/EPP), predsednik okrožnega sveta, Hargita, Romunija
Referenčna dokumenta:	Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi Socialnega sklada za podnebje COM(2021) 568 final Predlog direktive Sveta o prestrukturiranju okvira Unije za obdavčitev energentov in električne energije (prenovitev) COM(2021) 563 final

I. PREDLOGI SPREMEMB

Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi Socialnega sklada za podnebje

COM(2021) 568 final

Predlog spremembe 1

Uvodna izjava 7

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Za izvajanje zavez do podnebne nevtralnosti je bila podnebna in energetska zakonodaja Unije pregledana in spremenjena, da se pospeši zmanjšanje emisij toplogrednih plinov.	Za izvajanje zavez do podnebne nevtralnosti je bila podnebna in energetska zakonodaja Unije pregledana in spremenjena, da se pospeši zmanjšanje emisij toplogrednih plinov. <i>Te spremembe bi morale biti v skladu z načeli evropskega stebra socialnih pravic in zagotavljati, da lahko vsi v celoti uživajo koristi pravičnega prehoda in da ne bo nihče zapostavljen. Nov Socialni sklad za podnebje bi prispeval k zaščiti in opolnomočenju najbolj ranljivih gospodinjstev in uporabnikov mobilnosti, da bi po vsej Evropi izkoreninili energijsko revščino in revščino na področju mobilnosti.</i>

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 2

Uvodna izjava 8

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Te spremembe imajo različne gospodarske in socialne učinke na različne gospodarske sektorje, državljane in države članice. Zlasti bi se morala z vključitvijo emisij toplogrednih plinov iz stavb in cestnega prevoza v področje uporabe Direktive 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾ zagotoviti dodatna gospodarska spodbuda za naložbe v zmanjšanje porabe fosilnih goriv in tako pospešiti zmanjšanje emisij toplogrednih plinov. V kombinaciji z drugimi ukrepi bi to moralo srednje- in dolgoročno znižati stroške za stavbe in cestni prevoz ter zagotoviti nove priložnosti za ustvarjanje delovnih mest in naložbe.</p> <p>⁽¹⁾ Direktiva 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. oktobra 2003 o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Skupnosti (UL L 275, 25.10.2003, str. 32).</p>	<p>Te spremembe imajo različne gospodarske in socialne učinke na različne gospodarske sektorje, gospodinjstva, mikropodjetja in mala podjetja, regije in mesta ter države članice. Zlasti bi se morala z vključitvijo emisij toplogrednih plinov iz stavb in cestnega prevoza v področje uporabe Direktive 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾ zagotoviti dodatna gospodarska spodbuda za naložbe v zmanjšanje porabe fosilnih goriv in tako pospešiti zmanjšanje emisij toplogrednih plinov. V kombinaciji z drugimi ukrepi bi to moralo srednje- in dolgoročno znižati stroške za stavbe in cestni prevoz ter zagotoviti nove priložnosti za ustvarjanje delovnih mest in naložbe.</p> <p>⁽¹⁾ Direktiva 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. oktobra 2003 o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Skupnosti (UL L 275, 25.10.2003, str. 32).</p>

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 3

Uvodna izjava 10

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Povišanje cen fosilnih goriv lahko nesorazmerno vpliva na ranljiva gospodinjstva, ranljiva mikropodjetja in ranljive uporabnike prevoza, ki večino svojih prihodkov porabijo za energijo in prevoz, ki v nekaterih regijah nimajo dostopa do alternativnih in cenovno dostopnih rešitev mobilnosti in prevoza ter ki morda nimajo finančnih zmožnosti za vlaganje v zmanjšanje porabe fosilnih goriv.</p>	<p>Povišanje cen fosilnih goriv lahko nesorazmerno vpliva na ranljiva gospodinjstva, ranljiva mikropodjetja in mala podjetja ter ranljive uporabnike mobilnosti, ki večino svojih prihodkov porabijo za energijo in prevoz, ki v nekaterih regijah nimajo dostopa do alternativnih in cenovno dostopnih rešitev mobilnosti in prevoza ter ki morda nimajo finančnih zmožnosti za vlaganje v zmanjšanje porabe fosilnih goriv. Učinek teh ukrepov se bo verjetno zelo razlikoval glede na posebnosti in okoliščine posameznih regij EU, te razlike pa bi bilo treba izrecno raziskati.</p>

Obrazložitev

Pomembno je poudariti, da je treba raziskati in analizirati lokalne in regionalne razlike. Področje uporabe Socialnega sklada za podnebje ne bi smelo biti omejeno na mikropodjetja, temveč bi ga bilo treba razširiti tudi na ranljiva mikropodjetja in mala podjetja.

Predlog spremembe 4

Uvodna izjava 11

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Zato bi bilo treba del prihodkov, ustvarjenih z vključitvijo stavb in cestnega prevoza v področje uporabe Direktive 2003/87/ES, uporabiti za obravnavo socialnih učinkov, ki izhajajo iz te vključitve, za pravičen in vključujoč prehod, pri čemer nihče ne sme biti zapostavljen.</p>	<p>Zato je treba prihodke, ustvarjene z vključitvijo stavb in cestnega prevoza v področje uporabe Direktive 2003/87/ES, uporabiti za obravnavo socialnih in ekonomskih učinkov, ki izhajajo iz te vključitve, za pravičen in vključujoč prehod, pri čemer nihče ne sme biti zapostavljen.</p>

Obrazložitev

Vse prihodke, ki bodo ustvarjeni s sistemom trgovanja z emisijami (ETS) za stavbe in cestni prevoz, je treba porabiti za ukrepe za odpravo socialnih učinkov določanja cen ogljika.

Predlog spremembe 5

Uvodna izjava 12

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>To je še toliko bolj pomembno glede na obstoječe ravni energijske revščine. Energijska revščina so razmere, v katerih gospodinjstva nimajo dostopa do osnovnih energetske storitev, kot sta hlajenje, ko se temperature dvigajo, in ogrevanje. Leta 2018 je približno 34 milijonov Evropejcev navedlo, da ne morejo ustrezno ogrevati svojih domov, medtem ko je v anketi na ravni Unije iz leta 2019 ⁽¹⁾ 6,9 % prebivalstva Unije navedlo, da si ne morejo privoščiti zadostnega ogrevanja svojih domov. Na splošno evropska opazovalnica za energijsko revščino ocenjuje, da se več kot 50 milijonov gospodinjstev v Evropski uniji spopada z energijsko revščino. Energijska revščina je zato velik izziv za Unijo. Čeprav lahko socialne tarife ali neposredna dohodkovna podpora zagotovijo takojšnjo pomoč gospodinjstvom, ki se spopadajo z energijsko revščino, pa lahko le ciljno usmerjeni strukturni ukrepi, zlasti energetske prenove, zagotovijo trajne rešitve.</p> <p>⁽¹⁾ Podatki iz leta 2018. Eurostat, SILC [ilc_md01].</p>	<p>To je še toliko bolj pomembno glede na obstoječe ravni energijske revščine. Energijska revščina so razmere v ustreznih nacionalnih in regionalnih okoliščinah ter okoliščinah obstoječe socialne politike in drugih ustreznih politik, v katerih gospodinjstva nimajo dostopa do osnovnih energetske storitev, ki so podlaga za dostojen življenjski standard in zdravje, vključno z ustreznim ogrevanjem, hlajenjem, razsvetljavo in energijo za gospodinske aparate, pogosto kot posledica nizkih dohodkov in dejstva, da se velik del razpoložljivega dohodka nameni izdatkom za energijo, v kombinaciji z nizko energijsko učinkovitostjo. Leta 2018 je približno 34 milijonov Evropejcev navedlo, da ne morejo ustrezno ogrevati svojih domov, medtem ko je v anketi na ravni Unije iz leta 2019 ⁽¹⁾ 6,9 % prebivalstva Unije navedlo, da si ne morejo privoščiti zadostnega ogrevanja svojih domov. Na splošno evropska opazovalnica za energijsko revščino ocenjuje, da se več kot 50 milijonov gospodinjstev v Evropski uniji spopada z energijsko revščino. Energijska revščina in revščina na področju mobilnosti sta zato velik izziv za Unijo. Čeprav je bil pomen tega izziva na ravni Unije priznan že več kot desetletje z različnimi pobudami, zakonodajo in smernicami, na ravni Unije ni standardne opredelitve energetske revščine ali revščine na področju mobilnosti, zato je treba razviti potrebne kazalnike za njeno merjenje ob polnem upoštevanju regionalne in lokalne raznolikosti, saj je le tretjina držav članic uvedla nacionalno opredelitev energetske revščine. Tako ni na voljo preglednih in primerljivih podatkov o energijski revščini v Uniji. Zato bi bilo treba na ravni Unije določiti opredelitev, da bi se energetska revščina učinkovito obravnavala in meril napredek v državah članicah. Čeprav lahko socialne tarife ali neposredna dohodkovna podpora zagotovijo takojšnjo pomoč gospodinjstvom, ki se spopadajo z energijsko revščino, pa lahko le ciljno usmerjeni strukturni ukrepi, uporaba načela „energetska učinkovitost na prvem mestu“, namestitve dodatnih obnovljivih virov energije, vključno s projekti, ki jih vodi skupnost, zlasti energetske prenove, zagotovijo trajne rešitve in učinkovito prispevajo k boju proti energijski revščini.</p> <p>⁽¹⁾ Podatki iz leta 2018. Eurostat, SILC [ilc_md01].</p>

Obrazložitev

Določiti je treba jasno in standardizirano opredelitev in koncept energijske revščine, pri čemer je treba različne socialne tehnične, gospodarske in proračunske vidike obravnavati s skupnim, medsektorskim, prožnim in usklajenim pristopom.

Predlog spremembe 6

Uvodna izjava 14

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>V ta namen bi morala posamezna država članica Komisiji predložiti socialni načrt za podnebje (v nadaljnjem besedilu: načrt). Ti načrti bi morali slediti dvema ciljema. Prvič, ranljivim gospodinjstvom, ranljivim mikropodjetjem in ranljivim uporabnikom prevoza bi morali zagotoviti sredstva za financiranje in vlaganje v energijsko učinkovitost, razogljičenje ogrevanja in hlajenja ter brezemisijiska in nizkoemisijiska vozila in mobilnost. Drugič, ublažiti bi morali učinek povišanja stroškov fosilnih goriv na najbolj ranljive in tako preprečiti energijsko in prometno revščino v prehodnem obdobju, dokler take naložbe niso izvedene. Načrti bi morali vključevati naložbeno komponento, ki spodbuja dolgoročno rešitev zmanjševanja odvisnosti od fosilnih goriv, in bi lahko predvideli druge ukrepe, vključno z začasno neposredno dohodkovno podporo za kratkoročno ublažitev škodljivih učinkov na prihodke.</p>	<p>V ta namen bi morala posamezna država članica Komisiji predložiti socialni načrt za podnebje (v nadaljnjem besedilu: načrt). Ti načrti bi morali slediti dvema ciljema. Prvič, v njih bi bilo treba opredeliti in evidentirati energijsko revna gospodinjstva in gospodinjstva v razmerah revščine na področju mobilnosti ali gospodinjstva, ki jim grozi energijska revščina, ranljiva mikropodjetja in mala podjetja ter zagotoviti podrobno analizo, ki bi jo opravili skupaj z lokalnimi in regionalnimi organi, socialnimi partnerji in civilno družbo, o glavnih vzrokih za energijsko revščino na njihovem območju. V načrtih bi bilo treba določiti tudi cilje za postopno in učinkovito izkoreninjenje energijske revščine in revščine na področju mobilnosti. Drugič, energijsko revnim gospodinjstvom in osebam, ki se soočajo z revščino na področju mobilnosti, pa tudi mikropodjetjem in malim podjetjem bi bilo treba zagotoviti potrebna sredstva za financiranje in izvedbo naložb v temeljito prenovo stavb, zlasti energijsko najmanj učinkovitih stavb in socialnih stanovanj, v zadostitev morebitnemu preostalemu povpraševanju po ogrevanju in hlajenju z energijo iz obnovljivih virov ter v brezemisijisko mobilnost. Načrti bi morali vključevati predvsem naložbeno komponento, ki spodbuja dolgoročne rešitve za postopno odpravo odvisnosti od fosilnih goriv. Predvidijo se lahko tudi drugi ukrepi, kot je neposredna podpora, vendar bi morali biti časovno omejeni in pogojeni z dolgoročnimi naložbami z dolgotrajnimi učinki.</p>

Obrazložitev

Evidentiranje bi moralo zajemati tudi gospodinjstva, ki še niso opredeljena kot energijsko revna, ampak bi to hitro utegnila postati v bližnji prihodnosti zaradi slabe izolacije in naraščajočih cen energije.

Predlog spremembe 7

Uvodna izjava 15

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Države članice so v posvetovanju z organi na regionalni ravni v najboljšem položaju za oblikovanje in izvajanje načrtov, ki so prilagojeni njihovim lokalnim, regionalnim in nacionalnim okoliščinam, kot so njihove obstoječe politike na zadevnih področjih in načrtovana uporaba drugih ustreznih sredstev EU. Na ta način je mogoče bolje upoštevati zelo raznolike okoliščine, posebno znanje lokalnih in regionalnih vlad, raziskave in inovacije ter odnose med delodajalci in delojemalci ter strukture socialnega dialoga in nacionalne tradicije ter prispevati k učinkovitosti in uspešnosti splošne podpore ranljivim.</p>	<p>Države članice so v posvetovanju z organi na regionalni, lokalni in mestni ravni in drugimi javnimi organi, civilno družbo ter gospodarskimi in socialnimi partnerji v najboljšem položaju za oblikovanje in izvajanje načrtov, ki so prilagojeni njihovim lokalnim, regionalnim in nacionalnim okoliščinam, kot so njihove obstoječe politike na zadevnih področjih in načrtovana uporaba drugih ustreznih sredstev EU. Na ta način je mogoče bolje upoštevati zelo raznolike okoliščine, posebno znanje lokalnih in regionalnih vlad, socialnih in gospodarskih partnerjev ter civilne družbe, raziskave in inovacije ter odnose med delodajalci in delojemalci ter strukture socialnega dialoga in nacionalne tradicije ter prispevati k učinkovitosti in uspešnosti splošne podpore ranljivim.</p>

Obrazložitev

Lokalne in regionalne oblasti bi bilo treba priznati kot ključne akterje pri izvajanju in pripravi načrtov.

Pomembno vlogo imajo tudi civilna družba ter gospodarski in socialni partnerji.

Predlog spremembe 8

Uvodna izjava 16

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Zagotavljanje, da so ukrepi in naložbe ciljno usmerjeni zlasti v energijsko revna ali ranljiva gospodinjstva, ranljiva mikropodjetja in ranljive uporabnike prevoza, je ključnega pomena za pravičen prehod na podnebno nevtralnost. Podporni ukrepi za spodbujanje zmanjšanja emisij toplogrednih plinov bi morali državam članicam pomagati pri obravnavi socialnih učinkov trgovanja z emisijami v sektorju stavb in cestnega prevoza.</p>	<p>Zagotavljanje, da so ukrepi in naložbe ciljno usmerjeni zlasti v energijsko revna ali ranljiva gospodinjstva, ranljiva mikropodjetja in mala podjetja ter ranljive uporabnike mobilnosti, je ključnega pomena za pravičen prehod na podnebno nevtralnost. Podporni ukrepi za spodbujanje zmanjšanja emisij toplogrednih plinov bi morali državam članicam, regijam in mestom pomagati pri obravnavi socialnih učinkov trgovanja z emisijami v sektorju stavb in cestnega prevoza.</p>

Obrazložitev

Tudi vlade na podnacionalni ravni so odgovorne za zaščito ranljivih gospodinjstev, mikropodjetij in malih podjetij ter uporabnikov mobilnosti v pravičnem prehodu. Da bi svoje pristojnosti lahko učinkovito izvajale, morajo biti tudi njim na voljo ustrezne podporne sheme.

Predlog spremembe 9

Uvodna izjava 20

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Države članice bi morale v skladu s členom 14 Uredbe (EU) 2018/1999 Evropskega parlamenta in Sveta svoje načrte predložiti skupaj s posodobitvijo svojih celovitih nacionalnih energetske in podnebne načrte. Načrti bi morali vključevati ukrepe, ki jih je treba financirati, njihove ocenjene stroške in nacionalni prispevek. Vključevati bi morali tudi ključne mejnike in cilje za oceno učinkovitega izvajanja ukrepov.</p>	<p>Države članice bi morale v skladu s členom 14 Uredbe (EU) 2018/1999 Evropskega parlamenta in Sveta svoje načrte predložiti skupaj s posodobitvijo svojih celovitih nacionalnih energetske in podnebne načrte, priljubljenih v tesnem in vsebinskem sodelovanju z lokalnimi in regionalnimi organi, v skladu z načeli Evropskega kodeksa dobre prakse za partnerstva, vzpostavljenega z Delegirano uredbo Komisije (EU) št. 240/2014. Načrti bi morali vključevati oceno pričakovanih učinkov in financiranja v različnih regijah, vsaj na ravni NUTS 3, ukrepe, ki jih je treba financirati, njihove ocenjene stroške in nacionalni prispevek. Vključevati bi morali tudi ključne mejnike in cilje za oceno učinkovitega izvajanja ukrepov in sistem spremljanja. Regije, zlasti podeželske, gorske, obrobne in otoške, bi morale imeti možnost priprave lastnih načrtov.</p>

Obrazložitev

Načrti bi morali vključevati oceno pričakovanih učinkov v različnih regijah in predvideti sistem za spremljanje izvajanja, saj so lokalni in regionalni organi bolj seznanjeni s socialno-ekonomskimi razmerami na svojih lokalnih območjih. Za uspeh sklada je ključnega pomena močna vključenost lokalnih in regionalnih organov v pripravo in izvajanje socialnih načrtov za podnebje, saj je zaradi teritorialnih dejavnikov in razlik treba velik del ukrepov izvesti na lokalni ravni, da bi bili uspešni.

Predlog spremembe 10

Uvodna izjava 21

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Sklad in načrti bi morali biti skladni z načrtovanimi reformami in zavezami, ki so jih države članice pripravile v okviru svojih posodobljenih celovitih nacionalnih energetske in podnebne načrtov v skladu z Uredbo (EU) 2018/1999, in vključeni vanje, in sicer v skladu z Direktivo [lIII/št.] Evropskega parlamenta in Sveta [predlog za prenovitev Direktive 2012/27/EU o energetske učinkovitosti], akcijskim načrtom za evropski steber socialnih pravic ⁽¹⁾, Evropskim socialnim skladom plus (ESS+), vzpostavljenim z Uredbo (EU) 2021/1057 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁾, načrti za pravični prehod v skladu z Uredbo (EU) 2021/1056 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽³⁾ ter dolgoročnimi strategijami držav članic za prenovu stavb v skladu z Direktivo 2010/31/EU Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁴⁾. Kadar je to primerno, bi morale biti za zagotovitev upravne učinkovitosti informacije, vključene v načrte, skladne z zgoraj navedeno zakonodajo in načrti.</p> <p>⁽¹⁾ Potrjeno s strani Evropskega sveta 24. in 25. junija 2021.</p> <p>⁽²⁾ Uredba (EU) 2021/1057 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o vzpostavitvi Evropskega socialnega sklada plus (ESS+) in razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1296/2013 (UL L 231, 30.6.2021, str. 21).</p> <p>⁽³⁾ Uredba (EU) 2021/1056 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o vzpostavitvi Sklada za pravični prehod (UL L 231, 30.6.2021, str. 1).</p> <p>⁽⁴⁾ Direktiva 2010/31/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. maja 2010 o energetske učinkovitosti stavb (UL L 153, 18.6.2010, str. 13).</p>	<p>Sklad in načrti bi morali – polet tega, da so usklajeni z drugimi strukturnimi skladi in skladi za prehod, in sicer Evropskim skladom za regionalni razvoj, Evropskim socialnim skladom plus, Kohezijskim skladom in Skladom za pravični prehod – biti skladni z načrtovanimi reformami in zavezami, ki so jih države članice pripravile v okviru svojih posodobljenih celovitih nacionalnih energetske in podnebne načrtov v skladu z Uredbo (EU) 2018/1999, in vključeni vanje, in sicer v skladu z Direktivo [lIII/št.] Evropskega parlamenta in Sveta [predlog za prenovitev Direktive 2012/27/EU o energetske učinkovitosti], Direktivo [lIII/št.] Evropskega parlamenta in Sveta [o spremembi Direktive (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta, Uredbe (EU) 2018/1999 Evropskega parlamenta in Sveta in Direktive 98/70/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede spodbujanja energije iz obnovljivih virov] ter dolgoročnimi strategijami držav članic za prenovu stavb v skladu z Direktivo 2010/31/EU Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾. Kadar je to primerno, bi morale biti za zagotovitev upravne učinkovitosti informacije, vključene v načrte, skladne z zgoraj navedeno zakonodajo in načrti.</p> <p>⁽¹⁾ Direktiva 2010/31/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. maja 2010 o energetske učinkovitosti stavb (UL L 153, 18.6.2010, str. 13).</p>

Predlog spremembe 11

Uvodna izjava 22

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Unija bi morala države članice podpreti s finančnimi sredstvi za izvajanje njihovih načrtov prek Socialnega sklada za podnebje. Plačila iz Socialnega sklada za podnebje bi morala biti odvisna od doseganja mejnikov in ciljev, vključenih v načrte. To bi omogočilo učinkovito upoštevanje nacionalnih okoliščin in prednostnih nalog, hkrati pa bi poenostavilo financiranje in olajšalo njegovo povezovanje z drugimi nacionalnimi programi porabe ter zagotovilo učinek in celovitost porabe EU.</p>	<p>Unija bi morala v okviru deljenega upravljanja države članice podpreti s finančnimi sredstvi za izvajanje njihovih načrtov prek Socialnega sklada za podnebje. Za zagotavljanje kar najučinkovitejše rabe sredstev EU bi morala biti plačila iz Socialnega sklada za podnebje pogojena z doseganjem mejnikov in ciljev, vključenih v načrte, ter s sprejetjem pravno zavezujočih ciljev in ukrepov držav članic za postopno odpravo vseh fosilnih goriv v rokih, ki so skladni s ciljem omejitve dviga globalne temperature na 1,5 °C glede na predindustrijske ravni, vključno s postopno odpravo trdnih fosilnih goriv najpozneje do leta 2030 in fosilnega plina do leta 2040.</p>

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 12

Uvodna izjava 23

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Finančna sredstva Sklada bi morala biti načeloma sorazmerna z zneski, ki ustrezajo 25 % pričakovanih prihodkov od vključitve stavb in cestnega prevoza v področje uporabe Direktive 2003/87/ES v obdobju 2026–2032. V skladu s Sklepom Sveta (EU, Euratom) 2020/2053 bi morale države članice te prihodke dati na voljo proračunu Unije kot lastna sredstva. Države članice bodo same financirale 50 % skupnih stroškov svojega načrta. V ta namen, pa tudi za naložbe in ukrepe za pospešitev in olajšanje potrebnega prehoda za državljane, ki so bili negativno prizadeti, bi morale države članice med drugim uporabiti pričakovane prihodke od trgovanja z emisijami za stavbe in cestni prevoz v skladu z Direktivo 2003/87/ES.</p>	<p>Finančna sredstva Sklada bi morala biti sorazmerna z zneski, ki ustrezajo najmanj 25 % prihodkov od vključitve stavb in cestnega prevoza v področje uporabe Direktive 2003/87/ES v obdobju 2026–2032. V skladu s Sklepom Sveta (EU, Euratom) 2020/2053 bi morale države članice te prihodke dati na voljo proračunu Unije kot lastna sredstva. Države članice bodo same financirale 35 % skupnih stroškov svojega načrta. V ta namen, pa tudi za naložbe in ukrepe za pospešitev in olajšanje potrebnega prehoda za državljane, ki so bili negativno prizadeti, bi morale države članice uporabiti pričakovane prihodke od trgovanja z emisijami za stavbe in cestni prevoz v skladu z Direktivo 2003/87/ES.</p> <p>Države članice določijo minimalni prag 35 % prihodkov, ki se dodelijo lokalnim in regionalnim organom ter uporabijo za izvajanje ukrepov za obravnavanje socialnih učinkov vključitve stavbnega sektorja in cestnega prevoza v sistem trgovanja z emisijami.</p> <p>Predvideti bi bilo treba prožnost, ki bi omogočala usmeritev večjega deleža iz Sklada v najbolj ranljive regije.</p>

Obrazložitev

Potencial sredstev Socialnega sklada za podnebje je mogoče uresničiti le z večjim sofinanciranjem, saj bi bile lahko države članice in regije z manjšo fiskalno zmogljivostjo zaradi predlaganega deleža v slabšem položaju. Poleg tega bi morali imeti lokalni in regionalni organi neposreden dostop do sredstev in virov.

Predlog spremembe 13

Uvodna izjava 24

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	<p><i>Socialni sklad za podnebje bo prejel izhodiščno dodelitev iz proračuna EU, ki se bo vsako leto povečala v skladu z višjo ceno ogljika, in sicer s samodejnim prilagajanjem ustreznih zgornjih mej večletnega finančnega okvira, da bi dodatno podprli gospodinjstva in uporabnike prevoza pri podnebnem prehodu. Biti mora sestavni del proračuna EU, da se ohranita enotnost in celovitost proračuna, spoštuje metoda Skupnosti in zagotovi učinkovit nadzor proračunskega organa, ki ga sestavljata Parlament in Svet.</i></p>

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 14

Uvodna izjava 25

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Da bi se zagotovilo učinkovito in usklajeno dodeljevanje sredstev in upoštevala načela dobrega finančnega poslovanja, bi morali biti ukrepi v okviru te uredbe skladni z obstoječimi programi Unije in jih dopoljevati, hkrati pa bi bilo treba preprečiti dvojno financiranje istih odhodkov iz Sklada in drugih programov Unije. [...]</p>	<p>Da bi se zagotovilo učinkovito in usklajeno dodeljevanje sredstev in upoštevala načela dobrega finančnega poslovanja, bi morali biti ukrepi v okviru te uredbe skladni z obstoječimi programi Unije, nacionalnimi in, če je to ustrezno, regionalnimi programi, instrumenti in skladi ter jih spremljati in dopoljevati, hkrati pa bi bilo treba preprečiti dvojno financiranje istih odhodkov ter nadomeščanje drugih programov, instrumentov in skladov s Socialnim skladom za podnebje. [...]</p>

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 15

Člen 1

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Vzpostavi se Socialni sklad za podnebje (v nadaljnjem besedilu: Sklad).</p>	<p>Vzpostavi se Socialni sklad za podnebje (v nadaljnjem besedilu: Sklad).</p>

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Državam članicam zagotavlja podporo pri financiranju ukrepov in naložb, vključenih v njihove socialne načrte za podnebje (v nadaljnjem besedilu: načrti).</p> <p>Ukrepi in naložbe, ki jih podpira Sklad, bodo koristili gospodinjstvom, mikropodjetjem in uporabnikom prevoza, ki so ranljivi in še posebno prizadeti zaradi vključitve emisij toplogrednih plinov iz stavb in cestnega prevoza v področje uporabe Direktive 2003/87/ES, zlasti energijsko revnim gospodinjstvom in državljanom brez alternative v javnem prevozu za nadomestitev osebnega avtomobila (na oddaljenih in podeželskih območjih).</p> <p>Splošni cilj Sklada je prispevati k prehodu na podnebno nevtralnost z obravnavanjem socialnih učinkov vključitve emisij toplogrednih plinov iz stavb in cestnega prevoza v področje uporabe Direktive 2003/87/ES. Specifični cilj Sklada je podpirati ranljiva gospodinjstva, ranljiva mikropodjetja in ranljive uporabnike prevoza z začasno neposredno dohodkovno podporo ter ukrepi in naložbami, ki so namenjeni povečanju energijske učinkovitosti stavb ter razogljivenja ogrevanja in hlajenja stavb, vključno z vključevanjem energije iz obnovljivih virov ter omogočanjem boljšega dostopa do brezemisijske in nizkoemisijske mobilnosti in prevoza.</p>	<p>Državam članicam in regijam kot del strukturnih skladov v okviru deljenega upravljanja zagotavlja podporo pri financiranju ukrepov in naložb, vključenih v njihove nacionalne ali regionalne socialne načrte za podnebje (v nadaljnjem besedilu: načrti).</p> <p>Ukrepi in naložbe, ki jih podpira Sklad, bodo koristili gospodinjstvom, mikropodjetjem in malim podjetjem ter in uporabnikom prevoza, ki so ranljivi in še posebno prizadeti zaradi vključitve emisij toplogrednih plinov iz stavb in cestnega prevoza v področje uporabe Direktive 2003/87/ES, zlasti energijsko revnim gospodinjstvom in državljanom, ki se soočajo s prometno revščino, in bodo vključevali podporo za individualno motorizirano mobilnost na oddaljenih in podeželskih območjih, ki se zaradi pomanjkljivega javnega prevoza soočajo z izzivi mobilnosti.</p> <p>Splošni cilj Sklada je prispevati k prehodu na podnebno nevtralnost z obravnavanjem socialnih učinkov vključitve emisij toplogrednih plinov iz stavb in cestnega prevoza v področje uporabe Direktive 2003/87/ES.</p> <p>Specifični cilj Sklada je podpirati ranljiva gospodinjstva, ranljiva mikropodjetja in mala podjetja ter ranljive uporabnike mobilnosti z začasno neposredno dohodkovno podporo ter ukrepi in naložbami, ki so namenjeni povečanju energijske učinkovitosti stavb ter razogljivenja ogrevanja in hlajenja stavb, vključno z vključevanjem energije iz obnovljivih virov ter omogočanjem boljšega dostopa do rešitev za brezemisijsko in nizkoemisijsko trajnostno mobilnost ter integriranih storitev prevoza, vključno s trajnostnim javnim prevozom, skupnim prevozom, kolesarjenjem in pešcem prijazno zasnovo.</p>

Obrazložitev

Sklad se osredotoča na ranljive posameznike. Geografski, podnebni, socialni in gospodarski vidiki, ki lahko določajo ranljivost posameznika, imajo teritorialno komponento. Regionalni dejavniki imajo ključno vlogo pri opredelitvi ranljivosti. Lokalni in regionalni organi bi morali imeti možnost, da po želji pripravijo socialne načrte za podnebje, ki bi vsebovali konkretne ukrepe za odpravo neenakosti, ki jih povzročata zeleni prehod.

Ciljna skupina bi morali biti tudi državljani, ki imajo sicer možnost uporabe javnega prevoza, nimajo pa dovolj ekonomskih sredstev ali se soočajo s socialnimi težavami.

Sklad bi moral biti del strukturnih skladov.

Predlog spremembe 16

Člen 2

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
[...]	[...]
(2) „energijska revščina“ pomeni energijsko revščino, kot je opredeljena členu 2[(49)] Direktive (EU) [lIII/št.] Evropskega parlamenta in Sveta[50] ;	(2) „energijska revščina“ pomeni revščino, ki prizadene ranljiva gospodinjstva, ki znaten delež razpoložljivega dohodka namenijo izdatkom za energijo ali imajo omejen dostop do osnovnih in cenovno dostopnih energetske storitev, ki so podlaga za dostojen življenjski standard in zdravje, vključno z ustreznim ogrevanjem, hlajenjem, razsvetljavo in energijo za električne aparate, med drugim zaradi slabe kakovosti stanovanj in nizkih dohodkov ;
[...]	[...]
(10) „uporabniki prevoza “ pomenijo gospodinjstva ali mikropodjetja, ki uporabljajo različne možnosti prevoza in mobilnosti;	(9a) „ malo podjetje “ pomeni podjetje, ki ima manj kot 50 zaposlenih in katerega letni promet in/ali letna bilančna vsota ne presega 10 milijonov EUR;
(11) „ranljiva gospodinjstva“ pomenijo energijsko revna gospodinjstva ali gospodinjstva, vključno z gospodinjstvi z nižjimi srednjimi dohodki, na katera bistveno vplivajo učinki cen vključitve stavb v področje uporabe Direktive 2003/87/ES in ki nimajo sredstev za prenovo stavbe, ki jo zasedajo;	(11) „ranljiva gospodinjstva“ pomenijo gospodinjstva ali posameznike, ki se soočajo z energijsko ali revščino na področju mobilnosti ali jim ta grozi , ali gospodinjstva, vključno z gospodinjstvi z nižjimi srednjimi dohodki, na katera bistveno vplivajo učinki cen vključitve stavb in cestnega prevoza v področje uporabe Direktive 2003/87/ES, ki so zaradi naraščajočih cen energije in energetske neučinkovitosti izpostavljena možnosti energetske revščine in ki nimajo sredstev ali pravic za prenovo stavbe, ki jo zasedajo, ter so pogosto odvisni od najemodajalcev, kar je ena večjih ovir, ki otežuje razvoj trajnostne prenove stanovanjskih stavb v Evropi ;
(12) „ranljiva mikropodjetja“ pomenijo mikropodjetja, na katera bistveno vplivajo učinki cen vključitve stavb v področje uporabe Direktive 2003/87/ES in ki nimajo sredstev za prenovo stavbe, ki jo zasedajo;	(12) „ranljiva mikropodjetja in mala podjetja “ pomenijo mikropodjetja in mala podjetja , na katera bistveno vplivajo učinki cen vključitve stavb in cestnega prevoza v področje uporabe Direktive 2003/87/ES in ki nimajo sredstev za prenovo stavbe, ki jo zasedajo, ali prehod na trajnostne načine prevoza ;

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	<p>(13a) „revščina na področju mobilnosti“ pomeni gospodinjstva ali posameznike, ki si ne morejo privoščiti prevoza, potrebnega za dostopanje do osnovnih storitev ali zadovoljevanje temeljnih kulturnih ali socialno-ekonomskih potreb v danih okoliščinah, zlasti za dostopanje do kakovostne zaposlitve, izobraževanja in usposabljanja, kar lahko povzroči en ali več naslednjih dejavnikov: nizki prihodki, visoki izdatki za gorivo in/ali visoke cene javnega prevoza, razpoložljivost drugih možnosti za mobilnost ter njihova dostopnost in lokacija, prepotovane razdalje in prometne prakse, zlasti na podeželskih, otoških, gorskih in oddaljenih območjih, vključno s primestnimi območji.</p>

Obrazložitev

Dodajo se opredelitve, da se pojasnijo upravičenci.

Predlog spremembe 17

Člen 3(1)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Vsaka država članica Komisiji predloži socialni načrt za podnebje (v nadaljnjem besedilu: načrt) skupaj s posodobitvijo celovitega nacionalnega energetskega in podnebne načrta iz člena 14(2) Uredbe (EU) 2018/1999 v skladu s postopkom in časovnico, določenima v zadevnem členu. Načrt bo vključeval usklajen sveženj ukrepov in naložb za obravnavanje vpliva oblikovanja cen ogljika na ranljiva gospodinjstva, ranljiva mikropodjetja in ranljive uporabnike prevoza, da se zagotovijo cenovno dostopno ogrevanje, hlajenje in mobilnost, hkrati pa spremljajo in pospešijo potrebni ukrepi, da se izpolnijo podnebni cilji Unije.</p>	<p>Vsaka država članica kot del programskih dokumentov za strukturne sklade ter na podlagi načel partnerstva in upravljanja na več ravneh Komisiji predloži socialni načrt za podnebje (v nadaljnjem besedilu: načrt) skupaj s posodobitvijo celovitega nacionalnega energetskega in podnebne načrta iz člena 14(2) Uredbe (EU) 2018/1999 v skladu s postopkom in časovnico, določenima v zadevnem členu. Načrt bo vključeval usklajen sveženj ukrepov in naložb za obravnavanje vpliva oblikovanja cen ogljika na ranljiva gospodinjstva, ranljiva mikropodjetja in mala podjetja ter ranljive uporabnike prevoza, da se zagotovijo cenovno dostopno ogrevanje, hlajenje in mobilnost, hkrati pa spremljajo in pospešijo potrebni ukrepi, da se izpolnijo podnebni cilji Unije. Države članice pri pripravi svojih načrtov tesno sodelujejo z regionalnimi in lokalnimi organi, ki jih je treba vključiti v proces priprave.</p>

Obrazložitev

Socialni načrt za podnebje bi moral biti del strukturnih skladov in bi ga morala vsaka država članica pripraviti na podlagi načel partnerstva in upravljanja na več ravneh.

Predlog spremembe 18

Člen 3(2)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Načrt lahko vključuje nacionalne ukrepe, ki zagotavljajo začasno neposredno dohodkovno podporo ranljivim gospodinjstvom in gospodinjstvom, ki so ranljivi uporabniki prevoza, da se zmanjša učinek povišanja cene fosilnih goriv, ki je posledica vključitve stavb in cestnega prevoza v področje uporabe Direktive 2003/87/ES.</p>	<p>Načrt lahko vključuje nacionalne in/ali podnacionalne ukrepe, ki zagotavljajo neposredno podporo gospodinjstvom in posameznikom, pod pogojem, da je ta podpora sorazmerna in del celovite strategije, namenjene izhodu teh gospodinjstev in posameznikov iz energijske revščine in revščine na področju mobilnosti, pri čemer je treba posebno pozornost nameniti ženskam in prebivalcem oddaljenih in manj dostopnih območij, tudi primestnih območij, da bi z zagotavljanjem lažjega dostopa do zelenih energijsko učinkovitih rešitev in storitev skupne mobilnosti ter integriranih storitev na področju mobilnosti prispevali k znižanju neposrednih stroškov energije in mobilnosti.</p>

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 19

Člen 3(3)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Načrt bo vključeval nacionalne projekte za:</p> <p>(a) financiranje ukrepov in naložb za povečanje energijske učinkovitosti stavb, izvajanje ukrepov za izboljšanje energijske učinkovitosti, izvedbo prenove stavb ter razogljichenje ogrevanja in hlajenja stavb, vključno z integracijo proizvodnje energije iz obnovljivih virov energije;</p> <p>(b) finančne ukrepe in naložbe za povečanje uporabe brezemisijske in nizkoemisijske mobilnosti in prevoza.</p>	<p>Načrt bo vključeval nacionalne, regionalne in lokalne projekte za:</p> <p>(a) financiranje ukrepov in naložb za povečanje energijske učinkovitosti stavb, izvajanje ukrepov za izboljšanje energijske učinkovitosti, izvedbo prenove stavb ter razogljichenje ogrevanja in hlajenja stavb, vključno z integracijo proizvodnje energije iz obnovljivih virov energije in daljinskim ogrevanjem in hlajenjem;</p> <p>(b) zagotavljanje finančne in tehnične podpore za skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov ter projekte lokalnega razvoja, ki jih vodi skupnost, na mestnih, primestnih in podeželskih območjih, tudi za energetske sisteme v lokalni lasti, ter za ureditve za vključevanje in krepitev zmogljivosti na lokalni ravni;</p> <p>(c) finančne ukrepe in naložbe za zagotavljanje dostopa do dostojnih, cenovno ugodnih in trajnostnih stanovanj, tudi s prenovo zapuščenih stavb;</p>

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	<p>(d) financiranje ukrepov za odpravo nefinančnih ovir pri izboljšanju energijske učinkovitosti stavb in uporabi energije iz obnovljivih virov, pa tudi ovir pri dostopu do storitev trajnostne mobilnosti in javnega prevoza, da bi odpravili energijsko revščino in revščino na področju mobilnosti, kar lahko vključuje ukrepe za odpravo upravnih ovir in pomanjkanja informacij, na primer v obliki posvetovanj na področju energije in svetovalnih storitev, tudi na ravni skupnosti;</p> <p>(e) financiranje ukrepov in naložb s trajnim učinkom za pospešitev prehoda na brezemisijsko mobilnost, pri čemer je treba dati prednost ukrepom na strani povpraševanja in upoštevati načelo „energijska učinkovitost na prvem mestu“ ter najprej izvesti ukrepe in naložbe, ki bodo povzročili prehod z zasebne na javno, skupno in aktivno mobilnost.</p>

Obrazložitev

Evropske regije in mesta morajo imeti ključno vlogo pri izvajanju posameznih politik in projektov v okviru Sklada. Geografski, podnebni, socialni in gospodarski vidiki, zaradi katerih je posameznik morda ranljiv, imajo teritorialno komponento.

Predlog spremembe 20

Člen 4(1)(b)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>(b) posebne spremljevalne ukrepe, potrebne za izvedbo ukrepov in naložb načrta ter zmanjšanje učinkov iz točke (c), ter informacije o obstoječem ali načrtovanem financiranju ukrepov in naložb iz drugih virov Unije ter mednarodnih, javnih ali zasebnih virov;</p>	<p>(b) posebne spremljevalne ukrepe in reforme, ki so potrebni za izvedbo ukrepov in naložb načrta, ter informacije o obstoječem ali načrtovanem financiranju ukrepov in naložb iz drugih virov Unije ter mednarodnih, javnih ali zasebnih virov, tudi ukrepe za zagotavljanje, da prenova stavb ne bo povzročila izselitev ali posrednih izselitev ranljivih oseb zaradi zvišanja najemnin, pri čemer bodo ti ukrepi obenem okrepili varnost in zaščito najemnikov ter spodbujali pravico do dostojnih, cenovno ugodnih in trajnostnih stanovanj;</p>

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 21

Člen 4(1)(d)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	(d) <i>oceno učinka na enakost spolov in pojasnilo, kako se pri ukrepih in naložbah iz načrta upoštevajo cilji za prispevanje k enakosti spolov in enakim priložnostim za vse ter vključevanje teh ciljev, v skladu z načeloma 2 in 3 evropskega stebra socialnih pravic, ciljem trajnostnega razvoja OZN številka 5 in po potrebi z nacionalno strategijo za enakost spolov;</i>

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 22

Člen 4(1)(e)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	(e) <i>ukrepe in naložbe za zagotovitev dohodka malih evropskih kmetov, ki morajo izpolnjevati zahtevne proizvodne standarde EU. Za uvožene proizvode se zahteva vzajemnost ali zrcalne določbe;</i>

Obrazložitev

Zagotoviti je treba visoke standarde kakovosti in prehranske varnosti ne glede na poreklo proizvodov. To bo spodbudilo, da se bodo ti zdravstveni, delovni in socialni standardi upoštevali v tretjih državah, s čimer se bodo spodbujale globalne koristi.

Predlog spremembe 23

Člen 4(1)(i)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
(i) ureditve za učinkovito spremljanje in izvajanje načrta s strani zadevne države članice, zlasti predlaganih mejnikov in ciljev, vključno s kazalniki za izvajanje ukrepov in naložb, ki so po potrebi na voljo pri Statističnem uradu Evropske unije ter evropski opazovalnici za energijsko revščino, kot je določeno v Priporočilu Komisije 2020/1563 ⁽¹⁾ o energijski revščini;	(i) ureditve za učinkovito spremljanje in izvajanje načrta s strani zadevne države članice ter regionalnih in lokalnih organov, vključno s sodelovanjem gospodarskih in socialnih partnerjev ter civilne družbe v procesu , zlasti predlaganih mejnikov in ciljev, vključno s kazalniki za izvajanje ukrepov in naložb, ki so po potrebi na voljo pri Statističnem uradu Evropske unije ter evropski opazovalnici za energijsko revščino, kot je določeno v Priporočilu Komisije 2020/1563 ⁽¹⁾ o energijski revščini;

⁽¹⁾ UL L 357, 27.10.2020, str. 35.

⁽¹⁾ UL L 357, 27.10.2020, str. 35.

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 24

Člen 4(1)(j)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
(j) za pripravo in, če je mogoče , izvajanje načrta, povzetek postopka posvetovanja z lokalnimi in regionalnimi organi, socialnimi partnerji, organizacijami civilne družbe, mladinskimi organizacijami in drugimi ustreznimi deležniki, opravljenega v skladu s členom 10 Uredbe (EU) 2018/1999 in nacionalnim pravnim okvirom, ter kako se prispevek deležnikov kaže v načrtu;	(j) za pripravo in izvajanje načrta pisno mnenje lokalnih in regionalnih organov ter povzetek postopka posvetovanja z lokalnimi in regionalnimi organi, socialnimi partnerji, organizacijami civilne družbe, mladinskimi organizacijami in drugimi ustreznimi deležniki, opravljenega v skladu s členom 10 Uredbe (EU) 2018/1999 in nacionalnim pravnim okvirom, v katerem je opisano , kako se prispevek deležnikov kaže v načrtu in kako so bile upoštevane različne stopnje ranljivosti regij, s posebnim poudarkom na razmerah na območjih s trajnimi naravnimi omejitvami, ki so še posebej ranljiva, kot so otoške in gorske regije ;

Obrazložitev

Lokalni in regionalni organi vedo, kaj je najbolje za njihove regije in mesta, saj se zavedajo problemov in socialno-ekonomskih razmer na svojih lokalnih območjih. Posvetovanje ne zadostuje za vključitev njihovih stališč v nacionalne socialne načrte za podnebje. Lokalni in regionalni organi morajo imeti možnost, da sporočijo in izrazijo potrebe svojih prebivalcev, to sporočilo pa je treba obravnavati na nacionalni ravni, pri čemer je treba poudariti razlike med regijami in njihove posebnosti.

Predlog spremembe 25

Člen 4(1)(l)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	delež sredstev, namenjenih lokalnim strategijam za podnebni prehod, ki jih vodi skupnost, pri čemer se temu nameni vsaj 5 % vseh sredstev.

Obrazložitev

Lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost, se je v večini držav članic izkazal za primerno orodje za lokalno strateško načrtovanje. Prispeva lahko tudi k boljšemu usklajevanju in ukrepanju tako na podeželju kot v mestnih soseskah.

Predlog spremembe 26

Člen 4(3)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Države članice lahko pri pripravi svojih načrtov Komisijo zaprosijo, naj organizira izmenjavo dobrih praks. Države članice lahko zaprosijo tudi za tehnično pomoč v okviru mehanizma ELENA, vzpostavljenega s sporazumom Komisije z Evropsko investicijsko banko leta 2009, ali v okviru Instrumenta za tehnično podporo, vzpostavljenega z Uredbo (EU) 2021/240 Evropskega parlamenta in Sveta.	Države članice ter lokalni in regionalni organi lahko pri pripravi svojih načrtov Komisijo zaprosijo, naj organizira izmenjavo dobrih praks. Države članice lahko zaprosijo tudi za tehnično pomoč v okviru mehanizma ELENA, vzpostavljenega s sporazumom Komisije z Evropsko investicijsko banko leta 2009, ali v okviru Instrumenta za tehnično podporo, vzpostavljenega z Uredbo (EU) 2021/240 Evropskega parlamenta in Sveta.

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 27

Člen 5(1)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Sklad državam članicam zagotovi finančno podporo za financiranje ukrepov in naložb, določenih v njihovih načrtih.	Sklad državam članicam in regijam v okviru skupnega upravljanja ter ob spoštovanju načel partnerstva in upravljanja na več ravneh zagotovi finančno podporo za financiranje ukrepov in naložb, določenih v njihovih načrtih. Vsaka država članica bi morala določiti minimalni prag v višini najmanj 35 % teh razpoložljivih sredstev, s katerim bi neposredno razpolagali lokalni in regionalni organi.

Obrazložitev

Regionalna komponenta je ključna za izvajanje in uspeh Socialnega sklada za podnebje. Lokalni in regionalni organi najboljše poznajo probleme in socialno-ekonomske razmere na svojem območju ter lahko bolje prepoznajo najranljivejše posameznike in sektorje, zato bi morala biti sredstva iz sklada na voljo tudi njim. Upravljanje sklada bi moralo biti deljeno ob upoštevanju načel partnerstva in upravljanja na več ravneh.

Predlog spremembe 28

Člen 5(2)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Izplačilo podpore bo odvisno od doseganja mejnikov in ciljev za ukrepe in naložbe, določene v načrtih. Ti mejniki in cilji so združljivi s podnebnimi cilji Unije in zajemajo zlasti:	Izplačilo podpore bo odvisno od doseganja mejnikov in ciljev za ukrepe in naložbe, določene v načrtih. Ti mejniki in cilji so združljivi s podnebnimi cilji Unije in zajemajo zlasti:
(a) energijsko učinkovitost;	(a) energijsko učinkovitost;

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
(b) prenovu stavb;	(b) energijsko prenovu stavb;
(c) brezemisijsko in nizkoemisijsko mobilnost in prevoz;	(c) razvoj in uporabo obnovljivih virov energije, tudi prek skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov;
(d) zmanjšanje emisij toplogrednih plinov;	(d) brezemisijsko ali nizkoemisijsko mobilnost (na električni, hibridni ali vodikov pogon), integrirane storitve na področju mobilnosti in javni prevoz;
(e) zmanjšanje števila ranljivih gospodinjstev, zlasti energijsko revnih gospodinjstev, ranljivih mikropodjetij in ranljivih uporabnikov prevoza , tudi na podeželskih in oddaljenih območjih.	(e) zmanjšanje emisij toplogrednih plinov;
	(f) zmanjšanje števila ranljivih gospodinjstev, mikropodjetij in malih podjetij ter uporabnikov mobilnosti , tudi na podeželskih in oddaljenih območjih, razčlenjeno po spolu;
	(g) prilagajanje negativnim posledicam podnebnih sprememb za ranljiva gospodinjstva;
	(h) varstvo narave, cilje glede biotske raznovrstnosti in sonaravne rešitve.

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 29

Člen 6(2)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Države članice lahko v ocenjene skupne stroške načrtov vključijo stroške naslednjih ukrepov in naložb, če ti koristijo predvsem ranljivim gospodinjstvom, ranljivim mikropodjetjem ali ranljivim uporabnikom prevoza in nameravajo:	Države članice in regije lahko v ocenjene skupne stroške načrtov vključijo stroške naslednjih ukrepov in naložb, če ti koristijo predvsem ranljivim gospodinjstvom, zlasti državljanom, ki nimajo dostopa do bančnih storitev, in gospodinjstvom z nižjimi prihodki , ranljivim mikropodjetjem in malim podjetjem ali ranljivim uporabnikom mobilnosti in nameravajo:

Obrazložitev

Regionalna komponenta je ključna za izvajanje in uspeh Socialnega sklada za podnebje. Lokalni in regionalni organi najbolje poznajo probleme in socialno-ekonomske razmere na svojih lokalnih območjih ter lahko bolje prepoznajo najranljivejše posameznike in sektorje. Ciljna skupina ukrepov in podpore Sklada bi morali biti tudi državljani z zelo omejenimi sredstvi, ki niso sposobni ali pripravljeni odpreti bančnega računa.

Predlog spremembe 30

Člen 6(2)(d)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
(d) omogočiti dostop do brezemisijskih in nizkoemisijskih vozil in koles, vključno s finančno podporo ali davčnimi spodbudami za njihov nakup, pa tudi do ustrezne javne in zasebne infrastrukture, vključno s polnilno in oskrbovalno infrastrukturo; zagotoviti časovni raspored postopnega zmanjšanja podpore za podporo v zvezi z nizkoemisijskimi vozili;	(d) omogočiti dostop do brezemisijskih in nizkoemisijskih vozil in koles, vključno s finančno podporo ali davčnimi spodbudami za njihov nakup, pa tudi do ustrezne javne in zasebne infrastrukture, vključno s polnilno in oskrbovalno infrastrukturo; zagotoviti časovni raspored postopnega zmanjšanja podpore za podporo v zvezi z nizkoemisijskimi vozili, pri čemer se upošteva, da bi morale biti te rešitve z vidika stroškov, vzdrževanja in trajnosti cenovno dostopne tudi za ranljiva gospodinjstva, da se zagotovi učinkovitost ukrepov;

Obrazložitev

Gospodarska podpora za nakup električnega vozila zaradi visokih stroškov vzdrževanja ni najprimernejša rešitev za ranljiva gospodinjstva. Zagotoviti je treba, da so ukrepi razumni in pragmatični za obravnavanje dejanskih problemov ranljivih državljanov (stroški za energijo).

Predlog spremembe 31

Člen 6(2)(e)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
(e) odobriti prost dostop do javnega prevoza ali prilagojene tarife za dostop do javnega prevoza ter spodbujati trajnostno mobilnost na zahtevo in storitve skupne mobilnosti;	(e) odobriti prost dostop do javnega prevoza ali prilagojene tarife za dostop do javnega prevoza ter spodbujati brezemisijsko in nizkoemisijsko mobilnost na zahtevo in storitve skupne mobilnosti, zlasti na podeželskih, otoških, gorskih, oddaljenih in manj dostopnih območjih ali za manj razvite regije ali območja, vključno z manj razvitimi primestnimi območji;

Obrazložitev

Regulacija bi morala biti tehnološko nevtralna z vidika življenjskega cikla. Če se upoštevajo samo emisije izpušnih plinov, obstaja tveganje, da se bodo povečale emisije iz proizvodnje električne energije in da bodo izključena druga obnovljiva goriva.

Predlog spremembe 32

Člen 6(2)(g)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	(g) podpirati pobude v zvezi s skupnostmi na področju energije iz obnovljivih virov, vključno s kolektivno proizvodnjo in lastno uporabo energije iz obnovljivih virov za obravnavanje energijske revščine.

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 33

Člen 8

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Države članice lahko v ocenjene skupne stroške vključijo finančno podporo za javne ali zasebne subjekte, ki niso ranljiva gospodinjstva, ranljiva mikropodjetja in ranljivi uporabniki prevoza, če ti subjekti izvajajo ukrepe in naložbe, ki bodo nazadnje koristili ranljivim gospodinjstvom, ranljivim mikropodjetjem in ranljivim uporabnikom prevoza.</p> <p>Države članice določijo potrebne zakonite in pogodbene zaščitne ukrepe za zagotovitev prenosa vseh koristi na gospodinjstva, mikropodjetja in uporabnike prevoza.</p>	<p>Države članice in regije lahko v ocenjene skupne stroške vključijo finančno podporo za javne ali zasebne subjekte, ki niso ranljiva gospodinjstva, ranljiva mikropodjetja in mala podjetja ter ranljivi uporabniki mobilnosti, če ti subjekti izvajajo ukrepe in naložbe, ki bodo nazadnje koristili ranljivim gospodinjstvom, ranljivim mikropodjetjem in malim podjetjem ter ranljivim uporabnikom mobilnosti.</p> <p>Države članice določijo potrebne zakonite in pogodbene zaščitne ukrepe za zagotovitev prenosa vseh koristi na gospodinjstva, mikropodjetja in mala podjetja ter uporabnike mobilnosti ter da so zanje dolgoročno finančno vzdržne.</p>

Obrazložitev

Regionalna komponenta je ključna za izvajanje in uspeh Socialnega sklada za podnebje. Gospodarska podpora za nakup električnega vozila ni najprimernejša rešitev za ranljiva gospodinjstva, saj je njihov dejanski problem plačevanje računov za energijo.

Predlog spremembe 34

Člen 10(2)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Države članice lahko organom za upravljanje Evropskega socialnega sklada plus (ESS+), vzpostavljenega z Uredbo (EU) 2021/1057, in operativnih programov kohezijske politike v okviru Uredbe (EU) 2021/1058 zaupajo izvajanje ukrepov in naložb [...].</p>	<p>Države članice lahko organom za upravljanje Evropskega socialnega sklada plus (ESS+), vzpostavljenega z Uredbo (EU) 2021/1057, in operativnih programov kohezijske politike v okviru Uredbe (EU) 2021/1058 zaupajo izvajanje ukrepov in naložb [...].</p>

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila. [Op. prev.: Sprememba se ne nanaša na slovensko različico besedila.]

Predlog spremembe 35

Člen 11

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Sklad izvaja Komisija z neposrednim upravljanjem v skladu z ustreznimi pravili, sprejetimi na podlagi [...].</p>	<p>Sklad izvajajo Komisija in države članice v okviru deljenega upravljanja v skladu z načeloma partnerstva in upravljanja na več ravneh, kakor je določeno v uredbi o skupnih določbah, ter ustreznimi pravili, sprejetimi na podlagi [...].</p>

Obrazložitev

Sklad bi se moral izvajati v okviru deljenega upravljanja v skladu z načeloma partnerstva in upravljanja na več ravneh.

Predlog spremembe 36

Člen 14(1)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Države članice prispevajo vsaj do 50 odstotkov skupnih ocenjenih stroškov svojih načrtov.	Države članice v okviru deljenega upravljanja prispevajo vsaj do 50 odstotkov skupnih ocenjenih stroškov svojih načrtov.

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 37

Člen 14(2)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Države članice med drugim uporabijo prihodke od dražbe svojih pravic v skladu s poglavjem IVa Direktive 2003/87/ES za svoj nacionalni prispevek k skupnim ocenjenim stroškom svojih načrtov.	Države članice med drugim uporabijo prihodke od dražbe svojih pravic v skladu s poglavjem IVa Direktive 2003/87/ES za svoj nacionalni prispevek k skupnim ocenjenim stroškom svojih načrtov. <i>(a) Država članica bi morala določiti minimalni delež svojih prihodkov od dražb v okviru ETS v višini najmanj 20 %, s katerim bi neposredno razpolagali lokalni in regionalni organi. Prihodke, s katerimi upravljajo lokalni in regionalni organi, je treba uporabiti izključno za prizadevanja za blažitev podnebnih sprememb in prilagajanje nanje, zlasti za tista, ki podpirajo energetske prehode in obravnavajo tveganja na najranljivejših območjih in v najranljivejših gospodinjstvih. Če bo cena ogljika privedla do prihodkov, ki bodo višji od pričakovanih, se bodo finančna sredstva Socialnega sklada za podnebje ustrezno povečala.</i>

Obrazložitev

Bistveno je, da bi lahko z novim Socialnim skladom za podnebje neposredno podpirali tudi naložbe lokalnih in regionalnih organov v prenovo in izboljšanje lokalnih socialnih stanovanj in cenovne dostopnosti lokalnega javnega prevoza.

Predlog spremembe 38

Člen 15(1)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Komisija oceni načrt in po potrebi vse spremembe tega načrta, ki jih je država članica predložila v skladu s členom 17, za skladnost z določbami te uredbe. Pri tem ocenjevanju tesno sodeluje z zadevno državo članico. Komisija lahko poda pripombe ali zahteva dodatne informacije. Zadevna država članica zagotovi zahtevane dodatne informacije in lahko, če je to potrebno, dopolni načrt, tudi po njegovi predložitvi. Zadevna država članica in Komisija se lahko po potrebi dogovorita za razumno podaljšanje roka za ocenjevanje.</p>	<p>Komisija oceni načrt in po potrebi vse spremembe tega načrta, ki jih je država članica predložila v skladu s členom 17, za skladnost z določbami te uredbe. Pri tem ocenjevanju tesno sodeluje z zadevno državo članico. Komisija lahko poda pripombe ali zahteva dodatne informacije. Zadevna država članica zagotovi zahtevane dodatne informacije in lahko, če je to potrebno, dopolni načrt, tudi po njegovi predložitvi. Zadevna država članica in Komisija se lahko po potrebi dogovorita za razumno podaljšanje roka za ocenjevanje. Država članica oceni regionalne socialne načrte za podnebje, ki jih pripravijo regije, ki so pripravljene zaprositi za dodatna sredstva, da zagotovi skladnost z nacionalnim socialnim načrtom za podnebje in prepreči prekrivanje ukrepov.</p>

Obrazložitev

Regionalna komponenta je ključna za izvajanje in uspeh Socialnega sklada za podnebje. Lokalni in regionalni organi najboljše poznajo probleme in socialno-ekonomske razmere na svojem območju ter lahko bolje prepoznajo najranljivejše posameznike in sektorje.

Predlog spremembe 39

Člen 15(2)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Komisija oceni ustreznost, uspešnost, učinkovitost in skladnost načrta na naslednji način:</p> <p>(a) za oceno ustreznosti Komisija upošteva naslednja merila:</p>	<p>Komisija oceni ustreznost, uspešnost, učinkovitost in skladnost načrta na naslednji način:</p> <p>(a) za oceno ustreznosti Komisija upošteva naslednja merila:</p>

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>(i) ali načrt predstavlja odziv na socialni učinek in izzive, s katerimi se spopadajo ranljiva gospodinjstva, ranljiva mikropodjetja in ranljivi uporabniki prevoza v zadevni državi članici od vzpostavitve sistema trgovanja z emisijami za stavbe in cestni prevoz, ki je vzpostavljen v skladu s poglavjem IVa Direktive 2003/87/ES, zlasti energijsko revna gospodinjstva, ob ustreznem upoštevanju izzivov, ugotovljenih v ocenah Komisije glede posodobitve celovitega nacionalnega energetskega in podnebnega načrta zadevne države članice ter glede njenega napredka v skladu s členom 9(3) ter členoma 13 in 29 Uredbe (EU) 2018/1999 ter v priporočilih Komisije državam članicam, ki so bila izdana v skladu s členom 34 Uredbe (EU) 2018/1999 glede na dolgoročni cilj podnebne nevtralnosti v Uniji do leta 2050. Pri tem se upoštevajo posebni izzivi in dodeljena finančna sredstva zadevne države članice;</p> <p>(ii) ali se pričakuje, da bo načrt zagotovil, da noben ukrep ali naložba, vključena v načrt, ne škoduje bistveno okoljskim ciljem v smislu člena 17 Uredbe (EU) 2020/852;</p> <p>(iii) ali načrt vsebuje ukrepe in naložbe, ki prispevajo k zelenemu prehodu, vključno z obravnavanjem izzivov, ki izhajajo iz njega, in zlasti k doseganju podnebnih in energetskih ciljev Unije za leto 2030 ter mejnikov strategije za mobilnost za leto 2030;</p>	<p>(i) ali načrt predstavlja odziv na socialni učinek in izzive, s katerimi se spopadajo ranljiva gospodinjstva, ranljiva mikropodjetja in ranljivi uporabniki prevoza v zadevni državi članici od vzpostavitve sistema trgovanja z emisijami za stavbe in cestni prevoz, ki je vzpostavljen v skladu s poglavjem IVa Direktive 2003/87/ES, zlasti energijsko revna gospodinjstva, ob ustreznem upoštevanju izzivov, ugotovljenih v ocenah Komisije glede posodobitve celovitega nacionalnega energetskega in podnebnega načrta zadevne države članice ter glede njenega napredka v skladu s členom 9(3) ter členoma 13 in 29 Uredbe (EU) 2018/1999 ter v priporočilih Komisije državam članicam, ki so bila izdana v skladu s členom 34 Uredbe (EU) 2018/1999 glede na dolgoročni cilj podnebne nevtralnosti v Uniji do leta 2050. Pri tem se upoštevajo posebni izzivi in dodeljena finančna sredstva zadevne države članice;</p> <p>(ii) ali se pričakuje, da bo načrt zagotovil, da noben ukrep ali naložba, vključena v načrt, ne škoduje bistveno okoljskim ciljem v smislu člena 17 Uredbe (EU) 2020/852;</p> <p>(iii) ali načrt vsebuje ukrepe in naložbe, ki prispevajo k zelenemu prehodu, vključno z obravnavanjem izzivov, ki izhajajo iz njega, in zlasti k doseganju podnebnih in energetskih ciljev Unije za leto 2030 ter mejnikov strategije za mobilnost za leto 2030;</p> <p>(iv) ali so pri pripravi in razvoju načrta smiselno in vključujoče sodelovali vsi ustrezni deležniki;</p> <p>(v) ali načrt vsebuje analizo učinka na enakost spolov in pojasnilo, kako naj bi z ukrepi in naložbami iz načrta obravnavali razsežnost spola pri energijski revščini in revščini na področju mobilnosti ter zagotovili uravnotežen učinek z vidika enakosti spolov, obenem pa prispevali k vključevanju enakosti spolov v skladu z nacionalno strategijo za enakost spolov, evropskim stebrom socialnih pravic in cilji trajnostnega razvoja OZN;</p>

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>(b) za oceno uspešnosti Komisija upošteva naslednja merila:</p> <p>(i) ali se pričakuje, da bo imel načrt trajne učinke na izzive, ki jih obravnava ta načrt, zlasti na ranljiva gospodarstva, ranljiva mikropodjetja in ranljive uporabnike prevoza ter še posebej na energijsko revna gospodarstva, v zadevni državi članici;</p> <p>(ii) ali se pričakuje, da bodo ureditve, ki jih je predlagala zadevna država članica, zagotovile učinkovito spremljanje in izvajanje načrta, vključno s predvidenim časovnim razporedom, mejniki in cilji ter povezanimi kazalniki;</p> <p>(iii) ali so ukrepi in naložbe, ki jih predlaga zadevna država članica, skladni z zahtevami iz Direktive [lIII/št.] [predlog za prenovitev Direktive 2012/27/EU], Direktive (EU) 2018/2001, Direktive 2014/94/EU Evropskega parlamenta in Sveta[60], Direktive (EU) 2019/1161 Evropskega parlamenta in Sveta ter Direktive 2010/31/EU in jih upošteva-</p> <p>(c) za oceno učinkovitosti Komisija upošteva naslednja merila:</p> <p>(i) ali je utemeljitev, ki jo je država članica predložila o znesku ocenjenih skupnih stroškov načrta, razumna in verjetna ter skladna z načelom stroškovne učinkovitosti ter sorazmerna s pričakovanim nacionalnim okoljskim vplivom in socialnim učinkom;</p> <p>(ii) ali se pričakuje, da bodo ureditve, ki jih predlaga zadevna država članica, preprečevale, odkrivala in odpravljale korupcijo, goljufije in navzkrižja interesov pri uporabi sredstev, zagotovljenih v okviru Sklada, vključno z ureditvami, katerih cilj je preprečevanje dvojnega financiranja iz Sklada in drugih programov Unije;</p>	<p>(vi) ali načrt izboljšuje pogoje za prilagajanje učinkom podnebnih sprememb za gospodarstva ter mikropodjetja in mala podjetja, ki se soočajo z energijsko revščino in revščino na področju mobilnosti;</p> <p>(b) za oceno uspešnosti Komisija upošteva naslednja merila:</p> <p>(i) ali se pričakuje, da bo imel načrt trajne učinke na izzive, ki jih obravnava ta načrt, zlasti na ranljiva gospodarstva, ranljiva mikropodjetja in ranljive uporabnike prevoza ter še posebej na energijsko revna gospodarstva, v zadevni državi članici;</p> <p>(ii) ali se pričakuje, da bodo ureditve, ki jih je predlagala zadevna država članica, zagotovile učinkovito spremljanje in izvajanje načrta, vključno s predvidenim časovnim razporedom, mejniki in cilji ter povezanimi kazalniki;</p> <p>(iii) ali so ukrepi in naložbe, ki jih predlaga zadevna država članica, skladni z zahtevami iz Direktive [lIII/št.] [predlog za prenovitev Direktive 2012/27/EU], Direktive (EU) 2018/2001, Direktive 2014/94/EU Evropskega parlamenta in Sveta, Direktive (EU) 2019/1161 Evropskega parlamenta in Sveta ter Direktive 2010/31/EU in jih upošteva-</p> <p>(c) za oceno učinkovitosti Komisija upošteva naslednja merila:</p> <p>(i) ali je utemeljitev, ki jo je država članica predložila o znesku ocenjenih skupnih stroškov načrta, razumna in verjetna ter skladna z načelom stroškovne učinkovitosti ter sorazmerna s pričakovanim nacionalnim okoljskim vplivom in socialnim učinkom;</p> <p>(ii) ali se pričakuje, da bodo ureditve, ki jih predlaga zadevna država članica, preprečevale, odkrivala in odpravljale korupcijo, goljufije in navzkrižja interesov pri uporabi sredstev, zagotovljenih v okviru Sklada, vključno z ureditvami, katerih cilj je preprečevanje dvojnega financiranja iz Sklada in drugih programov Unije;</p>

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
(iii) ali so mejniki in cilji, ki jih predlaga država članica, učinkoviti glede na obseg, cilje in upravičene ukrepe Sklada;	(iii) ali so mejniki in cilji, ki jih predlaga država članica, učinkoviti glede na obseg, cilje in upravičene ukrepe Sklada;
(d) za oceno skladnosti Komisija upošteva, ali načrt vsebuje ukrepe in naložbe, ki predstavljajo skladne ukrepe.	(d) za oceno skladnosti Komisija upošteva, ali načrt vsebuje ukrepe in naložbe, ki predstavljajo skladne ukrepe.

Obrazložitev

Za spremljanje razvoja, učinkovitosti in učinkov Sklada so ključne ocene. Kot je navedeno, je regionalna komponenta izjemno pomembna za upoštevanje razlik in posebnosti vseh ranljivih državljanov in tistih, ki jih bo sprememba sistema za trgovanje z emisijami najbolj prizadela.

Predlog spremembe 40

Člen 21

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Komisija in zadevne države članice v skladu s svojimi pristojnostmi spodbujajo sinergije in zagotavljajo učinkovito usklajevanje Sklada z drugimi programi in instrumenti Unije, vključno s programom InvestEU, Instrumentom za tehnično podporo, mehanizmom za okrevanje in odpornost ter skladi iz Uredbe (EU) 2021/1060. V ta namen:	Komisija ter zadevne države članice in regije v skladu s svojimi pristojnostmi spodbujajo sinergije in zagotavljajo učinkovito usklajevanje Sklada z drugimi programi in instrumenti Unije, vključno s programom InvestEU, Instrumentom za tehnično podporo, mehanizmom za okrevanje in odpornost ter skladi iz Uredbe (EU) 2021/1060. V ta namen:
(a) zagotavljajo komplementarnost, sinergijo, usklajenost in doslednost med različnimi instrumenti na ravni Unije, nacionalni ravni in, kadar je ustrezno, regionalni ravni, tako v fazi načrtovanja kot tudi v fazi izvajanja;	(a) zagotavljajo komplementarnost, sinergijo, usklajenost in doslednost med različnimi instrumenti na ravni Unije, nacionalni ravni in, kadar je ustrezno, regionalni in lokalni ravni, tako v fazi načrtovanja kot tudi v fazi izvajanja;
(b) izboljšujejo mehanizme za usklajevanje, da se prepreči podvajanje prizadevanj, in	(b) izboljšujejo mehanizme za usklajevanje, da se prepreči podvajanje prizadevanj, in
(c) zagotavljajo tesno sodelovanje med odgovornimi za izvajanje in nadzor na ravni Unije, nacionalni ravni in, kadar je ustrezno, regionalni ravni, da se dosežejo cilji Sklada.	(c) zagotavljajo tesno sodelovanje med odgovornimi za izvajanje in nadzor na ravni Unije, nacionalni ravni in, kadar je ustrezno, regionalni in lokalni ravni, da se dosežejo cilji Sklada.

Obrazložitev

Za spremljanje razvoja, učinkovitosti in učinkov Sklada so ključne ocene. Kot je navedeno, je regionalna komponenta izjemno pomembna za upoštevanje razlik in posebnosti vseh ranljivih državljanov in tistih, ki jih bo sprememba sistema za trgovanje z emisijami najbolj prizadela.

Predlog spremembe 41

Člen 22

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Države članice dajo na voljo javnosti podatke iz člena 20(2), točka (d)(i), (ii) in (iv), te uredbe ter jih posodobijo na enem spletišču v formatih, ki so odprti in strojno berljivi, kot je določeno v členu 5(1) Direktive (EU) 2019/1024 Evropskega parlamenta in Sveta, kar omogoča razvrščanje, iskanje, pridobivanje, primerjavo in ponovno uporabo podatkov. Podatki iz člena 20(2), točka (d)(i) in (ii), te uredbe ne bodo objavljeni v primerih iz člena 38(3) Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 ali če je plačana neposredna dohodkovna podpora nižja od 15 000 EUR.	Države članice in regije dajo na voljo javnosti podatke iz člena 20(2), točka (d)(i), (ii) in (iv), te uredbe ter jih posodobijo na enem spletišču v formatih, ki so odprti in strojno berljivi, kot je določeno v členu 5(1) Direktive (EU) 2019/1024 Evropskega parlamenta in Sveta, kar omogoča razvrščanje, iskanje, pridobivanje, primerjavo in ponovno uporabo podatkov. Podatki iz člena 20(2), točka (d)(i) in (ii), te uredbe ne bodo objavljeni v primerih iz člena 38(3) Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 ali če je plačana neposredna dohodkovna podpora nižja od 15 000 EUR.

Obrazložitev

Regionalna komponenta je ključna za izvajanje in uspeh Socialnega sklada za podnebje. Lokalni in regionalni organi najbolje poznajo probleme in socialno-ekonomske razmere na svojem območju ter lahko bolje prepoznajo najranljivejše posameznike in sektorje.

Predlog spremembe 42

Člen 23(1)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Vsaka zadevna država članica Komisiji vsaki dve leti poroča o izvajanju svojega načrta v okviru celovitega nacionalnega energetskega in podnebnega poročila o napredku v skladu s členom 17 Uredbe (EU) 2018/1999 in v skladu s členom 28 navedene uredbe. Zadevne države članice v svoje poročilo o napredku vključijo:	Vsaka zadevna država članica in regija Komisiji vsaki dve leti poroča o izvajanju svojega načrta v okviru celovitega nacionalnega energetskega in podnebnega poročila o napredku v skladu s členom 17 Uredbe (EU) 2018/1999 in v skladu s členom 28 navedene uredbe. Zadevne države članice v svoje poročilo o napredku vključijo:
(a) podrobne kvantitativne informacije o številu energijsko revnih gospodinjstev;	(a) podrobne kvantitativne informacije o številu energijsko revnih gospodinjstev;
(b) po potrebi podrobne informacije o napredku pri doseganju nacionalnega okvirnega cilja zmanjšanja števila energijsko revnih gospodinjstev;	(b) po potrebi podrobne informacije o napredku pri doseganju nacionalnega okvirnega cilja zmanjšanja števila energijsko revnih gospodinjstev;
(c) podrobne informacije o rezultatih ukrepov in naložb, vključenih v njihov načrt;	(c) podrobne informacije o rezultatih ukrepov in naložb, vključenih v njihov načrt;
(d) informacije o politikah in ukrepih glede toplogrednih plinov ter o projekcijah in energijski revščini, sporočene v skladu s členoma 18 in 24 Uredbe (EU) 2018/1999;	(d) informacije o politikah in ukrepih glede toplogrednih plinov ter o projekcijah in energijski revščini, sporočene v skladu s členoma 18 in 24 Uredbe (EU) 2018/1999;

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
(e) informacije, sporočene v okviru dolgoročnih strategij prenove stavb v skladu z Direktivo 2010/31/EU;	(e) informacije, sporočene v okviru dolgoročnih strategij prenove stavb v skladu z Direktivo 2010/31/EU;
(f) leta 2027 oceno načrta iz člena 17(5) ob upoštevanju dejanskih neposrednih učinkov sistema trgovanja z emisijami za stavbe in cestni prevoz, vzpostavljenega v skladu s poglavjem IVa Direktive 2003/87/ES;	(f) leta 2027 oceno načrta iz člena 17(5) ob upoštevanju dejanskih neposrednih učinkov sistema trgovanja z emisijami za stavbe in cestni prevoz, vzpostavljenega v skladu s poglavjem IVa Direktive 2003/87/ES;
(g) informacije o spremembah njihovega načrta v skladu s členom 17.	(g) informacije o spremembah njihovega načrta v skladu s členom 17;
	(h) redni pregled ocene ranljivosti na območjih v regijah, zlasti na območjih s trajnimi naravnimi omejitvami, ki so še posebej ranljiva, kot so otoške in gorske regije, in spremljanje dejanskega učinka dodatnih ukrepov ETS na ravni NUTS 2 ali NUTS 3.

Obrazložitev

Za spremljanje razvoja, učinkovitosti in učinkov Sklada so ključne ocene. Kot je navedeno, je regionalna komponenta izjemno pomembna za upoštevanje razlik in posebnosti vseh ranljivih državljanov in tistih, ki jih bo sprememba sistema za trgovanje z emisijami najbolj prizadela.

Predlog direktive Sveta o prestrukturiranju okvira Unije za obdavčitev energentov in električne energije (prenovitev)

COM(2021) 563 final

Predlog spremembe 43

Uvodna izjava 28

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Za odpravo socialnega učinka davkov na energijo bodo morda potrebna ciljna znižanja davčne ravni. Lahko se izkaže, da je za zaščito ranljivih gospodinjstev začasno potrebna oprostitve obdavčitve.	Za odpravo socialnega učinka davkov na energijo bodo morda potrebna ciljna znižanja davčne ravni. Lahko se izkaže, da je za zaščito ranljivih gospodinjstev, ranljivih mikropodjetij in malih podjetij ter ranljivih uporabnikov mobilnosti, tudi na podeželskih, gorskih, obrobni in otoških območjih , začasno potrebna oprostitve obdavčitve.

Obrazložitev

Uskladitev besedila s predlogom o Socialnem skladu za podnebje, saj se obdavčitev energije lahko uporabi za dopolnitev načrtovanih socialnih ukrepov.

Predlog spremembe 44

Člen 17

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Za namene točke (c) so energenti in električna energija, ki jih uporabljajo gospodinjstva, opredeljena kot ranljiva, lahko oproščeni največ deset let po začetku veljavnosti te direktive . V tem odstavku „ranljiva gospodinjstva“ pomeni gospodinjstva, na katera znatno vplivajo učinki te direktive, kar za namene te direktive pomeni, da so pod pragom „tveganja revščine“, ki je opredeljen kot 60 % nacionalne mediane ekvivalentnega razpoložljivega dohodka;	Za namene točke (c) so energenti in električna energija, ki jih uporabljajo gospodinjstva, opredeljena kot ranljiva na nacionalni ali regionalni , lahko oproščeni. V tem odstavku „ranljiva gospodinjstva“ pomeni gospodinjstva, na katera znatno vplivajo učinki te direktive, kar za namene te direktive pomeni, da so pod pragom „tveganja revščine“, ki je opredeljen kot 60 % nacionalne mediane ekvivalentnega razpoložljivega dohodka, njihova poraba pa ne presega potrebnega minimuma za dostojne življenjske pogoje, ki veljajo v dani regiji. „Ranljiva gospodinjstva“ pomenijo tudi energijsko revna gospodinjstva ali gospodinjstva, med njimi tudi tista z nižjimi srednjimi dohodki, na katera bistveno vplivajo učinki stroškov vključitve stavb in prevoza v področje uporabe Direktive 2003/87/ES;

Obrazložitev

Oprostitev ne bi smela biti časovno omejena, če je gospodinjstvo še vedno v ranljivem položaju. Opredelitev „ranljiva gospodinjstva“ se prilagodi opredelitvi v Skladu.

Predlog spremembe 45

Člen 31

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
[...]. Poročilo upošteva pravilno delovanje notranjega trga, okoljske in socialne vidike, realno vrednost najnižjih ravni obdavčitve in ustrezne širše cilje Pogodb.	[...]. Poročilo upošteva pravilno delovanje notranjega trga, okoljske, regionalne, lokalne in socialne vidike, realno vrednost najnižjih ravni obdavčitve in ustrezne širše cilje Pogodb.

Obrazložitev

Treba je oceniti regionalno perspektivo.

II. POLITIČNA PRIPOROČILA

EVROPSKI ODBOR REGIJ (OR)

1. pozdravlja napovedano vzpostavitev Socialnega sklada za podnebje, s katerim naj bi se ublažile negativne posledice za najbolj ogrožene skupine in območja ter zagotovil socialno trajnostni prehod; poudarja, da podnebna in energetska politika ter trg ogljika ne smeta prizadeti ranljivih gospodinjstev, mikropodjetij in malih podjetij ter uporabnikov mobilnosti, tudi na podeželskih in oddaljenih območjih, potem ko se je delež tistih, ki se soočajo z energijsko revščino in revščino na področju mobilnosti, od poletja 2021 močno povečal zaradi vztrajne rasti cen energije;
2. poudarja, da so lokalne in regionalne oblasti zelo pomembni akterji na področju energije in podnebja, ker najbolje poznajo značilnosti območij ter socialne in gospodarske okoliščine, v katerih se te politike izvajajo, ker so za to področje pristojne in lahko izberejo najustreznejši pristop za povečanje njihove učinkovitosti;
3. poziva, naj se pri ocenjevanju in odobritvi načrtov glavni poudarek nameni zagotavljanju, da so predvideni ukrepi načrtovani po meri ciljnih skupin in da so s tem skupine, opredeljene v predlogu, resnično deležne podpore. Sredstva, predvidena v okviru Socialnega sklada za podnebje, so omejena, zato je treba posebno pozornost nameniti zagotavljanju podpore najbolj ranljivim gospodinjstvom, mikropodjetjem in malim podjetjem ter uporabnikom mobilnosti, tudi na podeželskih in oddaljenih območjih;

4. meni, da bi morale vse politike, ki vplivajo na podjetja in gospodinjstva, podprte z dokazi, ter da bi morali v zvezi s tem Komisija, Eurostat ter lokalne in regionalne oblasti sodelovati pri vzpostavitvi zanesljivih struktur za upravljanje in zbiranje podatkov s prostim dostopom za vse oblikovalce politik in deležnike;
5. poudarja, da je za evropsko oskrbo z energijo ključna strateška neodvisnost; poudarja tudi, da ni dovolj, če bomo svojo odvisnost od oskrbe s fosilnimi gorivi postopno zmanjšali le v odnosu do Ruske federacije, ampak meni, da je načrt REPowerEU način za pospešitev prehoda na čisto energijo ter zmanjšanje odvisnosti EU od uvožene energije in surovin, s tem pa tudi zmanjšanje političnih, gospodarskih in varnostnih tveganj, ki so povezana s tovrstnim uvozom. To pomeni, da je treba dati prednost obsežnim naložbam in konkretnim ukrepom za hitrejše uvajanje energije iz obnovljivih virov, spodbujanje energijske učinkovitosti, krožnosti, čiste električne energije in vodika ter raziskave na področju alternativnih trajnostnih goriv in jih povezati;
6. meni, da je pomembno, da države članice energijsko revščino in revščino na področju mobilnosti lahko zmanjšujejo s številnimi različnimi sredstvi. Eden od teh je model najemnine z vključenimi stroški ogrevanja, kar pomeni, da je lastnik odgovoren za ustrezno temperaturo notranjosti in ima zato jasno spodbudo za povečanje energijske učinkovitosti. To je trenutno v nasprotju z razlago Komisije glede stroškovne učinkovitosti v direktivi o energijski učinkovitosti, ki se namesto tega osredotoča na individualno merjenje in obračunavanje toplote;
7. poziva Komisijo, naj začne raziskave in posvetovanja z ustreznimi akterji, da bi jasno opredelili minimalno potrebo gospodinjstva po energiji za dostojen življenjski standard, in sicer na podlagi zanesljivih podatkov in časovnih vrst, ob upoštevanju regionalnih razlik ter na podlagi novega koncepta;
8. pozdravlja sporočilo Evropske komisije o spopadanju z naraščajočimi cenami energije: nabor orodij za ukrepanje in podporo, v katerem se države članice spodbujajo, naj uporabijo ukrepe, opredeljene v naboru orodij; pozdravlja predlog Evropske komisije za priporočilo Sveta o zagotavljanju pravičnega prehoda na podnebno nevtralnost; poziva nacionalne organe, naj te ukrepe nujno upoštevajo, da bi zagotovili pravičen prehod, pri katerem ne bi bil nihče zapostavljen, ter zagotovijo, da bodo lokalne in regionalne oblasti sodelovale pri njihovem izvajanju ter da se bodo upoštevale teritorialne razlike;
9. opozarja, da je Konvencija županov za podnebne spremembe in energijo podala koristne prispevke k reševanju vprašanj v zvezi z energijsko učinkovitostjo in podnebjem, zato bi morala prenovljena direktiva o obdavčitvi energije in novi Socialni sklad za podnebje (v nadaljnjem besedilu: novi sklad) uporabiti spoznanja in strokovno znanje članov te konvencije ter hitre ukrepe, vključene v akcijske načrte za trajnostno energijo (SEAP) na lokalni ali regionalni ravni;
10. pozdravlja dejstvo, da je Komisija predlogu direktive o obdavčitvi energije priložila preglednico o subsidiarnosti, vendar obžaluje, da ni vključena tudi v predlog o Socialnem skladu za podnebje. Obrazložitev v zvezi z evropsko dodano vrednostjo predlogov in uvajanje ukrepov, ki izhajajo iz pristojnosti EU na področju prometa, podnebnih sprememb, okolja in notranjega trga, sta v skladu z načeloma subsidiarnosti in sorazmernosti;
11. poudarja, da bi lahko bila v nekaterih regijah po Evropi daljinsko ogrevanje in hlajenje zanesljivejša, učinkovitejša in cenovno ugodnejša rešitev za državljane, zato bi bilo treba novi sklad uskladiti z drugimi evropskimi strukturnimi in investicijskimi skladi, da bi zagotovili zadostno podporo za stroške prenove stanovanj, da bi se lahko priključila na nove sisteme;
12. meni, da bo proizvodnja električne energije v prihodnosti bolj decentralizirana in da v zvezi s tem gospodinjstva in podjetja, ki so pripravljena na uporabo fotovoltaične ali vetrne energije, potrebujejo bolj prilagojeno podporo za decentralizirana pametna omrežja in odpravo nepotrebne birokracije, kar vključuje tudi namensko podporo iz Socialnega sklada za podnebje za skupnosti na področju energije z obnovljivih virov;
13. ugotavlja, da v državah članicah obstaja več shem evropskih strukturnih in investicijskih skladov za podporo ukrepom za energijsko učinkovitost, namenjeno gospodinjstvom in podjetjem, zato bi bilo morda koristno razviti jasne smernice in oblikovati podporo za najranljivejša gospodinjstva ter mikropodjetja in mala podjetja, ki se soočajo z energijsko revščino in revščino na področju mobilnosti, da bi preprečili izključenost tistih, ki pomoč najbolj potrebujejo;

14. priporoča, naj države članice, regije in občine posodobijo urbanistične načrte in načrte rabe zemljišč ter dostop do postopkov, povezanih z gradbenimi dovoljenji, da bi znižale davke in stroške ter preprečile birokracijo pri naložbah gospodinjstev in podjetij v energijsko učinkovitost;

Predlog o Socialnem skladu za podnebje

15. pozdravlja predlog za vzpostavitev Socialnega sklada za podnebje kot izraz solidarnosti in zavezanosti k poštenemu in socialno pravičnemu prehodu, kot ključno orodje za podporo državljanom, ki jih bo prehod na podnebno nevtralnost najbolj prizadel, ter kot odgovor na poziv OR k okrepitvi celovitosti in delovanja sistema EU za trgovanje z emisijami ob hkratnem zagotavljanju podpore ranljivim regijam in skupinam;

16. poziva, naj vsaj 35 % finančnih sredstev Socialnega sklada za podnebje neposredno upravljajo lokalne in regionalne oblasti, saj lahko natančneje opredelijo ranljivosti in so odgovorne za uspešno, ciljno usmerjeno in učinkovito izvajanje ukrepov, opredeljenih v načrtih, ki so lahko usmerjeni v potrebe skupin z nižjimi dohodki, vključno s tistimi, ki jim grozi revščina, in jih resnično obravnavajo;

17. obžaluje, da pred predstavitvijo predloga za Socialni sklad za podnebje ni bila izvedena konkretna in specifična ocena učinka. Taka ocena bi omogočila natančno oceno porazdelitvenih učinkov mehanizma, delovanja, upravljanja in ukrepov sklada, s poudarkom na posledicah in koristih za najbolj ranljive državljanke ter na lokalni in regionalni ravni, omogočila pa bi tudi boljšo opredelitev finančno najšibkejših skupin, da bi podporo ustrezno usmerili k tistim, ki jo najbolj potrebujejo;

18. priporoča, naj ima OR kot organ, ki zastopa lokalne in regionalne oblasti, podporno vlogo pri oblikovanju in izvajanju socialnih načrtov za podnebje, kar je dodatna priložnost za vključitev lokalne in regionalne ravni zunaj nacionalnih okvirov držav članic;

19. poziva k priznanju vloge lokalnih in regionalnih oblasti kot ključnih akterjev, ki prispevajo k nacionalnim socialnim načrtom za podnebje, saj gre za raven upravljanja, ki je najbližje državljanom, in lahko prispeva veliko znanja in izkušenj, pridobljenih na terenu, hkrati pa zagotovi, da priprava socialnih načrtov za podnebje ne bo povzročila dodatnega upravnega bremena za lokalne in regionalne oblasti; predlaga, da bi morale imeti lokalne in regionalne oblasti možnost, da pripravijo regionalne socialne načrte za podnebje v skladu s takimi načrti na nacionalni ravni ob upoštevanju načel partnerstva, upravljanja na več ravneh, subsidiarnosti in sorazmernosti;

20. navaja, da je eden od problemov pri energijsko učinkoviti prenovi stanovanjskega fonda pomanjkanje dostopa do znanja o energijski učinkovitosti in najsodobnejših rešitvah, ki so že na voljo na trgu; v zvezi s tem predlaga, da se tudi ti ukrepi financirajo iz novega sklada;

21. poudarja, da se pri izračunu splošne kupne moči ne upoštevajo dovolj cene energije, in meni, da je uporaba BDP ali BND po standardih kupne moči kot splošnega kazalnika sicer primerna za splošno kohezijsko politiko, vendar poziva Komisijo, naj za porabo energije poišče kazalnik, ki bo enako zanesljiv kot BDP in BND, vendar bo bolje odražal ravnanje evropskih gospodinjstev in podjetij v Evropi pri porabi energije, ter ki bo državam članicam zagotavljal večjo prožnost za izravnavanje razlik, do katerih pride zaradi statistike pri dodeljevanju sredstev EU;

22. poudarja, da je cilj Socialnega sklada za podnebje sicer korak v pravo smer za zagotovitev pravičnega zelenega prehoda, vendar so potrebna dodatna prizadevanja na finančnem področju. Socialni sklad za podnebje kot tak ne bo zadostoval za odpravo neželenih socialnih učinkov in gospodarskih pomanjkljivosti ukrepov za doseganje podnebne nevtralnosti; poziva, naj se prihodki, ki izhajajo iz sistema za trgovanje z emisijami 2, deloma dodelijo Socialnemu skladu za podnebje in ukrepom za zagotovitev, da nihče ne bo prikrajšan zaradi doseganja podnebne nevtralnosti; predlaga, da se finančna sredstva Socialnega sklada za podnebje ustrezno povečajo, če bo cena ogljika privedla do prihodkov, ki bodo višji od pričakovanih. OR se zavzema za to, da bi uporabili več oblik gospodarske podpore, v okviru katerih bi bilo mogoče upoštevati posebnosti območij, prebivalstva, sektorjev, mest in regij. Čeprav je pripravljen podpreti najbolj ranljive posameznike, bo treba posebno pozornost nameniti ustreznosti ukrepov in podpori brezdomcem, ženskam, državljanom brez sredstev, mladim in finančno šibkejšim subjektom;

23. poziva Evropski parlament in Svet, naj z novim skladom ne spodbujata nobene vrste individualne motorizirane mobilnosti ter naj namesto tega podpirata trajnostne brezemisijske in nizkoemisijske rešitve za mobilnost (na električni, hibridni in vodikov pogon) in integrirane storitve na področju mobilnosti;

Revizija direktive o obdavčitvi energije

24. pozdravlja cilj predloga direktive, da bi davek na energijo določili glede na dejansko energijsko vsebnost in trajnostnost, s čimer bi zagotovili spodbude za zmanjšanje emisij CO₂ in prispevali k doseganju novih podnebnih ciljev EU. Direktiva v sedanji obliki tega ne odraža, kot je poudarilo tudi Evropsko računsko sodišče ⁽¹⁾;

25. obžaluje, da ni posebne preglednice o subsidiarnosti za predlog o Socialnem skladu za podnebje, vendar podpira, da zakonodajni predlog temelji na členu 91(1)(d), členu 192(1) in členu 194(1)(c) Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU), ki se nanašajo na promet, podnebne spremembe in energijo, ter meni, da predlog jasno prikazuje evropsko dodano vrednost in je skladen z načeloma subsidiarnosti in sorazmernosti;

26. pozdravlja, da je v direktivo o obdavčitvi energije vključena možnost, da države članice pomagajo ranljivim skupinam in zaščitijo gospodinjstva pred energetske revščino ter tako preprečijo morebitne negativne učinke zadevne obdavčitve;

27. pozdravlja revizijo direktive o obdavčitvi energije, s čimer bo njena vsebina prilagojena potrebi po večjem podnebnem ukrepanju in varstvu okolja, hkrati pa bo lahko podpirala razvoj in širitev energije iz obnovljivih virov ter ohranjala pravilno delovanje notranjega trga, saj bo obdavčitev energentov in električne energije usklajena z energetske in podnebno politiko EU;

28. predlaga analizo teritorialnih vzorcev v državah članicah na regionalni ravni, da bi najbolj prizadetim gospodinjstvom in podjetjem v posebnih okoliščinah, kot je tveganje revščine, omogočili regionalne ali celo lokalne izjeme, nižje stopnje ali druge izravnalne ukrepe;

29. poudarja, da se drva v Evropi v nekaterih regijah uporabljajo za ogrevanje in kuhanje, kar je jasen znak energijske revščine. V takih okoliščinah bosta prenovitev direktive o obdavčitvi energije in sistema trgovanja z emisijami 2 prizadela te porabnike, zato priporoča oblikovanje dodatnih programov za podporo prehoda z drv na čiste obnovljive in učinkovite vire energije.

V Bruslju, 27. aprila 2022

Predsednik
Evropskega odbora regij
Apostolos TZITZIKOSTAS

⁽¹⁾ Analiza Evropskega računskega sodišča 01/2022: Obdavčitev energije, oblikovanje cen ogljika in subvencije za energijo.

Mnenje Evropskega odbora regij – Krepitev demokracije in integritete volitev

(2022/C 301/13)

Poročevalec:	Vincenzo BIANCO (IT/PES), član občinskega sveta, Catania
Referenčni dokumenti:	<p>Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij – Zaščita integritete volitev in spodbujanje demokratične udeležbe</p> <p>COM(2021) 730 final</p> <p>Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o preglednosti in ciljanem političnem oglaševanju</p> <p>COM(2021) 731 final</p> <p>Predlog Direktive Sveta o podrobni ureditvi uresničevanja aktivne in pasivne volilne pravice na volitvah v Evropski parlament za državljane Unije, ki prebivajo v državni članici, niso pa njeni državljani (prenovitev)</p> <p>COM(2021) 732 final</p> <p>Predlog direktive Sveta o določitvi podrobne ureditve za uresničevanje volilne pravice in pravice do kandidiranja na lokalnih volitvah državljanov Unije, ki prebivajo v državi članici, v kateri nimajo državljanstva (prenovitev)</p> <p>COM(2021) 733 final</p> <p>Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o statutu in financiranju evropskih političnih strank in evropskih političnih fundacij (prenovitev)</p> <p>COM(2021) 734 final</p>

I. PREDLOGI SPREMEMB

Predlog spremembe 1

COM(2021) 731 final

Člen 7(2)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Obvestilo za preglednost se vključi v vsak politični oglas ali je iz njega enostavno dosegljivo ter vsebuje naslednje informacije: (a) identiteto in kontaktne podatke sponzorja; (b) obdobje, v katerem naj bi se politični oglas izdal in razširjal; (c) informacije, med drugim temelječe na informacijah, prejetih v skladu s členom 6(3), o skupnih porabljenih zneskih ali drugih koristih, prejetih kot delno ali popolno nadomestilo za pripravo, oddajo v razširjanje, promocijo, izdajanje in razširjanje ustreznega oglasa ter kampanje političnega oglaševanja, kadar je ustrezno, in njihove vire; (d) kadar je ustrezno, navedbo volitev ali referendumov, s katerimi je oglas povezan; (e) kadar je ustrezno, povezave do spletnih odložišč za oglase; (f) informacije o tem, kako uporabiti mehanizme, določene v členu 9(1). (g) Informacije, ki se vključijo v obvestilo za preglednost, se predložijo tako, da se uporabijo posebna podatkovna polja iz Priloge I.</p>	<p>Obvestilo za preglednost se vključi v vsak spletni in nespletni politični oglas ali je iz njega enostavno dosegljivo ter vsebuje naslednje informacije: (a) identiteto in kontaktne podatke sponzorja; (b) obdobje, v katerem naj bi se politični oglas izdal in razširjal; (c) informacije, med drugim temelječe na informacijah, prejetih v skladu s členom 6 (3), o skupnih porabljenih zneskih ali drugih koristih, prejetih kot delno ali popolno nadomestilo za pripravo, oddajo v razširjanje, promocijo, izdajanje in razširjanje ustreznega oglasa ter kampanje političnega oglaševanja, kadar je ustrezno, in njihove vire; (d) kadar je ustrezno, navedbo volitev ali referendumov, s katerimi je oglas povezan; (e) kadar je ustrezno, povezave do spletnih odložišč za oglase; (f) informacije o tem, kako uporabiti mehanizme, določene v členu 9(1). (g) Informacije, ki se vključijo v obvestilo za preglednost, se predložijo tako, da se uporabijo posebna podatkovna polja iz Priloge I.</p>

Obrazložitev

V členu 7(2) predloga uredbe so navedene informacije, ki jih je treba vključiti v obvestilo za preglednost za vsak politični oglas, to obvestilo pa mora biti enostavno dosegljivo tudi iz njega. Zaradi kompleksnosti informacij, ki se zahtevajo, bi bilo treba pri obveznostih upoštevati posebnosti nespletnih in spletnih medijev.

Predlog spremembe 2

COM(2021) 731 final

Člen 9

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p style="text-align: center;">Opozorjanje na potencialno nezakonite politične oglase</p> <p>1. Kadar izdajatelji oglasov opravljajo storitve političnega oglaševanja, vzpostavijo mehanizme, s katerimi posameznikom omogočajo, da jim brezplačno prijavijo določen oglas, ki so ga izdali in ni v skladu s to uredbo.</p> <p>2. Informacije o tem, kako prijaviti politične oglase, kakor je navedeno v odstavku 1, so uporabniku prijazne in lahko dostopne, med drugim iz obvestila za preglednost.</p> <p>3. Izdajatelji političnega oglaševanja omogočijo predložitev informacij iz odstavka 1 v elektronski obliki. Izdajatelj političnega oglaševanja posameznike obvesti o nadaljnjih ukrepih v zvezi s prijavo iz odstavka 1.</p> <p>4. Na ponavljajoče se prijave iz odstavka 1 v zvezi istim oglasom ali oglaševalsko kampanjo se lahko odgovori skupaj, med drugim s klicem na objavo na spletnem mestu zadevnega izdajatelja političnega oglaševanja.</p>	<p style="text-align: center;">Opozorjanje na potencialno nezakonite politične oglase</p> <p>1. Kadar izdajatelji oglasov opravljajo storitve političnega oglaševanja, vzpostavijo mehanizme, s katerimi posameznikom omogočajo, da jim brezplačno prijavijo določen oglas, ki so ga izdali in ni v skladu s to uredbo.</p> <p>2. Informacije o tem, kako prijaviti politične oglase, kakor je navedeno v odstavku 1, so uporabniku prijazne in lahko dostopne, med drugim iz obvestila za preglednost.</p> <p>3. Izdajatelji političnega oglaševanja omogočijo predložitev informacij iz odstavka 1 v elektronski obliki. Izdajatelj političnega oglaševanja posameznike obvesti o nadaljnjih ukrepih v zvezi s prijavo iz odstavka 1.</p> <p>4. Na ponavljajoče se prijave iz odstavka 1 v zvezi istim oglasom ali oglaševalsko kampanjo se lahko odgovori skupaj, med drugim s klicem na objavo na spletnem mestu zadevnega izdajatelja političnega oglaševanja.</p> <p>5. Vzpostavijo se tudi posebni kanali za vlaganje pritožb posameznikov pri pristojnih organih iz člena 15 te uredbe.</p>

Obrazložitev

Člen 15 od držav članic zahteva, da imenujejo pristojne organe za spremljanje skladnosti ponudnikov posredniških storitev v smislu uredbe. Glede na svojo vlogo bi morali imeti ti pristojni organi tudi možnost, da spremljajo prijave neskladnosti z uredbo. Tako bi tudi omejili morebitno neodzivanje zasebnih podjetij na takšne prijave.

Predlog spremembe 3

COM(2021) 731 final

Člen 15(7)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Vsaka država članica imenuje en pristojni organ kot kontaktno točko na ravni Unije za namene te uredbe.	Vsaka država članica imenuje en pristojni organ kot kontaktno točko na ravni Unije za namene te uredbe. Vsaka država članica vzpostavi kontaktne točke na regionalni in lokalni ravni.

Obrazložitev

Namen tega predloga spremembe je zagotoviti regionalno in lokalno prisotnost nacionalnih organov ter vzpostavitev kontaktnih točk na regionalni in lokalni ravni.

Predlog spremembe 4

COM(2021) 731 final

Člen 15(9)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Kontaktne točke se redno srečujejo na ravni Unije v okviru evropske mreže za volilno sodelovanje, da omogočijo hitro in varno izmenjavo informacij o vprašanjih, povezanih z izvajanjem njihovih nadzornih in izvršilnih nalog v skladu s to uredbo.	Kontaktne točke se redno srečujejo na ravni Unije v okviru evropske mreže za volilno sodelovanje, da omogočijo hitro in varno izmenjavo informacij o vprašanjih, povezanih z izvajanjem njihovih nadzornih in izvršilnih nalog v skladu s to uredbo, in da preučijo približevanje pravil o sankcijah, vključno z upravnimi globami in denarnimi kaznimi, ki se uporabijo za ponudnike storitev političnega oglaševanja, kot določa člen 16.

Obrazložitev

Glede na cilj te uredbe, ki je doseči harmonizacijo notranjega trga za opravljanje storitev političnega oglaševanja in ustvariti enake konkurenčne pogoje, bi bilo zaželeno približati sankcije za kršitve določb te uredbe. S takim pristopom bi tudi preprečili, da bi bile sankcije v nekaterih državah članicah preveč odvrtilne in bi akterjem preprečile politično udejstvovanje.

Predlog spremembe 5

COM(2021) 732 final

Člen 12(1)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Države članice imenujejo nacionalni organ, ki je odgovoren za sprejemanje potrebnih ukrepov, s katerimi se zagotovi, da so državljani Unije, ki prebivajo v državi članici, niso pa njeni državljani, pravočasno obveščeni o pogojih in podrobnih pravilih za registracijo kot volivec ali kandidat na volitvah v Evropski parlament.</p>	<p>Države članice imenujejo nacionalni organ, ki je v sodelovanju z regionalnimi in, kadar je ustrezno, lokalnimi oblastmi odgovoren za sprejemanje potrebnih ukrepov, s katerimi se zagotovi, da so državljani Unije, ki prebivajo v državi članici, niso pa njeni državljani, pravočasno obveščeni o pogojih in podrobnih pravilih za registracijo kot volivec ali kandidat na volitvah v Evropski parlament.</p> <p>Države članice tudi v sodelovanju z regionalnimi in, kadar je ustrezno, lokalnimi oblastmi sprejmejo vse nadaljnje ukrepe za ozaveščanje državljanov Unije o njihovih volilnih pravicah ter za promocijo in lažje uveljavljanje teh pravic.</p>

Obrazložitev

Upoštevati bi bilo treba različne strukture za izvajanje volitev v državah članicah. Namen tega predloga spremembe je zagotoviti tudi sodelovanje nacionalnih organov z regionalnimi in, kadar je ustrezno, lokalnimi izpostavami, da bi po načelu bližine državljane množično in dobro seznanili s pogoji in podrobnimi pravili za registracijo kot volivec ali kandidat na volitvah v Evropski parlament.

Predlog spremembe 6

COM(2021) 732 final

Člen 12(3)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Informacije o pogojih in podrobnih pravilih za registracijo kot volivec ali kandidat na volitvah v Evropski parlament ter informacije iz odstavka 2 se zagotovijo v jasnem in preprostem jeziku.</p> <p>V skladu z zahtevami glede kakovosti informacij iz člena 9 Uredbe (EU) 2018/1724 Evropskega parlamenta in Sveta se informacije iz prvega pododstavka sporočijo v enem ali več uradnih jezikih države članice gostiteljice, poleg tega pa se jim priloži prevod v vsaj še en uradni jezik Unije, ki ga dobro razume največje možno število državljanov Unije, ki prebivajo na ozemlju države članice gostiteljice.</p>	<p>Informacije o pogojih in podrobnih pravilih za registracijo kot volivec ali kandidat na volitvah v Evropski parlament ter informacije iz odstavka 2 se zagotovijo v jasnem in preprostem jeziku.</p> <p>V skladu z zahtevami glede kakovosti informacij iz člena 9 Uredbe (EU) 2018/1724 Evropskega parlamenta in Sveta, če imajo pristojni organi potrebne upravne zmogljivosti, se informacije iz prvega pododstavka sporočijo v enem ali več uradnih jezikih države članice gostiteljice, poleg tega pa se jim priloži prevod v vsaj še en uradni jezik Unije, ki ga dobro razume največje možno število državljanov Unije, ki prebivajo na ozemlju države članice gostiteljice.</p>

Obrazložitev

Člen uvaja novo obveznost za pristojne organe, ki morajo mobilnim državljanom EU sporočiti vrsto informacij, tudi v več jezikih, med drugim o statusu njihove registracije, ustreznih pravilih o pravicah in obveznostih volivcev in kandidatov ter načinih za pridobitev dodatnih informacij o organizaciji volitev. Kot je navedeno v predlogu spremembe člena 12(1), ti pristojni organi ne bi smeli biti določeni izključno na nacionalni ravni. Glede na obseg informacij, ki jih je treba sporočiti, bi lahko taka obveznost pomenila upravno breme za lokalne in regionalne oblasti v nekaterih državah članicah.

Predlog spremembe 7

COM(2021) 732 final

Člen 14

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Države članice, ki omogočajo predčasno glasovanje, glasovanje po pošti ter elektronsko in spletno glasovanje na volitvah v Evropski parlament, zagotovijo, da so ti načini glasovanja volivcem Unije na voljo pod podobnimi pogoji, kot veljajo za njihove državljane.	Države članice si prizadevajo, da omogočijo predčasno glasovanje, glasovanje po pošti ter elektronsko in spletno glasovanje na volitvah v Evropski parlament. <i>Države članice sprejmejo vse ukrepe za zagotovitev dostopa državljanov Unije, ki prebivajo v državi članici, niso pa njeni državljani, do predčasnega glasovanja, glasovanja po pošti ter elektronskega in spletnega glasovanja pod podobnimi pogoji kot za svoje državljane, tudi z ukrepanjem lokalnih in regionalnih oblasti.</i>

Obrazložitev

Namen tega predloga spremembe je podpreti prispevek lokalnih in regionalnih oblasti k zagotavljanju razpoložljivosti vseh možnosti glasovanja za volivce v EU. Hkrati bi morale vse države članice volitve izvajati na okolju prijazne in trajnostne načine.

Predlog spremembe 8

COM(2021) 732 final

Člen 15

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Države članice imenujejo organ, ki je odgovoren za zbiranje ustreznih statističnih podatkov o udeležbi državljanov Unije, ki prebivajo v državi članici, niso pa njeni državljani, na volitvah v Evropski parlament ter za dajanje teh podatkov na voljo javnosti in Komisiji.	Države članice imenujejo organ, ki je odgovoren za zbiranje ustreznih statističnih podatkov o udeležbi državljanov Unije, ki prebivajo v državi članici, niso pa njeni državljani, na volitvah v Evropski parlament ter za dajanje teh podatkov na voljo javnosti, Komisiji in Evropskemu odboru regij.

Obrazložitev

Namen tega predloga spremembe je zagotoviti sodelovanje Evropskega odbora regij pri spremljanju statističnih podatkov o udeležbi državljanov Unije, ki prebivajo v državi članici, niso pa njeni državljani, na volitvah v Evropski parlament.

Predlog spremembe 9

COM(2021) 732 final

Člen 17(1)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Države članice v šestih mesecih po vsakih volitvah v Evropski parlament Komisiji pošljejo informacije o uporabi te direktive na svojem ozemlju. Poleg splošnih opažanj poročilo vsebuje statistične podatke o udeležbi volivcev Unije in državljanov Unije s pasivno volilno pravico na volitvah v Evropski parlament ter povzetek ukrepov, sprejetih v podporo tej udeležbi.	Države članice v šestih mesecih po vsakih volitvah v Evropski parlament Komisiji in Evropskemu odboru regij pošljejo informacije o uporabi te direktive na svojem ozemlju. Poleg splošnih opažanj poročilo vsebuje statistične podatke o udeležbi volivcev Unije in državljanov Unije s pasivno volilno pravico na volitvah v Evropski parlament ter povzetek ukrepov, sprejetih v podporo tej udeležbi.

Obrazložitev

Namen tega predloga spremembe je zagotoviti sodelovanje Evropskega odbora regij pri spremljanju statističnih podatkov o udeležbi državljanov Unije, ki prebivajo v državi članici, niso pa njeni državljani, na volitvah v Evropski parlament.

Predlog spremembe 10

COM(2021) 733 final

Člen 2(1)(b)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
„lokalne volitve“ pomeni splošne neposredne volitve za izvolitev članov predstavniškega telesa in, če zakoni posamezne države članice tako določajo , izvolitev funkcionarjev izvršilnih organov temeljne lokalne skupnosti;	„lokalne volitve“ pomeni splošne neposredne volitve za izvolitev članov predstavniškega telesa in izvolitev funkcionarjev izvršilnih organov temeljne lokalne skupnosti;

Obrazložitev

Namen tega predloga spremembe je razširiti upravičenost državljanov držav članic do kandidiranja za vse izvoljene funkcije, vključno z izvršilnimi funkcijami temeljne lokalne oblasti.

Predlog spremembe 11

COM(2021) 733 final

Člen 5(3)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Države članice smejo določiti, da smejo samo njihovi državljani opravljati funkcijo vodilnega funkcionarja, njegovega namestnika ali člana kolegijskega organa izvršilne oblasti v temeljni lokalni skupnosti, če so izvoljeni za opravljanje te funkcije za trajanje svojega mandata.	Države članice smejo v omejenih, izrednih in ustrezno utemeljenih primerih določiti, da smejo samo njihovi državljani opravljati funkcijo vodilnega funkcionarja, njegovega namestnika ali člana kolegijskega organa izvršilne oblasti v temeljni lokalni skupnosti, če so izvoljeni za opravljanje te funkcije za trajanje svojega mandata.

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Države članice smejo tudi določiti, da smejo začasno ali vmesno opravljati naloge vodilnega funkcionarja, njegovega namestnika ali člana kolegijskega organa izvršilne oblasti v temeljni lokalni skupnosti samo njihovi državljani.</p> <p>Ob upoštevanju Pogodbe in splošnih pravnih načel lahko države članice sprejmejo ustrezne, potrebne in sorazmerne ukrepe, da zagotovijo, da so lahko nosilci funkcij, navedenih v prvem pododstavku, in tisti, ki opravljajo vmesne naloge, navedene v drugem pododstavku, samo njihovi lastni državljani.</p>	<p>Države članice smejo v omejenih, izrednih in ustrezno utemeljenih primerih tudi določiti, da smejo začasno ali vmesno opravljati naloge vodilnega funkcionarja, njegovega namestnika ali člana kolegijskega organa izvršilne oblasti v temeljni lokalni skupnosti samo njihovi državljani.</p> <p>Ob upoštevanju Pogodbe in splošnih pravnih načel lahko države članice sprejmejo ustrezne, potrebne in sorazmerne ukrepe, da zagotovijo, da so lahko nosilci funkcij, navedenih v prvem pododstavku, in tisti, ki opravljajo vmesne naloge, navedene v drugem pododstavku, samo njihovi lastni državljani.</p>

Obrazložitev

Namen tega predloga spremembe je zagotoviti, da lahko države članice omejijo upravičenost državljanov držav članic do kandidiranja za vse izvoljene funkcije, vključno z izvršilnimi, zgolj v omejenih, izrednih in ustrezno utemeljenih primerih, da bi preprečili diskriminacijo pri dostopu do izvoljenih funkcij temeljnih lokalnih oblasti.

Predlog spremembe 12

COM(2021) 733 final

Člen 10

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Države članice, ki državljanom omogočajo predčasno glasovanje, glasovanje po pošti ter elektronsko in spletno glasovanje na lokalnih volitvah, zagotovijo, da so ti načini glasovanja pod enakimi pogoji na voljo tudi volivcem na podlagi člena 3.</p>	<p>Države članice si prizadevajo, da državljanom omogočijo predčasno glasovanje, glasovanje po pošti ter elektronsko in spletno glasovanje na lokalnih volitvah.</p> <p>Države članice sprejmejo vse ukrepe za zagotovitev dostopa državljanov Unije, ki prebivajo v državi članici, niso pa njeni državljani, do predčasnega glasovanja, glasovanja po pošti ter elektronskega in spletnega glasovanja pod enakimi pogoji kot za svoje državljane, tudi z ukrepanjem lokalnih in regionalnih oblasti.</p>

Obrazložitev

Namen tega predloga spremembe je poudariti prispevek lokalnih in regionalnih oblasti k zagotavljanju razpoložljivosti vseh možnosti glasovanja za volivce na lokalnih volitvah, če so državljani določene države ali ne. Hkrati bi morale vse države članice volitve izvajati na okolju prijazne in trajnostne načine.

Predlog spremembe 13

COM(2021) 733 final

Člen 12(1)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Države članice imenujejo nacionalni organ, ki je odgovoren za sprejemanje potrebnih ukrepov, s katerimi se zagotovi, da so državljani Unije, ki prebivajo v državi članici, niso pa njeni državljani, pravočasno obveščeni o pogojih in podrobnih pravilih za registracijo kot volivec ali kandidat na lokalnih volitvah.</p>	<p>Države članice v sodelovanju z regionalnimi in, kadar je ustrezno, lokalnimi oblastmi imenujejo nacionalni organ, ki je odgovoren za sprejemanje potrebnih ukrepov, s katerimi se zagotovi, da so državljani Unije, ki prebivajo v državi članici, niso pa njeni državljani, pravočasno obveščeni o pogojih in podrobnih pravilih za registracijo kot volivec ali kandidat na lokalnih volitvah.</p> <p>Države članice in njihove ustrezne ravni upravljanja, vključno z regionalnimi in, kadar je ustrezno, lokalnimi oblastmi, sprejmejo vse nadaljnje ukrepe za ozaveščanje državljanov Unije, ki prebivajo v državi članici, niso pa njeni državljani, o njihovih volilnih pravicah ter za promocijo in lažje uveljavljanje teh pravic.</p>

Obrazložitev

Upoštevat bi bilo treba različne strukture za izvajanje volitev v državah članicah. Namen tega predloga spremembe je zagotoviti sodelovanje regionalnih in, kadar je ustrezno, lokalnih oblasti, da bi povečali ozaveščenost, spodbujali in olajšali uveljavljanje volilnih pravic državljanov Unije, ki prebivajo v državi članici, niso pa njeni državljani, na lokalnih volitvah.

Predlog spremembe 14

COM(2021) 733 final

Člen 14

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>1. Države članice tri leta po začetku veljavnosti te direktive in nato vsaka štiri leta poročajo Komisiji o uporabi te direktive na svojem ozemlju, vključno z uporabo člena 5 (3) in (4). Poročilo vsebuje statistične podatke o udeležbi volivcev in kandidatov na podlagi člena 3 na lokalnih volitvah ter povzetek ukrepov, sprejetih v zvezi s tem.</p> <p>2. Komisija v petih letih po začetku veljavnosti te direktive in nato vsakih pet let predloži poročilo Evropskemu parlamentu in Svetu o uresničevanju te direktive, tudi na podlagi informacij, ki jih predložijo države članice v skladu z odstavkom 1 tega člena.</p>	<p>1. Države članice tri leta po začetku veljavnosti te direktive in nato vsaka štiri leta poročajo Komisiji in Evropskemu odboru regij o uporabi te direktive na svojem ozemlju, vključno z uporabo člena 5(3) in (4). Poročilo vsebuje statistične podatke o udeležbi volivcev in kandidatov na podlagi člena 3 na lokalnih volitvah ter povzetek ukrepov, sprejetih v zvezi s tem, pa tudi pregled upravnih izzivov, ki so bili zaznani na pristojnih ravneh upravljanja.</p> <p>2. Komisija v petih letih po začetku veljavnosti te direktive in nato vsakih pet let predloži poročilo Evropskemu parlamentu, Svetu in Evropskemu odboru regij o uresničevanju te direktive, tudi na podlagi informacij, ki jih predložijo države članice v skladu z odstavkom 1 tega člena.</p>

Obrazložitev

Namen tega predloga spremembe je spodbuditi sodelovanje Evropskega odbora regij v postopku spremljanja izvajanja direktive v državah članicah.

Organizacijske zadeve, povezane z volitvami, so v pristojnosti držav članic in konkretne ureditve glede izvedbe volitev se lahko med njimi razlikujejo. Nekatere obveznosti, ki se na tem področju uvajajo s prenovitvijo Direktive Sveta 94/80/ES⁽¹⁾, bi lahko pomenile znatno upravno breme za lokalne oblasti. Zato je pomembno spremljati izzive, ki se zaznajo in bi lahko bili podlaga za opredelitev ustreznih rešitev na evropski, nacionalni ali lokalni ravni.

Predlog spremembe 15

COM(2021) 733 final

Člen 15

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Komisija v dveh letih po volitvah v Evropski parlament leta 2029 oceni uporabo te direktive in pripravi ocenjevalno poročilo o napredku pri doseganju ciljev iz te direktive.	Komisija v dveh letih po volitvah v Evropski parlament leta 2029, po posvetovanju z Evropskim odborom regij , oceni uporabo te direktive in pripravi ocenjevalno poročilo o napredku pri doseganju ciljev iz te direktive.

Obrazložitev

Namen tega predloga spremembe je zagotoviti sodelovanje Evropskega odbora regij v postopku izvajanja direktive s strani Komisije.

Predlog spremembe 16

COM(2021) 733 final

Člen 17(1)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s členom 8(2), (3) in (5), členom 9 (1) in (2), členom 10, členom 11(1) in (3), členom 12 in členom 14 ter prilogami I, II in III, do 31. decembra 2023. Komisiji takoj sporočijo besedilo teh predpisov.	Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s členom 8(2), (3) in (5), členom 9 (1) in (2), členom 10, členom 11(1) in (3), členom 12 in členom 14 ter prilogami I, II in III, do 31. decembra 2023. Komisiji in Evropskemu odboru regij takoj sporočijo besedilo teh predpisov.
Države članice se v sprejetih predpisih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Vključijo tudi izjavo, da se v obstoječih zakonih in drugih predpisih sklicevanje na direktive, razveljavljene s to direktivo, šteje za sklicevanje na to direktivo. Način sklicevanja in obliko izjave določijo države članice.	Države članice se v sprejetih predpisih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Vključijo tudi izjavo, da se v obstoječih zakonih in drugih predpisih sklicevanje na direktive, razveljavljene s to direktivo, šteje za sklicevanje na to direktivo. Način sklicevanja in obliko izjave določijo države članice.

(¹) Direktiva Sveta 94/80(ES) z dne 19. decembra 1994 o določitvi podrobne ureditve za uresničevanje volilne pravice in pravice do kandidiranja na lokalnih volitvah državljanov Unije, ki prebivajo v državi članici, v kateri nimajo državljanstva (UL L 368, 31.12.1994, str. 38).

Obrazložitev

Namen tega predloga spremembe je spodbuditi sodelovanje Evropskega odbora regij v postopku spremljanja izvajanja direktive v državah članicah.

Predlog spremembe 17

COM(2021) 733 final

Člen 17(2)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Države članice Komisiji sporočijo besedilo temeljnih predpisov nacionalnega prava, sprejetih na področju, ki ga ureja ta direktiva.	Države članice Komisiji sporočijo besedilo temeljnih predpisov nacionalnega prava, sprejetih na področju, ki ga ureja ta direktiva. Komisija Evropskemu odboru regij posreduje informacije in dokumente, ki jih je v skladu s tem členom prejela od držav članic.

Obrazložitev

Namen tega predloga spremembe je zagotoviti sodelovanje Evropskega odbora regij v postopku izvajanja direktive s strani Komisije.

Predlog spremembe 18

COM(2021) 734 final

Člen 4(1)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>1. Statut evropske politične stranke mora biti v skladu z veljavnim pravom države članice, v kateri ima sedež, in vključuje določbe, ki zajemajo najmanj naslednje:</p> <p>[...]</p> <p>(j) njena notranja pravila glede uravnotežene zastopanosti spolov.</p>	<p>1. Statut evropske politične stranke mora biti v skladu z veljavnim pravom države članice, v kateri ima sedež, in vključuje določbe, ki zajemajo najmanj naslednje:</p> <p>[...]</p> <p>(j) izrecna in natančna notranja pravila glede uravnotežene zastopanosti spolov, s katerimi se določijo konkretni ukrepi, ki se uporabljajo za doseganje enake zastopanosti spolov v smislu članstva, politične zastopanosti in izvajanja demokratičnih mandatov.</p>

Obrazložitev

Evropske politične stranke bi morale biti zgled na področju uravnotežene zastopanosti spolov. Zato bi morala njihova notranja pravila vključevati posebne ukrepe za zagotavljanje uravnotežene zastopanosti spolov tudi v smislu članstva v strankah, političnega zastopanja in splošnega izvajanja mandatov.

Predlog spremembe 19

COM(2021) 734 final

Člen 4(2)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
2. Statut evropske politične stranke vključuje določbe o notranji strankarski organizaciji, ki zajemajo najmanj naslednje:	2. Statut evropske politične stranke vključuje določbe o notranji strankarski organizaciji, ki zajemajo najmanj naslednje:

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
[...]	[...]
(e) pristop stranke glede preglednosti, zlasti v zvezi z evidencami, računi in donacijami ter varstvom zasebnosti in osebnih podatkov;	(e) pristop stranke glede preglednosti, zlasti v zvezi z evidencami, računi in donacijami ter varstvom zasebnosti in osebnih podatkov;
(f) notranji postopek za spremembo statuta stranke.	(f) izjavo o zavezanosti uresničevanju vrednot, na katerih temelji Unija, kot so zapisane v členu 2 PEU, boju proti dezinformacijam in o tem, da stranka ne bo širila netočnih ali zavajajočih informacij, sovražnega govora in sporočil, ki spodbujajo nasilje; (g) notranji postopek za spremembo statuta stranke.

Obrazložitev

Evropske politične stranke imajo pomembno vlogo pri krepitvi evropske identitete in občutka pripadnosti skupnemu evropskemu političnemu prostoru. V tem okviru so ključnega pomena tudi za spodbujanje pravic in vrednot, na katerih temelji Evropska unija, ter za boj proti dezinformacijam in za preprečevanje dejanj, ki spodbujajo sovraštvo in nasilje. Ta zavezanost bi se morala odražati v njihovih statutih.

Predlog spremembe 20

COM(2021) 734 final

Člen 23(9) in (10)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Donacije, prispevki in lastni viri	Donacije, prispevki in lastni viri
<p>9. Prispevki članov evropske politične stranke, ki imajo sedež v državi članici ali ki so državljani države članice, oziroma prispevki strank članic, ki imajo sedež v državi, ki je članica Sveta Evrope, so dopustni. Skupna vrednost prispevkov članov ne presega 40 % letnega proračuna posamezne evropske politične stranke. Vrednost prispevkov strank članic, ki imajo sedež v državi zunaj Unije, ne presega 10 % skupnih prispevkov članov.</p> <p>10. Prispevki članov evropske politične fundacije, ki imajo sedež v državi članici ali ki so državljani države članice, oziroma prispevki organizacij članic, ki imajo sedež v državi, ki je članica Sveta Evrope, in prispevki evropske politične stranke, s katero je povezana, so dopustni. Skupna vrednost prispevkov članov ne presega 40 % letnega proračuna posamezne evropske politične fundacije in ti prispevki ne izvirajo iz sredstev, ki jih je evropska politična stranka prejela iz splošnega proračuna Evropske unije v skladu s to uredbo. Vrednost prispevkov organizacij članic, ki imajo sedež v državi zunaj Unije, ne presega 10 % skupnih prispevkov članov.</p>	<p>9. Dopustni so samo prispevki članov evropske politične stranke, ki imajo sedež v državi članici ali ki so državljani države članice. Skupna vrednost prispevkov članov ne presega 40 % letnega proračuna posamezne evropske politične stranke. Vrednost prispevkov strank članic, ki imajo sedež v državi zunaj Unije, ne presega 10 % skupnih prispevkov članov.</p> <p>10. Dopustni so samo prispevki članov evropske politične fundacije, ki imajo sedež v državi članici ali ki so državljani države članice, in prispevki evropske politične stranke, s katero je povezana. Skupna vrednost prispevkov članov ne presega 40 % letnega proračuna posamezne evropske politične fundacije in ti prispevki ne izvirajo iz sredstev, ki jih je evropska politična stranka prejela iz splošnega proračuna Evropske unije v skladu s to uredbo. Vrednost prispevkov organizacij članic, ki imajo sedež v državi zunaj Unije, ne presega 10 % skupnih prispevkov članov.</p>

Obrazložitev

Nova določba, ki dopušča financiranje evropskih političnih strank in fundacij ne samo iz Evropske unije, temveč tudi iz držav, ki so članice Sveta Evrope, vzbuja pomisleke glede transparentnosti teh prispevkov.

Predlog spremembe 21

COM(2021) 734 final

Člen 24(2)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Financiranje evropskih političnih strank in evropskih političnih fundacij iz splošnega proračuna Evropske unije ali iz katerega koli drugega vira se lahko porabi za financiranje referendumskih kampanj, kadar se nanašajo na izvajanje Pogodb Unije.	Financiranje evropskih političnih strank in evropskih političnih fundacij iz splošnega proračuna Evropske unije ali iz katerega koli drugega vira se lahko porabi za financiranje referendumskih kampanj, kadar se nanašajo na izvajanje Pogodb Unije, ob ustreznem spoštovanju načela subsidiarnosti.

Obrazložitev

V nekaterih državah članicah referendumski potekajo na lokalni in regionalni (ali državni) ravni. To pomeni, da bi referendumski na teh upravnih ravneh zadevali vprašanja, ki so pravno pomembna na njihovem konkretnem področju pristojnosti. Uvesti je treba dodatne zaščitne ukrepe, da se zagotovi, da evropske politične stranke in evropske politične fundacije financirajo referendumске kampanje samo na referendumih z jasno vseevropsko razsežnostjo.

Predlog spremembe 22

COM(2021) 734 final

Člen 35

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Zagotavljanje informacij državljanom	Zagotavljanje informacij državljanom
Ob upoštevanju členov 24 in 25 ter svojih statotov in notranjih postopkov sprejmejo evropske politične stranke v okviru volitev v Evropski parlament vse ustrezne ukrepe za obveščanje državljanov Unije o povezavah med nacionalnimi političnimi strankami in kandidati ter za devnimi evropskimi političnimi strankami.	Ob upoštevanju členov 24 in 25 ter svojih statotov in notranjih postopkov sprejmejo evropske politične stranke v okviru volitev v Evropski parlament vse ustrezne ukrepe za obveščanje državljanov Unije o povezavah med nacionalnimi političnimi strankami in kandidati ter za devnimi evropskimi političnimi strankami.

Obrazložitev

Primernejše se zdi določiti obveznost spodbujanja povezav med nacionalnimi političnimi strankami in kandidati ter ustreznimi evropskimi političnimi strankami, kar je tudi v skladu s splošnim ciljem te uredbe, tudi v smislu povečanja prepoznavnosti evropskih političnih strank na nacionalni ravni. Nova določba v členu 4(1) na primer zahteva, da stranke članice prikažejo logotip evropske politične stranke na jasno viden in uporabniku prijazen način, tako da je tako viden kot logotip stranke članice. [Op. prev.: predlog spremembe se ne nanaša na slovensko različico člena 35 tega predloga uredbe.]

II. POLITIČNA PRIPOROČILA

EVROPSKI ODBOR REGIJ (OR)

Uvod

1. pozdravlja sveženj ukrepov, ki jih Evropska komisija predlaga za okrepitev demokracije in integritete volitev; se strinja z njihovimi cilji in trdno podpira vsa prizadevanja za zagotovitev odprte, poštene in pluralistične politične razprave ter enakopravne demokratične udeležbe in udejstvovanja;

2. obžaluje, da predlagani ukrepi iz svežnja za okrepitev demokracije in integritete volitev ne upoštevajo v zadostni meri njihovih posledic na lokalni in regionalni ravni; poudarja, da imata lokalna in regionalna raven posebne izkušnje z odkrivanjem groženj integriteti demokratičnih procesov;

Odpornost demokracije

3. podpira pristop h krepitvi sodelovanja in izmenjavo primerov dobre prakse na področju odpornosti demokracije in volitev; v tem okviru pozdravlja vzpostavitev „skupnega mehanizma za odpornost volitev“; poleg tega je prepričan, da bi bilo treba lokalno in regionalno razsežnost vključiti v tovrstno sodelovanje, katerega namen je zaščititi volitve na vseh ravneh;

Demokratična udeležba

4. je globoko zavezan načelu nediskriminacije, tudi glede udeležbe na volitvah in demokratičnega udejstvovanja na splošno; meni, da se je to načelo dobro izrazilo s Konferenco o prihodnosti Evrope, in se zavzema za nadaljevanje takšnih praks na vseh ravneh;

5. poudarja, da je treba premagati utrujenost demokracije in ponovno vzbuditi interes državljanov za sodelovanje v demokratičnih procesih in udejstvovanje v lokalni, regionalni, nacionalni in evropski politični sferi, hkrati pa priznava pomen poenostavitve upravnih postopkov za volilno udeležbo;

Volilne pravice mobilnih državljanov EU

6. pozdravlja korake, ki jih je naredila Komisija za povečanje pravne varnosti za mobilne državljane EU, ki uveljavljajo svoje volilne pravice; glede tega poudarja, da uresničevanje pravice prostega gibanja ne bi smelo negativno vplivati na druge povezane pravice;

7. podpira vključevanje mobilnih državljanov EU v lokalno življenje in meni, da je njihovo udejstvovanje dragocen prispevek k oblikovanju raznolikih družb v državah članicah;

8. upa, da se v zakonodajnih predlogih prizna, da lokalne in regionalne oblasti prispevajo h krepitvi evropske demokracije s spodbujanjem in lažanjem udeležbe evropskih državljanov na evropskih in lokalnih volitvah, kar je naloga, ki je na ravni posamezne države članice ni mogoče zaupati zgolj državnim organom oziroma je omejiti nanje;

9. pričakuje, da bodo države članice priznale pravico evropskih državljanov, ki prebivajo v drugih državah članicah (mobilnih državljanov), da kandidirajo na lokalnih volitvah za vse funkcije;

10. poziva k promociji pravice državljanov do predčasnega glasovanja, glasovanja po pošti ter elektronskega in spletnega glasovanja, da bi se tako borili proti upadanju udeležbe na volitvah in na njih spodbujali udeležbo mladih;

11. priznava, da je treba mobilnim državljanom EU zagotoviti ustrezne, obsežne in usmerjene informacije o volilni udeležbi, in v zvezi s tem pozdravlja vzpostavitev kontaktne točke za volilne pravice na ravni Komisije; poudarja, da je pri tem treba zagotoviti tudi krepitev zmogljivosti in ustrezno financiranje lokalnih in regionalnih oblasti;

Preglednost in dezinformacije

12. ob priznavanju potrebe po enakih pogojih za vse udeležene akterje poziva, naj se ustrezna pozornost nameni načeloma subsidiarnosti in sorazmernosti, zlasti ob upoštevanju učinkov predlagane uredbe na oblikovanje politične volje tudi na izključno nacionalni, regionalni in lokalni ravni v državah članicah;

13. poudarja, da so potrebna odločna prizadevanja za boj proti dezinformacijam, ki lahko spodkopljejo temelje naših demokratičnih družb in ogrozijo svobodne in poštene volitve, zaupanje v javne oblasti na vseh ravneh ter obveščeno in angažirano državljansko telo; ponavlja stališča, ki jih je izrazil v mnenju Akcijski načrt za evropsko demokracijo^(?);

(?) UL C 440, 29.10.2021, str. 31; <https://cor.europa.eu/SL/our-work/Pages/OpinionTimeline.aspx?opId=CDR-1278-2021>.

14. se zavzema za to, da s tem povezane pobude spremlja krepitev zmogljivosti javnih oblasti, da bodo ciljno obravnavale dezinformacije na vseh ravneh; ugotavlja pomanjkanje zavedanja, da so lokalne in regionalne oblasti, ki so državljanom najbliže, dragocen adut v boju proti dezinformacijam;

Sklepna ugotovitev

15. poziva Evropsko komisijo k novim prizadevanjem za zaščito evropskih pravic in vrednot, tudi z uresničevanjem preostalih zavez iz akcijskega načrta za evropsko demokracijo; močno poudarja, da morajo biti različni predlagani instrumenti čim bolj usklajeni, ter izpostavlja, da so lokalne in regionalne oblasti nepogrešljiv gradnik evropske demokratične strukture.

V Bruslju, 28. aprila 2022

Predsednik
Evropskega odbora regij
Apostolos TZITZIKOSTAS

Mnenje Evropskega odbora regij – Omogočanje ustreznega delovanja sistema trgovanja z emisijami in mehanizma za ogljično prilagoditev na mejah za mesta in regije EU

(2022/C 301/14)

Poročevalec:	Peter KURZ (DE/PES), župan Mannheima
Referenčni dokumenti:	<p>Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive 2003/87/ES o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Uniji, Sklepa (EU) 2015/1814 o vzpostavitvi in delovanju rezerve za stabilnost trga za sistem Unije za trgovanje z emisijami toplogrednih plinov ter Uredbe (EU) 2015/757</p> <p>COM(2021) 551 final</p> <p>Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive 2003/87/ES v zvezi s prispevkom letalstva k cilju Unije glede zmanjšanja emisij v celotnem gospodarstvu in ustreznem izvajanju globalnega tržnega ukrepa</p> <p>COM(2021) 552 final</p> <p>Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi mehanizma za ogljično prilagoditev na mejah</p> <p>COM(2021) 564 final</p> <p>Predlog sklepa Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive 2003/87/ES v zvezi z obveščanjem o poravnavi v okviru globalnega tržnega ukrepa za operatorje zrakoplovov s sedežem v Uniji</p> <p>COM(2021) 567 final</p> <p>Predlog sklepa Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Sklepa (EU) 2015/1814 glede količine pravic za vključitev v rezervo za stabilnost trga za sistem Unije za trgovanje z emisijami toplogrednih plinov do leta 2030</p> <p>COM(2021) 571 final</p>

I. PREDLOGI SPREMEMB

Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive 2003/87/ES o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Uniji, Sklepa (EU) 2015/1814 o vzpostavitvi in delovanju rezerve za stabilnost trga za sistem Unije za trgovanje z emisijami toplogrednih plinov ter Uredbe (EU) 2015/757

COM(2021) 551 final

Predlog spremembe 1

Uvodna izjava 7

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Vsi gospodarski sektorji morajo prispevati k doseganju tega zmanjšanja emisij. Zato bi bilo treba cilj sistema EU za trgovanje z emisijami (EU ETS), vzpostavljenega z Direktivo 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾ za spodbujanje stroškovno in ekonomsko učinkovitega zmanjšanja emisij toplogrednih plinov, povečati sorazmerno s tem ciljem za zmanjšanje neto emisij toplogrednih plinov v celotnem gospodarstvu do leta 2030.</p> <p>⁽¹⁾ Direktiva 2003/87/ES evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. oktobra 2003 o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Skupnosti in o spremembi Direktive Sveta 96/61/ES (UL L 275, 25.10.2003, str. 32).</p>	<p>Vsi gospodarski sektorji morajo prispevati k doseganju tega zmanjšanja emisij. Zato bi bilo treba cilj sistema EU za trgovanje z emisijami (EU ETS), vzpostavljenega z Direktivo 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾ za spodbujanje stroškovno in ekonomsko učinkovitega, socialno odgovornega in okolju prijaznega zmanjšanja emisij toplogrednih plinov, povečati sorazmerno s tem ciljem za zmanjšanje neto emisij toplogrednih plinov v celotnem gospodarstvu do leta 2030 ter splošnim ciljem podnebne nevtralnosti iz Uredbe (EU) 2021/1119.</p> <p>⁽¹⁾ Direktiva 2003/87/ES evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. oktobra 2003 o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Skupnosti in o spremembi Direktive Sveta 96/61/ES (UL L 275, 25.10.2003, str. 32).</p>

Predlog spremembe 2

Uvodna izjava 9

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Direktiva Sveta 96/61/ES ⁽¹⁾ je bila razveljavljena z Direktivo 2010/75/EU Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁾. Sklice na Direktivo 96/61/ES v členu 2 Direktive 2003/87/ES in Prilogi IV k navedeni direktivi bi bilo treba ustrezno posodobiti. Zaradi nujne potrebe po zmanjšanju emisij v celotnem gospodarstvu bi morale imeti države članice možnost, da poleg mejnih vrednosti emisij, sprejetih na podlagi Direktive 2010/75/EU, sprejmejo ukrepe za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov, vključenih v EU ETS, še na podlagi drugih politik.</p> <p>⁽¹⁾ Direktiva Sveta 96/61/ES z dne 24. septembra 1996 o celovitem preprečevanju in nadzorovanju onesnaževanja (UL L 257, 10.10.1996, str. 26).</p> <p>⁽²⁾ Direktiva 2010/75/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2010 o industrijskih emisijah (celovito preprečevanje in nadzorovanje onesnaževanja) (UL L 334, 17.12.2010, str. 17).</p>	<p>Direktiva Sveta 96/61/ES ⁽¹⁾ je bila razveljavljena z Direktivo 2010/75/EU Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁾. Sklice na Direktivo 96/61/ES v členu 2 Direktive 2003/87/ES in Prilogi IV k navedeni direktivi bi bilo treba ustrezno posodobiti. Zaradi nujne potrebe po zmanjšanju emisij v celotnem gospodarstvu bi morale imeti države članice možnost, da ob upoštevanju stališč lokalnih in regionalnih oblasti preko sistemov dejavnega sodelovanja ter načel subsidiarnosti, sorazmernosti in socialne pravičnosti poleg mejnih vrednosti emisij, sprejetih na podlagi Direktive 2010/75/EU, sprejmejo ukrepe za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov, vključenih v EU ETS, še na podlagi drugih politik.</p> <p>⁽¹⁾ Direktiva Sveta 96/61/ES z dne 24. septembra 1996 o celovitem preprečevanju in nadzorovanju onesnaževanja (UL L 257, 10.10.1996, str. 26).</p> <p>⁽²⁾ Direktiva 2010/75/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2010 o industrijskih emisijah (celovito preprečevanje in nadzorovanje onesnaževanja) (UL L 334, 17.12.2010, str. 17).</p>

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 3

Uvodna izjava 13

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Toplogredne pline, ki se ne spuščajo neposredno v ozračje, bi bilo treba šteti za emisije v okviru EU ETS, pravice za navedene emisije pa predati, če se ne shranjujejo na kraju shranjevanja v skladu z Direktivo 2009/31/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾ ali so trajno kemično vezane v proizvodni tako, da pri običajni uporabi ne vstopijo v ozračje. Na Komisijo bi bilo treba prenesti pooblastilo za sprejemanje izvedbenih aktov za določitev pogojev, pod katerimi je treba šteti, da so toplogredni plini trajno kemično vezani v proizvodni tako, da pri običajni uporabi ne vstopijo v ozračje, vključno s pridobivanjem kupona o odvzemu ogljika, kadar je ustrezno, ob upoštevanju regulativnega razvoja v zvezi s certificiranjem odvzemov ogljika.</p> <p>⁽¹⁾ Direktiva 2009/31/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o geološkem shranjevanju ogljikovega dioksida in spremembi Direktive Sveta 85/337/EGS, direktiv 2000/60/ES, 2001/80/ES, 2004/35/ES, 2006/12/ES, 2008/1/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe (ES) št. 1013/2006 (UL L 140, 5.6.2009, str. 114).</p>	<p>Toplogredne pline, ki se ne spuščajo neposredno v ozračje, bi bilo treba šteti za emisije v okviru EU ETS, pravice za navedene emisije pa predati, če se ne shranjujejo na okoljsko varnem kraju v skladu z Direktivo 2009/31/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾ ali so trajno kemično vezane v proizvodni tako, da pri običajni uporabi ne vstopijo v ozračje. Na Komisijo bi bilo treba prenesti pooblastilo za sprejemanje izvedbenih aktov za določitev pogojev, pod katerimi je treba šteti, da so toplogredni plini trajno kemično vezani v proizvodni tako, da pri običajni uporabi ne vstopijo v ozračje, vključno s pridobivanjem kupona o odvzemu ogljika, kadar je ustrezno, ob upoštevanju regulativnega razvoja v zvezi s certificiranjem odvzemov ogljika.</p> <p>⁽¹⁾ Direktiva 2009/31/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o geološkem shranjevanju ogljikovega dioksida in spremembi Direktive Sveta 85/337/EGS, direktiv 2000/60/ES, 2001/80/ES, 2004/35/ES, 2006/12/ES, 2008/1/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe (ES) št. 1013/2006 (UL L 140, 5.6.2009, str. 114).</p>

Obrazložitev

Elektrarne, ki uporabljajo fosilna goriva, proizvedejo večji delež emisij CO₂ kot katera koli druga industrija. Zajemanje in shranjevanje ogljikovega dioksida v tem sektorju bi lahko znatno zmanjšalo emisije CO₂.

Predlog spremembe 4

Nova točka – uvodna izjava 14, nov odstavek

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	<p><i>Vključitev pomorskega prometa v sistem EU ETS ne sme povzročiti selitve virov CO₂ s preusmerjanjem ladijskega prometa v pristanišča v sosednjih tretjih državah, ki niso vključene v sistem.</i></p>

Obrazložitev

Selitev virov CO₂ v pristanišča v sosednjih tretjih državah, ki niso vključene v sistem EU za trgovanje z emisijami, je resnično tveganje, ki lahko povzroči nadomeščanje s pristanišči zunaj EU, ustvari davčne oaze za CO₂ v bližini EU in ogrozi konkurenčnost evropskega pristaniškega sistema.

Predlog spremembe 5

Uvodna izjava 28

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Za doseganje povečane podnebne ambicije bo treba v proračunu EU in nacionalnih proračunih nameniti precejšnje javne vire podnebnemu prehodu. Za dopolnitev in okrepitev precejšnje porabe, povezane s podnebjem, v proračunu EU bi bilo treba vse prihodke z dražb, ki niso pripisani proračunu Unije, uporabiti za namene, povezane s podnebjem. To vključuje finančno podporo za obravnavanje družbenih vidikov v gospodinjstvih z nižjim in srednjim dohodkom z znižanjem izkrivljajočih davkov. Poleg tega bi bilo treba za obravnavo distribucijskih in družbenih učinkov prehoda v državah članicah z nizkim dohodkom prek sklada za modernizacijo iz člena 10d Direktive 2003/87/ES uporabiti dodatno količino pravic v višini 2,5 % skupne količine pravic za Unijo med letoma [leto začetka veljavnosti Direktive] in 2030 za financiranje energetskega prehoda držav članic, katerih bruto domači proizvod (BDP) na prebivalca znaša manj kot 65 % povprečja Unije v obdobju 2016–2018.</p>	<p>Za doseganje povečane podnebne ambicije bo treba v proračunu EU in nacionalnih, <i>regionalnih ter lokalnih</i> proračunih nameniti precejšnje javne vire podnebnemu prehodu. Za dopolnitev in okrepitev precejšnje porabe, povezane s podnebjem, v proračunu EU bi bilo treba vse prihodke z dražb, ki niso pripisani proračunu Unije, uporabiti za namene, povezane s podnebjem <i>in vključene v nacionalne, regionalne in/ali lokalne načrte na tem področju</i>. To vključuje finančno podporo za obravnavanje družbenih vidikov v gospodinjstvih z nižjim in srednjim dohodkom z znižanjem izkrivljajočih davkov. Poleg tega bi bilo treba za obravnavo distribucijskih in družbenih učinkov prehoda v državah članicah z nizkim dohodkom prek sklada za modernizacijo iz člena 10d Direktive 2003/87/ES uporabiti dodatno količino pravic v višini <i>vsaj</i> 2,5 % skupne količine pravic za Unijo med letoma [leto začetka veljavnosti Direktive] in 2030 za financiranje energetskega prehoda držav članic, katerih bruto domači proizvod (BDP) na prebivalca znaša manj kot 65 % povprečja Unije v obdobju 2016–2018, <i>in regij NUTS 3 v državah članicah z očitnimi notranjimi neravnovesji</i>.</p>

Obrazložitev

Pri dodeljevanju pravic bi bilo treba upoštevati tudi vrednost BDP na prebivalca v regijah NUTS 2, saj bi bilo v državah članicah z velikimi razlikami med posameznimi regijami premalo upoštevati le nacionalni BDP na prebivalca.

Predlog spremembe 6

Uvodna izjava 30

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Pravice za brezplačno dodelitev, ki je sektorji, zajeti s CBAM, v skladu s tem izračunom (povpraševanje v okviru CBAM) ne prejmejo več, je treba prodati na dražbi, prihodke pa zagotoviti skladu za inovacije za podporo inovacijam na področju nizkoogljičnih tehnologij, zajemanja in uporabe ogljika, zajemanja in geološkega shranjevanja ogljika, energije iz obnovljivih virov in shranjevanja energije na način, s katerim se prispeva k blažitvi podnebnih sprememb. Posebno pozornost bi bilo treba nameniti projektom v sektorjih v okviru CBAM. Za upoštevanje deleža brezplačne dodelitve, ki je na voljo sektorjem, ki niso zajeti s CBAM, bi bilo treba končno količino, ki se odšteje od brezplačne dodelitve in proda na dražbi, izračunati na podlagi deleža povpraševanja v okviru CBAM glede na potrebe po brezplačni dodelitvi v vseh sektorjih, ki prejemajo brezplačno dodelitev.</p>	<p>Pravice za brezplačno dodelitev, ki je sektorji, zajeti s CBAM v skladu s tem izračunom (povpraševanje v okviru CBAM) ne prejmejo več, je treba prodati na dražbi, prihodke pa zagotoviti skladu za inovacije in Socialnemu skladu za podnebje za podporo inovacijam na področju nizkoogljičnih tehnologij, zajemanja in uporabe ogljika, zajemanja in geološkega shranjevanja neizogibnih emisij iz industrijske proizvodnje, ki niso nastale ob zgorevanju fosilnih goriv, katerega glavni namen je ustvarjanje energije, energije iz obnovljivih virov in shranjevanja energije na način, s katerim se prispeva k blažitvi podnebnih sprememb, obenem pa se preprečijo tudi morebitni negativni učinki na najranljivejša območja in gospodinjstva. Posebno pozornost bi bilo treba nameniti projektom v sektorjih v okviru CBAM. Za upoštevanje deleža brezplačne dodelitve, ki je na voljo sektorjem, ki niso zajeti s CBAM, bi bilo treba končno količino, ki se odšteje od brezplačne dodelitve in proda na dražbi, izračunati na podlagi deleža povpraševanja v okviru CBAM glede na potrebe po brezplačni dodelitvi v vseh sektorjih, ki prejemajo brezplačno dodelitev.</p>

Obrazložitev

Postopno opuščanje brezplačnih dodelitev za sektorje, ki jih zajema CBAM, bi bilo treba izvesti čim prej, saj možnost brezplačne dodelitve zmanjša učinek cene ogljika kot signala.

Predlog spremembe 7

Uvodna izjava 33

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Področje uporabe sklada za inovacije iz člena 10a(8) Direktive 2003/87/ES bi bilo treba razširiti za podporo inovacijam na področju nizkoogljičnih tehnologij in procesov, ki se nanašajo na porabo goriv v stavbnem sektorju in sektorju cestnega prometa. Poleg tega bi moral sklad za inovacije podpirati naložbe za razogljčenje sektorja pomorskega prevoza, vključno z naložbami v alternativna trajnostna goriva, kot sta vodik in amoniak, ki se proizvajata iz obnovljivih virov, ter pogonske tehnologije z ničelnimi emisijami, kot so tehnologije vetrne energije. Ker se prihodki, ustvarjeni s sankcijami iz Uredbe xxxx/xxxx [FuelEU za pomorstvo] ⁽¹⁾, v skladu s členom 21(5) finančne uredbe dodelijo skladu za inovacije kot zunanji namenski prejemki, bi morala Komisija zagotoviti ustrezno upoštevanje podpore inovativnim projektom, namenjenim pospeševanju razvoja in uvajanja obnovljivih in nizkoogljičnih goriv v pomorskem sektorju, kot je določeno v členu 21(1) Uredbe xxxx/xxxx [FuelEU za pomorstvo]. Za zagotovitev, da je v okviru tega razširjenega področja uporabe na voljo zadostno financiranje za inovacije, bi bilo treba sklad za inovacije dopolniti s 50 milijoni pravic, ki deloma izhajajo iz pravic, ki bi se sicer lahko prodale na dražbi, deloma pa iz pravic, ki bi se sicer lahko brezplačno dodelile, v skladu s sedanjim deležem financiranja, ki se zagotovi skladu za inovacije iz vsakega vira.</p> <p>⁽¹⁾ [dodati sklic na uredbo o FuelEU za pomorstvo].</p>	<p>Področje uporabe sklada za inovacije iz člena 10a(8) Direktive 2003/87/ES bi bilo treba razširiti za podporo inovacijam na področju nizkoogljičnih tehnologij in procesov, ki se nanašajo na porabo goriv v stavbnem sektorju in sektorju cestnega prometa, ter ukrepom, katerih namen je zmanjšanje velikih količin emisij toplogrednih plinov, ki se ne navezujejo na projekte ali inovacije. Poleg tega bi moral sklad za inovacije podpirati naložbe za razogljčenje sektorja pomorskega prevoza, vključno z naložbami v alternativna trajnostna goriva, kot sta vodik in amoniak, ki se proizvajata iz obnovljivih virov, ter pogonske tehnologije z ničelnimi emisijami, kot so tehnologije vetrne energije. Ker se prihodki, ustvarjeni s sankcijami iz Uredbe xxxx/xxxx [FuelEU za pomorstvo] ⁽¹⁾, v skladu s členom 21(5) finančne uredbe dodelijo skladu za inovacije kot zunanji namenski prejemki, bi morala Komisija zagotoviti ustrezno upoštevanje podpore inovativnim projektom, namenjenim pospeševanju razvoja in uvajanja obnovljivih in nizkoogljičnih goriv v pomorskem sektorju, kot je določeno v členu 21(1) Uredbe xxxx/xxxx [FuelEU za pomorstvo]. Za zagotovitev, da je v okviru tega razširjenega področja uporabe na voljo zadostno financiranje za inovacije in ukrepe, bi bilo treba sklad za inovacije dopolniti s 50 milijoni pravic, ki deloma izhajajo iz pravic, ki bi se sicer lahko prodale na dražbi, deloma pa iz pravic, ki bi se sicer lahko brezplačno dodelile, v skladu s sedanjim deležem financiranja, ki se zagotovi skladu za inovacije iz vsakega vira.</p> <p>⁽¹⁾ [dodati sklic na uredbo o FuelEU za pomorstvo].</p>

Obrazložitev

Sklad za inovacije je eden glavnih virov za financiranje podnebnih ukrepov, a je omejen na inovativne tehnologije, pri čemer pa pomanjkanje inovacij ni glavna ovira za razogljčenje. Namen predloga je razširiti obseg uporabe na ukrepe za razogljčenje, ki že obstajajo.

Predlog spremembe 8

Uvodna izjava 38

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Področje uporabe sklada za modernizacijo bi bilo treba uskladiti z najnovejšimi podnebnimi cilji Unije, pri čemer bi bilo treba zahtevati, da so naložbe usklajene s cilji evropskega zelenega dogovora in Uredbo (EU) 2021/1119, ter odpraviti podporo vsem naložbam v zvezi s fosilnimi gorivi. Poleg tega bi bilo treba delež sklada za modernizacijo, ki ga je treba nameniti prednostnim naložbam, povečati na 80 %, opredeliti energijsko učinkovitost kot prednostno področje na strani povpraševanja, podporo gospodinjstvom za odpravljanje energetske revščine, tudi na podeželju in oddaljenih območjih, pa vključiti med prednostne naložbe.</p>	<p>Področje uporabe sklada za modernizacijo bi bilo treba uskladiti z najnovejšimi podnebnimi cilji Unije, pri čemer bi bilo treba zahtevati, da so naložbe usklajene s cilji evropskega zelenega dogovora in Uredbo (EU) 2021/1119, ter odpraviti podporo vsem naložbam v zvezi s fosilnimi gorivi. Poleg tega bi bilo treba sklad za modernizacijo uporabiti samo za prednostne naložbe, opredeliti energijsko učinkovitost in uporabo obnovljivih virov energije kot prednostni področji na strani povpraševanja, podporo ranljivim območjem in gospodinjstvom za odpravljanje energetske revščine in revščine na področju mobilnosti, zlasti tistim v najbolj oddaljenih regijah, na podeželju in oddaljenih območjih, pa vključiti med prednostne naložbe. Sredstva iz sklada za modernizacijo bi morala biti na voljo tudi regijam NUTS 3 v državah članicah z očitnimi notranjimi neravnovesji, da bi spodbudili obnovo in posodobitev energetskega sektorja.</p>

Predlog spremembe 9

Uvodna izjava 43

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Komisija je v sporočilu o krepitvi evropskih podnebnih ambicij do leta 2030⁽¹⁾ izpostavila poseben izziv pri zmanjševanju emisij v sektorju cestnega prometa in stavbnem sektorju. Zato je napovedala, da bi lahko nadaljnja razširitev trgovanja z emisijami vključevala emisije iz cestnega prometa in stavb. Za ta nova sektorja bi se uvedlo ločeno, a vzporedno trgovanje z emisijami. Tako bi se preprečile vse motnje dobro delujočega trgovanja z emisijami v sektorjih nepremičnih naprav in letalstva. Novi sistem je dopolnjen s politikami in ukrepi za zaščito pred neupravičenimi vplivi cen, za oblikovanje pričakovanih udeležencev na trgu in zagotovitev signala cene ogljika za celotno gospodarstvo. Pretekle izkušnje so pokazale, da je treba za razvoj novega trga vzpostaviti učinkovit sistem spremljanja, poročanja in preverjanja. Za zagotovitev sinergij in usklajenosti z obstoječo infrastrukturo Unije za EU ETS, ki zajema emisije iz nepremičnih naprav in letalstva, je primerno, da se trgovanje z emisijami za sektor cestnega prometa in stavbni sektor vzpostavi s spremembo Direktive 2003/87/ES.</p> <p>⁽¹⁾ COM(2020) 562 final.</p>	<p>Komisija je v sporočilu o krepitvi evropskih podnebnih ambicij do leta 2030⁽¹⁾ izpostavila poseben izziv pri zmanjševanju emisij v sektorju cestnega prometa in stavbnem sektorju. Zato je napovedala, da bi lahko nadaljnja razširitev trgovanja z emisijami vključevala emisije iz cestnega prometa in stavb. Za ta nova sektorja bi se uvedlo ločeno, a vzporedno trgovanje z emisijami. Tako bi se preprečile vse motnje dobro delujočega trgovanja z emisijami v sektorjih nepremičnih naprav in letalstva. <i>Glede na to, da imajo lokalne in regionalne oblasti največjo odgovornost za ta sektorja, bi morale sodelovati pri oblikovanju novega sistema trgovanja z emisijami. Tem oblastem bo dodeljen del prihodkov iz novega sistema, saj sta ti ravni upravljanja najbolj prizadeti.</i> Novi sistem je dopolnjen s politikami in ukrepi za zaščito pred neupravičenimi vplivi cen, <i>zlasti na ranljiva gospodarstva, mikro- in mala podjetja ter uporabnike mobilnosti, med drugim na podeželju in oddaljenih območjih,</i> za oblikovanje pričakovanih udeležencev na trgu in zagotovitev signala cene ogljika za celotno gospodarstvo. Pretekle izkušnje so pokazale, da je treba za razvoj novega trga vzpostaviti učinkovit sistem spremljanja, poročanja in preverjanja. Za zagotovitev sinergij in usklajenosti z obstoječo infrastrukturo Unije za EU ETS, ki zajema emisije iz nepremičnih naprav in letalstva, je primerno, da se trgovanje z emisijami za sektor cestnega prometa in stavbni sektor vzpostavi s spremembo Direktive 2003/87/ES, <i>v skladu s svežnjem ukrepov „Pripravljeni na 55“ in po potrebi zakonodajo, ki vpliva na ta razpršena sektorja.</i></p> <p>⁽¹⁾ COM(2020) 562 final.</p>

Obrazložitev

Širitev ETS na sektor cestnega prometa in stavbni sektor ima velike posledice za lokalne in regionalne oblasti, ki imajo obsežne pristojnosti v zvezi s temi sektorji in jih je treba upoštevati pri oblikovanju novega sistema trgovanja.

Predlog spremembe 10

Uvodna izjava 51

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Pravila o porazdelitvi v zvezi z deleži pravic, ki se prodajo na dražbi, so zelo pomembna za vse prihodke z dražb, ki bi se stekali v države članice, zlasti zaradi potrebe po okrepitvi zmožnosti držav članic, da obravnavajo družbene učinke signala cene ogljika v stavbnem sektorju in sektorju cestnega prometa. Ne glede na to, da imata sektorja zelo različne značilnosti, je primerno določiti skupno pravilo o porazdelitvi, podobno tistemu, ki se uporablja za nepremične naprave. Glavni del pravic bi bilo treba porazdeliti med vse države članice na podlagi povprečne porazdelitve emisij v zajetih sektorjih v obdobju 2016–2018.</p>	<p>Pravila o porazdelitvi v zvezi z deleži pravic, ki se prodajo na dražbi, so zelo pomembna za vse prihodke z dražb, ki bi se stekali v države članice, zlasti zaradi potrebe po okrepitvi zmožnosti držav članic, da obravnavajo družbene učinke signala cene ogljika v stavbnem sektorju in sektorju cestnega prometa. Ne glede na to, da imata sektorja zelo različne značilnosti, je primerno določiti skupno pravilo o porazdelitvi, podobno tistemu, ki se uporablja za nepremične naprave. Glavni del pravic bi bilo treba porazdeliti med vse države članice na podlagi povprečne porazdelitve emisij v zajetih sektorjih v obdobju 2016–2018. Vsaka država članica bi morala določiti minimalni delež prihodkov od dražb v višini najmanj 20 %, s katerim bi neposredno razpolagale lokalne in regionalne oblasti. Prihodke, s katerimi upravljajo lokalne in regionalne oblasti, je treba uporabiti izključno za prizadevanja za blažitev podnebnih sprememb in prilagajanje nanje, zlasti za tista, ki podpirajo energetske prehode in obravnavajo tveganja za najranljivejša območja, gospodinjstva, mikro- in mala podjetja ter uporabnike mobilnosti.</p>

Obrazložitev

Zaradi raznolikosti evropskih ozemelj z geografskega, socialnega in gospodarskega vidika so lokalne in regionalne oblasti najustreznejša raven vlade, ki lahko zagotovi, da prehod ne bo škodoval teritorialni koheziji Evrope in ne bo ogrozil najranljivejših gospodinjstev.

Predlog spremembe 11

Uvodna izjava 52

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Uvedbo cene ogljika v sektorju cestnega prometa in stavbnem sektorju bi bilo treba dopolniti z učinkovitim družbenim nadomestilom, zlasti ob upoštevanju obstoječih ravni energetske revščine. Leta 2018 je približno 34 milijonov Evropejcev navedlo, da ne morejo ustrezno ogrevati svojih domov, medtem ko je v anketi na ravni EU ⁽¹⁾ leta 2019 6,9 % prebivalstva Unije navedlo, da si ne morejo privoščiti ustreznega ogrevanja svojih domov. Za zagotovitev učinkovitega družbenega in distribucijskega nadomestila bi se moralo od držav članic zahtevati, da prihodke z dražb porabijo za namene, povezane s podnebjem in energijo, ki so že določeni za obstoječe trgovanje z emisijami, pa tudi za ukrepe, ki se izrecno dodajo za obravnavo povezanih pomislekov za novi sektor cestnega prometa in stavbni sektor, vključno s povezanimi ukrepi politike na podlagi Direktive 2012/27/EU Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁾. Prihodki z dražb bi se morali uporabiti za obravnavo družbenih vidikov trgovanja z emisijami za nova sektorja s posebnim poudarkom na ranljivih gospodinjstvih, mikropodjetjih in uporabnikih prevoza. V tem duhu bo novi Socialni sklad za podnebje državam članicam zagotovil namenska finančna sredstva za podporo evropskim državljanom in državljanke, ki jih najbolj prizadene energijska revščina ali revščina na področju mobilnosti oziroma ki jih taka revščina najbolj ogroža. Ta sklad bo spodbujal pravičnost in solidarnost med državami članicami in v njih, hkrati pa bo zmanjšal tveganje energetske revščine in revščine na področju mobilnosti med prehodom. Temeljlil bo na obstoječih solidarnostnih mehanizmi in jih dopolnjeval. Sredstva novega sklada bodo načeloma ustrezala 25 % pričakovanih prihodkov od novega trgovanja z emisijami v obdobju 2026–2032 ter se bodo izvrševala na podlagi socialnih načrtov za podnebje, ki bi jih morale predložiti države članice na podlagi Uredbe (EU) 20.../nn Evropskega parlamenta in Sveta ⁽³⁾. Poleg tega bi morala vsaka država članica med drugim uporabiti svoje prihodke z dražb za financiranje dela stroškov svojih socialnih načrtov za podnebje.</p> <p>⁽¹⁾ Podatki iz leta 2018. Eurostat, SILC [ilc_mdcs01].</p> <p>⁽²⁾ Direktiva 2012/27/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o energetske učinkovitosti, spremembi direktiv 2009/125/ES in 2010/30/EU ter razveljavitvi direktiv 2004/8/ES in 2006/32/ES (UL L 315, 14.11.2012, str. 1).</p> <p>⁽³⁾ [Dodati sklic na uredbo o vzpostavitvi Socialnega sklada za podnebje].</p>	<p>Uvedbo cene ogljika v sektorju cestnega prometa in stavbnem sektorju bi bilo treba dopolniti z učinkovitim družbenim nadomestilom, zlasti ob upoštevanju obstoječih ravni energetske revščine. Leta 2018 je približno 34 milijonov Evropejcev navedlo, da ne morejo ustrezno ogrevati svojih domov, medtem ko je v anketi na ravni EU ⁽¹⁾ leta 2019 6,9 % prebivalstva Unije navedlo, da si ne morejo privoščiti ustreznega ogrevanja svojih domov, medtem ko so nekatere regije zaradi revščine za ogrevanje prisiljene uporabljati neučinkovite vire energije. Za zagotovitev učinkovitega družbenega in distribucijskega nadomestila bi se moralo od držav članic ter regionalnih in lokalnih oblasti zahtevati, da prihodke z dražb porabijo za namene, povezane s podnebjem in energijo, ki so že določeni za obstoječe trgovanje z emisijami, pa tudi za ukrepe, ki se izrecno dodajo za obravnavo povezanih pomislekov za novi sektor cestnega prometa in stavbni sektor, vključno s povezanimi ukrepi politike na podlagi Direktive 2012/27/EU Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁾. Prihodki z dražb bi se morali uporabiti tudi za obravnavo družbenih vidikov trgovanja z emisijami za nova sektorja s posebnim poudarkom na ranljivih gospodinjstvih, mikro- in malih podjetjih ter uporabnikih mobilnosti. V tem duhu bo novi Socialni sklad za podnebje državam članicam ter regionalnim in lokalnim oblastem zagotovil namenska finančna sredstva za podporo evropskim državljanom in državljanke, ki jih najbolj prizadene energijska revščina ali revščina na področju mobilnosti oziroma ki jih taka revščina najbolj ogroža. Ta sklad bo spodbujal pravičnost in solidarnost med državami članicami in v njih, hkrati pa bo zmanjšal tveganje energetske revščine in revščine na področju mobilnosti med prehodom. Temeljlil bo na obstoječih solidarnostnih mehanizmi in jih dopolnjeval. Sredstva novega sklada bodo ustrezala vsaj 25 % pričakovanih prihodkov od novega trgovanja z emisijami v obdobju 2026–2032 ter se bodo izvrševala na podlagi socialnih načrtov za podnebje, ki bi jih morale predložiti države članice na podlagi Uredbe (EU) 20.../nn Evropskega parlamenta in Sveta ⁽³⁾. Če bo cena ogljika privedla do prihodkov, ki bodo višji od pričakovanih, se bo proračun Socialnega sklada za podnebje ustrezno povečal. Vsaka država članica bi morala določiti minimalni prag v višini najmanj 35 % razpoložljivih sredstev iz Socialnega sklada za podnebje, s katerimi bi neposredno razpolagale lokalne in regionalne oblasti.</p>

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	<p>Poleg tega bi morale vsaka država članica ter regionalne in lokalne oblasti med drugim uporabiti svoje prihodke z dražb za financiranje dela stroškov svojih socialnih načrtov za podnebje.</p> <p>(¹) Podatki iz leta 2018. Eurostat, SILC [ilc_mdcs01].</p> <p>(²) Direktiva 2012/27/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o energetske učinkovitosti, spremembi direktiv 2009/125/ES in 2010/30/EU ter razveljavitvi direktiv 2004/8/ES in 2006/32/ES (UL L 315, 14.11.2012, str. 1).</p> <p>(³) [Dodati sklic na uredbo o vzpostavitvi Socialnega sklada za podnebje].</p>

Obrazložitev

Lokalne in regionalne oblasti so v najboljšem položaju za reševanje teh vprašanj, zato bi morali tudi njim dati na voljo sredstva iz sklada.

Predlog spremembe 12

Uvodna izjava 54

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Inovacije in razvoj novih nizkoogljičnih tehnologij v stavbnem sektorju in sektorju cestnega prometa so ključne za zagotovitev stroškovno učinkovitega prispevka teh sektorjev k pričakovanemu zmanjšanju emisij. Zato bi bilo treba sklada za inovacije zagotoviti tudi 150 milijonov pravic iz trgovanja z emisijami v teh sektorjih za spodbujanje stroškovno učinkovitega zmanjšanja emisij.</p>	<p>Inovacije in razvoj novih nizkoogljičnih tehnologij ter ukrepi v stavbnem sektorju in sektorju cestnega prometa so ključne za zagotovitev stroškovno učinkovitega prispevka teh sektorjev k pričakovanemu zmanjšanju emisij. Zato bi bilo treba sklada za inovacije zagotoviti tudi 150 milijonov pravic iz trgovanja z emisijami v teh sektorjih za spodbujanje stroškovno učinkovitega ter socialno in okoljsko odgovornega zmanjšanja emisij.</p>

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 13

Uvodna izjava 58

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Komisija bi morala spremljati uporabo trgovanja z emisijami v stavbnem sektorju in sektorju cestnega prometa, vključno s stopnjo cenovne konvergence z obstoječim ETS, po potrebi pa bi bilo treba Evropskemu parlamentu in Svetu predlagati pregled za izboljšanje uspešnosti, upravljanja in praktične uporabe trgovanja z emisijami za navedena sektorja na podlagi pridobljenega znanja in povečane cenovne konvergence. Od Komisije bi se moralo zahtevati, naj predloži prvo poročilo o tem do 1. januarja 2028.</p>	<p>Komisija bi morala spremljati uporabo trgovanja z emisijami v stavbnem sektorju in sektorju cestnega prometa, vključno s stopnjo cenovne konvergence z obstoječim ETS, po potrebi pa bi bilo treba Evropskemu parlamentu in Svetu predlagati pregled za izboljšanje uspešnosti, upravljanja in praktične uporabe trgovanja z emisijami za navedena sektorja na podlagi pridobljenega znanja in povečane cenovne konvergence. Od Komisije bi se moralo zahtevati, naj predloži prvo poročilo o tem do 1. januarja 2028. Pred poročilom bi bilo potrebno posvetovanje, ki bi trajalo od 1. septembra 2027 do 31. oktobra 2027. V tem obdobju bi bilo treba opraviti ciljno usmerjeno posvetovanje z lokalnimi in regionalnimi oblastmi.</p>

Obrazložitev

Lokalne in regionalne oblasti imajo pomembne pristojnosti v zvezi s sektorjem cestnega prometa in stavbnim sektorjem, zato se je treba z njimi posvetovati pri ocenjevanju in poročanju o učinkovitosti novega sistema trgovanja z emisijami.

Predlog spremembe 14

Člen 1(2)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>(2) člen 3 se spremeni:</p> <p>(a) točka (b) se nadomesti z naslednjim:</p> <p>„(b) ‚emisije‘ pomeni izpust toplogrednih plinov iz virov v napravi ali izpust plinov, navedenih za zadevno dejavnost, iz zrakoplova, ki opravlja letalsko dejavnost, navedeno v Prilogi I, ali z ladij, ki opravljajo dejavnost pomorskega prevoza, navedeno v Prilogi I, ali izpust toplogrednih plinov, ki ustrezajo dejavnosti iz Priloge III;“</p> <p>(b) točka (d) se nadomesti z naslednjim:</p> <p>„(d) ‚dovoljenje za emisije toplogrednih plinov‘ pomeni dovoljenje, izdano v skladu s členi 5, 6 in 30b;“</p> <p>(c) točka (u) se črta;</p> <p>(d) dodajo se naslednje točke (v) do (z):</p> <p>„(v) ‚ladjarska družba‘ pomeni lastnika ladje ali katero koli drugo organizacijo ali osebo, kot je upravljavec ali zakupnik gole ladje, ki je od lastnika ladje prevzela odgovornost za upravljanje ladje ter je s prevzemom te odgovornosti soglašala, da bo prevzela vse dolžnosti in odgovornosti, ki jih nalaga Mednarodni kodeks za varno upravljanje ladij in preprečevanje onesnaževanja iz Priloge I k Uredbi Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 336/2006(*);“</p>	<p>(2) člen 3 se spremeni:</p> <p>(a) točka (b) se nadomesti z naslednjim:</p> <p>„(b) ‚emisije‘ pomeni izpust toplogrednih plinov iz virov v napravi ali izpust plinov, navedenih za zadevno dejavnost, iz zrakoplova, ki opravlja letalsko dejavnost, navedeno v Prilogi I, ali z ladij, ki opravljajo dejavnost pomorskega prevoza, navedeno v Prilogi I, ali izpust toplogrednih plinov, ki ustrezajo dejavnosti iz Priloge III;“</p> <p>(b) točka (d) se nadomesti z naslednjim:</p> <p>„(d) ‚dovoljenje za emisije toplogrednih plinov‘ pomeni dovoljenje, izdano v skladu s členi 5, 6 in 30b;“</p> <p>(c) točka (u) se črta;</p> <p>(d) dodajo se naslednje točke (v) do (z):</p> <p>„(v) ‚ladjarska družba‘ pomeni lastnika ladje ali katero koli drugo organizacijo ali osebo, kot je upravljavec ali zakupnik gole ladje, ki je od lastnika ladje prevzela odgovornost za upravljanje ladje ter je s prevzemom te odgovornosti soglašala, da bo prevzela vse dolžnosti in odgovornosti, ki jih nalaga Mednarodni kodeks za varno upravljanje ladij in preprečevanje onesnaževanja iz Priloge I k Uredbi Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 336/2006(*);“</p> <p>„(aa) ‚pristanišče postanka‘ pomeni pristanišče, v katerem se ladja ustavi zaradi natovarjanja ali raztovarjanja tovora ali vkrcanja ali izkrcanja potnikov. Za potrebe te direktive so torej izključeni postanki, katerih edini namen je oskrba z gorivom ali druga oskrba, menjava posadke, vstop v suhi dok ali popravilo ladje ali njene opreme ter postanki v pristanišču, ker ladja potrebuje pomoč ali je v nevarnosti. Izključeni so tudi postanki zaradi pretovarjanja z ladje na ladjo zunaj pristanišča, postanki v pristanišču pretovarjanja sosednje države, ki ni članica EU, in postanki, katerih edini namen je zaščita pred slabimi vremenskimi razmerami ali izvajanje nujnih dejavnosti iskanja in reševanja;“</p>

Obrazložitev

S spremembo opredelitve „pristanišča postanka“ se zagotovi, da na poteh, ki povezujejo evropska pristanišča z Azijo ali Ameriko, z vmesnimi postanki v evropskih pristaniščih, ne bo nobenih koristi od selitve navedenih dejavnosti v sosednja pristanišča zunaj EU.

Predlog spremembe 15

Člen 1(5)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Področje uporabe za dejavnosti pomorskega prevoza</p> <p>1. Dodelitev pravic in zahteve za predajo v zvezi z dejavnostmi pomorskega prevoza se uporabljajo za petdeset odstotkov (50 %) emisij z ladij, ki opravljajo plovbe z odhodom iz pristanišča pod jurisdikcijo države članice in prihodom v pristanišče zunaj jurisdikcije države članice, petdeset odstotkov (50 %) emisij z ladij, ki opravljajo plovbe z odhodom iz pristanišča zunaj jurisdikcije države članice in prihodom v pristanišče pod jurisdikcijo države članice, sto odstotkov (100 %) emisij z ladij, ki opravljajo plovbe z odhodom iz pristanišča pod jurisdikcijo države članice in prihodom v pristanišče pod jurisdikcijo države članice, ter sto odstotkov (100 %) emisij z ladij med privezom v pristanišču pod jurisdikcijo države članice.</p>	<p>Področje uporabe za dejavnosti pomorskega prevoza</p> <p>1. Dodelitev pravic in zahteve za predajo v zvezi z dejavnostmi pomorskega prevoza se uporabljajo za petdeset odstotkov (50 %) emisij z ladij, ki opravljajo plovbe z odhodom iz pristanišča pod jurisdikcijo države članice in prihodom v pristanišče zunaj jurisdikcije države članice, petdeset odstotkov (50 %) emisij z ladij, ki opravljajo plovbe z odhodom iz pristanišča zunaj jurisdikcije države članice in prihodom v pristanišče pod jurisdikcijo države članice, sto odstotkov (100 %) emisij z ladij, ki opravljajo plovbe z odhodom iz pristanišča pod jurisdikcijo države članice in prihodom v pristanišče pod jurisdikcijo države članice, ter sto odstotkov (100 %) emisij z ladij med privezom v pristanišču pod jurisdikcijo države članice.</p> <p><i>Dodelitev pravic in zahteve za predajo v zvezi z dejavnostmi pomorskega prevoza se uporabljajo po naslednjem vzorcu v naslednjih primerih:</i></p> <p>(a) <i>ladje, ki opravljajo plovbe z odhodom iz pristanišča pod jurisdikcijo države članice in prihodom v pristanišče zunaj jurisdikcije države članice, ali ladje, ki opravljajo plovbe z odhodom iz pristanišča zunaj jurisdikcije države članice in prihodom v pristanišče pod jurisdikcijo države članice, s postankom v sosednjem pristanišču pretovarjanja zunaj jurisdikcije države članice:</i></p> <p>(i) <i>uporabijo sto odstotkov (100 %) emisij za segment plovbe med pristaniščem pod jurisdikcijo države članice in sosednjim pristaniščem pretovarjanja zunaj jurisdikcije države članice in</i></p> <p>(ii) <i>petdeset odstotkov (50 %) za preostalo potovanje;</i></p> <p>(b) <i>ladje, ki opravljajo plovbe z odhodom iz pristanišča pod jurisdikcijo države članice in prihodom v pristanišče pod jurisdikcijo države članice s postankom v sosednjem pristanišču pretovarjanja zunaj jurisdikcije države članice, uporabijo sto odstotkov (100 %) emisij za celotno plovbo;</i></p>

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
2. Členi 9, 9a in 10 se uporabljajo za dejavnosti pomorskega prevoza enako kot za druge dejavnosti, zajete z EU ETS.“;	2. Členi 9, 9a in 10 se uporabljajo za dejavnosti pomorskega prevoza enako kot za druge dejavnosti, zajete z EU ETS.“;

Obrazložitev

S tem predlogom želimo prepričati, da bi lahko kontejnerske ladje, ki plujejo na dolgih progah, „števec CO₂ prestavile na ničlo“, če imajo postanek v pristanišču zunaj EU namesto v pristanišču v EU.

Predlog spremembe 16

Člen 1(11)(a)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>(a) v odstavku 1 se tretji pododstavek nadomesti z naslednjim:</p> <p>„2 % skupne količine pravic v obdobju 2021–2030 se prodata na dražbi, da se vzpostavi sklad za izboljšanje energijske učinkovitosti in modernizacijo energetskih sistemov določenih držav članic (v nadaljnjem besedilu: države članice upravičenke), kot je določeno v členu 10d (v nadaljnjem besedilu: sklad za modernizacijo). Država članica, ki je upravičena do te količine pravic, je država članica, katere BDP na prebivalca po tržnih cenah znaša manj kot 60 % povprečja Unije leta 2013. Sredstva, ki ustrezajo tej količini pravic, se porazdelijo v skladu z delom A Priloge IIb.</p> <p>Poleg tega se 2,5 % skupne količine pravic med letoma [leto po začetku veljavnosti Direktive] in 2030 prodaja na dražbi za sklad za modernizacijo. Država članica, ki je upravičena do te količine pravic, je država članica, katere BDP na prebivalca po tržnih cenah znaša manj kot 65 % povprečja Unije v obdobju 2016–2018. Sredstva, ki ustrezajo tej količini pravic, se porazdelijo v skladu z delom B Priloge IIb.“;</p>	<p>(a) v odstavku 1 se tretji pododstavek nadomesti z naslednjim:</p> <p>„2 % skupne količine pravic v obdobju 2021–2030 se prodata na dražbi, da se vzpostavi sklad za izboljšanje energijske učinkovitosti in modernizacijo energetskih sistemov določenih držav članic (v nadaljnjem besedilu: države članice upravičenke), kot je določeno v členu 10d (v nadaljnjem besedilu: sklad za modernizacijo). Upravičene do te količine pravic so država članica, katere BDP na prebivalca po tržnih cenah znaša manj kot 60 % povprečja Unije leta 2013, in regije NUTS 3 v državah članicah z očitnimi notranjimi neravnovesji. Sredstva, ki ustrezajo tej količini pravic, se porazdelijo v skladu z delom A Priloge IIb.</p> <p>Poleg tega se vsaj 2,5 % skupne količine pravic med letoma [leto po začetku veljavnosti Direktive] in 2030 prodaja na dražbi za sklad za modernizacijo. Upravičene do te količine pravic so država članica, katere BDP na prebivalca po tržnih cenah znaša manj kot 65 % povprečja Unije v obdobju 2016–2018, in regije NUTS 3 v državah članicah z očitnimi notranjimi neravnovesji. Sredstva, ki ustrezajo tej količini pravic, se porazdelijo v skladu z delom B Priloge IIb.“;</p>

Predlog spremembe 17

Člen 1(11)(b)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>(b) v odstavku 3 se prvi in drugi stavek nadomestita z naslednjim:</p> <p>„3. Države članice določijo, kako se bodo porabili prihodki, pridobljeni s prodajo pravic na dražbi, razen prihodkov, ki se opredelijo kot lastna sredstva v skladu s členom 311(3) PDEU in vključijo v proračun Unije. Države članice uporabijo svoje prihodke, pridobljene s prodajo pravic na dražbi iz odstavka 2, ki niso prihodki, uporabljeni za nadomestilo za posredne stroške zmanjševanja emisij iz člena 10a(6), za enega ali več naslednjih namenov:“;</p>	<p>(b) v odstavku 3 se prvi in drugi stavek nadomestita z naslednjim:</p> <p>„3. Države članice določijo, kako se bodo porabili prihodki, pridobljeni s prodajo pravic na dražbi, razen prihodkov, ki se opredelijo kot lastna sredstva v skladu s členom 311(3) PDEU in vključijo v proračun Unije, pri čemer se vsaj 20 % prihodkov dodeli lokalnim in regionalnim oblastem. Države članice uporabijo svoje prihodke, pridobljene s prodajo pravic na dražbi iz odstavka 2, ki niso prihodki, uporabljeni za nadomestilo za posredne stroške zmanjševanja emisij iz člena 10a(6), za enega ali več naslednjih namenov:“;</p>

Predlog spremembe 18

Člen 1(12)(g)(3)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>člen 10a se spremeni:</p> <p>(g) odstavek 8 se nadomesti z naslednjim:</p> <p>„8. 365 milijonov pravic od količine, ki bi se sicer lahko dodelila brezplačno v skladu s tem členom, in 85 milijonov pravic od količine, ki bi se sicer lahko prodala na dražbi v skladu s členom 10, ter pravice, pridobljene z zmanjšanjem brezplačne dodelitve iz člena 10a(1a), se da na voljo skladu, katerega cilj je podpirati inovacije na področju nizkoogljičnih tehnologij in procesov ter prispevati k ciljem ničelnega onesnaževanja (v nadaljnjem besedilu: sklad za inovacije). [...]“</p>	<p>člen 10a se spremeni:</p> <p>(g) odstavek 8 se nadomesti z naslednjim:</p> <p>„8. 365 milijonov pravic od količine, ki bi se sicer lahko dodelila brezplačno v skladu s tem členom, in 85 milijonov pravic od količine, ki bi se sicer lahko prodala na dražbi v skladu s členom 10, ter pravice, pridobljene z zmanjšanjem brezplačne dodelitve iz člena 10a(1a), se da na voljo skladu, katerega cilj je podpirati preprečevanje emisij in inovacije na področju nizkoogljičnih tehnologij in procesov ter prispevati k ciljem ničelnega onesnaževanja (v nadaljnjem besedilu: sklad za inovacije). [...]“</p>

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Sklad za inovacije zajema sektorje iz prilog I in III, vključno z okoljsko varnim zajemanjem in uporabo ogljika, ki bistveno prispeva k blažitvi podnebnih sprememb, ter proizvodi, ki nadomeščajo ogljično intenzivne proizvode, ki se proizvajajo v sektorjih iz Priloge I, ter bo spodbujal razvoj in obratovanje projektov, katerih cilj je okoljsko varno zajemanje in geološko shranjevanje CO₂, ter inovativnih tehnologij obnovljivih virov energije in shranjevanja energije; na geografsko enakomerno porazdeljenih lokacijah. Sklad za inovacije lahko podpira tudi prelomne inovativne tehnologije in infrastrukturo za razogljičenje pomorskega sektorja ter proizvodnjo nizkoogljičnih in brezogljičnih goriv za letalstvo, železniški in cestni promet. Posebna pozornost se nameni projektom v sektorjih, zajetih z [uredbo o CBAM], za podporo inovacijam na področju nizkoogljičnih tehnologij, zajemanja in uporabe ogljika, zajemanja in shranjevanja CO₂, energije iz obnovljivih virov in shranjevanja energije na način, s katerim se prispeva k blažitvi podnebnih sprememb.</p> <p>Upravičeni so projekti na ozemlju vseh držav članic, vključno z malimi projekti. Tehnologije, ki se podpirajo, so inovativne in brez podpore še niso tržno donosne v podobnem obsegu, vendar pa so prelomne rešitve ali dovolj zrele za uporabo v predkomercialni fazi. [...]</p> <p>Projekti se izberejo na podlagi objektivnih in preglednih meril ob upoštevanju, kadar je to ustrezno, v kolikšni meri prispevajo k doseganju zmanjšanja emisij na raven precej pod referenčnimi vrednostmi iz odstavka 2.</p>	<p>Sklad za inovacije zajema sektorje iz prilog I in III, vključno s projekti za obsežno zmanjševanje emisij z uporabo dovršenih tehnologij, javnimi in zasebnimi pobudami, ki podpirajo krožnost, vseevropskimi programi za zmanjševanje emisij, okoljsko varnim zajemanjem in uporabo ogljika, ki bistveno prispeva k blažitvi podnebnih sprememb, ter proizvodi, ki nadomeščajo ogljično intenzivne proizvode, ki se proizvajajo v sektorjih iz Priloge I, ter bo spodbujal razvoj in obratovanje projektov, katerih cilj je okoljsko varno zajemanje in geološko shranjevanje CO₂, ter inovativnih tehnologij obnovljivih virov energije in shranjevanja energije; na geografsko enakomerno porazdeljenih lokacijah. Sklad za inovacije lahko podpira tudi prelomne inovativne tehnologije in infrastrukturo za razogljičenje pomorskega sektorja ter proizvodnjo nizkoogljičnih in brezogljičnih goriv za letalstvo, železniški in cestni promet. Posebna pozornost se nameni projektom v sektorjih, zajetih z [uredbo o CBAM], za podporo krožnim ukrepom, poklicnemu usposabljanju za uporabo nizkoogljičnih proizvodov, inovacijam na področju nizkoogljičnih tehnologij, zajemanja in uporabe ogljika, okoljsko varnega zajemanja in shranjevanja CO₂, energije iz obnovljivih virov in shranjevanja energije na način, s katerim se prispeva k blažitvi podnebnih sprememb ali prilagajanju nanje na družbeno odgovoren način.</p> <p>Upravičeni so projekti in ukrepi na ozemlju vseh držav članic, vključno z malimi projekti. Tehnologije, ki se podpirajo, služijo razogljičenju, so inovativne in brez podpore niso tržno donosne v podobnem obsegu, vendar pa predstavljajo rešitve ali so dovolj zrele za uporabo v predkomercialni fazi. [...]</p> <p>Projekti in ukrepi se izberejo na podlagi objektivnih in preglednih meril ob upoštevanju, kadar je to ustrezno, v kolikšni meri prispevajo k doseganju zmanjšanja emisij na raven precej pod referenčnimi vrednostmi iz odstavka 2.</p> <p>V odstavku 3 se dodata naslednji točki:</p> <p>(l) spodbujanje pridobivanja znanj in spretnosti v skladu s potrebo po prilagoditvi strokovnega ravnanja krožnosti in uporabi nizkoogljičnih materialov;</p>

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	(m) podpiranje razvoja krožnega gospodarstva;

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 19

Člen 1(14)(a)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>člen 10d se spremeni:</p> <p>(a) v odstavku 1 se prvi in drugi pododstavek nadomestita z naslednjim:</p> <p>„1. Za obdobje 2021–2030 se vzpostavi sklad za podporo naložbam, ki jih predlagajo države članice upravičenke, vključno s financiranjem malih naložbenih projektov, za modernizacijo energetskih sistemov in izboljšanje energijske učinkovitosti (v nadaljnjem besedilu: sklad za modernizacijo). Sklad za modernizacijo se financira s prodajo pravic na dražbi, kot je določeno v členu 10, za države članice upravičenke iz navedenega člena.</p> <p>Podprte naložbe so skladne s cilji te direktive, cilji iz sporočila Komisije z dne 11. decembra 2019 o evropskem zelenem dogovoru (*) in Uredbe (EU) 2021/1119 Evropskega parlamenta in Sveta (**) ter dolgoročnimi cilji iz Pariškega sporazuma. Iz sklada za modernizacijo se ne podpirajo obrati za proizvodnjo energije, ki uporabljajo fosilna goriva.“</p>	<p>člen 10d se spremeni:</p> <p>(a) v odstavku 1 se prvi in drugi pododstavek nadomestita z naslednjim:</p> <p>„1. Za obdobje 2021–2030 se vzpostavi sklad za podporo naložbam, ki jih predlagajo države članice upravičenke in regije NUTS 3, vključno s financiranjem malih naložbenih projektov, za modernizacijo energetskih sistemov in izboljšanje energijske učinkovitosti (v nadaljnjem besedilu: sklad za modernizacijo). Sklad za modernizacijo se financira s prodajo pravic na dražbi, kot je določeno v členu 10, za države članice upravičenke iz navedenega člena.</p> <p>Podprte naložbe so skladne s cilji te direktive, cilji iz sporočila Komisije z dne 11. decembra 2019 o evropskem zelenem dogovoru (*) in Uredbe (EU) 2021/1119 Evropskega parlamenta in Sveta (**) ter dolgoročnimi cilji iz Pariškega sporazuma. Iz sklada za modernizacijo se ne podpirajo obrati za proizvodnjo energije, ki uporabljajo fosilna goriva.“</p>

Predlog spremembe 20

Člen 1(14)(b)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>(b) odstavek 2 se nadomesti z naslednjim:</p> <p>„2. Najmanj 80 % finančnih sredstev iz sklada za modernizacijo se uporablja za podporo naložbam na naslednjih področjih:</p> <p>(a) proizvodnja in uporaba električne energije iz obnovljivih virov;</p>	<p>(b) odstavek 2 se nadomesti z naslednjim:</p> <p>„2. Vsa finančna sredstva iz sklada za modernizacijo se uporablja za podporo naložbam na naslednjih področjih:</p> <p>(a) proizvodnja in uporaba električne energije iz obnovljivih virov;</p>

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>(b) ogrevanje in hlajenje iz obnovljivih virov;</p> <p>(c) izboljšanje energetske učinkovitosti na strani povpraševanja, med drugim v sektorjih prometa, stavb, kmetijstva in odpadkov;</p> <p>(d) shranjevanje energije in modernizacija energetskih omrežij, vključno s cevovodi za daljinsko ogrevanje in omrežji za prenos električne energije ter povečanjem povezav med državami članicami;</p> <p>(e) podpora gospodinjstvom z nizkim dohodkom, tudi na podeželju in oddaljenih območjih, za odpravljanje energetske revščine in modernizacijo njihovih sistemov ogrevanja, ter</p> <p>(f) podpora pravičnemu prehodu v regijah, odvisnih od ogljika, v državah članicah upravičenkah za pomoč pri prerazporejanju, prekvalificiranju in izpopolnjevanju delavcev, izobraževanju, pri pobudah v zvezi z iskanjem zaposlitve ter zagonskimi podjetji, in sicer v dialogu s socialnimi partnerji.“;</p>	<p>(b) ogrevanje in hlajenje, vključno z daljinskim ogrevanjem in hlajenjem, iz obnovljivih virov;</p> <p>(c) izboljšanje energetske učinkovitosti na strani povpraševanja, med drugim v sektorjih prometa, stavb, kmetijstva in odpadkov;</p> <p>(d) shranjevanje energije in modernizacija energetskih omrežij, vključno s cevovodi za daljinsko ogrevanje in omrežji za prenos električne energije ter povečanjem povezav med državami članicami;</p> <p>(e) podpora gospodinjstvom z nizkim dohodkom, ranljivim mikro- in malim podjetjem ter uporabnikom mobilnosti, tudi na podeželju in oddaljenih območjih, za odpravljanje energetske revščine in revščine na področju mobilnosti ter modernizacijo njihovih sistemov ogrevanja in hlajenja, ter</p> <p>(f) podpora pravičnemu prehodu v regijah, odvisnih od ogljika, v državah članicah in regijah NUTS 3, ki so upravičenke za pomoč pri prerazporejanju, prekvalificiranju in izpopolnjevanju delavcev, izobraževanju, pri pobudah v zvezi z iskanjem zaposlitve ter zagonskimi podjetji, in sicer v dialogu s socialnimi partnerji.;</p> <p>(g) razvoj krožnega gospodarstva.“</p>

Predlog spremembe 21

Člen 1(21)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Države članice določijo, kako se bodo porabili prihodki, pridobljeni s prodajo pravic na dražbi iz odstavka 4, razen prihodkov, ki se opredelijo kot lastna sredstva v skladu s členom 311(3) PDEU in vključijo v proračun Unije. Države članice uporabijo svoje prihodke za eno ali več dejavnosti iz člena 10(3) ali enega ali več naslednjih ukrepov:</p>	<p>Države članice določijo, kako se bodo porabili prihodki, pridobljeni s prodajo pravic na dražbi iz odstavka 4, razen prihodkov, ki se opredelijo kot lastna sredstva v skladu s členom 311(3) PDEU in vključijo v proračun Unije. Države članice uporabijo svoje prihodke za eno ali več dejavnosti iz člena 10(3) ali enega ali več naslednjih ukrepov:</p>

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>(a) ukrepe, ki naj bi prispevali k razogljičenju ogrevanja in hlajenja stavb ali zmanjšanju potreb stavb po energiji, vključno z vključevanjem energije iz obnovljivih virov, ter povezane ukrepe v skladu s členom 7(11) ter členoma 12 in 20 Direktive 2012/27/EU [posodobiti sklic z revidirano direktivo] ter ukrepe za finančno podporo gospodinjstvom z nizkim dohodkom v stavbah z najslabšimi rezultati;</p> <p>(b) ukrepe za pospešitev uporabe brezemisijskih vozil ali finančno podporo za uvajanje popolnoma interoperabilne oskrbovalne in polnilne infrastrukture za brezemisijska vozila ali ukrepe za spodbujanje prehoda na javni prevoz in izboljšanje multimodalnosti ali finančno podporo za obravnavanje družbenih vidikov v zvezi z uporabniki prevoza z nizkim in srednjim dohodkom.</p> <p>Države članice uporabijo del svojih prihodkov z dražb, pridobljenih v skladu s tem členom, za obravnavanje socialnih vidikov trgovanja z emisijami na podlagi tega poglavja s posebnim poudarkom na ranljivih gospodinjstvih, ranljivih mikropodjetjih in ranljivih uporabnikih prevoza, kot so opredeljeni v Uredbi (EU) 20.../nn [uredba o Socialnem skladu za podnebje](*). Kadar država članica Komisiji v skladu z navedeno uredbo predloži [socialni načrt za podnebje], navedene prihodke med drugim uporabi za financiranje tega načrta.</p> <p>Šteje se, da so države članice izpolnile določbe tega odstavka, če so vzpostavile in izvajajo fiskalne politike ali politike finančne podpore ali regulativne politike, pri katerih se uporablja finančna podpora, določena za namene iz prvega pododstavka, in katerih vrednost je enaka prihodkom, pridobljenim s prodajo pravic na dražbi iz tega poglavja.</p>	<p>(a) ukrepe, ki naj bi prispevali k razogljičenju ogrevanja in hlajenja stavb ali izboljšanju njihove energijske učinkovitosti, vključno z vključevanjem energije iz obnovljivih virov, ter povezane ukrepe v skladu s členom 7(11) ter členoma 12 in 20 Direktive 2012/27/EU [posodobiti sklic z revidirano direktivo] ter ukrepe za finančno podporo gospodinjstvom z nizkim dohodkom v stavbah z najslabšimi energetskimi rezultati;</p> <p>(b) ukrepe za pospešitev uporabe brezemisijskih vozil ali finančno podporo za uvajanje popolnoma interoperabilne oskrbovalne in polnilne infrastrukture za brezemisijska vozila, ukrepe za spodbujanje prehoda na druge oblike tovornega in potniškega prometa z uvedbo učinkovitejših ali brezenergijskih načinov prevoza, ukrepe za izboljšanje energijske učinkovitosti infrastrukture in prevoznih storitev ali finančno podporo za obravnavanje družbenih vidikov v zvezi z uporabniki mobilnosti z nizkim in srednjim dohodkom.</p> <p>Države članice uporabijo del svojih prihodkov z dražb, pridobljenih v skladu s tem členom, za obravnavanje socialnih vidikov trgovanja z emisijami na podlagi tega poglavja s posebnim poudarkom na ranljivih gospodinjstvih, ranljivih mikropodjetjih in malih podjetjih ter ranljivih uporabnikih mobilnosti, kot so opredeljeni v Uredbi (EU) 20.../nn [uredba o Socialnem skladu za podnebje](*). Kadar država članica Komisiji v skladu z navedeno uredbo predloži [socialni načrt za podnebje], navedene prihodke med drugim uporabi za financiranje tega načrta.</p> <p>Države članice določijo minimalni prag 20 % prihodkov, ki se dodelijo lokalnim in regionalnim oblastem ter se uporabijo za enega ali več ukrepov, opisanih v tem odstavku.</p>

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Države članice obvestijo Komisijo o uporabi prihodkov in o ukrepih, sprejetih v skladu s tem odstavkom, z navedbo teh informacij v svojih poročilih, ki jih predložijo v skladu z Uredbo (EU) 2018/1999 Evropskega parlamenta in Sveta (**).</p>	<p>Šteje se, da so države članice ter lokalne in regionalne oblasti izpolnile določbe tega odstavka, če so vzpostavile in izvajajo fiskalne politike ali politike finančne podpore ali regulativne politike, pri katerih se uporablja finančna podpora, določena za namene iz prvega pododstavka, in katerih vrednost je enaka prihodkom, pridobljenim s prodajo pravic na dražbi iz tega poglavja.</p> <p>Države članice obvestijo Komisijo o uporabi prihodkov in o ukrepih, sprejetih v skladu s tem odstavkom, z navedbo teh informacij v svojih poročilih, ki jih predložijo v skladu z Uredbo (EU) 2018/1999 Evropskega parlamenta in Sveta (**).</p>

Predlog spremembe 22

Člen 1(21)(30i)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Komisija do 1. januarja 2028 Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo o izvajanju določb tega poglavja v zvezi z njihovo uspešnostjo, upravljanjem in praktično uporabo, tudi o uporabi pravil na podlagi Sklepa (EU) 2015/1814 in uporabi pravic iz tega poglavja za izpolnjevanje obveznosti glede skladnosti, ki jih imajo subjekti, zajeti s poglavji II, IIa in III. Po potrebi skupaj s tem poročilom Evropskemu parlamentu in Svetu predloži predlog spremembe tega poglavja. Komisija bi morala do 31. oktobra 2031 oceniti izvedljivost vključitve sektorjev, zajetih s Prilogo III, v sistem za trgovanje z emisijami, ki zajema sektorje iz Priloge I k Direktivi 2003/87/ES.“.</p>	<p>Komisija do 1. januarja 2028 Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo o izvajanju določb tega poglavja v zvezi z njihovo uspešnostjo, upravljanjem in praktično uporabo, tudi o uporabi pravil na podlagi Sklepa (EU) 2015/1814 in uporabi pravic iz tega poglavja za izpolnjevanje obveznosti glede skladnosti, ki jih imajo subjekti, zajeti s poglavji II, IIa in III. Pred poročilom bo potekalo posvetovanje, ki bo trajalo od 1. septembra 2027 do 31. oktobra 2027. V tem obdobju se bo opravilo ciljno usmerjeno posvetovanje z lokalnimi in regionalnimi oblastmi. Po potrebi skupaj s tem poročilom Evropskemu parlamentu in Svetu predloži predlog spremembe tega poglavja. Komisija bi morala do 31. oktobra 2031 oceniti izvedljivost vključitve sektorjev, zajetih s Prilogo III, v sistem za trgovanje z emisijami, ki zajema sektorje iz Priloge I k Direktivi 2003/87/ES.“.</p>

Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi mehanizma za ogljično prilagoditev na mejah

COM(2021) 564 final

Predlog spremembe 23

Uvodna izjava 10

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Obstoječa mehanizma za obravnavanje tveganja selitve virov CO₂ v sektorjih ali delih sektorjev, pri katerih obstaja tveganje selitve virov CO₂, sta prehodno brezplačno dodeljevanje pravic iz EU ETS in finančni ukrepi za nadomestilo posrednih stroškov emisij, nastalih zaradi stroškov emisij toplogrednih plinov, ki se prenesejo na cene električne energije, iz člena 10a(6) oziroma 10b Direktive 2003/87/ES. Toda brezplačno dodeljevanje v okviru EU ETS v primerjavi s prodajo vseh pravic na dražbi pri napravah, ki so jim pravice brezplačno dodeljene, oslabi cenovni signal, ki ga sistem zagotavlja, kar vpliva na spodbude za naložbe v nadaljnje zmanjševanje emisij.</p>	<p>Obstoječa mehanizma za obravnavanje tveganja selitve virov CO₂ v sektorjih ali delih sektorjev, pri katerih obstaja tveganje selitve virov CO₂, sta prehodno brezplačno dodeljevanje pravic iz EU ETS in finančni ukrepi za nadomestilo posrednih stroškov emisij, nastalih zaradi stroškov emisij toplogrednih plinov, ki se prenesejo na cene električne energije, iz člena 10a(6) oziroma 10b Direktive 2003/87/ES. Toda brezplačno dodeljevanje v okviru EU ETS v primerjavi s prodajo vseh pravic na dražbi pri napravah, ki so jim pravice brezplačno dodeljene, oslabi cenovni signal, ki ga sistem zagotavlja, kar vpliva na spodbude za naložbe v nadaljnje zmanjševanje emisij. Zato mora biti postopno opuščanje brezplačnih dodelitev učinkovito in pravočasno ter skladno s cilji evropskih podnebnih pravil, zlasti pa s svežnjem ukrepov „Pripravljeni na 55“.</p>

II. POLITIČNA PRIPOROČILA

EVROPSKI ODBOR REGIJ (OR)

1. opozarja, da se je EU s podpisom Pariškega sporazuma zavezala cilju svetovne neto podnebne nevtralnosti do leta 2050, ki je zdaj zapisan v evropskih podnebnih pravilih; pozdravlja doslej največje okoljske ambicije in zavezo Evropske komisije za prehod na bolj trajnostno družbo in gospodarstvo ter meni, da je sveženj „Pripravljeni na 55“ dokaz trdnosti te zaveze; poudarja, da morajo za doseg pravičnega in trajnega prehoda cilje glede zmanjšanja emisij spremljati cilji v zvezi z energijsko učinkovitostjo in obnovljivimi viri energije, ponovni razmislek o rabi zemljišč (da bi brezpogojno povečali naravno sekvenciacijo ogljika) ter drugi cilji evropskega zelenega dogovora;
2. poudarja, da bi morala trdna, vendar postopoma uvedena cena ogljika dati potreben signal podjetjem in spodbuditi prehod na stroškovno najučinkovitejši način. Nadalje poudarja potrebo po učinkovitem sodelovanju med revidiranim ETS in CBAM, po možnosti skupaj z drugimi podpornimi ukrepi EU, da bi zagotovili podnebno nevtralno in konkurenčno gospodarstvo v regijah EU, zlasti v tistih, kjer se izvaja trajnostni prehod za energetske intenzivne industrije;
3. priznava, da lahko postanejo te neenakosti še izraziteše ob vztrajnem zviševanju cen energije in poslabšanju geopolitične nestabilnosti zaradi vojne v Ukrajini; pozdravlja predloge Komisije za obravnavanje teh tveganj, podane v sporočilu REPowerEU, a poudarja, da nekateri instrumenti, kot je zvišanje davkov na nepričakovane dobičke, morda ne bodo zadostovali za zanesljivo podporo, zato poziva k dolgoročnejšim rešitvam;
4. priznava, da ekološke krize povečujejo neenakosti, slednje pa povečujejo okoljsko škodo. Zato morajo politike za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov ponovno vzpostaviti pravičnost znotraj naših družb in ozemelj;
5. podpira načelo, da morajo vsi sektorji gospodarstva prispevati k prehodu na podnebno nevtralnost in zmanjševanju emisij, EU ETS pa bi lahko znatno prispeval k temu, če bi se načelo „onesnaževalec plača“ razširilo na vse sektorje, ki jih pokriva; poudarja, da mobilnost ustvari četrtno emisij CO₂ v EU, medtem ko stavbni sektor prispeva 40 % porabe energije v Evropi; opozarja pa, da je uvajanje oblikovanja cen ogljika v te sektorje občutljivo področje in da ne bi smelo privedi do obremenitve najranljivejših gospodinjstev, mikro- in malih podjetij ter uporabnikov mobilnosti, tudi na podeželju in oddaljenih območjih;

6. vztraja, da je treba lokalne in regionalne oblasti kot ravni upravljanja z močnimi pristojnostmi v obeh zajetih sektorjih upoštevati pri uvajanju, ocenjevanju in pregledu novega ETS za sektor cestnega prometa in stavbni sektor (ETS II); poudarja, da se emisije toplogrednih plinov iz prometnega sektorja EU od leta 2013 vztrajno zvišujejo, medtem pa razogljichenje stavbnega sektorja ostaja ključno sredstvo za zmanjšanje emisij; če so zakonodajalca skleneta, da ne bosta izvedla ETS II, kot je predvideno v predlogu Komisije, bi bilo treba sedanji ETS dodatno okrepiti za obravnavanje cestnega prometa in stavbnega sektorja;

7. v celoti priznava, da so potrebna orodja za oblikovanje cen ogljika v podporo povečanim podnebnim ambicijam EU, vendar je zelo **zaskrbljen** zaradi njihovih možnih učinkov na distribucijo in poudarja, da bi bilo treba upoštevati vse razsežnosti trajnostnega razvoja, in sicer gospodarsko, okoljsko, socialno in kulturno trajnost. Ob tem poziva, naj se spoštujejo vsaj naslednja tri načela:

— **solidarnost med državami članicami EU in pravičnost pri izvajanju.** Pri oblikovanju cen ogljika bi bilo treba upoštevati razlike med državami, kar zadeva obsežnost izziva za lokalna in regionalna gospodarstva;

— **solidarnost in pravičnost v državah članicah.** Vpliv orodij za oblikovanje cen ogljika na ranljive skupine v družbi in gospodinjstva z nižjimi dohodki je treba obravnavati ne le v smislu cenovne dostopnosti, temveč tudi v zvezi z dostopom do nekaterih dobrin/storitev za izpolnjevanje njihovih potreb (energija, hlajenje in ogrevanje, prevoz in mobilnost itd.);

— **obravnavanje teritorialnega vpliva takih politik,** ne le za oddaljena ali obrobna območja, ampak na splošno za tista območja znotraj EU, ki so že v globoki preobrazbi z vidika njihovega družbenega in gospodarskega razvoja (območja v zaostanku, industrijska območja, kjer potekajo nujni procesi prehoda), za najbolj oddaljena in za podeželska območja;

8. pozdravlja napovedano ustanovitev Socialnega sklada za podnebje za izravnavo negativnih učinkov na najbolj ranljiva gospodinjstva, mikro- in mala podjetja ter uporabnike mobilnosti in zagotavljanje socialno vzdržnega razvoja; poudarja, da je financiranje, ki je trenutno predvideno v okviru revizije obstoječega ETS, nezadostno za zagotovitev resnično pravičnega prehoda, in da bi bilo treba razmisliti o dodelitvi prihodkov za Socialni sklad za podnebje zunaj sistema ETS II; predlaga, da se zbiranje prihodkov za Socialni sklad za podnebje začne pred začetkom izvajanja sistema ETS II;

9. poudarja pomen natančne ocene porazdelitvenih učinkov mehanizma, delovanja, upravljanja in ukrepov Socialnega sklada za podnebje, ki bi bila osredotočena na posledice in koristi za najbolj ranljive državljane na lokalni in regionalni ravni ter bi omogočila boljše opredelitev ekonomsko najšibkejših gospodinjstev, da bi začasno in ciljno neposredno dohodkovno podporo natančno usmerili k tistim, ki jo najbolj potrebujejo. V zvezi s tem bi morali biti ukrepi v okviru posameznih socialnih načrtov za podnebje in dodelitev sredstev iz samega sklada namenjeni pospeševanju zelenega prehoda, vendar pri tem ne bi smeli škoditi socialni in teritorialni koheziji, prav tako pa ne bi smeli odvracati od zaščite najranljivejših državljanov;

10. poudarja, da je treba sklad za modernizacijo uporabiti za podporo trajnostnemu razvoju, pri čemer morajo biti prizadevanja za povečanje vitalnosti ranljivih skupin in območij prednostna naloga pri njegovi uporabi; ponovno poudarja, da bi bilo treba omogočiti dostop do sklada za modernizacijo tudi regijam NUTS 3 v državah članicah z znatnimi neravnovesji, da bi se upoštevala velika gospodarska, socialna in geografska raznolikost EU;

11. poziva k vključitvi lokalnih in regionalnih oblasti v razdelitev prihodkov iz ETS. Te oblasti imajo zelo pomembno vlogo pri izvajanju politik za blažitev podnebnih sprememb in prilagajanje nanje. Evropske regije in mesta so glavni inovatorji in gonilna sila družbenih sprememb, zato bi jim bilo treba omogočiti, da pomembneje prispevajo k zelenemu prehodu; to poudarja zlasti v zvezi z novim sistemom ETS II;

12. pozdravlja uvedbo rezerve za stabilnost trga kot načina za uravnavanje presežka in pomanjkanja pravic, pa tudi shemo za vnaprejšnje zagotavljanje sredstev za ublažitev vplivov izvajanja novega sistema ETS II na cene in likvidnost; vendar ponovno poudarja, da bi moral rezervo spremljati dodaten mehanizem za trajno odpravo pravic, da se ustvari najnižja cena, ki bi bila skladna s podnebnimi cilji EU za leti 2030 in 2050;

13. izraža obžalovanje, da Komisija v predlogu ne upošteva dejanskega tveganja selitve virov CO₂ v mednarodnem pomorskem prometu v pristanišča sosednjih tretjih držav v bližini evropskih pristanišč. Ta selitev bo imela škodljive posledice za pristaniško dejavnost in posledično za povezane logistične verige držav članic, vključno z izgubo delovnih mest, izkrivljanjem trga in svobodno konkurenco, izgubo povezljivosti evropskih pristanišč in konkurenčnostjo naše industrije na splošno. To bi vplivalo tudi na načelo evropske strateške avtonomije ter varnost in nadzor logistične in dobavne verige blaga iz/v EU, saj bi dajalo prednost pretovarjanju blaga v pristaniščih tretjih držav, katerih logistične in gospodarske prednostne naloge in interesi niso nujno usklajeni s prednostnimi nalogami in interesi EU;
14. pozdravlja predlog za vzpostavitev CBAM za spodbujanje globalnih podnebnih ukrepov; poziva, naj se zagotovi, da bo to del širše industrijske strategije EU, ki bo spodbudila podnebno nevtralne naložbe in ustvarila omogočiten regulativni okvir EU ter vodilne trge za podnebno nevtralne proizvode, vključno z omogočanjem pogodb na razliko za ogljik za razogljichenje zajetih sektorjev ter s čimprejšnjo uvedbo novih praks. Zato bi bilo treba brezplačne dodelitve ETS⁽¹⁾ postopoma odpraviti za sektorje, ki jih zajema CBAM, in nadomestiti s prodajo vseh pravic do emisij na dražbi, saj bo to zagotovilo skladnost s pravili Svetovne trgovinske organizacije;
15. opozarja na poseben pomen okrepljenega sklada za inovacije, ki s spodbujanjem razvoja inovativnih, podnebno nevtralnih izdelkov, kot je npr. zeleno jeklo, podpira nujno, podnebno nevtralno preobrazbo energetske intenzivnih industrijskih panog v regijah EU, ki so zajete v sistemu EU ETS in mehanizmu CBAM; poudarja, da glavna ovira za razogljichenje ni samo pomanjkanje tehnoloških inovacij, zato predlaga razširitev obsega uporabe na ukrepe z visokim potencialom za zmanjšanje na netehnoloških področjih, kot so ustvarjalne in inovativne metode sodelovanja, poklicno usposabljanje in krožnost, ki so prikrajšana zaradi spodbud ETS, osredotočenih na industrijsko proizvodnjo;
16. ugotavlja, da je prav tako treba izboljšati regulativne in nadzorne mehanizme, da bi se izognili špekulativnim gibanjem cen CO₂, ki znatno vplivajo na cene energije in prizadete sektorje;
17. pozdravlja dejstvo, da je treba prihodke, ustvarjene s prenovljenim ETS, usmeriti v financiranje ukrepov za podnebno nevtralnost (npr. za povečanje financiranja sklada za inovacije, sklada za modernizacijo, Socialnega sklada za podnebje ter za pospešeno koriščenje energije iz obnovljivih virov, za energijsko učinkovitost in krožnost), ne pa v splošni proračun EU kot celoto; vztraja, da je treba enak pristop sprejeti za prihodke, ustvarjene v okviru CBAM;
18. meni, da bi moral biti CBAM dinamičen, da bi se lahko spopadli s tehnološkimi, regulativnimi in tržnimi spremembami, pri čemer bi bilo treba redno pregledovati sektorje in emisije, ki jih zajema, ob upoštevanju lokalnega in regionalnega vpliva mehanizma; je pripravljen podpreti oceno teritorialnih učinkov CBAM;
19. ugotavlja, da bi bilo treba izboljšati tudi regulativne in nadzorne mehanizme, da bi se izognili špekulativnim gibanjem cen CO₂, ki znatno vplivajo na cene energije in prizadete sektorje;
20. toplo pozdravlja dejstvo, da je Komisija predlogu za nov sistem ETS in za uredbo o vzpostavitvi sistema CBAM priložila preglednice subsidiarnosti⁽²⁾. Podana obrazložitev v zvezi z evropsko dodano vrednostjo predlogov in uvedbo ukrepov, ki izhajajo iz pristojnosti EU na področju podnebnih sprememb, kot so opredeljene v členih od 191 do 193 Pogodbe o delovanju Evropske unije, je skladna z oceno Odbora regij o popolni združljivosti predlogov z načelom subsidiarnosti.

V Bruslju, 28. aprila 2022

Predsednik
Evropskega odbora regij
Apostolos TZITZIKOSTAS

(¹) V okviru sistema EU ETS morajo podjetja pridobiti pravice do emisije, ki pokrivajo njihove emisije ogljika. Brezplačna dodelitev je določena kot prehodna metoda dodeljevanja pravic v nasprotju s privzeto metodo (dražba). Vendar brezplačno dodeljene pravice še vedno predstavljajo več kot 40 % skupnega števila razpoložljivih pravic.

(²) [https://www.europarl.europa.eu/RegData/docs_autres_institutions/commission_europeenne/swd/2021/0552/COM_SWD\(2021\)0552_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/docs_autres_institutions/commission_europeenne/swd/2021/0552/COM_SWD(2021)0552_EN.pdf)

Mnenje Evropskega odbora regij – Sprememba direktive o energijski učinkovitosti za dosego novih podnebnih ciljev za leto 2030

(2022/C 301/15)

Poročevalec:	Rafał Kazimierz TRZASKOWSKI (PL/EPP), župan, Varšava
Referenčni dokumenti:	Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o energijski učinkovitosti (prenovitev)
	COM(2021) 558 – 2021/203-COD
	SEC(2021) 558 – 2021/203-COD
	SWD(2021) 623 – 2021/203-COD
	SWD(2021) 624 – 2021/203-COD
	SWD(2021) 625 – 2021/203-COD
	SWD(2021) 626 – 2021/203-COD
	SWD(2021) 627 – 2021/203-COD

I. PREDLOGI SPREMEMB

Predlog spremembe 1

Uvodna izjava 16

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Pravičen prehod na podnebno nevtralno Unijo do leta 2050 je osrednjega pomena za evropski zeleni dogovor. Energijska revščina je osrednji pojem, ki je konsolidiran v zakonodajnem svežnju z naslovom „Čista energija za vse Evropejce“ in je namenjen lažšanju pravičnega energetskega prehoda. Komisija je v skladu z Uredbo (EU) 2018/1999 in Direktivo (EU) 2019/944 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾ podala okvirne smernice o primernih kazalnikih za merjenje energijske revščine in opredelitev pojma „znatno število gospodinjstev z energijsko revščino“ ⁽²⁾. Direktiva (EU) 2019/944 in Direktiva 2009/73/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽³⁾ določata, da morajo države članice sprejeti ustrezne ukrepe za odpravo energijske revščine povsod, kjer se ugotovi, da obstaja, vkjučno z ukrepi, ki rešujejo širši kontekst revščine.</p> <p>⁽¹⁾ Direktiva (EU) 2019/944 Evropskega parlamenta in Sveta o skupnih pravilih notranjega trga električne energije in spremembi Direktive 2012/27/EU (UL L 158, 14.6.2019, str. 125).</p> <p>⁽²⁾ Priporočilo Komisije o energijski revščini, C(2020) 9600 final.</p> <p>⁽³⁾ Direktiva 2009/73/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o skupnih pravilih notranjega trga z zemeljskim plinom in o razveljavitvi Direktive 2003/55/ES (UL L 211, 14.8.2009, str. 94).</p>	<p>Pravičen prehod na podnebno nevtralno Unijo do leta 2050 je osrednjega pomena za evropski zeleni dogovor. Energijska revščina je osrednji pojem, ki je konsolidiran v zakonodajnem svežnju z naslovom „Čista energija za vse Evropejce“ in je namenjen lažšanju pravičnega energetskega prehoda. Komisija je v skladu z Uredbo (EU) 2018/1999 in Direktivo (EU) 2019/944 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾ podala okvirne smernice o primernih kazalnikih za merjenje energijske revščine in opredelitev pojma „znatno število gospodinjstev z energijsko revščino“ ⁽²⁾. Direktiva (EU) 2019/944 in Direktiva 2009/73/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽³⁾ določata, da morajo države članice sprejeti ustrezne ukrepe za odpravo energijske revščine povsod, kjer se ugotovi, da obstaja, ne glede na to, ali gre pri tem za ranljiva gospodinjstva, ranljiva podjetja, zlasti mikropodjetja in mala podjetja, ali ranljive uporabnike mobilnosti; to bi moralo zajemati tudi ukrepe, ki rešujejo širši kontekst revščine.</p> <p>⁽¹⁾ Direktiva (EU) 2019/944 Evropskega parlamenta in Sveta o skupnih pravilih notranjega trga električne energije in spremembi Direktive 2012/27/EU (UL L 158, 14.6.2019, str. 125).</p> <p>⁽²⁾ Priporočilo Komisije o energijski revščini, C(2020) 9600 final.</p> <p>⁽³⁾ Direktiva 2009/73/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o skupnih pravilih notranjega trga z zemeljskim plinom in o razveljavitvi Direktive 2003/55/ES (UL L 211, 14.8.2009, str. 94).</p>

Predlog spremembe 2

Uvodna izjava 17

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Uporaba načela „energijska učinkovitost na prvem mestu“ bi morala najprej koristiti gospodinjstvom z nizkimi in srednjimi dohodki, ranljivim odjemalcem vključno s končnimi porabniki, ljudem, ki jih je prizadela ali jim grozi energijska revščina in ljudem, ki živijo v socialnih stanovanjih. Ukrepe energijske učinkovitosti bi bilo treba prednostno uporabljati za izboljšanje položaja teh posameznikov in gospodinjstev ali za blažitev energijske revščine. Zaradi celostnega pristopa k oblikovanju politik ter izvajanju politik in ukrepov morajo države članice zagotoviti, da druge politike in ukrepov ne bodo imeli škodljivega učinka na te posameznike in gospodinjstva.</p>	<p>Uporaba načela „energijska učinkovitost na prvem mestu“ bi morala najprej koristiti gospodinjstvom z nizkimi in srednjimi dohodki, mikropodjetjem in malim podjetjem, ranljivim odjemalcem vključno s končnimi porabniki, ljudem, ki jih je prizadela ali jim grozi energijska revščina ali revščina na področju mobilnosti, in ljudem, ki živijo v socialnih stanovanjih. Ukrepe energijske učinkovitosti bi bilo treba prednostno uporabljati za izboljšanje položaja teh posameznikov in gospodinjstev ali za blažitev energijske revščine. Zaradi celostnega pristopa k oblikovanju politik ter izvajanju politik in ukrepov morajo države članice zagotoviti, da druge politike in ukrepi ne bodo imeli škodljivega neposrednega ali posrednega učinka na te posameznike in gospodinjstva.</p>

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 3

Uvodna izjava 25

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Zaželeno je, da se cilj povečanja energijske učinkovitosti doseže kot rezultat skupnega izvajanja konkretnih nacionalnih in evropskih ukrepov, ki spodbujajo energijsko učinkovitost na različnih področjih. Države članice bi morale določiti nacionalne politike in ukrepe za povečanje energijske učinkovitosti. Komisija bi morala te politike in ukrepe in individualna prizadevanja posamezne države članice oceniti skupaj s podatki o doseženem napredku ter tako presoditi, kakšna je verjetnost izpolnitve splošnega cilja Unije in v kakšnem obsegu individualna prizadevanja zadostujejo za izpolnitev skupnega cilja.</p>	<p>Zaželeno je, da se cilj povečanja energijske učinkovitosti doseže kot rezultat skupnega izvajanja konkretnih lokalnih, regionalnih, nacionalnih in evropskih ukrepov, ki spodbujajo energijsko učinkovitost na različnih področjih. Države članice bi morale določiti nacionalne politike in ukrepe za povečanje energijske učinkovitosti. Komisija bi morala te politike in ukrepe in individualna prizadevanja posamezne države članice oceniti skupaj s podatki o doseženem napredku ter tako presoditi, kakšna je verjetnost izpolnitve splošnega cilja Unije in v kakšnem obsegu individualna prizadevanja zadostujejo za izpolnitev skupnega cilja.</p>

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 4

Uvodna izjava 28

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Da bi države članice izpolnile svojo obveznost, bi morale posebno pozornost posvetiti porabi končne energije pri vseh storitvah in v vseh objektih javnih organov. Za določitev obsega naročnikov bi morale države članice uporabiti opredelitev javnih naročnikov iz Direktive 2014/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾. To obveznost je mogoče izpolniti z zmanjšanjem porabe končne energije na katerem koli področju javnega sektorja, vključno s prometom, javnimi zgradbami, zdravstvom, prostorskim načrtovanjem, upravljanjem voda in ravnanjem z odpadno vodo, čiščenjem odplak in odpadne vode, ravnanjem z odpadki, daljinskim ogrevanjem in hlajenjem, distribucijo, dobavo in shranjevanjem energije, javno razsvetljavo in načrtovanjem infrastrukture. Da bi zmanjšale upravno breme za javne organe, bi morale države članice vzpostaviti digitalne platforme ali orodja za zbiranje združenih podatkov o porabi v javnih organih, javnosti omogočiti dostop do teh podatkov in jih sporočiti Komisiji.</p> <p>⁽¹⁾ Direktiva 2014/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju in razveljavitvi Direktive 2004/18/ES (UL L 94, 28.3.2014, str. 65).</p>	<p>Da bi države članice izpolnile svojo obveznost, bi morale posebno pozornost posvetiti porabi končne energije pri vseh storitvah in v vseh objektih javnih organov. Za določitev obsega naročnikov bi morale države članice uporabiti opredelitev javnih naročnikov iz Direktive 2014/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾. To obveznost je mogoče izpolniti z zmanjšanjem porabe končne energije na katerem koli področju javnega sektorja, vključno s prometom, javnimi zgradbami, zdravstvom, prostorskim načrtovanjem, upravljanjem voda in ravnanjem z odpadno vodo, čiščenjem odplak in odpadne vode, ravnanjem z odpadki, daljinskim ogrevanjem in hlajenjem, distribucijo, dobavo in shranjevanjem energije, javno razsvetljavo in načrtovanjem infrastrukture. Da bi zmanjšale upravno breme za lokalne in regionalne organe ter druge javne organe, bi morale države članice vzpostaviti digitalne platforme ali orodja za zbiranje združenih podatkov o porabi v vseh javnih organih, javnosti omogočiti dostop do teh podatkov in jih sporočiti Komisiji. Države članice bodo morale zagotoviti, da bodo lokalni in regionalni organi ter drugi javni organi ustrezno opremljeni za takšno zbiranje podatkov.</p> <p>⁽¹⁾ Direktiva 2014/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju in razveljavitvi Direktive 2004/18/ES (UL L 94, 28.3.2014, str. 65).</p>

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 5

Uvodna izjava 29

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Države članice bi morale dajati zgled tako, da bi zagotavljale, da se bodo vse pogodbe o zagotavljanju prihranka energije in vsi sistemi upravljanja z energijo v javnem sektorju izvajali skladno z evropskimi ali mednarodnimi standardi ali da se bodo v tistih delih javnega sektorja, ki porabijo veliko energije, v velikem obsegu uporabljali energijski pregledi.</p>	<p>Države članice, regije in lokalni organi bi morali dajati zgled tako, da bi zagotavljali, da se bodo vse pogodbe o zagotavljanju prihranka energije in vsi sistemi upravljanja z energijo v javnem sektorju izvajali skladno z evropskimi ali mednarodnimi standardi ali da se bodo v tistih delih javnega sektorja, ki porabijo veliko energije, v velikem obsegu uporabljali energijski pregledi. Za dosego tega cilja bodo morale države članice dati jasne usmeritve in določiti postopke za uporabo teh instrumentov.</p>

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 6

Uvodna izjava 30

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Javne organe pozivamo, da pridobijo podporo subjektov, kot so agencije za trajnostno energijo, po možnosti s sedežem na lokalni ali regionalni ravni. Organizacija teh agencij navadno odraža posamične potrebe javnih organov v določeni regiji ali javnih organov, ki delujejo na določenem področju javnega sektorja. Centralizirane agencije lahko bolje zadovoljujejo potrebe in delujejo učinkoviteje v drugih ozirih, npr. v manjših ali centraliziranih državah članicah ali glede zapletenih ali medregionalnih vidikov, kot je daljinsko ogrevanje in hlajenje. Agencije za trajnostno energijo lahko opravljajo naloge točk VEM v skladu s členom 21. Te agencije so pogosto pristojne za pripravo lokalnih ali regionalnih načrtov razogljčenja, ki lahko zajemajo še druge ukrepe za razogljčenje, kot je zamenjava ogrevalnih kotlov na fosilna goriva, in za podporo javnim organom pri izvajanju politik v zvezi z energijo. Agencije za trajnostno energijo ali drugi subjekti, ki pomagajo regionalnim in lokalnim upravnim organom, lahko imajo jasne pristojnosti, cilje in vire na področju trajnostne energije. Agencije za trajnostno energijo bi lahko spodbudili, da razmislijo o pobudah v okviru Konvencije županov, v kateri sodelujejo organi lokalne samouprave, ki so se prostovoljno zavezali za izvajanje podnebnih in energetske ciljev Unije, ter druge obstoječe pobude v ta namen. Načrte razogljčenja bi bilo treba povezati z ozemeljskimi razvojnimi načrti in upoštevati celovito oceno, ki bi jo morale opraviti države članice.</p>	<p>Javne organe pozivamo, da pridobijo podporo subjektov, kot so agencije za trajnostno energijo, po možnosti s sedežem na lokalni ali regionalni ravni. Organizacija teh agencij navadno odraža posamične potrebe javnih organov v določeni regiji ali javnih organov, ki delujejo na določenem področju javnega sektorja. Centralizirane agencije lahko bolje zadovoljujejo potrebe in delujejo učinkoviteje v drugih ozirih, npr. v manjših ali centraliziranih državah članicah ali glede zapletenih ali medregionalnih vidikov, kot je daljinsko ogrevanje in hlajenje. Agencije za trajnostno energijo lahko opravljajo naloge točk VEM v skladu s členom 21. Te agencije so pogosto pristojne za pripravo lokalnih ali regionalnih načrtov razogljčenja, ki lahko zajemajo še druge ukrepe za razogljčenje, kot je zamenjava ogrevalnih kotlov na fosilna goriva, in za podporo javnim organom pri izvajanju politik v zvezi z energijo. Agencije za trajnostno energijo ali drugi subjekti, ki pomagajo regionalnim in lokalnim upravnim organom, lahko imajo jasne pristojnosti, cilje in vire na področju trajnostne energije. Agencije za trajnostno energijo bi lahko spodbudili, da razmislijo o pobudah, ki jih sprejmejo lokalni in regionalni organi v boju proti podnebnim spremembam v okviru načrtov, ki jih na podlagi zakonskih pooblastil ali prostovoljno pripravijo na tem področju, tudi v okviru Konvencije županov, v kateri sodelujejo organi lokalne samouprave, ki so se prostovoljno zavezali za izvajanje podnebnih in energetske ciljev Unije, ter druge obstoječe pobude v ta namen. Načrte za boj proti podnebnim spremembam bi bilo treba povezati z ozemeljskimi razvojnimi načrti in upoštevati celovito oceno, ki bi jo morale opraviti države članice. Ti načrti bi se morali upoštevati tudi v energetske in podnebnem načrtovanju na nacionalni ravni, začeti z redno revizijo nacionalnih energetske in podnebnih načrtov; v skladu s tem bi bilo treba revidirati Uredbo (EU) 2018/1999 o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov.</p>

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 7

Uvodna izjava 31

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Države članice bi morale podpirati javne organe pri načrtovanju in uvajanju ukrepov izboljšanja energijske učinkovitosti, tudi na regionalni in lokalni ravni, z dajanjem smernic za spodbujanje priložnosti za razvijanje sposobnosti in usposabljanje ter sodelovanja med javnimi organi, tudi med agencijami. V ta namen bi države članice lahko vzpostavile nacionalne strokovne centre za zapletena vprašanja, kot je svetovanje lokalnim ali regionalnim energetske agencijam glede daljinskega ogrevanja in hlajenja.</p>	<p>Države članice bi morale podpirati lokalne in regionalne organe ter druge javne organe pri načrtovanju in uvajanju ukrepov izboljšanja energijske učinkovitosti, tudi na regionalni in lokalni ravni, s finančno in tehnično podporo ter predložitvijo načrtov, ki obravnavajo pomanjkanje delovne sile in usposobljenih strokovnjakov, potrebnih za vse stopnje zelenega prehoda, vključno z obrtniki ter visokokvalificiranimi strokovnjaki za zeleno tehnologijo, znanstveniki s področja uporabne znanosti in inovatorji. Države članice bi morale spodbujati javne organe, naj upoštevajo širše koristi, ki presega prihranke energije, kot so zdravi notranji klimatski pogoji z boljšo kakovostjo zraka in okolja v zaprtih prostorih ter boljša kakovost življenja, zlasti v šolah, vrtcih, varovanih stanovanjih, domovih za ostarele ter bolnišnicah. Države članice bi morale zagotoviti smernice za spodbujanje priložnosti za razvijanje sposobnosti in usposabljanje ter spodbujati sodelovanje med javnimi organi, tudi med agencijami. V ta namen bi države članice lahko vzpostavile nacionalne in regionalne strokovne centre za zapletena vprašanja, kot je svetovanje lokalnim ali regionalnim energetske agencijam glede daljinskega ogrevanja in hlajenja.</p>

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 8

Uvodna izjava 32

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Stavbe in promet so poleg industrije glavni porabniki energije in glavni vir emisij⁽¹⁾. Stavbe prispevajo okrog 40 % skupne porabe energije v Uniji in 36 % toplogrednih plinov iz energije v Uniji.⁽²⁾ V sporočilu Komisije z naslovom Val prenove⁽³⁾ je obravnavan dvojni izziv energijske učinkovitosti in učinkovite rabe virov ter cenovne dostopnosti v stavbnem sektorju, njegov cilj pa je podvojiti stopnjo prenavljanja. Poudarek v njem je na stavbah z najslabšo učinkovitostjo, energijski revščini in javnih stavbah. Poleg tega so stavbe ključne za doseganje cilja Unije v zvezi z doseganjem podnebne nevtralnosti do leta 2050. Stavbe v lasti javnih organov predstavljajo znaten delež stavbnega fonda in so zelo opazne v javnem življenju. Zato je primerno določiti letno stopnjo prenove stavb v lasti in rabi javnih organov na ozemlju države članice, da bi se izboljšala njihova energijska učinkovitost. Države članice pozivamo, da določijo višjo stopnjo prenavljanja, če je to stroškovno učinkovito v okviru prenove njihovega stavbnega fonda, v skladu s svojo dolgoročno strategijo prenove ali nacionalnimi programi prenove. Stopnja prenove ne bi smela posegati v obveznosti v zvezi s skoraj ničenergijskimi stavbami (NZEB) iz Direktive 2010/31/EU Evropskega parlamenta in Sveta⁽⁴⁾. Pri</p>	<p>Stavbe in promet so poleg industrije glavni porabniki energije in glavni vir emisij⁽¹⁾. Stavbe prispevajo okrog 40 % skupne porabe energije v Uniji in 36 % toplogrednih plinov iz energije v Uniji.⁽²⁾ V sporočilu Komisije z naslovom Val prenove⁽³⁾ je obravnavan dvojni izziv energijske učinkovitosti in učinkovite rabe virov ter cenovne dostopnosti v stavbnem sektorju, njegov cilj pa je podvojiti stopnjo prenavljanja. Poudarek v njem je na stavbah z najslabšo učinkovitostjo, energijski revščini in javnih stavbah. Poleg tega so stavbe ključne za doseganje cilja Unije v zvezi z doseganjem podnebne nevtralnosti do leta 2050. Stavbe v lasti javnih organov predstavljajo znaten delež stavbnega fonda in so zelo opazne v javnem življenju. Zato je primerno določiti letno stopnjo prenove stavb v lasti in rabi javnih organov na ozemlju države članice, da bi se izboljšala njihova energijska učinkovitost. Države članice pozivamo, da določijo višjo stopnjo prenavljanja, če je to stroškovno učinkovito v okviru prenove njihovega stavbnega fonda, v skladu s svojo dolgoročno strategijo prenove ali nacionalnimi programi prenove. Stopnja prenove ne bi smela posegati v obveznosti v zvezi s skoraj ničenergijskimi stavbami (NZEB) iz Direktive 2010/31/EU Evropskega parlamenta in Sveta⁽⁴⁾. Pri naslednjem pregledu Direktive</p>

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>naslednjem pregledu Direktive 2010/31/EU bi morala Komisija oceniti napredek držav članic pri prenovi javnih stavb. Razmisliti bi morala o podaji zakonodajnega predloga o reviziji stopnje prenove, v katerem bi bil upoštevan napredek držav članic, bistven gospodarski ali tehnični razvoj ali po potrebi Unijine zaveze za razogljčenje in ničelno onesnaževanje. Obveznost prenove stavb javnih organov v tej direktivi dopolnjuje navedeno direktivo, v skladu s katero morajo države članice zagotoviti, da se pri večji prenovi obstoječih stavb izboljša njihova energijska učinkovitost in te izpolnjujejo zahteve glede NZEB.</p> <p>⁽¹⁾ COM/2020/562 final.</p> <p>⁽²⁾ Učinkovita raba virov in podnebne spremembe, 2020, in poročilo Programa Združenih narodov za okolje o emisijski vrzeli, 2019. Te številke se nanašajo na uporabo in upravljanje stavb, vključno s posrednimi emisijami v sektorju električne energije in ogrevanja, ne na njihov celoten življenjski cikel. Ogljik, vgrajen v stavbah, naj bi po ocenah prispeval okrog 10 % skupnih letnih emisij toplogrednih plinov po vsem svetu, gl. Mednarodni forum za vire: Učinkovita raba virov in podnebne spremembe, 2020, in poročilo Programa Združenih narodov za okolje o emisijski vrzeli, 2019</p> <p>⁽³⁾ COM/2020/662 final.</p> <p>⁽⁴⁾ Direktiva 2010/31/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. maja 2010 o energetske učinkovitosti stavb (UL L 153, 18.6.2010, str. 13).</p>	<p>2010/31/EU bi morala Komisija oceniti napredek držav članic pri prenovi javnih stavb. Razmisliti bi morala o podaji zakonodajnega predloga o reviziji stopnje prenove, v katerem bi bil upoštevan napredek držav članic, bistven gospodarski ali tehnični razvoj ali po potrebi Unijine zaveze za razogljčenje in ničelno onesnaževanje. Obveznost prenove stavb javnih organov v tej direktivi dopolnjuje navedeno direktivo, v skladu s katero morajo države članice zagotoviti, da se pri večji prenovi obstoječih stavb izboljša njihova energijska učinkovitost in te izpolnjujejo zahteve glede NZEB, kjer je to ustrezno. Evropska komisija in države članice bodo pripravile dodatne smernice za temeljito prenavo stavb z zgodovinsko vrednostjo: oblikovale se bodo posebne pobude za spodbujanje prenove teh stavb, vključno z različnimi vrstami posegov za izboljšanje energijske učinkovitosti.</p> <p>⁽¹⁾ COM/2020/562 final.</p> <p>⁽²⁾ Učinkovita raba virov in podnebne spremembe, 2020, in poročilo Programa Združenih narodov za okolje o emisijski vrzeli, 2019. Te številke se nanašajo na uporabo in upravljanje stavb, vključno s posrednimi emisijami v sektorju električne energije in ogrevanja, ne na njihov celoten življenjski cikel. Ogljik, vgrajen v stavbah, naj bi po ocenah prispeval okrog 10 % skupnih letnih emisij toplogrednih plinov po vsem svetu, gl. Mednarodni forum za vire: Učinkovita raba virov in podnebne spremembe, 2020, in poročilo Programa Združenih narodov za okolje o emisijski vrzeli, 2019</p> <p>⁽³⁾ COM/2020/662 final.</p> <p>⁽⁴⁾ Direktiva 2010/31/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. maja 2010 o energetske učinkovitosti stavb (UL L 153, 18.6.2010, str. 13).</p>

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 9

Uvodna izjava 34

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Leta 2020 več kot polovica svetovnega prebivalstva živi na mestnih območjih. Do leta 2050 naj bi ta delež dosegel 68 % ⁽¹⁾. Poleg tega bo treba polovico mestne infrastrukture do leta 2050 šele zgraditi ⁽²⁾. Mesta in mestna območja so središča gospodarske dejavnosti, ustvarjanja znanja, inovacij in novih tehnologij. Vplivajo na kakovost življenja državljanov, ki živijo ali delajo v njih. Države članice bi morale tehnično in finančno podpirati mestne skupnosti. Več občin in drugih javnih organov v državah članicah je že uvedlo celostne pristope k varčevanju in oskrbi z energijo, na primer z akcijskimi načrti za trajnostno energijo, kot so načrti, pripravljene v okviru pobude Konvencije županov, ter celostne mestne pristope, ki zajemajo več kot le posamezne posege pri stavbah ali načinih prevoza.</p> <p>⁽¹⁾ https://www.unfpa.org/world-population-trends. ⁽²⁾ https://www.un.org/en/ecosoc/integration/pdf/fact_sheet.pdf.</p>	<p>Leta 2020 več kot polovica svetovnega prebivalstva živi na mestnih območjih. Do leta 2050 naj bi ta delež dosegel 68 % ⁽¹⁾. Poleg tega bo treba polovico mestne infrastrukture do leta 2050 šele zgraditi ⁽²⁾. Mesta in mestna območja so središča gospodarske dejavnosti, ustvarjanja znanja, inovacij in novih tehnologij. Vplivajo na kakovost življenja državljanov, ki živijo ali delajo v njih. Države članice bi morale tehnično in finančno podpirati lokalne organe. Več lokalnih in regionalnih organov ter drugih javnih organov v državah članicah je že uvedlo celostne pristope k varčevanju, oskrbi z energijo in trajnostni mobilnosti bodisi na podlagi zakonskih pooblastil bodisi prostovoljno, na primer z akcijskimi načrti za trajnostno energijo, kot so načrti, pripravljene v okviru Konvencije županov, ter celostne mestne pristope, kot so pristopi, pripravljene v okviru načrtov za trajnostno mobilnost v mestih, ki zajemajo več kot le posamezne posege pri stavbah ali načinih prevoza. Dodatna prizadevanja so potrebna za energijsko učinkovitejšo mobilnost v mestih, tako v potniškem kot tovornem prometu. Glede na precejšnja dodatna prizadevanja, ki se pričakujejo od lokalnih in regionalnih organov, ki imajo v energetskem prehodu vodilno vlogo, je treba zagotoviti, da bodo imeli v okviru evropskih instrumentov enostaven dostop do potrebne finančne podpore za izvajanje svojih načrtov za trajnostno energijo in podnebnih načrtov, načrtov za trajnostno mobilnost v mestih in načrtov za zeleni prehod. V ta namen bo treba posebno pozornost nameniti izvajanju ukrepov, ki že obstajajo v sedanjem pravnem okviru. To je, na primer, pomembno pri celotnem upravljanju evropskih sredstev, kot so večletni finančni okvir, Next Generation EU, vključno z mehanizmom za okrevanje in odpornost, strukturni skladi, sredstva kohezijske politike, Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja, Sklad za pravični prehod ter finančni instrumenti in tehnična podpora v okviru programa InvestEU. Ključnega pomena so aktivno vključevanje regij in, kadar je ustrezno, lokalnih organov v razvoj in izvajanje partnerskih sporazumov ter operativnih programov, skupaj z neposredno podporo trajnostnemu razvoju mest in zadostnimi viri v okviru političnega cilja za bolj zeleno, nizkoogljično Evropo, ki je odporna in prehaja na gospodarstvo z ničelnim ogljičnim odtisom.</p> <p>⁽¹⁾ https://www.unfpa.org/world-population-trends. ⁽²⁾ https://www.un.org/en/ecosoc/integration/pdf/fact_sheet.pdf.</p>

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 10

Uvodna izjava 36

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Vsi javni subjekti, ki vlagajo javna sredstva preko javnega naročanja, bi morali biti za zgled pri oddaji naročil in koncesij z izbiro izdelkov, storitev, gradbenih del in stavb z največjo energijsko učinkovitostjo, tudi pri tistih naročilih, za katere ne veljajo posebne zahteve iz Direktive 2009/30/ES. V tej zvezi je treba v vseh postopkih oddaje naročila za javna naročila in koncesije z vrednostjo nad mejnimi vrednostmi iz členov 6 in 7 Direktive 2014/23/EU Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾, člena 2(1) Direktive 2014/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁾, ter členov 3 in 4 Direktive 2014/25/EU Evropskega parlamenta in Sveta upoštevati energijsko učinkovitost izdelkov, stavb in storitev, ki jih določa zakonodaja Unije ali nacionalna zakonodaja, pri čemer je treba v postopkih oddaje naročila prednostno upoštevati načelo „energijska učinkovitost na prvem mestu“.</p> <p>⁽¹⁾ Direktiva 2014/23/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o podeljevanju koncesijskih pogodb (UL L 94, 28.3.2014, str. 1).</p> <p>⁽²⁾ Direktiva 2014/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju in razveljavitvi Direktive 2004/18/ES (UL L 94, 28.3.2014, str. 65).</p>	<p>Vsi javni subjekti, ki vlagajo javna sredstva preko javnega naročanja, bi morali biti za zgled pri oddaji naročil in koncesij z izbiro izdelkov, storitev, gradbenih del in stavb z največjo energijsko učinkovitostjo, tudi pri tistih naročilih, za katere ne veljajo posebne zahteve iz Direktive 2009/30/ES; pri tem bi bilo treba kot smernice uporabljati merila zelenega in krožnega javnega naročanja. V tej zvezi je treba v vseh postopkih oddaje naročila za javna naročila in koncesije z vrednostjo nad mejnimi vrednostmi iz členov 6 in 7 Direktive 2014/23/EU Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾, člena 2(1) Direktive 2014/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁾, ter členov 3 in 4 Direktive 2014/25/EU Evropskega parlamenta in Sveta upoštevati energijsko učinkovitost izdelkov, stavb in storitev, ki jih določa zakonodaja Unije ali nacionalna zakonodaja, pri čemer je treba v postopkih oddaje naročila prednostno upoštevati načelo „energijska učinkovitost na prvem mestu“.</p> <p>⁽¹⁾ Direktiva 2014/23/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o podeljevanju koncesijskih pogodb (UL L 94, 28.3.2014, str. 1).</p> <p>⁽²⁾ Direktiva 2014/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju in razveljavitvi Direktive 2004/18/ES (UL L 94, 28.3.2014, str. 65).</p>

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 11

Uvodna izjava 39

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Pomembno je, da države članice nudijo potrebno podporo javnim organom pri uvajanju zahtev glede energijske učinkovitosti v javno naročanje in, če je ustrezno, pri uporabi zelenih javnih naročil, in sicer tako, da jim nudijo potrebne smernice in metodologije za izvajanje ocen stroškov skozi celoten življenjski cikel ter okoljskih učinkov in stroškov. Dobro zasnovana orodja, zlasti digitalna, naj bi omogočila lažje postopke za oddajo javnega naročila in zmanjšala upravne stroške, zlasti v manjših državah članicah, ki morda nimajo zadostnih zmogljivosti za pripravo razpisov. V zvezi s tem bi morale države članice dejavno spodbujati uporabo digitalnih orodij in sodelovanje med javnimi naročniki, tudi čezmejno, za izmenjavo dobrih praks.</p>	<p>Pomembno je, da države članice nudijo potrebno podporo lokalnim in regionalnim organom ter drugim javnim organom pri uvajanju zahtev glede energijske učinkovitosti v javno naročanje in, če je ustrezno, pri uporabi zelenih javnih naročil, in sicer tako, da jim nudijo potrebne smernice in metodologije za izvajanje ocen stroškov skozi celoten življenjski cikel ter okoljskih učinkov in stroškov. Dobro zasnovana orodja, zlasti digitalna, naj bi omogočila lažje postopke za oddajo javnega naročila in zmanjšala upravne stroške, zlasti v manjših državah članicah, ki morda nimajo zadostnih zmogljivosti za pripravo razpisov. V zvezi s tem bi morale države članice dejavno spodbujati uporabo digitalnih orodij in sodelovanje med javnimi naročniki, tudi čezmejno, za izmenjavo dobrih praks. Poleg tega bi bilo treba izvajati konkretne dejavnosti za krepitev zmogljivosti, da bi se upravam vseh velikosti zagotovil dostop do enakih orodij in možnosti, tudi v okviru načrta REPowerEU.</p> <p>Države članice bi morale v občinah in združenjih občin spodbujati proizvodnjo bioplina iz komunalnih organskih odpadkov in namestitev fotovoltaičnih panelov na javnih stavbah.</p> <p>Spodbujati bi bilo treba tudi združenja namakalnih skupnosti, ki bodo proizvajala fotovoltaično energijo in jo dovajala v splošno elektroenergetsko omrežje.</p>

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 12

Uvodna izjava 61

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>V tej direktivi se uporablja pojem „ranljivi odjemalci“, ki ga morajo v skladu z Direktivo (EU) 2019/944 opredeliti države članice. Poleg tega v skladu z Direktivo 2012/27/EU pojem „končni porabnik“ poleg pojma „končni odjemalec“, pojasnjuje, da imajo pravice do informacij o obračunavanju in porabi tudi porabniki brez sklenjenih individualnih ali neposrednih pogodb z dobaviteljem energije, ki se uporablja za skupne sisteme za ogrevanje, hlajenje ali pripravo sanitarne tople vode v večstanovanjskih stavbah. Pojem „ranljivi odjemalci“ ne zagotavlja nujno, da bodo doseženi končni porabniki. Zato države članice, da bi zagotovile, da bodo ukrepi iz te direktive dosegli vse ranljive posameznike in vsa ranljiva gospodinjstva, v svojo opredelitev pojma „ranljivi odjemalci“ ne bi smele vključiti samo odjemalcev v ožjem pomenu besede, ampak tudi končne porabnike.</p>	<p>V tej direktivi se uporablja pojem „ranljivi odjemalci“, ki ga morajo v skladu z Direktivo (EU) 2019/944 opredeliti države članice. Poleg tega v skladu z Direktivo 2012/27/EU pojem „končni porabnik“ poleg pojma „končni odjemalec“, pojasnjuje, da imajo pravice do informacij o obračunavanju in porabi tudi porabniki brez sklenjenih individualnih ali neposrednih pogodb z dobaviteljem energije, ki se uporablja za skupne sisteme za ogrevanje, hlajenje ali pripravo sanitarne tople vode v večstanovanjskih stavbah. Pojem „ranljivi odjemalci“ ne zagotavlja nujno, da bodo doseženi končni porabniki. Zato države članice, da bi zagotovile, da bodo ukrepi iz te direktive dosegli vse ranljive posameznike in vsa ranljiva gospodinjstva, v svojo opredelitev pojma „ranljivi odjemalci“ ne bi smele vključiti samo odjemalcev v ožjem pomenu besede, ampak tudi končne porabnike. V področje uporabe direktive je zajet tudi pojem ranljiva mikropodjetja in mala podjetja, kakor je opredeljen v uredbi o Socialnem skladu za podnebje.</p>

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 13

Uvodna izjava 69

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Ključno je, da se vse državljanke Unije ozavešča, kakšne so koristi večje energijske učinkovitosti in se jim zagotovi točne informacije o tem, kako jo je mogoče doseči. Poleg tega bi morali biti državljani vseh starosti vključeni v energetske prehode preko evropskega podnebnega pakta in konference o prihodnosti Evrope. Večja energijska učinkovitost je tudi izrednega pomena za zanesljivost oskrbe z energijo v Uniji, saj zmanjšuje njeno odvisnost od uvoza goriv iz tretjih držav.</p>	<p>Ključno je, da se vse državljanke Unije ozavešča, kakšne so koristi večje energijske učinkovitosti in se jim zagotovi točne informacije o tem, kako jo je mogoče doseči. Poleg tega bi morali biti državljani vseh starosti vključeni v energetske prehode preko evropskega podnebnega pakta, programa Erasmus+ in konference o prihodnosti Evrope. Večja energijska učinkovitost je tudi izrednega pomena za zanesljivost oskrbe z energijo v Uniji, saj zmanjšuje njeno odvisnost od uvoza goriv iz tretjih držav.</p>

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 14

Uvodna izjava 71

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Države članice bi morale pri izvajanju te direktive in pri sprejemanju drugih ukrepov na področju energijske učinkovitosti posebno pozornost nameniti sinergiji ukrepov za energijsko učinkovitost in učinkovite porabe naravnih virov, skladno z načeli krožnega gospodarstva.</p>	<p>Države članice bi morale pri izvajanju te direktive in pri sprejemanju drugih ukrepov na področju energijske učinkovitosti posebno pozornost nameniti sinergiji ukrepov za energijsko učinkovitost in učinkovite porabe naravnih virov, skladno s ciljem ničelnega onesnaževanja in z načeli krožnega gospodarstva ter varstvom narave in biotske raznovrstnosti.</p>

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 15

Uvodna izjava 80 (nova točka):

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	<p>(80a) Države članice pri ocenjevanju možnosti za učinkovito ogrevanje in hlajenje upoštevajo širše okoljske, zdravstvene in varnostne vidike. Zaradi vloge toplotnih črpalk pri izkoriščanju možnosti za energijsko učinkovitost pri ogrevanju in hlajenju bi bilo treba čim bolj zmanjšati tveganja negativnih okoljskih vplivov hladilnih sredstev, ki so obstojna, bioakumulativna ali strupena.</p>

Predlog spremembe 16

Uvodna izjava 92

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Priznati bi bilo treba prispevek skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov v skladu z Direktivo (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾ in energetskih skupnosti državljanov v skladu z Direktivo (EU) 2019/944 za doseganje ciljev evropskega zelenega dogovora in načrta za uresničitev podnebnih ciljev do leta 2030. Zato bi morale države članice upoštevati in spodbujati vlogo skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov in energetskih skupnosti državljanov. Te skupnosti lahko državam članicam pomagajo doseči cilje te direktive s pospeševanjem energijske učinkovitosti na lokalni ravni ali ravni gospodinjstev. Lahko krepijo moč odjemalcev in jih vključujejo ter nekaterim skupinam gospodinskih odjemalcev, tudi v podeželskih in oddaljenih regijah, omogočajo sodelovanje v projektih in posegih energijske učinkovitosti. Energetske skupnosti lahko pomagajo v boju proti energijski revščini z omogočanjem lažje izvedbe projektov energijske učinkovitosti, zmanjšanja porabe energije in zniževanja tarif za dobavo.</p> <p>⁽¹⁾ Direktiva (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov (UL L 328, 21.12.2018, str. 82).</p>	<p>Priznati bi bilo treba prispevek skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov v skladu z Direktivo (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾ in energetskih skupnosti državljanov v skladu z Direktivo (EU) 2019/944 za doseganje ciljev evropskega zelenega dogovora in načrta za uresničitev podnebnih ciljev do leta 2030. Zato bi morale države članice upoštevati in spodbujati vlogo skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov in energetskih skupnosti državljanov. Te skupnosti lahko v sodelovanju z lokalnimi organi državam članicam pomagajo doseči cilje te direktive in upoštevati načelo „energijska učinkovitost na prvem mestu“ z njenim pospeševanjem na lokalni ravni ali ravni gospodinjstev, pa tudi v javnih stavbah. Lahko krepijo moč odjemalcev in jih vključujejo ter nekaterim skupinam gospodinskih odjemalcev, tudi v podeželskih in oddaljenih regijah, omogočajo sodelovanje v projektih in posegih energijske učinkovitosti. Energetske skupnosti lahko pomagajo v boju proti energijski revščini z omogočanjem lažje izvedbe projektov energijske učinkovitosti, zmanjšanja porabe energije in zniževanja tarif za dobavo. Države članice bi morale v ta namen pregledati izvedbeno zakonodajo in postopke, da odstranijo nepotrebne ovire in ozka grla. Javne uprave na vseh ravneh bi bilo treba v zvezi s tem usposobiti. Ta prizadevanja bodo prispevala tudi k izboljšanju energetske varnosti EU.</p> <p>⁽¹⁾ Direktiva (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov (UL L 328, 21.12.2018, str. 82).</p>

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 17

Uvodna izjava 97

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Javna finančna sredstva, ki so na razpolago na nacionalni ravni in ravni Unije, bi bilo treba strateško vlagati v ukrepe izboljšanja energijske učinkovitosti, zlasti v korist ranljivih odjemalcev, ljudi, ki jih je prizadela energijska revščina, in tistih, ki živijo v socialnih stanovanjih. Države članice bi morale izkoristiti finančne prispevke, ki bi jih lahko dobile iz socialnega sklada za podnebje [uredba o socialnem skladu za podnebje] in prihodke od pravic iz sistema EU za trgovanje z emisijami. Ti prihodki bodo državam članicam pomagali prednostno izpolnjevati obveznost izvajanja ukrepov za energijski učinkovitost in ukrepov politike v okviru obveznosti prihrankov energije pri ranljivih odjemalcih in ljudeh, ki jih je prizadela energijska revščina, med katerimi so lahko tudi ljudje, ki živijo v podeželskih in oddaljenih regijah.</p>	<p>Javna finančna sredstva, ki so na razpolago na nacionalni ravni in ravni Unije, bi bilo treba strateško vlagati v ukrepe izboljšanja energijske učinkovitosti, zlasti v korist ranljivih odjemalcev, ljudi, ki jih je prizadela energijska revščina, in tistih, ki živijo v socialnih stanovanjih. Države članice bi morale v tesnem sodelovanju z lokalnimi in regionalnimi organi izkoristiti finančne prispevke, ki bi jih lahko dobile iz socialnega sklada za podnebje [uredba o socialnem skladu za podnebje] in prihodke od pravic iz sistema EU za trgovanje z emisijami. Ti prihodki bodo državam članicam pomagali prednostno izpolnjevati obveznost izvajanja ukrepov za energijski učinkovitost in ukrepov politike v okviru obveznosti prihrankov energije pri ranljivih odjemalcih in ljudeh, ki jih je prizadela energijska revščina, med katerimi so lahko tudi ljudje, ki živijo v podeželskih in oddaljenih regijah.</p>

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 18

Uvodna izjava 98 (nova točka):

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	<p><i>Dolgoročne spremembe vedenja pri porabi energije se lahko dosežejo z opolnomočenjem državljanov. Energetske skupnosti lahko prispevajo k zagotavljanju dolgoročnih prihrankov energije, zlasti v gospodinjstvih, ter porastu trajnostnih naložb državljanov in malih podjetij. Države članice bi morale omogočiti taka dejanja državljanov s podpiranjem skupnostnih energetskega projektov in organizacij.</i></p>

Predlog spremembe 19

Uvodna izjava 108

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Države članice in regije bi bilo treba spodbujati, da v celoti izkoristijo evropska sredstva, ki so na voljo v večletnem finančnem okviru in instrumentu „Next Generation EU“, vključno z mehanizmom za okrevanje in odpornost, in Kohezijski sklad, Sklad za razvoj podeželja, Sklad za pravični prehod ter finančne instrumente in tehnično pomoč, ki je na razpolago v programu InvestEU, za spodbujanje zasebnih in javnih naložb v ukrepe za izboljšanje energijske učinkovitosti. Naložbe v energijsko učinkovitost lahko prispevajo h gospodarski rasti, zaposlovanju, inovacijam in zmanjšanju energijske revščine v gospodinjstvih, zaradi česar pozitivno vplivajo na ekonomsko, socialno in teritorialno kohezijo ter zeleni prehod. Med področji, ki bi lahko bila financirana, so ukrepi za energijsko učinkovitost javnih stavb in stanovanj ter zagotavljanje novih spretnosti in znanj za spodbujanje zaposlovanja v sektorju energijske učinkovitosti. Komisija bo zagotovila sinergije med različnimi instrumenti financiranja, zlasti skladi z deljenim upravljanjem in z neposrednim upravljanjem (kot sta programa s centralnim upravljanjem Obzorje Evropa ali LIFE) ter med nepovratnimi sredstvi, posojili in tehnično pomočjo, da bi pri njih dosegli čim večji učinek finančnega vzvodja na zasebno financiranje in vpliv na doseganje ciljev politike energijske učinkovitosti.</p>	<p>Države članice, regije, mesta in občine bi bilo treba spodbujati, da v celoti izkoristijo evropska sredstva, ki so na voljo v večletnem finančnem okviru in instrumentu „Next Generation EU“, vključno z mehanizmom za okrevanje in odpornost, in Kohezijski sklad, Sklad za razvoj podeželja, Sklad za pravični prehod ter finančne instrumente in tehnično pomoč, ki je na razpolago v programu InvestEU, za spodbujanje zasebnih in javnih naložb v ukrepe za izboljšanje energijske učinkovitosti, zlasti na lokalni ravni. S tem bi morali biti zagotovljeni aktivno vključevanje lokalnih organov v pripravo in izvajanje partnerskih sporazumov in operativnih programov, neposredna podpora tem organom za njihov trajnostni razvoj in zadostni viri v okviru političnega cilja za bolj zeleni, nizkoogljični prehod na gospodarstvo z ničelnim ogljičnim odtisom. Naložbe v energijsko učinkovitost lahko prispevajo h gospodarski rasti, zaposlovanju, inovacijam in zmanjšanju energijske revščine v gospodinjstvih, zaradi česar pozitivno vplivajo na ekonomsko, socialno in teritorialno kohezijo ter zeleni prehod. Med področji, ki bi lahko bila financirana, so ukrepi za energijsko učinkovitost javnih stavb in stanovanj ter usposabljanje, preusposabljanje in izpopolnjevanje strokovnjakov, zlasti na delovnih mestih s področja prenove stavb, za spodbujanje zaposlovanja v sektorju energijske učinkovitosti. V ta namen bo treba okrepati prizadevanja na evropski ravni in ravni držav članic, da se povečajo zmogljivosti lokalnih in regionalnih organov za upravljanje z evropskimi skladi in s tem splošna absorpcijska sposobnost regij in mest EU. Komisija si bo prizadevala za enostaven dostop mest in regij do centralno upravljanjih programov ter za več sredstev, ki jih bo mogoče prejeti neposredno. Zagotovila bo sinergije med različnimi instrumenti financiranja, zlasti skladi z deljenim upravljanjem in z neposrednim upravljanjem (kot sta programa s centralnim upravljanjem Obzorje Evropa ali LIFE) ter med nepovratnimi sredstvi, posojili in tehnično pomočjo, da bi pri njih dosegli čim večji učinek finančnega vzvodja na zasebno financiranje in vpliv na doseganje ciljev politike energijske učinkovitosti.</p>

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 20

Uvodna izjava 109

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Države članice bi morale spodbujati uporabo finančnih mehanizmov za doseganje ciljev te direktive. Taki finančni mehanizmi bi lahko vključevali finančne prispevke in globe zaradi neizpolnjevanja nekaterih določb te direktive; sredstva za energetska učinkovitost na podlagi člena 10(3) Direktive 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾; sredstva za energetska učinkovitost iz večletnega finančnega okvira, zlasti iz Kohezijskega sklada, strukturnih skladov in sklada za razvoj podeželja, ter posebnih evropskih finančnih instrumentov, kot je evropski sklad za energetska učinkovitost.</p> <p>⁽¹⁾ Direktiva 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. oktobra 2003 o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Skupnosti in o spremembi Direktive Sveta 96/61/ES (UL L 275, 25.10.2003, str. 32).</p>	<p>Države članice bi morale spodbujati uporabo finančnih mehanizmov za doseganje ciljev te direktive. Taki finančni mehanizmi bi lahko vključevali finančne prispevke in globe zaradi neizpolnjevanja nekaterih določb te direktive; sredstva za energetska učinkovitost na podlagi člena 10(3) Direktive 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾; sredstva za energetska učinkovitost iz večletnega finančnega okvira, zlasti iz Kohezijskega sklada, strukturnih skladov in sklada za razvoj podeželja, ter posebnih evropskih finančnih instrumentov, kot je evropski sklad za energetska učinkovitost.</p> <p><i>Evropska komisija in države članice si bodo morale v ta namen prizadevati za vzpostavitev platform, namenjenih združevanju majhnih in srednje velikih projektov, da bi ustvarile nabore projektov, primernih za namene financiranja.</i></p> <p>⁽¹⁾ Direktiva 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. oktobra 2003 o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Skupnosti in o spremembi Direktive Sveta 96/61/ES (UL L 275, 25.10.2003, str. 32).</p>

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 21

Uvodna izjava 113

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Za doseganje cilja izboljšanja energijske učinkovitosti stavb javnih organov bi bilo treba uporabiti razpoložljive programe financiranja, finančne instrumente Unije in inovativne mehanizme financiranja. Države članice lahko za razvoj takih mehanizmov na prostovoljni podlagi in ob upoštevanju nacionalnih proračunskih pravil uporabijo prihodke od dodeljenih letnih emisij v skladu z Odločbo št. 406/2009/ES.</p>	<p>Za doseganje cilja izboljšanja energijske učinkovitosti stavb javnih organov bi bilo treba uporabiti razpoložljive programe financiranja, finančne instrumente Unije in inovativne mehanizme financiranja. Države članice lahko za razvoj takih mehanizmov na prostovoljni podlagi in ob upoštevanju nacionalnih proračunskih pravil uporabijo prihodke od dodeljenih letnih emisij v skladu z Odločbo št. 406/2009/ES.</p> <p><i>Evropska komisija in države članice bodo morale lokalnim in regionalnim organom zagotoviti ustrezne informacije in usposabljanje o takšnih programih, s čimer si bodo izboljšali zmogljivosti za pridobivanje finančnih virov. Platforma Konvencije županov bi lahko bila eno od orodij za takšno ukrepanje, tudi v okviru načrta REPowerEU, vključno z drugimi orodji, vzpostavljenimi na podlagi obstoječih predpisov na področju podnebnih sprememb na regionalni in lokalni ravni.</i></p>

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 22

Uvodna izjava 119

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Lokalni in regionalni organi bi morali imeti vodilno vlogo pri pripravi in oblikovanju, izvedbi in oceni ukrepov, določenih v tej Direktivi, da bi lahko primerno upoštevali posebne značilnosti lokalnega in regionalnega podnebja, kulture in družbe.</p>	<p>Lokalni in regionalni organi bi morali imeti vodilno vlogo pri pripravi in oblikovanju, izvedbi in oceni ukrepov, določenih v tej Direktivi, da bi lahko primerno upoštevali posebne značilnosti lokalnega in regionalnega podnebja, kulture in družbe.</p> <p><i>Evropska komisija bo tesno sodelovala z Evropskim odborom regij v podporo lokalnim in regionalnim organom pri tem prizadevanju.</i></p>

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 23

Člen 2, točka 49

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>(49) „energijska revščina“ pomeni pomanjkanje osnovnih energetskih storitev, ki so podlaga za dostojen življenjski standard in zdravje, v gospodinjstvu, vključno z ustreznim ogrevanjem, hlajenjem, razsvetljavo in energijo za pogon gospodinjskih aparatov, glede na ustrezne nacionalne okoliščine, obstoječo socialno politiko in druge politike;</p>	<p>(49) „energijska revščina“ pomeni pomanjkanje osnovnih energetskih storitev, ki so podlaga za dostojen življenjski standard, delovne pogoje in zdravje, vključno z ustreznim ogrevanjem, hlajenjem, sani tarno toplo vodo, razsvetljavo, mobiliteto in energijo za pogon gospodinjskih aparatov, glede na ustrezne nacionalne okoliščine, obstoječo socialno politiko in druge politike;</p> <p>(49a) „ranljiva gospodinjstva“ pomenijo energijsko revna gospodinjstva ali gospodinjstva, vključno z gospodinjstvi z nižjimi srednjimi dohodki, ki bistveno občutijo učinek vključitve stavb v področje uporabe Direktive 2003/87/ES na cene, tistimi, ki bi lahko zapadla v energijsko revščino zaradi vse višjih cen energije in energijske neučinkovitosti njihovih stavb, ter tistimi, ki nimajo sredstev za prenovo stavbe, v kateri prebivajo;</p>

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	<p>(49b) „<i>uporabniki mobilnosti</i>“ pomenijo gospodinjstva ali podjetja, vključno z mikropodjetji, ki uporabljajo različne možnosti prevoza in mobilnosti;</p> <p>(49c) „<i>ranljivi uporabniki mobilnosti</i>“ pomenijo uporabnike prevoza, tudi iz gospodinjstev z nižjimi srednjimi dohodki, ki bistveno občutijo učinek vključitve cestnega prevoza v področje uporabe Direktive 2003/87/ES na cene in nimajo sredstev za nakup brezemisijskih in nizkoemisijskih vozil ali za prehod na alternativne trajnostne načine prevoza, vključno z javnim prevozom, zlasti na podeželskih in oddaljenih območjih;</p> <p>(49d) „<i>mikropodjetje</i>“ pomeni podjetje, ki zaposluje manj kot deset oseb in katerega letni promet ali letna bilanca stanja ne presega 2 milijonov EUR, izračunano v skladu s členi 3 do 6 Priloge I k Uredbi Komisije (EU) št. 651/2014;</p> <p>(49d)(a) „<i>malo podjetje</i>“ pomeni podjetje, ki ima manj kot 50 zaposlenih in ima letni promet in/ali letno bilančno vsoto, ki ne presega 10 milijonov EUR;</p> <p>(49e) „<i>ranljiva mikropodjetja in mala podjetja</i>“ pomenijo mikropodjetja in mala podjetja, ki bistveno občutijo učinek vključitve stavb v področje uporabe Direktive 2003/87/ES na cene in nimajo sredstev za prenovo stavbe v njihovi rabi;</p>

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 24

Člen 4(1)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Države članice skupaj zagotovijo zmanjšanje porabe energije v letu 2030 za najmanj 9 % v primerjavi s projekcijami iz referenčnega scenarija iz leta 2020, tako da bo poraba končne energije v Uniji v letu 2030 znašala največ 787 Mtoe, poraba primarne energije v Uniji v letu 2030 pa največ 1023 Mtoe.</p>	<p>Države članice skupaj zagotovijo zmanjšanje porabe energije v letu 2030 za najmanj 9 % v primerjavi s projekcijami iz referenčnega scenarija iz leta 2020, tako da bo poraba končne energije v Uniji v letu 2030 znašala največ 787 Mtoe, poraba primarne energije oziroma skupna poraba energije v Uniji v letu 2030 pa največ 1023 Mtoe.</p>

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 25

Člen 4(2)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Vsaka država članica določi nacionalni prispevek povečanja energijske učinkovitosti, za porabo končne in primarne energije, da bi skupaj dosegle zavezujočo ciljno vrednost Unije iz odstavka 1. Države članice o teh prispevkih skupaj z okvirno krivuljo za te prispevke uradno obvestijo Komisijo v okviru posodobitev svojih celovitih nacionalnih energetske in podnebne načrtov v skladu s členom 14 Uredbe (EU) 2018/1999 in v okviru svojih celovitih nacionalnih energetske in podnebne načrtov iz člena 3 in členov 7–12 Uredbe (EU) 2018/1999 ter po postopku iz navedenih členov. Države članice ob tem z uporabo formule, opredeljene v Prilogi I k tej Direktivi, razložijo, kako in na podlagi katerih podatkov so bili ti prispevki izračunani.</p>	<p>Vsaka država članica določi okvirni nacionalni prispevek povečanja energijske učinkovitosti, za porabo končne in primarne energije, da bi skupaj dosegle zavezujočo ciljno vrednost Unije iz odstavka 1. Države članice o teh prispevkih skupaj z okvirno krivuljo in mejniki za te prispevke uradno obvestijo Komisijo v okviru posodobitev svojih celovitih nacionalnih energetske in podnebne načrtov v skladu s členom 14 Uredbe (EU) 2018/1999 in v okviru svojih celovitih nacionalnih energetske in podnebne načrtov iz člena 3 in členov 7–12 Uredbe (EU) 2018/1999 ter po postopku iz navedenih členov. Države članice ob tem z uporabo formule, opredeljene v Prilogi I k tej Direktivi, razložijo, kako in na podlagi katerih podatkov so bili ti prispevki izračunani.</p>

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 26

Člen 4(2)(d)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
[...]	[...] (iv a) zanesljivost oskrbe z energijo;

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 27

Člen 5

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Vodilna vloga javnega sektorja pri doseganju energijske učinkovitosti</p> <p>1. Države članice zagotovijo, da se skupna poraba končne energije vseh javnih organov vsako leto zmanjša za najmanj 1,7 % v primerjavi z letom X-2 (X je leto, v katerem začne veljati ta direktiva).</p>	<p>Vodilna vloga javnega sektorja pri doseganju energijske učinkovitosti</p> <p>1. Države članice zagotovijo, da se skupna poraba končne energije vseh javnih organov vsako leto zmanjša za 1,7 % v primerjavi z letom X-2 (X je leto, v katerem začne veljati ta direktiva).</p>

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Države članice lahko pri izračunu porabe končne energije svojih javnih organov upoštevajo podnebne variacije v državi članici.</p> <p>2. Države članice v svoje nacionalne energetske in podnebne načrte ter njihove posodobitve v skladu z Uredbo (EU) 2018/1999 vključijo seznam javnih organov, ki prispevajo k izpolnitvi obveznosti iz odstavka 1 tega člena, višino zmanjšanja porabe energije, ki ga mora doseči vsak od njih, in ukrepe, ki jih načrtujejo, da bi to dosegli. Države članice v okviru svojih celovitih nacionalnih energetskih in podnebnih načrtov v skladu s členom 17 Uredbe (EU) 2018/1999 Komisiji sporočijo doseženo letno zmanjšanje porabe končne energije.</p> <p>3. Države članice zagotovijo, da regionalni in lokalni upravni organi v svojih načrtih za razogljčenje sprejmejo posebne ukrepe glede energijske učinkovitosti po posvetovanju z deležniki in javnostjo, vključno s posebnimi skupinami, ki jim grozi energijska revščina ali so bolj občutljive za njene učinke, kot so ženske, invalidi, starejši, otroci in osebe z manjšinskim rasnim ali etničnim ozadjem.</p> <p>4. Države članice podpirajo javne organe pri uvajanju ukrepov izboljšanja energijske učinkovitosti, tudi na regionalni in lokalni ravni, z dajanjem smernic, spodbujanjem priložnosti za razvijanje sposobnosti in usposabljanje ter sodelovanjem med javnimi organi.</p> <p>5. Države članice spodbujajo javne organe k upoštevanju emisij CO₂ skozi ves življenjski cikel pri naložbah in dejavnostih politike javnih organov.</p>	<p>Države članice lahko pri izračunu porabe končne energije svojih javnih organov upoštevajo podnebne variacije v državi članici.</p> <p>2. Države članice v svoje nacionalne energetske in podnebne načrte ter njihove posodobitve v skladu z Uredbo (EU) 2018/1999 vključijo seznam javnih organov, ki prispevajo k izpolnitvi obveznosti iz odstavka 1 tega člena, višino zmanjšanja porabe energije, ki ga mora doseči vsak od njih, in ukrepe, ki jih načrtujejo, da bi to dosegli. Države članice v okviru svojih celovitih nacionalnih energetskih in podnebnih načrtov v skladu s členom 17 Uredbe (EU) 2018/1999 Komisiji sporočijo doseženo letno zmanjšanje porabe končne energije.</p> <p>3. Države članice zagotovijo, da regionalni in lokalni upravni organi v svojih načrtih za razogljčenje sprejmejo posebne ukrepe glede energijske učinkovitosti po posvetovanju z deležniki in javnostjo, vključno s posebnimi skupinami, ki jim grozi energijska revščina ali so bolj občutljive za njene učinke, kot so ženske, invalidi, starejši, otroci in osebe z manjšinskim rasnim ali etničnim ozadjem.</p> <p>4. Države članice podpirajo regionalne in lokalne organe ter druge javne organe pri uvajanju ukrepov izboljšanja energijske učinkovitosti, tudi na regionalni in lokalni ravni, s finančno in tehnično podporo ter predložitvijo načrtov, ki obravnavajo pomanjkanje delovne sile, potrebne za vse stopnje zelenega prehoda, vključno z obrtniki ter visokokvalificiranimi strokovnjaki za zeleno tehnologijo, znanstveniki s področja uporabne znanosti in inovatorji. Države članice spodbujajo javne organe, naj upoštevajo širše koristi, ki presegajo prihranke energije, kot so kakovost zraka in okolja v zaprtih prostorih ter boljša kakovost življenja, zlasti v šolah, vrtcih, varovanih stanovanjih, domovih za ostarele ter bolnišnicah. Države članice zagotovijo smernice, spodbujajo priložnosti za razvijanje sposobnosti in usposabljanje, vključno v zvezi z energetske prenovo s pogodbami o zagotavljanju prihranka energije in javno-zasebnimi partnerstvi, ter spodbujajo sodelovanje med javnimi organi.</p> <p>5. Države članice spodbujajo javne organe k upoštevanju emisij CO₂ skozi ves življenjski cikel pri naložbah in dejavnostih politike javnih organov in v zvezi s tem dajejo posebne smernice.</p>

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	<p><i>6. Države članice podpirajo regionalne in lokalne organe ter druge javne organe pri pridobivanju ustreznih finančnih virov za izvajanje direktive, in sicer s posebnimi finančnimi postavkami in dejavnostmi za krepitev zmogljivosti za zbiranje sredstev.</i></p>

Obrazložitev

Potencial in učinek zmanjšanja za 1,7 % nista bila ocenjena. Ta cilj je lahko sprejemljiv kot izhodišče, vendar je treba upoštevati razmere v državah članicah in oceno učinka.

Predlog spremembe 28

Člen 5 (novo)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	<p style="text-align: center;">Partnerstva za energetske prehod</p> <p><i>1. Komisija vzpostavi evropska sektorska partnerstva za energetske prehod s ključnimi deležniki v sektorjih, kot so IKT, promet, finance in stavbe, in sicer na vključujoč in reprezentativen način. Komisija določi vodjo za vsako evropsko sektorsko partnerstvo za energetske prehod, ki bi ga bilo treba vzpostaviti v 12 mesecih od začetka veljavnosti te direktive.</i></p> <p><i>2. Partnerstva bodo omogočila podnebne dialoge in spodbujala sektorje k pripravi načrtov za energetske prehod, da bi opredelili razpoložljive ukrepe in tehnološke možnosti za doseganje prihrankov z energijsko učinkovitostjo, se pripravili na energijo iz obnovljivih virov in razogljčili sektorje. Taki načrti bi lahko dragoceno prispevali k podpori sektorjem pri načrtovanju potrebnih naložb za doseganje ciljev te direktive in načrta EU za uresničitev podnebnih ciljev ter olajšali čezmejno sodelovanje med akterji za okrepitev notranjega trga Evropske unije.</i></p>

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 29

Člen 5 (novo)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	<p style="text-align: center;">Točke VEM za energijsko učinkovitost</p> <p>1. Države članice sodelujejo z ustreznimi organi in zasebnimi deležniki pri razvoju namenskih lokalnih, regionalnih ali nacionalnih točk VEM. Te so medsektorske in večdisciplinarne, njihov namen pa je razvoj lokalnih projektov, in sicer:</p> <ul style="list-style-type: none"> i. s svetovanjem in zagotavljanjem poenostavljenih informacij o tehničnih in finančnih možnostih ter rešitvah za mikropodjetja in mala podjetja, regionalne in lokalne organe ter druge javne organe in gospodinjstva; ii. s povezovanjem morebitnih, zlasti manjših, projektov s tržnimi akterji; iii. s spodbujanjem dejavnih potrošnikov s svetovanjem o navadah glede porabe energije; iv. z nudenjem informacij o programih usposabljanja in izobraževanjih, da se poveča število strokovnjakov s področja energijske učinkovitosti ter zagotovi preusposabljanje in izpopolnjevanje strokovnjakov, da se zadosti potrebam trga; v. s spodbujanjem primerov najboljše prakse za različne tipologije stavb, stanovanj in podjetij; vi. z zbiranjem podatkov, združenih po tipologiji, iz projektov zagotavljanja energijske učinkovitosti in predložitvijo teh podatkov Komisiji. Te informacije bi morala Komisija vsako drugo leto objaviti v poročilu, da se izmenjajo izkušnje ter okrepi čezmejno sodelovanje med državami članicami; <p>2. S temi točkami VEM se oblikujejo močna in zanesljiva partnerstva z lokalnimi in regionalnimi zasebnimi akterji, kot so MSP, podjetja za energetske storitve, inštalaterji, svetovalna podjetja, razvijalci projektov in finančne institucije, ki lahko nudijo storitve, kot so energijski pregledi, finančne rešitve in izvedba energetskih prenov;</p> <p>3. Države članice sodelujejo z lokalnimi in regionalnimi organi, da spodbujajo te točke VEM;</p> <p>4. Komisija zagotovi državam članicam smernice za vzpostavitev točk VEM, da bi zagotovili usklajen pristop po vsej Evropi.</p>

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 30

Člen 6

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p style="text-align: center;">Stavbe javnih organov kot zgled</p> <p>1. Vsaka država članica brez poseganja v člen 7 Direktive 2010/31/EU Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾ zagotovi, da se vsako leto prenovijo vsaj 3 % skupne tlorisne površine stavb v lasti javnih organov, ki se ogrevajo in/ali ohlajajo, in se tako vsaj spremenijo v skoraj ničenergijske stavbe v skladu s členom 9 Direktive 2010/31/EU.</p> <p>Če javni organi zasedajo stavbo, ki ni v njihovi lasti, uveljavljajo svoje pogodbene pravice, kolikor je mogoče, in lastnika stavbe spodbujajo k prenovi stavbe v skoraj ničenergijsko stavbo v skladu s členom 9 Direktive 2010/31/EU. Pri sklenitvi pogodbe o namestitvi v stavbi, ki ni v njihovi lasti, je cilj javnih organov, da ta stavba spada v enega od dveh najvišjih razredov energijske učinkovitosti na energijski izkaznici.</p> <p>Stopnja najmanj 3 % se izračuna na podlagi skupne tlorisne površine stavb v lasti javnih organov zadevne države članice, ki imajo skupno uporabno tlorisno površino več kot 250 m² ter 1. januarja 2024 niso skoraj ničenergijske stavbe .</p>	<p style="text-align: center;">Stavbe javnih organov kot zgled</p> <p>1. Vsaka država članica brez poseganja v člen 7 Direktive 2010/31/EU Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾ zagotovi, da se vsako leto prenovijo vsaj 3 % skupne tlorisne površine stavb v lasti javnih organov, ki se ogrevajo in/ali ohlajajo, in se tako vsaj spremenijo v skoraj ničenergijske stavbe v skladu s členom 9 Direktive 2010/31/EU, da bi izkoristili celoten potencial za prihranek energije, če je prenova stroškovno učinkovita ter tehnično in ekonomsko izvedljiva. Države članice izvzamejo socialna stanovanja iz obveznosti prenove 3 % skupne tlorisne površine, če prenove niso stroškovno nevtralne in bodo privedle do znatnega dviga najemnin za ljudi v socialnih stanovanjih, ki je višji od ekonomskih prihrankov pri računu za energijo.</p> <p>Če javni organi zasedajo stavbo, ki ni v njihovi lasti, lastnika stavbe spodbujajo k temeljiti prenovi ali postopni temeljiti prenovi stavbe v skoraj ničenergijsko stavbo v skladu s členom 9 Direktive 2010/31/EU, da bi izkoristili celoten potencial za prihranek energije, če je prenova stroškovno učinkovita in tehnično izvedljiva. Pri sklenitvi pogodbe o namestitvi v stavbi, ki ni v njihovi lasti, je cilj javnih organov, da ta stavba spada v enega od dveh najvišjih razredov energijske učinkovitosti na energijski izkaznici ali v druge razrede učinkovitosti, ki so pomembni za državo članico.</p> <p>Povprečna stopnja najmanj 3 %, ki se upošteva v posameznem petletnem obdobju, se izračuna na podlagi skupne tlorisne površine stavb v lasti javnih organov zadevne države članice, ki imajo skupno uporabno tlorisno površino več kot 250 m² ter 1. januarja 2024 niso skoraj ničenergijske stavbe.</p>

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>2. Države članice lahko v izjemnih primerih v okvir letne stopnje prenove stavb štejejo nove stavbe, ki so v uporabi in lasti kot nadomestilo za določene stavbe javnih organov, porušene v enem od predhodnih dveh let. Take izjeme se uporabljajo samo, če bi bile v primerjavi s prenovo takih stavb stroškovno učinkovitejše in bolj trajnostne v smislu energije in emisij CO₂ skozi življenjski cikel. Vsaka država članica jasno določi in objavi splošna merila, metodologije in postopke, na podlagi katerih se ugotovijo taki izjemni primeri.</p> <p>3. Države članice za namene tega člena objavijo popis stavb javnih organov, ki se ogrevajo in/ali ohlajajo in ki imajo skupno uporabno tlorisno površino več kot 250 m². Ta popis se posodablja vsaj enkrat letno. Popis vsebuje vsaj naslednje podatke:</p> <p>(a) tlorisno površino v m²;</p> <p>(b) energijsko izkaznico vsake stavbe, izdano v skladu s členom 12 Direktive 2010/31/EU.</p> <p>(¹) Direktiva 2010/31/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. maja 2010 o energetske učinkovitosti stavb (UL L 153, 18.6.2010, str. 13).</p>	<p>2. Države članice se lahko odločijo za uporabo manj strogih zahtev za naslednje kategorije stavb:</p> <p>(a) <i>stavbe, ki so uradno zaščitene kot del zaščitene okolja ali zaradi njihovega posebnega arhitekturnega ali zgodovinskega pomena, če bi izpolnjevanje določenih minimalnih zahtev glede energijske učinkovitosti nesporejmljivo spremenilo njihov značaj ali videz;</i></p> <p>(b) <i>stavbe, ki se uporabljajo za obredne namene ali verske dejavnosti.</i></p> <p>V obeh primerih pristojni organi za stavbe, navedene za izvzetje, dokazujejo nezdružljivost z zahtevami glede NZEB.</p> <p>3. Države članice lahko v izjemnih primerih v okvir letne stopnje prenove stavb štejejo nove stavbe, ki so v uporabi in lasti kot nadomestilo za določene stavbe javnih organov, porušene v enem od predhodnih dveh let. Take izjeme se uporabljajo samo, če bi bile v primerjavi s prenovo takih stavb stroškovno učinkovitejše in bolj trajnostne v smislu energije in emisij CO₂ skozi življenjski cikel. Vsaka država članica jasno določi in objavi splošna merila, metodologije in postopke, na podlagi katerih se ugotovijo taki izjemni primeri.</p> <p>4. Države članice za namene tega člena pred XX. XX. XXXX objavijo popis stavb javnih organov, ki se ogrevajo in/ali ohlajajo in ki imajo skupno uporabno tlorisno površino več kot 250 m². Ta popis se posodablja vsaj enkrat letno. Popis vsebuje vsaj naslednje podatke:</p> <p>(a) tlorisno površino v m²;</p> <p>(b) energijsko izkaznico vsake stavbe, izdano v skladu s členom 12 Direktive 2010/31/EU.</p> <p>(¹) Direktiva 2010/31/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. maja 2010 o energetske učinkovitosti stavb (UL L 153, 18.6.2010, str. 13).</p>

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 31

Člen 6 (novo)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	<p><i>1 a. Če država članica v danem letu prenovi več kot 3 % skupne tlorisne površine v lasti javnih organov, lahko v naslednjih letih izvede manj prenov, da doseže letno povprečje, ki se upošteva v posameznem petletnem obdobju. Če država članica v danem letu prenovi manj kot 3 % skupne tlorisne površine v lasti javnih organov, v naslednjih letih izvede več prenov, da doseže letno povprečje, ki se upošteva v posameznem petletnem obdobju.</i></p>

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 32

Člen 6 (novo)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	<p><i>3 a. Države članice pri načrtovanju izvedbenih ukrepov v skladu s tem členom zagotovijo finančno in tehnično podporo ter predložijo načrte, ki obravnavajo pomanjkanje delovne sile in usposobljenih strokovnjakov, potrebnih za vse stopnje zelenega prehoda, vključno z obrtniki ter visokokvalificiranimi strokovnjaki za zeleno tehnologijo, znanstveniki s področja uporabne znanosti in inovatorji. Države članice spodbujajo regionalne in lokalne organe in druge javne organe, naj upoštevajo širše koristi, ki presegajo prihranke energije, kot so zdravi notranji klimatski pogoji z boljšo kakovostjo zraka in okolja v zaprtih prostorih ter boljša kakovost življenja, zlasti v šolah, vrtcih, varovanih stanovanjih, domovih za ostarele ter bolnišnicah.</i></p>

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 33

Člen 7

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>1. Države članice zagotovijo, da javni naročniki in naročniki pri sklepanju pogodb o javnih naročilih in koncesijah z vrednostjo, ki je enaka ali večja kot pragovi iz člena 8 Direktive 2014/23/EU, člena 4 Direktive 2014/24/EU in člena 15 Direktive 2014/25/EU, kupujejo le izdelke, storitve, stavbe in gradbena dela z visoko energijsko učinkovitostjo v skladu z zahtevami iz Priloge IV k tej direktivi.</p> <p>5. Države članice lahko zahtevajo, da javni naročniki in naročniki, če je ustrezno, v praksah javnega naročanja upoštevajo širše vidike trajnosti, socialne in okoljske vidike ter vidike krožnega gospodarstva, da bi dosegli Unijine cilje glede razogljčenja in ničelnega onesnaževanja. Če je ustrezno, države članice v skladu z zahtevami iz Priloge IV od javnih naročnikov in naročnikov zahtevajo, da upoštevajo merila Unije za zelena javna naročila.</p> <p>Da bi zagotovile preglednost pri uporabi zahtev glede energijske učinkovitosti v postopku javnega naročanja, države članice javnosti omogočijo dostop do informacij o vplivu naročil z vrednostjo, ki je enaka ali večja kot pragovi iz odstavka 1, na energijsko učinkovitost. Javni naročniki se lahko odločijo, da bodo od ponudnikov zahtevali razkritje informacij o potenciala globalnega segrevanja skozi celoten življenjski cikel nove stavbe in lahko javnosti omogočijo dostop do teh podatkov o naročilih, zlasti za nove stavbe s tlorisno površino nad 2 000 m².</p> <p>Države članice podpirajo javne naročnike in naročnike pri uvajanju zahtev glede energijske učinkovitosti, tudi na regionalni in lokalni ravni, z zagotavljanjem jasnih pravil in smernic, vključno z metodologijami ocenjevanja stroškov skozi življenjski cikel ter okoljskih vplivov in stroškov, vzpostavitev strokovnih centrov za podporo ter spodbujanjem uporabe združenega in digitalnega naročanja, kjer je mogoče.</p>	<p>1. Države članice zagotovijo, da javni naročniki in naročniki ob ustreznem upoštevanju načela lokalne samouprave, ki je zapisano v členu 4 PEU, pri sklepanju pogodb o javnih naročilih in koncesijah z vrednostjo, ki je enaka ali večja kot pragovi iz člena 8 Direktive 2014/23/EU, člena 4 Direktive 2014/24/EU in člena 15 Direktive 2014/25/EU, kupujejo le izdelke, storitve, stavbe in gradbena dela z visoko energijsko učinkovitostjo, če je to v skladu s stroškovno učinkovitostjo, ekonomsko izvedljivostjo, večjo trajnostjo, tehnično ustreznostjo in zadostno konkurenco, pri čemer si prizadevajo za izpolnitev meril iz Priloge IV k tej direktivi.</p> <p>5. Države članice zahtevajo, da javni naročniki in naročniki, če je ustrezno, v praksah javnega naročanja upoštevajo širše vidike trajnosti, socialne in okoljske vidike ter vidike krožnega gospodarstva, da bi dosegli Unijine cilje glede razogljčenja in ničelnega onesnaževanja. Če je ustrezno, države članice v skladu z zahtevami iz Priloge IV od javnih naročnikov in naročnikov zahtevajo, da upoštevajo merila Unije za zelena in krožna javna naročila.</p> <p>Da bi zagotovile preglednost pri uporabi zahtev glede energijske učinkovitosti v postopku javnega naročanja, države članice javnosti omogočijo dostop do informacij o vplivu naročil z vrednostjo, ki je enaka ali večja kot pragovi iz odstavka 1, na energijsko učinkovitost. Javni naročniki se lahko odločijo, da bodo od ponudnikov zahtevali razkritje informacij o potenciala globalnega segrevanja skozi celoten življenjski cikel nove stavbe in lahko javnosti omogočijo dostop do teh podatkov o naročilih, zlasti za nove stavbe s tlorisno površino nad 2 000 m².</p> <p>Države članice podpirajo javne naročnike in naročnike pri uvajanju zahtev glede energijske učinkovitosti, tudi na regionalni in lokalni ravni, z zagotavljanjem jasnih pravil in smernic, vključno z metodologijami ocenjevanja stroškov skozi življenjski cikel ter okoljskih vplivov in stroškov, vzpostavitev strokovnih centrov za podporo ter spodbujanjem uporabe združenega in digitalnega naročanja, kjer je mogoče.</p>

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 34

Člen 8

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>(3) Države članice sisteme obveznosti glede energijske učinkovitosti, alternativne ukrepe politike ali kombinacijo obojih ali programe ali ukrepe, ki se financirajo iz nacionalnega sklada za energijsko učinkovitost, izvajajo prednostno pri ljudeh, ki jih je prizadela energijska revščina, ranljivih odjemalcih in, če je ustrezno, ljudeh, ki živijo v socialnih stanovanjih. Države članice zagotovijo, da ukrepi politike, ki se izvajajo v skladu s tem členom, nimajo škodljivega učinka na te osebe. Če je ustrezno, države članice za odpravo škodljivih učinkov ter zagotovitev pravičnega in vključujočega energetskega prehoda čim boljše izkoristijo financiranje, vključno z javnim financiranjem, instrumente financiranja na ravni Unije in prihodke od pravic v skladu s členom 22(3)(b).</p> <p>Pri oblikovanju takih ukrepov države članice upoštevajo in spodbujajo vlogo skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov in energetske skupnosti državljanov pri prispevanju k izvajanju teh ukrepov politike.</p> <p>Države članice dosežejo delež potrebnih skupnih prihrankov energije pri končni porabi pri ljudeh, ki jih je prizadela energijska revščina, ranljivih odjemalcih in, če je ustrezno, ljudeh, ki živijo v socialnih stanovanjih. Ta delež mora biti vsaj enak deležu gospodinjstev v energijski revščini po ocenah v njihovem nacionalnem energetske in podnebnem načrtu, pripravljenem v skladu s členom 3(3)(d) uredbe o upravljanju (Uredba (EU) 2018/1999). Če država članica ni uradno sporočila deleža gospodinjstev v energijski revščini po ocenah v svojem nacionalnem energetske in podnebnem načrtu, je delež zahtevane skupne količine prihrankov energije pri končni porabi pri ljudeh, ki jih je prizadela energijska revščina, ranljivih odjemalcih in, če je ustrezno, ljudeh, ki živijo v socialnih stanovanjih, najmanj enak aritmetični sredini deleža naslednjih kazalnikov za leto 2019 oziroma, če niso na razpolago za leto 2019, za linearno ekstrapolacijo njihovih vrednosti za zadnja tri leta, ki so na razpolago:</p>	<p>(3) Države članice sisteme obveznosti glede energijske učinkovitosti, alternativne ukrepe politike ali kombinacijo obojih ali programe ali ukrepe, ki se financirajo iz nacionalnega sklada za energijsko učinkovitost, izvajajo prednostno pri ljudeh, ki jih je prizadela energijska revščina, ranljivih odjemalcih in, če je ustrezno, ljudeh, ki živijo v socialnih stanovanjih, ter tudi pri ranljivih mikropodjetjih in malih podjetjih ter ranljivih uporabnikih mobilnosti. Države članice zagotovijo, da ukrepi politike, ki se izvajajo v skladu s tem členom, nimajo škodljivega učinka na te osebe. Če je ustrezno, države članice za odpravo škodljivih učinkov ter zagotovitev pravičnega in vključujočega energetskega prehoda čim boljše izkoristijo financiranje, vključno z javnim financiranjem, instrumente financiranja na ravni Unije in prihodke od pravic v skladu s členom 22(3)(b).</p> <p>Pri oblikovanju takih ukrepov države članice upoštevajo in spodbujajo vlogo skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov in energetske skupnosti državljanov pri prispevanju k izvajanju teh ukrepov politike.</p> <p>Države članice dosežejo delež potrebnih skupnih prihrankov energije pri končni porabi pri ljudeh, ki jih je prizadela energijska revščina, ranljivih odjemalcih in, če je ustrezno, ljudeh, ki živijo v socialnih stanovanjih, ter tudi pri ranljivih mikropodjetjih in malih podjetjih ter ranljivih uporabnikih mobilnosti. Ta delež mora biti vsaj enak deležu gospodinjstev v energijski revščini po ocenah v njihovem nacionalnem energetske in podnebnem načrtu, pripravljenem v skladu s členom 3(3)(d) uredbe o upravljanju (Uredba (EU) 2018/1999). Če država članica ni uradno sporočila deleža gospodinjstev v energijski revščini po ocenah v svojem nacionalnem energetske in podnebnem načrtu, je delež zahtevane skupne količine prihrankov energije pri končni porabi pri ljudeh, ki jih je prizadela energijska revščina, ranljivih odjemalcih in, če je ustrezno, ljudeh, ki živijo v socialnih stanovanjih, najmanj enak aritmetični sredini deleža naslednjih kazalnikov za leto 2019 oziroma, če niso na razpolago za leto 2019, za linearno ekstrapolacijo njihovih vrednosti za zadnja tri leta, ki so na razpolago:</p>

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>(a) nezmožnost ustreznega ogrevanja doma (Eurostat, SILC [ilc_md01]);</p> <p>(b) zaostala plačila računov za komunalne storitve SILC, [ilc_md07]) ter</p> <p>(c) struktura stroškov porabe po dohodkovnem kvintilnem razredu in namenu porabe COICOP (Eurostat, HBS, [hbs_str_t223], podatki za [CP045] Električna energija, plin in druga goriva).</p>	<p>(a) nezmožnost ustreznega ogrevanja doma (Eurostat, SILC [ilc_md01]);</p> <p>(b) zaostala plačila računov za komunalne storitve SILC, [ilc_md07]) ter</p> <p>(c) struktura stroškov porabe po dohodkovnem kvintilnem razredu in namenu porabe COICOP (Eurostat, HBS, [hbs_str_t223], podatki za [CP045] Električna energija, plin in druga goriva).</p> <p><i>Evropska komisija bo pripravila smernice za prepoznavanje ranljivih mikropodjetij in malih podjetij ter ranljivih uporabnikov mobilnosti, tako da bo predlagala jasna merila. Države članice bodo v revizijo svojih nacionalnih energetske in podnebne načrte vključile analizo energetske revščine med mikropodjetji in malimi podjetji ter ranljivimi uporabniki mobilnosti.</i></p>

Obrazložitev

Skladnost s predlogom o Socialnem skladu za podnebje.

Predlog spremembe 35

Člen 8(14)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>V okviru posodobitev svojih nacionalnih energetske in podnebne načrte, ustreznih poročil o napredku in naslednjih celovitih nacionalnih energetske in podnebne načrte, priglasi v skladu z Uredbo (EU) 2018/1999, države članice, če je ustrezno, vključno z dokazi in izračuni: dokažejo,</p> <p>(a) da se v primeru prekrivanja učinka ukrepov politike ali posameznih ukrepov prihrankov energije ne šteje dvojno;</p> <p>(b) kako prihranki energije, doseženi v skladu s točkama (b) in (c) prvega pododstavka odstavka 1, prispevajo k doseganju njihovega nacionalnega prispevka v skladu s členom 4;</p> <p>(c) da so sprejeti ukrepi politike za izpolnitev njihove obveznosti prihrankov energije, ki so zasnovani v skladu z zahtevami iz tega člena, in da so ti ukrepi politike upoštevni in primerni za doseganje količine kumulativnih prihrankov energije pri končni porabi do konca vsakega obdobja obveznosti.</p>	<p>V okviru posodobitev svojih nacionalnih energetske in podnebne načrte, ustreznih poročil o napredku in naslednjih celovitih nacionalnih energetske in podnebne načrte, priglasi v skladu z Uredbo (EU) 2018/1999, države članice, če je ustrezno, vključno z dokazi in izračuni: dokažejo,</p> <p>(a) da se v primeru prekrivanja učinka ukrepov politike ali posameznih ukrepov prihrankov energije ne šteje dvojno;</p> <p>(b) kako prihranki energije, doseženi v skladu s točkama (b) in (c) prvega pododstavka odstavka 1, prispevajo k doseganju njihovega nacionalnega prispevka v skladu s členom 4;</p> <p>(c) da so sprejeti ukrepi politike za izpolnitev njihove obveznosti prihrankov energije, ki so zasnovani v skladu z zahtevami iz tega člena, in da so ti ukrepi politike upoštevni in primerni za doseganje količine kumulativnih prihrankov energije pri končni porabi do konca vsakega obdobja obveznosti.</p>

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	<i>Države članice v te izračune vključijo prihranke, pridobljene na regionalni in lokalni ravni, ki se ne prekrivajo z nacionalnimi ukrepi, kot lokalno določene prispevke k nacionalnemu cilju.</i>

Obrazložitev

Ker direktiva vsebuje cilje in obveznosti za ukrepe, ki jih je treba nujno sprejeti na podnacionalni ravni, je treba te ukrepe dosledno upoštevati in navesti raven, na kateri so bili sprejeti, da se bodo po prvem pregledu prilagodile politike.

Predlog spremembe 36

Člen 9(5)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
(5) Države članice lahko od zavezanih strani zahtevajo, da v sodelovanju z lokalnimi organi ali občinami spodbujajo ukrepe za izboljšanje energijske učinkovitosti pri ljudeh, ki jih je prizadela energijska revščina, ranljivih odjemalcih in, če je ustrezno, ljudeh, ki živijo v socialnih stanovanjih. Med te ukrepe spada tudi ugotavljanje in zadovoljevanje posebnih potreb določenih skupin, ki jih ogroža energijska revščina ali so bolj občutljive za njene učinke. Da bi zaščitile ljudi, ki jih je prizadela energijska revščina, ranljive odjemalce in, če je ustrezno, ljudi, ki živijo v socialnih stanovanjih, države članice spodbujajo zavezane strani k izvajanju ukrepov, kot so prenova stavb, vključno s socialnimi stanovanji, zamenjava gospodinjskih aparatov, finančna podpora in spodbude za ukrepe za izboljšanje energijske učinkovitosti skladno z nacionalnimi shemami financiranja in podpore ali energijski pregledi.	(5) Države članice lahko od zavezanih strani zahtevajo, da v sodelovanju z regionalnimi in lokalnimi organi spodbujajo ukrepe za izboljšanje energijske učinkovitosti pri ljudeh, ki jih je prizadela energijska revščina, ranljivih odjemalcih in, če je ustrezno, ljudeh, ki živijo v socialnih stanovanjih. Med te ukrepe spada tudi ugotavljanje in zadovoljevanje posebnih potreb določenih skupin, ki jih ogroža energijska revščina ali so bolj občutljive za njene učinke. Da bi zaščitile ljudi, ki jih je prizadela energijska revščina, ranljive odjemalce in, če je ustrezno, ljudi, ki živijo v socialnih stanovanjih, države članice spodbujajo zavezane strani k izvajanju ukrepov, kot so prenova stavb, vključno s socialnimi stanovanji, zamenjava gospodinjskih aparatov, finančna podpora in spodbude za ukrepe za izboljšanje energijske učinkovitosti skladno z nacionalnimi shemami financiranja in podpore ali energijski pregledi.

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 37

Člen 11

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	11. Države članice aktivno spodbujajo uvajanje sistema upravljanja z energijo v javnih upravah na nacionalni, regionalni in lokalni ravni. V ta namen podpirajo ukrepe za krepitev zmogljivosti in spodbude za manjše uprave.

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 38

Člen 21(1)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>1. Države članice zagotovijo, da so informacije o razpoložljivih ukrepih za izboljšanje energijske učinkovitosti, posameznih ukrepov ter finančnih in pravnih okvirih pregledne in da se razširjajo med vsemi pomembnimi tržnimi akterji, kot so končni odjemalci, končni porabniki, organizacije odjemalcev, predstavniki civilne družbe, skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov, energetske skupnosti državljanov, lokalni in regionalni organi, energetske agencije, ponudniki socialnih storitev, gradbeniki, arhitekti, inženirji, okoljski in energijski pregledovalci ter inštalaterji elementov stavb v skladu z opredelitvijo iz člena 2(9) Direktive 2010/31/EU.</p>	<p>1. Države članice v tesnem sodelovanju z regionalnimi in lokalnimi organi, kjer je to mogoče, zagotovijo, da so informacije o razpoložljivih ukrepih za izboljšanje energijske učinkovitosti, posameznih ukrepov ter finančnih in pravnih okvirih pregledne in da se razširjajo med vsemi pomembnimi tržnimi akterji, kot so končni odjemalci, končni porabniki, organizacije odjemalcev, predstavniki civilne družbe, skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov, energetske skupnosti državljanov, lokalni in regionalni organi, energetske agencije, ponudniki socialnih storitev, gradbeniki, arhitekti, inženirji, okoljski in energijski pregledovalci ter inštalaterji elementov stavb v skladu z opredelitvijo iz člena 2(9) Direktive 2010/31/EU.</p>

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 39

Člen 21(5)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>5. Brez poseganja v temeljna načela njihove zakonodaje o lastninskih in najemnih razmerjih države članice sprejmejo potrebne ukrepe za odpravo regulativnih in neregulativnih ovir za energijsko učinkovitost, v zvezi z razdelitvijo spodbud med lastnike in najemnike ali med lastnike stavbe ali stavbne enote, da bi zagotovili, da se navedene strani, zato ker posamezno ne bi pridobile polnih koristi ali ker ni pravil o razdelitvi stroškov in koristi med njimi, ne odvrnejo od naložb v izboljšanje učinkovitosti, ki bi jih sicer izvedle; Ukrepi za odpravo takih ovir lahko vključujejo zagotavljanje spodbud, razveljavitev ali spremembo pravnih ali regulativnih določb, sprejetje smernic in razlagalnih sporočil ali poenostavitev upravnih postopkov vključno z nacionalnimi pravili in ukrepi za urejanje postopka odločanja pri večlastniški lastnini. Take ukrepe je mogoče združiti z zagotavljanjem izobraževanja, usposabljanja in specifičnih informacij ter tehnične pomoči v zvezi z energijsko učinkovitostjo tržnim akterjem, kot so tisti iz odstavka 1.</p>	<p>5. Brez poseganja v temeljna načela njihove zakonodaje o lastninskih in najemnih razmerjih države članice sprejmejo potrebne ukrepe za odpravo regulativnih in neregulativnih ovir za energijsko učinkovitost, v zvezi z razdelitvijo spodbud med lastnike in najemnike ali med lastnike stavbe ali stavbne enote, da bi zagotovili, da se navedene strani, zato ker posamezno ne bi pridobile polnih koristi ali ker ni pravil o razdelitvi stroškov in koristi med njimi, ne odvrnejo od naložb v izboljšanje učinkovitosti, ki bi jih sicer izvedle; Ukrepi za odpravo takih ovir lahko vključujejo zagotavljanje spodbud, razveljavitev ali spremembo pravnih ali regulativnih določb, kot je uvedba hitrega izdajanja dovoljenj, sprejetje smernic in razlagalnih sporočil ali poenostavitev upravnih postopkov vključno z nacionalnimi pravili in ukrepi za urejanje postopka odločanja pri večlastniški lastnini. Takšni ukrepi se oblikujejo v sodelovanju z lokalnimi in regionalnimi organi ter jih je mogoče združiti z zagotavljanjem izobraževanja, usposabljanja in specifičnih informacij ter tehnične pomoči v zvezi z energijsko učinkovitostjo tržnim akterjem, kot so tisti iz odstavka 1.</p>

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Države članice sprejmejo ustrezne ukrepe za podpiranje večstranskega dialoga ob sodelovanju ustreznih javnih in socialnih partnerjev, kot so organizacije lastnikov in najemnikov, potrošniške organizacije, skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov, energetske skupnosti državljanov, lokalni in regionalni organi, ustrezni javni organi in agencije, namen dialoga pa je pripraviti predloge o skupno sprejetih ukrepih, spodbudah in smernicah v zvezi z razdelitvijo spodbud med lastniki in najemniki ali med lastniki stavbe ali stanovanjske enote.</p> <p>Vsaka država članica poroča o takih ovirah in ukrepih, ki jih je sprejela v svoji dolgoročni strategiji prenove, v skladu s členom 2a Direktive 2010/31/EU in Uredbo (EU) 2018/1999.</p>	<p>Države članice sprejmejo ustrezne ukrepe za podpiranje večstranskega dialoga ob sodelovanju ustreznih lokalnih in regionalnih organov ter javnih in socialnih partnerjev, kot so organizacije lastnikov in najemnikov, potrošniške organizacije, skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov, energetske skupnosti državljanov, lokalni in regionalni organi, ustrezni javni organi in agencije, namen dialoga pa je pripraviti predloge o skupno sprejetih ukrepih, spodbudah in smernicah v zvezi z razdelitvijo spodbud med lastniki in najemniki ali med lastniki stavbe ali stanovanjske enote.</p> <p>Vsaka država članica poroča o takih ovirah in ukrepih, ki jih je sprejela v svoji dolgoročni strategiji prenove, v skladu s členom 2a Direktive 2010/31/EU in Uredbo (EU) 2018/1999.</p>

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 40

Člen 22

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>1. Države članice sprejmejo ustrezne ukrepe za krepitev moči in zaščito ljudi, ki jih je prizadela energijska revščina, ranljivih odjemalcev in, če je ustrezno, ljudi, ki živijo v socialnih stanovanjih.</p> <p>Pri opredelitvi pojma „ranljivi odjemalci“ v skladu s členom 28(1) in členom 29 Direktive (EU) 2019/944 in členom 3(3) Direktive 2009/73/ES države članice upoštevajo končne porabnike.</p>	<p>1. Države članice sprejmejo ustrezne ukrepe za krepitev moči in zaščito ljudi, ki jih je prizadela energijska revščina, ranljivih uporabnikov mobilnosti, ranljivih mikropodjetij in malih podjetij, ranljivih odjemalcev in, če je ustrezno, ljudi, ki živijo v socialnih stanovanjih; pri tem je treba upoštevati zlasti energetske izolirane regije, ki se ne morejo povezati z evropskim omrežjem.</p> <p>Pri opredelitvi pojma „ranljivi odjemalci“ v skladu s členom 28(1) in členom 29 Direktive (EU) 2019/944 in členom 3(3) Direktive 2009/73/ES države članice upoštevajo končne porabnike.</p> <p>Evropska komisija bo pripravila smernice za opredelitev ranljivih uporabnikov mobilnosti ter ranljivih mikropodjetij in malih podjetij, pri čemer se bo oprla na opredelitve v uredbi o Socialnem skladu za podnebje.</p>

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 41

Člen 23(2)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>2. Države članice zagotovijo, da javnost dobi možnost sodelovanja pri pripravi načrtov ogrevanja in hlajenja, celovite ocene, politik in ukrepov.</p>	<p>2. Države članice v tesnem sodelovanju z ustreznimi lokalnimi in regionalnimi organi pripravijo načrte ogrevanja in hlajenja; skupaj zagotovijo, da javnost dobi možnost sodelovanja pri pripravi načrtov ogrevanja in hlajenja, celovite ocene, politik in ukrepov.</p>

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 42

Člen 23(3)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Države članice za namene ocene iz odstavka 1 v skladu z delom 1 Priloge IX izvedejo analizo stroškov in koristi za svoje ozemlje, ki temelji na podnebnih razmerah, ekonomski izvedljivosti in tehnični ustreznosti. Analiza stroškov in koristi lahko prispeva k identifikaciji rešitev za zadovoljevanje potreb po ogrevanju in hlajenju, ki so najbolj gospodarne z viri in stroškovno učinkovite. Navedena analiza stroškov in koristi je lahko del okoljske presoje v skladu z Direktivo 2001/42/ES Evropskega parlamenta in Sveta.</p>	<p>Države članice, po potrebi v tesnem sodelovanju z ustreznimi regionalnimi in lokalnimi organi, za namene ocene iz odstavka 1 v skladu z delom 1 Priloge IX izvedejo analizo stroškov in koristi za svoje ozemlje, ki temelji na podnebnih razmerah, ekonomski izvedljivosti in tehnični ustreznosti. Analiza stroškov in koristi lahko prispeva k identifikaciji rešitev za zadovoljevanje potreb po ogrevanju in hlajenju, ki so najbolj gospodarne z viri in stroškovno učinkovite. Navedena analiza stroškov in koristi je lahko del okoljske presoje v skladu z Direktivo 2001/42/ES Evropskega parlamenta in Sveta.</p>

Obrazložitev

Nekateri sistemi za ogrevanje in hlajenje, kot so omrežja za daljinsko ogrevanje, so močno povezani z območjem, ki ga oskrbujejo. Morebitne analize teh omrežij je treba izvesti v tesnem sodelovanju z lokalnimi in regionalnimi organi.

Predlog spremembe 43

Člen 23(4)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>4. Kadar je pri oceni iz odstavka 1 in analizi iz odstavka 3 ugotovljeno, da obstaja možnost za uporabo soproizvodnje z visokim izkoristkom in/ali učinkovito daljinsko ogrevanje in hlajenje, pri kateri bi bile koristi večje od stroškov, države članice sprejmejo ustrezne ukrepe za razvoj infrastrukture za učinkovito daljinsko ogrevanje in hlajenje in/ali za omogočitev razvoja soproizvodnje z visokim izkoristkom ter uporabe ogrevanja in hlajenja iz odvečne toplote in obnovljivih virov energije v skladu z odstavkom 1 ter členom 24(4) in (6).</p> <p>Kadar pri oceni iz odstavka 1 in analizi iz odstavka 3 ni ugotovljeno, da obstaja možnost, pri kateri bi bile koristi večje od stroškov, vključno z upravnimi stroški za izvedbo analize stroškov in koristi iz člena 24(4), lahko zadevne države članice obrate izvzamejo iz zahtev, določenih v navedenem odstavku.</p> <p>5. Države članice sprejmejo politike in ukrepe, ki zagotavljajo, da bodo možnosti, navedene v celovitih ocenah, izkoriščene v skladu z odstavkom 1. Te politike in ukrepi vključujejo vsaj elemente iz Priloge IX. Vsaka država članica te politike in ukrepe uradno sporoči v okviru posodobitve svojega celovitega nacionalnega energetskega in podnebnega načrta, v svojem naslednjem celovitem nacionalnem energetske in podnebne načrtu in ustreznih poročilih o napredku, priglašeni v skladu z Uredbo (EU) 2018/1999.</p> <p>6. Države članice spodbujajo regionalne in lokalne organe, da pripravijo lokalne načrte ogrevanja in hlajenja vsaj v občinah z nad 50 000 prebivalci. Ti načrti bi morali vsaj:</p> <p>(a) temeljiti na informacijah in podatkih iz celovite ocene, opravljene v skladu z odstavkom 1, vsebovati oceno in popis možnosti za povečanje energijske učinkovitosti, tudi preko izrabe odpadne toplote, ter energije iz obnovljivih virov pri ogrevanju in hlajenju na tem območju;</p>	<p>4. Kadar je pri oceni iz odstavka 1 in analizi iz odstavka 3 ugotovljeno, da obstaja možnost za uporabo soproizvodnje z visokim izkoristkom in/ali učinkovito daljinsko ogrevanje in hlajenje, pri kateri bi bile koristi večje od stroškov, države članice ter lokalni in regionalni organi, pristojni za zadevno območje, sprejmejo ustrezne ukrepe za razvoj infrastrukture za učinkovito daljinsko ogrevanje in hlajenje in/ali za omogočitev razvoja soproizvodnje z visokim izkoristkom ter uporabe ogrevanja in hlajenja iz odvečne toplote (vključno s komunalnimi odpadki) in obnovljivih virov energije v skladu z odstavkom 1 ter členom 24(4) in (6).</p> <p>Kadar pri oceni iz odstavka 1 in analizi iz odstavka 3 ni ugotovljeno, da obstaja možnost, pri kateri bi bile koristi večje od stroškov, vključno z upravnimi stroški za izvedbo analize stroškov in koristi iz člena 24(4), lahko države članice skupaj z zadevnimi lokalnimi in regionalnimi organi obrate izvzamejo iz zahtev, določenih v navedenem odstavku.</p> <p>5. Države članice sprejmejo politike in ukrepe, ki zagotavljajo, da bodo možnosti, navedene v celovitih ocenah, izkoriščene v skladu z odstavkom 1. Te politike in ukrepi vključujejo vsaj elemente iz Priloge IX. Vsaka država članica te politike in ukrepe uradno sporoči v okviru posodobitve svojega celovitega nacionalnega energetskega in podnebnega načrta, v svojem naslednjem celovitem nacionalnem energetske in podnebne načrtu in ustreznih poročilih o napredku, priglašeni v skladu z Uredbo (EU) 2018/1999.</p> <p>6. Države članice spodbujajo regionalne in lokalne organe, da pripravijo lokalne načrte ogrevanja in hlajenja vsaj v občinah z nad 50 000 prebivalci. Ti načrti bi morali vsaj:</p> <p>(a) temeljiti na informacijah in podatkih iz celovite ocene, opravljene v skladu z odstavkom 1, vsebovati oceno in popis možnosti za povečanje energijske učinkovitosti, tudi preko izrabe odpadne toplote, ter energije iz obnovljivih virov pri ogrevanju in hlajenju na tem območju;</p>

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>(b) vključevati strategijo uporabe ugotovljenih možnosti v skladu z odstavkom 6(a);</p> <p>(c) biti pripravljeni ob sodelovanju vseh pomembnih regionalnih ali lokalnih deležnikov ter zagotavljati sodelovanje javnosti;</p> <p>(d) upoštevati potrebe lokalnih skupnosti in več lokalnih ali regionalnih upravnih enot ali regij;</p> <p>(e) vključevati spremljanje napredka pri izvajanju določenih politik in ukrepov;</p> <p>Države članice zagotovijo, da javnost dobi možnost sodelovanja pri pripravi načrtov ogrevanja in hlajenja, celovite ocene, politik in ukrepov.</p> <p>V ta namen države članice za podporo regionalnim in lokalnim organom pripravijo priporočila za izvajanje politik in ukrepov na področju energijsko učinkovitega ogrevanja in hlajenja, ki temelji na energiji iz obnovljivih virov, na regionalni in lokalni ravni z izkoriščanjem ugotovljenih možnosti. Države članice čim bolj podpirajo regionalne in lokalne organe z vsemi sredstvi, tudi s shemami finančne in tehnične podpore.</p>	<p>(b) vključevati strategijo uporabe ugotovljenih možnosti v skladu z odstavkom 6(a);</p> <p>(c) biti pripravljeni ob sodelovanju vseh pomembnih regionalnih ali lokalnih deležnikov ter zagotavljati sodelovanje javnosti;</p> <p>(d) upoštevati potrebe lokalnih skupnosti in več lokalnih ali regionalnih upravnih enot ali regij;</p> <p>(e) vključevati spremljanje napredka pri izvajanju določenih politik in ukrepov;</p> <p>Države članice ter ustrezni lokalni in regionalni organi zagotovijo, da javnost dobi možnost sodelovanja pri pripravi načrtov ogrevanja in hlajenja, celovite ocene, politik in ukrepov.</p> <p>V ta namen države članice za podporo regionalnim in lokalnim organom pripravijo priporočila za izvajanje politik in ukrepov na področju energijsko učinkovitega ogrevanja in hlajenja, ki temelji na energiji iz obnovljivih virov, na regionalni in lokalni ravni z izkoriščanjem ugotovljenih možnosti. Države članice čim bolj podpirajo regionalne in lokalne organe z vsemi sredstvi, tudi s shemami finančne in tehnične podpore.</p>

Predlog spremembe 44

Člen 23(6)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>V ta namen države članice za podporo regionalnim in lokalnim organom pripravijo priporočila za izvajanje politik in ukrepov na področju energijsko učinkovitega ogrevanja in hlajenja, ki temelji na energiji iz obnovljivih virov, na regionalni in lokalni ravni z izkoriščanjem ugotovljenih možnosti. Države članice čim bolj podpirajo regionalne in lokalne organe z vsemi sredstvi, tudi s shemami finančne in tehnične podpore.</p>	<p>V ta namen države članice za podporo regionalnim in lokalnim organom pripravijo priporočila za izvajanje politik in ukrepov na področju energijsko učinkovitega ogrevanja in hlajenja, ki temelji na energiji iz obnovljivih virov, na regionalni in lokalni ravni z izkoriščanjem ugotovljenih možnosti. Države članice čim bolj podpirajo regionalne in lokalne organe z vsemi sredstvi, tudi s shemami finančne in tehnične podpore. Države članice zagotovijo, da so načrti ogrevanja in hlajenja v skladu z drugimi lokalnimi zahtevami glede načrtovanja na področju podnebja, energije in okolja, kar zadeva vsebino in datume, da se preprečita podvajanje dela in upravno breme za lokalne in regionalne organe ter spodbudi učinkovito izvajanje načrtov.</p>

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 45

Člen 23(6)a (novo)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	<i>6 a. Lokalne načrte ogrevanja in hlajenja lahko skupaj izvede skupina več sosednjih lokalnih organov, če so geografski in upravni okvir ter infrastruktura za ogrevanje in hlajenje ustrezni.</i>

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 46

Člen 23(6)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	<i>(da)(1) vsebovati oceno tega, kako pomembno vlogo imajo skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov in druge pobude odjemalcev, ki lahko dejavno prispevajo k izvajanju lokalnih projektov ogrevanja in hlajenja;</i>

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 47

Člen 23(6)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	<i>(da)(2) vsebovati oceno tega, kako financirati izvajanje opredeljenih politik in ukrepov ter zagotoviti finančne mehanizme, vključno z neposrednim financiranjem EU, ki lokalnim in regionalnim organom ter posameznim odjemalcem omogočajo prehod na ogrevanje in hlajenje z energijo iz obnovljivih virov;</i>

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 48

Člen 24

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
1. Za povečanje primarne energijske učinkovitosti in deleža energije iz obnovljivih virov v oskrbi z ogrevanjem in hlajenjem je učinkovit sistem daljinskega ogrevanja in hlajenja sistem, ki izpolnjuje naslednja merila:	1. Za povečanje primarne energijske učinkovitosti in deleža energije iz obnovljivih virov v oskrbi z ogrevanjem in hlajenjem je učinkovit sistem daljinskega ogrevanja in hlajenja sistem, ki izpolnjuje naslednja merila:

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
a. do 31. decembra 2025 sistem, ki uporablja vsaj 50 % energije iz obnovljivih virov, 50 % odvečne toplote, 75 % toplote iz sproizvodnje ali 50 % kombinacije take energije in toplote;	a. do 31. decembra 2029 sistem, ki uporablja vsaj 50 % energije iz obnovljivih virov, 50 % odvečne toplote, 75 % toplote iz sproizvodnje ali 50 % kombinacije take energije in toplote;
b. od 1. januarja 2026 sistem, ki uporablja vsaj 50 % energije iz obnovljivih virov, 50 % odvečne toplote, 80 % toplote iz sproizvodnje z visokim izkoristkom ali vsaj kombinacije take toplotne energije, ki se dovaja v omrežje, v katerem je delež energije iz obnovljivih virov najmanj 5 %, skupni delež energije iz obnovljivih virov, odvečne toplote ali toplote iz sproizvodnje z visokim izkoristkom pa najmanj 50 %;	b. od 1. januarja 2030 sistem, ki uporablja vsaj 50 % energije iz obnovljivih virov, 50 % odvečne toplote, 80 % toplote iz sproizvodnje z visokim izkoristkom ali vsaj kombinacije take toplotne energije, ki se dovaja v omrežje, v katerem je delež energije iz obnovljivih virov najmanj 5 %, skupni delež energije iz obnovljivih virov, odvečne toplote ali toplote iz sproizvodnje z visokim izkoristkom pa najmanj 50 %;
c. od 1. januarja 2035 sistem, ki uporablja vsaj 50 % energije iz obnovljivih virov in odvečne toplote, če je delež energije iz obnovljivih virov vsaj 20 %;	c. od 1. januarja 2035 sistem, ki uporablja vsaj 50 % energije iz obnovljivih virov in odvečne toplote, če je delež energije iz obnovljivih virov vsaj 20 %;
d. od 1. januarja 2045 sistem, ki uporablja vsaj 75 % energije iz obnovljivih virov in odvečne toplote, če je delež energije iz obnovljivih virov vsaj 40 %;	d. od 1. januarja 2045 sistem, ki uporablja vsaj 75 % energije iz obnovljivih virov in odvečne toplote, če je delež energije iz obnovljivih virov vsaj 40 %;
e. od 1. januarja 2050 sistem, ki uporablja samo energijo iz obnovljivih virov in odvečno toploto, če je delež energije iz obnovljivih virov vsaj 60 %.	e. od 1. januarja 2050 sistem, ki uporablja samo energijo iz obnovljivih virov in odvečno toploto, če je delež energije iz obnovljivih virov vsaj 60 %.

Obrazložitev

Pri ukrepih za izboljšanje daljinskega ogrevanja bi bilo treba dati v ospredje spodbujanje rešitev sproizvodnje, ki so energijsko učinkovitejše. Zaradi tako hitre spremembe opredelitve učinkovitega sistema daljinskega ogrevanja bi prišlo do tega, da velik delež enot in omrežij, ki se ravno posodablja, ne bi izpolnjeval meril v času, potrebnem za amortizacijo rešitev, zato ne bi bilo mogoče pridobiti sredstev za nadaljnjo posodobitev in naložbe v nove vire energije. Nenadna sprememba na tem področju bi lahko povzročila tudi nenadzorovano zvišanje stroškov dobave energije iz omrežij za daljinsko ogrevanje, posledica pa bi lahko bilo zmanjšanje zanimanja odjemalcev za uporabo teh sistemov in vrnitev k manj učinkovitim lokalnim virom toplote, katerih emisij CO₂ in prahu ni mogoče nadzorovati.

Na splošno pri tehnologijah in gorivih, ki se uporabljajo v sistemih daljinskega ogrevanja, načeloma ne bi smeli izključevati možnosti poročanja o prihrankih, ki izhajajo iz ukrepov za energijsko učinkovitost, in njihovega financiranja.

Predlog spremembe 49

Člen 26(1)(1)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	<i>Države članice sprejmejo ukrepe za spodbujanje sodelovanja v teh programih, zlasti malih, srednjih in mikropodjetij ter samozaposlenih.</i>

Predlog spremembe 50

Člen 26(1)b

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	<p>1 b. Komisija vzpostavi platformo enotne točke dostopa za podporo in izmenjavo znanja, da se zagotovi ustrezno število usposobljenih strokovnjakov za doseganje podnebnih in energetske ciljev EU v 12 mesecih od začetka veljavnosti te direktive. Platforma združuje države članice, socialne partnerje, izobraževalne ustanove, akademsko skupnost in druge ustrezne deležnike, da bi krepili in spodbujali najboljše prakse za zagotovitev več strokovnjakov s področja energetske učinkovitosti, preusposobili in izpopolnili strokovnjake ter tako zadostili potrebam trga in izziv povezali s sedanjimi pobudami EU, kot so Socialni sklad za podnebje, Erasmus+ in novi evropski Bauhaus.</p>

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 51

Člen 27, podrazdelka 4 in 5

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>4. Države članice spodbujajo javne organe k uporabi pogodbenega zagotavljanja prihranka energije pri prenovi velikih stavb. Pri prenovah velikih nestanovanjskih stavb z uporabno tlorisno površino nad 1 000 m² države članice zagotovijo, da javni organi ocenijo izvedljivost uporabe pogodbenega zagotavljanja prihranka energije.</p> <p>Države članice lahko javne organe spodbujajo, da pogodbeno zagotavljanje prihranka energije kombinirajo z razširjenimi energetske storitvami, tudi prilagajanjem odjema in shranjevanjem.</p> <p>5. Države članice podpirajo javni sektor pri sprejemanju ponudb za energetske storitve, zlasti za izvedbo prenove stavb tako, da:</p>	<p>4. Države članice spodbujajo lokalne in regionalne organe ter druge javne organe k uporabi pogodbenega zagotavljanja prihranka energije pri prenovi velikih stavb. Pri prenovah velikih nestanovanjskih stavb z uporabno tlorisno površino nad 1 000 m² države članice zagotovijo, da vsi javni organi ocenijo izvedljivost uporabe pogodbenega zagotavljanja prihranka energije.</p> <p>Države članice lahko lokalne in regionalne organe ter druge javne organe spodbujajo, da pogodbeno zagotavljanje prihranka energije kombinirajo z razširjenimi energetske storitvami, tudi prilagajanjem odjema in shranjevanjem.</p> <p>5. Države članice podpirajo javni sektor ter zlasti lokalne in regionalne organe pri sprejemanju ponudb za energetske storitve, zlasti za izvedbo prenove stavb tako, da:</p>

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>(a) zagotavljajo vzorčne pogodbe za pogodbeno zagotavljanje prihranka energije, ki vsebujejo vsaj točke, naštete v Prilogi XIII, in upoštevajo obstoječe evropske ali mednarodne standarde, razpoložljive smernice za razpisne postopke in Eurostatove smernice za statistično obravnavo pogodbenega zagotavljanja prihranka energije v računih države;</p> <p>(b) zagotavljajo informacije o najboljših praksah pri pogodbenem zagotavljanju prihranka energije, vključno z analizo stroškov in koristi, za katero je uporabljen pristop celotnega življenjskega kroga, če je takšna analiza na voljo;</p> <p>(c) omogočijo javnosti dostop do podatkovne baze izvedenih in tekočih projektov pogodbenega zagotavljanja prihranka energije, ki zajema tudi projekcije prihrankov energije in dosežene prihranke energije.</p>	<p>(a) zagotavljajo vzorčne pogodbe za pogodbeno zagotavljanje prihranka energije, ki vsebujejo vsaj točke, naštete v Prilogi XIII, in upoštevajo obstoječe evropske ali mednarodne standarde, razpoložljive smernice za razpisne postopke in Eurostatove smernice za statistično obravnavo pogodbenega zagotavljanja prihranka energije v računih države;</p> <p>(b) zagotavljajo informacije o najboljših praksah pri pogodbenem zagotavljanju prihranka energije, vključno z analizo stroškov in koristi, za katero je uporabljen pristop celotnega življenjskega kroga, če je takšna analiza na voljo;</p> <p>(c) omogočijo javnosti dostop do podatkovne baze izvedenih in tekočih projektov pogodbenega zagotavljanja prihranka energije, ki zajema tudi projekcije prihrankov energije in dosežene prihranke energije.</p>

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 52

Člen 28

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>1. Države članice brez poseganja v člena 107 in 108 PDEU omogočajo vzpostavitev finančnih mehanizmov ali uporabo obstoječih mehanizmov za ukrepe za izboljšanje energijske učinkovitosti, tako da bodo dosežene največje koristi financiranja iz različnih virov ter kombinacije nepovratnih sredstev, finančnih instrumentov in tehnične pomoči.</p> <p>2. Komisija po potrebi neposredno ali prek evropskih finančnih institucij pomaga državam članicam pri oblikovanju finančnih mehanizmov in instrumentov za pomoč pri razvoju projektov na nacionalni, regionalni ali lokalni ravni za večje naložbe v energijsko učinkovitost v posameznih sektorjih ter pri zaščiti in krepitvi moči ranljivih odjemalcev, ljudi, ki jih je prizadela energijska revščina in, če je ustrezno, ljudi, ki živijo v socialnih stanovanjih, tudi z vključitvijo vidika enakosti, da ne bi bil nihče prezrt.</p>	<p>1. Države članice brez poseganja v člena 107 in 108 PDEU omogočajo vzpostavitev finančnih mehanizmov ali uporabo obstoječih mehanizmov za ukrepe za izboljšanje energijske učinkovitosti, tako da bodo dosežene največje koristi financiranja iz različnih virov ter kombinacije nepovratnih sredstev, finančnih instrumentov in tehnične pomoči.</p> <p>2. Komisija po potrebi neposredno ali prek evropskih finančnih institucij pomaga državam članicam pri oblikovanju finančnih mehanizmov in instrumentov za pomoč pri razvoju projektov na nacionalni, regionalni ali lokalni ravni za večje naložbe v energijsko učinkovitost v posameznih sektorjih ter pri zaščiti in krepitvi moči ranljivih odjemalcev, ljudi, ki jih je prizadela energijska revščina in, če je ustrezno, ljudi, ki živijo v socialnih stanovanjih, tudi z vključitvijo vidika enakosti, da ne bi bil nihče prezrt.</p>

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>3. Države članice sprejmejo ukrepe, s katerimi zagotovijo široko in nediskriminatorno ponudbo posojilnih produktov na področju energijske učinkovitosti, kot so zelene hipoteke in zelena posojila, tako zavarovanih kot nezavarovanih, s strani finančnih institucij, ter dostopnost in razpoznavnost are teh produktov za odjemalce. Države članice sprejmejo ukrepe za omogočanje lažjega izvajanja shem financiranja preko računov in financiranja preko davkov. Države članice zagotovijo, da banke in druge finančne institucije dobijo informacije o možnostih udeležbe pri financiranju ukrepov za izboljšanje energijske učinkovitosti, tudi z ustanovitvijo javno-zasebnih partnerstev.</p>	<p>3. Države članice sprejmejo ukrepe, s katerimi zagotovijo široko in nediskriminatorno ponudbo posojilnih produktov na področju energijske učinkovitosti, kot so zelene hipoteke in zelena posojila, tako zavarovanih kot nezavarovanih, ter finančno podporo za pridobitev ali zagotavljanje dostopa do javnega prevoza in brezemisij-skih načinov prevoza s strani finančnih institucij, ter dostopnost in razpoznavnost are teh produktov za odjemalce. Države članice sprejmejo ukrepe za omogočanje lažjega izvajanja shem financiranja preko računov in financiranja preko davkov. Države članice zagotovijo, da banke in druge finančne institucije dobijo informacije o možnostih udeležbe pri financiranju ukrepov za izboljšanje energijske učinkovitosti, tudi z ustanovitvijo javno-zasebnih partnerstev.</p>
<p>4. Komisija spodbuja izmenjavo najboljših praks med pristojnimi nacionalnimi ali regionalnimi oblastmi ali organi, npr. prek letnih srečanj regulativnih organov, javnih podatkovnih baz z informacijami o izvajanju ukrepov v državah članicah in primerjave med državami.</p>	<p>4. Komisija spodbuja izmenjavo najboljših praks med pristojnimi nacionalnimi, regionalnimi ali lokalnimi oblastmi ali organi, npr. prek letnih srečanj regulativnih organov, javnih podatkovnih baz z informacijami o izvajanju ukrepov v državah članicah in primerjave med državami.</p>
<p>5. Da se v skladu z Direktivo (EU) 2010/31/EU mobilizirajo zasebna finančna sredstva za ukrepe za energijsko učinkovitost in energetske prenove, Komisija vodi dialog z javnimi in zasebnimi finančnimi institucijami, in sicer da se pripravi načrt za potencialne ukrepe.</p>	<p>5. Da se v skladu z Direktivo (EU) 2010/31/EU mobilizirajo zasebna finančna sredstva za ukrepe za energijsko učinkovitost in energetske prenove, Komisija vodi dialog z javnimi in zasebnimi finančnimi institucijami, in sicer da se pripravi načrt za potencialne ukrepe.</p>
<p>6. Ukrepi iz odstavka 4 vključujejo naslednje elemente:</p> <p>(a) mobilizacijo kapitalskih naložb v energijsko učinkovitost z upoštevanjem širših učinkov, ki jih imajo prihranki energije;</p> <p>(b) zagotavljanje kakovostnejših podatkov o energijski učinkovitosti in finančni uspešnosti, tako da se:</p> <p>(i) podrobneje preuči, kako bi lahko naložbe v energijsko učinkovitost povečale vrednost temeljnih sredstev;</p> <p>(ii) podprejo študije za oceno monetizacije koristi naložb v energijsko učinkovitost, ki niso povezane z energijo.</p>	<p>6. Ukrepi iz odstavka 4 vključujejo naslednje elemente:</p> <p>(a) mobilizacijo kapitalskih naložb v energijsko učinkovitost z upoštevanjem širših učinkov, ki jih imajo prihranki energije;</p> <p>(b) zagotavljanje kakovostnejših podatkov o energijski učinkovitosti in finančni uspešnosti, tako da se:</p> <p>(i) podrobneje preuči, kako bi lahko naložbe v energijsko učinkovitost povečale vrednost temeljnih sredstev;</p> <p>(ii) podprejo študije za oceno monetizacije koristi naložb v energijsko učinkovitost, ki niso povezane z energijo.</p>

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>7. Države članice za namene mobiliziranja zasebnih finančnih sredstev za ukrepe za energijsko učinkovitost in energetske prenovne v okviru izvajanja te direktive:</p> <p>(a) preučijo, kako bi lahko bolje izkoristile energijske preglede iz člena 11, da bi vplivale na sprejemanje odločitev;</p> <p>(b) optimalno izkoristijo možnosti in orodja, ki so na voljo v proračunu Unije ter predlagana v pobudi za pametno financiranje pametnih stavb in v sporočilu Komisije z naslovom Val prenove.</p> <p>8. Komisija do 31. decembra 2024 pripravi smernice za države članice in tržne akterje o spodbujanju zasebnih naložb.</p> <p>Namen smernic je, da državam članicam in tržnim akterjem pomagajo pri pripravi in izvajanju naložb v energijsko učinkovitost v različnih programih Unije, v njih pa bodo predlagani ustrezni finančni mehanizmi in rešitve s kombinacijo nepovratnih sredstev, finančnih instrumentov in pomoči pri razvoju projektov, s katerimi bi povečali obseg obstoječih pobud in uporabili finančna sredstva Unije kot katalizator za okrepitev in sprožitev zasebnega financiranja.</p> <p>9. Države članice lahko ustanovijo nacionalni sklad za energetske učinkovitost. Namen tega sklada je izvajati ukrepe za energijsko učinkovitost, tudi ukrepe v skladu s členom 8(3) in členom 22 kot prednostno nalogo pri ranljivih odjemalcih, ljudeh, ki jih je prizadela energijska revščina in, če je ustrezno, ljudeh, ki živijo v socialnih stanovanjih, ter izvajati nacionalne ukrepe za energijsko učinkovitost kot podporo državam članicam pri doseganju njihovih nacionalnih prispevkov k energijski učinkovitosti in njihovih okvirnih krivulj iz člena 4(2). Nacionalni sklad za energijsko učinkovitost se lahko financira s prihodki iz dražb pravic v skladu s sistemom EU za trgovanje z emisijami v stavbnem in prometnem sektorju.</p> <p>10. Državne članice lahko dopustijo, da javni organi izpolnijo obveznosti, določene v členu 6(1), z letnimi prispevki v nacionalni sklad za energijsko učinkovitost, ki so enakovredni znesku naložb, potrebnih za izpolnitev teh obveznosti.</p>	<p>7. Države članice za namene mobiliziranja zasebnih finančnih sredstev za ukrepe za energijsko učinkovitost in energetske prenovne v okviru izvajanja te direktive:</p> <p>(a) preučijo, kako bi lahko bolje izkoristile energijske preglede iz člena 11, da bi vplivale na sprejemanje odločitev;</p> <p>(b) optimalno izkoristijo možnosti in orodja, ki so na voljo v proračunu Unije ter predlagana v pobudi za pametno financiranje pametnih stavb in v sporočilu Komisije z naslovom Val prenove.</p> <p>8. Komisija do 31. decembra 2024 pripravi smernice za države članice in tržne akterje o spodbujanju zasebnih naložb.</p> <p>Namen smernic je, da državam članicam, regijam, lokalnim organom in tržnim akterjem pomagajo pri pripravi in izvajanju naložb v energijsko učinkovitost v različnih programih Unije, v njih pa bodo predlagani ustrezni finančni mehanizmi in rešitve s kombinacijo nepovratnih sredstev, finančnih instrumentov in pomoči pri razvoju projektov, s katerimi bi povečali obseg obstoječih pobud in uporabili finančna sredstva Unije kot katalizator za okrepitev in sprožitev zasebnega financiranja.</p> <p>9. Države članice lahko ustanovijo nacionalni sklad za energetske učinkovitost. Namen tega sklada je izvajati ukrepe za energijsko učinkovitost, tudi ukrepe v skladu s členom 8(3) in členom 22 kot prednostno nalogo pri ranljivih odjemalcih, ljudeh, ki jih je prizadela energijska revščina in, če je ustrezno, ljudeh, ki živijo v socialnih stanovanjih, ter izvajati nacionalne ukrepe za energijsko učinkovitost kot podporo državam članicam pri doseganju njihovih nacionalnih prispevkov k energijski učinkovitosti in njihovih okvirnih krivulj iz člena 4(2). Nacionalni sklad za energijsko učinkovitost se lahko financira s prihodki iz dražb pravic v skladu s sistemom EU za trgovanje z emisijami v stavbnem in prometnem sektorju.</p> <p>10. Državne članice lahko dopustijo, da javni organi izpolnijo obveznosti, določene v členu 6(1), z letnimi prispevki v nacionalni sklad za energijsko učinkovitost, ki so enakovredni znesku naložb, potrebnih za izpolnitev teh obveznosti.</p>

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>11. Države članice lahko zavezanim stranem omogočijo, da svoje obveznosti, določene v členu 9(1) in 4, izpolnijo tako, da v nacionalni sklad za energijsko učinkovitost letno prispevajo znesek, ki je enak znesku naložb, potrebnih za izpolnitev teh obveznosti.</p> <p>12. Države članice lahko svoje prihodke od dodeljenih letnih emisij v skladu z Odločbo št. 406/2009/ES uporabijo za razvoj inovativnega financiranja za izboljšanje energijske učinkovitosti.</p>	<p>11. Države članice lahko zavezanim stranem omogočijo, da svoje obveznosti, določene v členu 9(1) in 4, izpolnijo tako, da v nacionalni sklad za energijsko učinkovitost letno prispevajo znesek, ki je enak znesku naložb, potrebnih za izpolnitev teh obveznosti.</p> <p>12. Države članice lahko svoje prihodke od dodeljenih letnih emisij v skladu z Odločbo št. 406/2009/ES uporabijo za razvoj inovativnega financiranja za izboljšanje energijske učinkovitosti.</p>

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 53

Priloga IV

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>V postopkih javnega naročanja za javna naročila in koncesije javni naročniki in naročniki ob nakupu izdelkov, storitev, stavb in gradbenih del:</p> <p>[...]</p> <p>(d) kupujejo le pnevmatike, ki izpolnjujejo merilo najvišjega razreda glede na izkoristek goriva, kakor je opredeljeno v Uredbi (EU) 2020/740 Evropskega parlamenta in Sveta. Ta zahteva javnim organom ne preprečuje, da bi kupili pnevmatike najvišjega razreda glede na oprijem na mokri podlagi ali zunanji kotalni hrup, kadar je to utemeljeno zaradi varnosti ali javnega zdravja;</p> <p>[...]</p> <p>(f) kupujejo le stavbe ali sklepajo nove najemne pogodbe samo za tiste stavbe, ki izpolnjujejo vsaj minimalne zahteve glede e Ö energijske Ö učinkovitosti iz člena 4 (1) Direktive 2010/31/EU razen kadar je namen nakupa stavbe naslednji:</p> <p>[...]</p>	<p>V postopkih javnega naročanja za javna naročila in koncesije javni naročniki in naročniki ob nakupu izdelkov, storitev, stavb in gradbenih del v skladu s stroškovno učinkovitostjo, ekonomsko izvedljivostjo, večjo trajnostnostjo, tehnično ustreznostjo in zadostno ravniyo konkurence:</p> <p>[...]</p> <p>(d) kupujejo le pnevmatike, ki izpolnjujejo merilo najvišjega razreda glede na izkoristek goriva, kakor je opredeljeno v Uredbi (EU) 2020/740 Evropskega parlamenta in Sveta. Vendar je treba pri tej zahtevi pri pnevmatikah najvišjega razreda glede na oprijem na mokri podlagi in zunanji kotalni hrup uravnoteženo upoštevati tudi zimske razmere, kadar je to utemeljeno zaradi varnosti ali javnega zdravja;</p> <p>[...]</p> <p>(f) kupujejo le stavbe ali sklepajo nove najemne pogodbe samo za tiste stavbe, ki izpolnjujejo vsaj minimalne zahteve glede energijske učinkovitosti iz člena 4(1) Direktive 2010/31/EU ali druge zahteve za obstoječe stavbe ali temeljitejšo prenavo, primerne za države članice, razen kadar je namen nakupa stavbe naslednji:</p> <p>[...]</p>

Obrazložitev

Upoštevati bi bilo treba vse razsežnosti trajnostnosti, tudi v direktivi o energijski učinkovitosti. Pri pnevmatikah bi bilo treba upoštevati tudi zimske razmere. Minimalne zahteve glede energijske učinkovitosti v skladu z direktivo o energijski učinkovitosti stavb niso ustrezna raven za zahteve glede prenove, saj so v državah članicah opredeljene različno.

II. POLITIČNA PRIPOROČILA

EVROPSKI ODBOR REGIJ (OR)

1. se strinja z Evropsko komisijo, da ima energijska učinkovitost ključno vlogo pri doseganju podnebne nevtralnosti do leta 2050, izboljšanju zanesljive oskrbe z energijo in zmanjšanju odvisnosti EU od uvoženih goriv, zlasti glede na sedanjo krizo zaradi cen energije, na katere je močno vplivala vojna v Ukrajini;
2. pozdravlja predlagane spremembe veljavnih določb direktive o energijski učinkovitosti in poudarja, da bi te spremembe morale okrepiti pravni okvir, kar bi dalo več priložnosti za izkoriščanje potenciala za izboljšanje energijske učinkovitosti v skladu s podnebnimi pravili, ki se izvajajo na nacionalni, regionalni ali lokalni ravni;
3. ponovno opozarja na ključno vlogo ukrepov za energijsko učinkovitost na ravni EU, ki so potrebni za doseganje ciljev zelenega dogovora; poudarja, da je treba te ukrepe seveda izvajati na nacionalni, regionalni ali lokalni ravni ter je zato zadovoljen, ker je v predlogu bolj prepoznana vloga lokalnih in regionalnih oblasti;
4. poudarja, da se s sedanjim energetskega prehodom odmikamo od sistema, ki temelji na tradicionalni centralizirani proizvodnji, na sistem, ki je bolj decentraliziran, energijsko učinkovit in prožen ter pretežno temelji na obnovljivih virih energije; zato pozdravlja priznavanje vloge državljanov v energetskega prehodu in spoznanje, da je potrebno nenehno ozaveščanje, tudi z instrumenti, kakršen je podnebni pakt; v zvezi s tem ponovno opozarja na ključen pomen lokalnih in regionalnih ukrepov za vključevanje državljanov in spodbujanje zelenega prehoda z uspešnimi dobrimi praksami lokalnih skupnosti;
5. meni, da bi morala energetska unija državljanom omogočiti, da sami ali skupaj proizvajajo, porabljajo, shranjujejo ali trgujejo z lastno energijo iz obnovljivih virov, sprejemajo ukrepe za varčevanje z energijo, dejavno sodelujejo na energetskega trgu, ker imajo kot odjemalci izbiro, ter varno in samozavestno sodelujejo pri prilagajanju odjema; v zvezi s tem ponavlja svoj poziv⁽¹⁾ in poziv Evropskega parlamenta, naj se na ravni EU sprejme praktičen skupni dogovor o opredelitvi proizvajalca-odjemalca⁽²⁾, in sicer v participativnem postopku, ki bi ga vodila Komisija;
6. opozarja, da lokalne in regionalne oblasti upravljajo in imajo v lasti stavbe predvsem za opravljanje zakonsko predpisanih upravnih nalog in nalog socialnega varstva. Stavbe so veliko več kot le instrumenti za prihranek energije. Zaradi togih zahtev glede energetske prenove bi morale lokalne in regionalne oblasti izvajati drage gradbene projekte, ki ne upoštevajo vedno celostnega vidika teh stavb niti morda niso srednje- in dolgoročno trajnostni. Glede na navedeno Odbor poziva, naj se v direktivi o energijski učinkovitosti bolj prizna učinkovitejša in pametnejša uporaba obstoječih javnih stavb kot način za povečanje energijske učinkovitosti ter naj se temu nameni večja pozornost;
7. pozdravlja izrecno navedbo, da se je treba z ukrepi za energijsko učinkovitost boriti proti energijski revščini in revščini na področju mobilnosti ter da morajo zato države članice pri tem podpreti lokalno in regionalno raven; meni, da je pri tem bistveno zmanjšati začetne stroške, povezane s temi ukrepi, zlasti za ranljiva gospodinjstva in skupine odjemalcev;
8. pozdravlja omembo povezljivosti na podeželskih in oddaljenih območjih, kjer bi lahko ob prehodu na trajnostno mobilnost večina prebivalcev pristala v skupini ranljivih uporabnikov prevoza;

⁽¹⁾ Val prenove za Evropo – ekologizacija stavb, ustvarjanje delovnih mest, izboljšanje življenj (CDR-2786-2020) (UL C 175, 7.5.2021, str. 23).

⁽²⁾ Obstajajo različne vrste proizvajalcev-odjemalcev: gospodinjstvi proizvajalci-odjemalci, ki električno energijo proizvajajo doma – večinoma s sončnimi fotovoltaičnimi paneli na strehah, energetske zadrage, ki jih vodijo državljanji, ali stanovanjska združenja, komercialni proizvajalci-odjemalci, katerih glavna poslovna dejavnost ni proizvodnja električne energije, in javne ustanove, kot so šole ali bolnišnice.

9. poudarja, da bo predlagano absolutno zmanjšanje porabe energije in porabe končne energije vseh javnih organov za 1,7 % na leto velik izziv za večino držav članic. Močno bo treba okrepiti zmogljivosti v smislu finančnih sredstev, kompetenc, smernic, podatkov, poročanja itd. Široko je treba uporabljati obstoječe in nove preobrazbene tehnologije in prakso. Zato poziva, naj se v proces polno vključijo lokalne in regionalne oblasti ter drugi pomembni deležniki;

10. predlaga revizijo ciljnih vrednosti porabe energije, da bodo vključevale možnost določanja skupnega prihranka energije in ciljnih vrednosti porabe, namesto ločenih zahtev za porabo primarne in končne energije. To bo izboljšalo energijsko učinkovitost v celotni verigi – od proizvodnje do prenosa, distribucije in končne porabe;

11. pozdravlja predlog o zakonskih zahtevah, da se obnovijo 3 % javnega stavbnega fonda na leto; meni, da je treba močno okrepiti zmogljivosti s tehnično, finančno in politično podporo ter izmenjavo dobre prakse; poziva k dodatnim pojasnilom ter opredelitvi ukrepov in metod v zvezi z obnovo stavb, ustreznimi korekcijskimi faktorji za različne vrste in značilnosti stavb^(?) ter finančno ureditvijo na lokalni, regionalni in nacionalni ravni;

12. pozdravlja napovedano ustanovitev Socialnega sklada za podnebje kot način za izravnavo negativnih učinkov na najbolj ranljiva gospodarstva, mikropodjetja in mala podjetja ter uporabnike mobilnosti ter zagotavljanje socialno vzdržnega razvoja; poudarja, da je financiranje, ki je trenutno predvideno v okviru revizije obstoječega sistema trgovanja z emisijami (ETS), nezadostno za resnično pravičen prehod ter da bi bilo treba razmisliti o tem, da bi se Socialnemu skladu za podnebje namenili prihodki izven sistema ETS za sektor cestnega prometa in stavbni sektor (ETS II); predlaga, da se zbiranje prihodkov za Socialni sklad za podnebje začne pred začetkom izvajanja sistema ETS II; poudarja, da bi bilo treba sedanji ETS okrepiti, da bo obravnaval sektor cestnega prometa in stavbni sektor, če sozakonodajalca skleneta, da ne bosta izvedla ETS II, kot je predvideno v predlogu Komisije;

13. podpira načelo iz evropskih podnebnih pravil, da morajo vsi sektorji gospodarstva prispevati k prehodu na podnebno nevtralnost in k zmanjševanju emisij, EU ETS pa bi lahko znatno prispeval k temu, če bi se načelo „onesnaževalec plača“ razširilo na vse sektorje, ki jih pokriva; poudarja, da stavbni sektor prispeva 40 % porabe energije v Evropi, vendar meni, da je uvajanje oblikovanja cen ogljika v ta sektor občutljivo področje in da ne bi smelo privedi do obremenitve najranljivejših območij in skupin državljanov EU;

14. poudarja, da bi morala trdna, vendar postopoma uvedena cena ogljika dati potreben signal podjetjem in spodbuditi prehod na stroškovno najučinkovitejši način; nadalje poudarja potrebo po učinkovitem sodelovanju med revidiranim ETS in CBAM, če je le mogoče skupaj z drugimi podpornimi ukrepi EU, da bi zagotovili podnebno nevtralno in konkurenčno gospodarstvo v regijah EU, zlasti v tistih, kjer se izvaja trajnostni prehod za energetske intenzivne panoge; močno priporoča, naj se čim bolj uporabljajo s trgom združljivi instrumenti, vključno s finančnimi instrumenti ob podpori večletnega finančnega okvira in instrumenta Next Generation EU;

15. podpira Komisijo, ki namerava zagotoviti „sinergije med različnimi instrumenti financiranja, zlasti skladi z deljenim upravljanjem in z neposrednim upravljanjem (kot sta programa s centralnim upravljanjem Obzorje Evropa ali LIFE) ter med nepovratnimi sredstvi, posojili in tehnično pomočjo, da bi pri njih dosegli čim večji učinek finančnega vzvodka na zasebno financiranje in vpliv na doseganje ciljev politike energetske učinkovitosti“; v zvezi s tem poziva, naj se čim prej naredijo konkretni naslednji koraki, saj so osnovni pogoj za popolno obnovo stavbnega fonda;

16. poziva Komisijo in Evropski parlament, naj pripravita pilotni projekt, ki bo posebej namenjen zahtevni prenovi in povečanju energetske učinkovitosti zgodovinskih stavb in/ali stavb posebnega pomena. Regije ali mesta, ki bi v njem sodelovali, bi predložili podrobno zasnovo prenove zgodovinske stavbe ali druge stavbe posebnega pomena po lastni izbiri. Po zaključku izbranih projektov prenove, ki bi prejeli finančna sredstva, bi rezultati pilotnega projekta dodatno pokazali zavezanost lokalnih in regionalnih oblasti energijsko učinkoviti prihodnosti ter bi bili lahko jasen zgled za druge lokalne in regionalne oblasti, kako prenoviti zapletene zgodovinske stavbe in/ali stavbe posebnega pomena v regijah in mestih;

^(?) Značilnosti stavb, kot so starost, oblika, uporaba, zgodovinska/arhitekturna zasnova, lastništvo, namen, lokalni nepremičninski trg, alternativna vrednost, stroški oddaje del podizvajalcem in morebitna pretekla obnovitvena dela.

17. poziva Komisijo in države članice, naj poskrbijo, da se bodo ukrepi, ki že obstajajo v pravnih okvirih za različne programe in instrumente financiranja, ki so na voljo mestom in regijam, v celoti izvajali. Glede na dodatna prizadevanja na področju energijske učinkovitosti, ki se pričakujejo od lokalnih in regionalnih oblasti, je bistveno, da imajo mesta in regije enostaven dostop do različnih programov in instrumentov financiranja. Ta povečan pritisk na lokalne in regionalne oblasti bi se lahko na primer upošteval pri ocenjevanju izpolnjevanja meril upravičenosti pri ocenjevanju vlog za financiranje;
18. obžaluje, da v okviru revizije ni bila izražena zadostna ambicioznost pri določanju jasnih ciljev za zeleno in krožno javno naročanje, zato poziva Komisijo, naj v sodelovanju z lokalnimi in regionalnimi oblastmi pripravi jasne, splošno uporabne in podrobne postopke za energijsko učinkovitost in trajnostnost pri javnem naročanju, s čimer bo preprečila, da bo praviloma imela prednost najnižja cena;
19. opozarja, da je treba energijsko učinkovitost, zlasti v zvezi s podjetji in še posebej predelovalnim sektorjem, upoštevati skupaj z omejitvijo porabe, ki zadeva bolj gospodinjstva;
20. poudarja, da je uporaba sistemov daljinskega ogrevanja in hlajenja, ki temeljijo na napravah za sproizvodnjo, najučinkovitejši način za izboljšanje kakovosti zraka in povečanje energijske učinkovitosti uporabe goriv; zato v skladu z načelom krožnosti podpira spodbujanje sproizvodnje toplote in električne energije ter učinkovite uporabe odvečne toplote (vključno s komunalnimi odpadki), kjer je neizogibna; priznava, da lahko odvečna toplota dopolnjuje rešitve s plinom oziroma obnovljivimi viri energije, hkrati pa ugotavlja, da je pomembno omejiti njene emisije glede na njen prispevek h globalnemu segrevanju. Poleg tega bi bilo treba uporabljati odvečno toploto iz industrije, podatkovnih centrov in drugih družbenih dejavnosti kot dopolnilni ukrep, saj ni brez vpliva na okolje, oskrba z energijo iz obnovljivih virov pa je še vedno omejena;
21. pozdravlja jasno časovnico za uvedbo učinkovitih sistemov daljinskega ogrevanja in hlajenja. Vendar je treba zagotoviti ustrezno prožnost, da se omogoči prilagoditev sistemov ogrevanja in hlajenja na regionalne in lokalne posebnosti in potrebe območja;
22. priznava vlogo lokalnih in regionalnih energetskih agencij kot močnega instrumenta za spodbujanje energijske učinkovitosti v vsej EU in poziva Evropsko komisijo, naj podpre njihove dejavnosti s posebno mrežo in namenskimi sredstvi;
23. se strinja s pravno podlago, na kateri Komisija utemeljuje pristojnost EU. Unija je v skladu s členom 194 PDEU pristojna za sprejemanje ukrepov, med drugim za spodbujanje energijske učinkovitosti, zato ugotavlja, da je predlog v skladu z načelom subsidiarnosti, če se spoštuje načelo lokalne samouprave iz člena 4 PEU in upoštevajo zgoraj navedene spremembe. Ukrepi za boj proti energijski revščini bi morali temeljiti na členu 151 PDEU; meni, da je upravičeno, da se na evropski ravni opredeli in uresničuje cilj na področju energijske učinkovitosti. Predlog je v skladu z načelom sorazmernosti.

V Bruslju, 28. aprila 2022

Predsednik
Evropskega odbora regij
Apostolos TZITZIKOSTAS

Mnenje Evropskega odbora regij – Sprememba direktive o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov za doseg novih podnebnih ciljev za leto 2030

(2022/C 301/16)

Poročevalec:	Andries GRYFFROY (BE/EA), član regionalne skupščine: regionalni parlament, Flandrija
Referenčni dokument:	Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta, Uredbe (EU) 2018/1999 Evropskega parlamenta in Sveta in Direktive 98/70/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede spodbujanja energije iz obnovljivih virov ter razveljavitvi Direktive Sveta (EU) 2015/652 COM(2021) 557 final

I. PREDLOGI SPREMEMB

Predlog spremembe 1

Predlog direktive

Uvodna izjava (novo)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	<i>Evropska komisija bo v skladu z načelom subsidiarnosti pripravila smernice za države članice ter regionalne in lokalne organe o dobrih postopkih za izdajo dovoljenj in o mehanizmih za pospešitev obstoječih postopkov, da se olajša izpolnjevanje rokov za izdajanje dovoljenj za izgradnjo obratov za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov, nadomestitev stare zmogljivosti z novo zmogljivostjo v njih in njihovo obratovanje ter zagotovijo sredstva, potrebna za njihovo priključitev na omrežje. Te smernice bodo objavljene največ šest mesecev po sprejetju Direktive, ki spreminja Direktivo (EU) 2018/2001 (2021/0218 (COD)).</i>

Obrazložitev

Zamude v postopkih za izdajo dovoljenj ovirajo učinkovito izvajanje projektov za pridobivanje energije iz obnovljivih virov in otežujejo doseganje cilja za energijo iz obnovljivih virov v letu 2030.

Predlog spremembe 2

Predlog direktive

Uvodna izjava (novo)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	<p><i>Proizvodnja energije iz obnovljivih virov ima močno lokalno razsežnost.</i></p> <p><i>Zato je pomembno, da države članice v celoti vključijo lokalne in regionalne organe v načrtovanje in izvajanje nacionalnih podnebnih ukrepov, da jim zagotovijo neposreden dostop do financiranja in spremljanje napredka sprejetih ukrepov; kjer je to smiselno, bi morale države članice vključiti lokalne in regionalne prispevke v nacionalne energetske in podnebne načrte. Uredbo (EU) 2018/1999 o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov bi bilo treba ustrezno spremeniti.</i></p>

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 3

Predlog direktive

Uvodna izjava (novo)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	<p><i>Evropska komisija in države članice bi morale podpreti regionalne in lokalne zaveze ter pristop od spodaj navzgor, da se dosežejo cilji evropskega zelenega dogovora, zlasti večja uporaba obnovljivih virov energije; s tem bodo prispevale k doseganju podnebnih ciljev EU in hkrati podprle prizadevanja EU za večjo zanesljivost oskrbe v energetskega sistema.</i></p> <p><i>Obstoječe ali razvijajoče se regionalno in lokalno načrtovanje na področju podnebnih sprememb, kot to zahteva zakonodaja, in mreže, kakršna je Konvencija županov EU, ter ustrezne pobude EU, kot so podnebni pakt, misija za podnebno nevtralna in pametna mesta, mreža mest C40 in druge, ki prispevajo k lažšanju ureditve upravljanja na več ravneh, imajo ključno vlogo pri krepitevi ambicij in ukrepanja na lokalni ravni ob vključevanju državljanov, lokalnih akterjev in sektorjev, ki jih politike na področju podnebnih sprememb zadevajo ali nanje vplivajo.</i></p>

Predlog spremembe 4

Predlog direktive

Uvodna izjava (novo)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	<p><i>Skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov so ključno orodje za promocijo vsesplošne uporabe obnovljivih virov energije in uresničitev decentraliziranega in varnega energetskega sistema ob hkratnem zagotavljanju lokalnih gospodarskih in socialnih koristi.</i></p> <p><i>Pobude za (kolektivno) samoproizvodnjo in (kolektivno) lastno porabo v stanovanjih in stavbah ter na ravni območij bi bilo treba olajšati z zmanjšanjem ovir za pridobivanje dovoljenj, zmanjšanjem dejavnikov, ki ovirajo dostop do omrežja, znižanjem omrežnin in spodbujanjem uvajanja tehnologij, kot so tehnologije solarne termalne in fotovoltaične energije, vetrne energije in geotermalne energije.</i></p>

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 5

Predlog direktive

Uvodna izjava (novo)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	<p><i>Države članice naj ocenijo ovire za razvoj skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov, kar se zahteva v skladu s členom 22 revidirane Direktive (EU) 2018/2001 o energiji iz obnovljivih virov (RED II).</i></p> <p><i>Evropska komisija bo pomagala državam članicam, da zagotovijo pravočasen prenos direktive, skladnost z nacionalnimi pravnimi okviri ter udeležbo regionalnih in lokalnih organov.</i></p>

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 6

Predlog direktive

Uvodna izjava 3

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Direktiva (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾ določa zavezujoč cilj Unije, da do leta 2030 doseže vsaj 32-odstotni delež energije iz obnovljivih virov v bruto končni porabi energije Unije. V skladu z načrtom za uresničitev podnebnih ciljev bi se moral delež energije iz obnovljivih virov v bruto končni porabi energije do leta 2030 povečati na 40 %, da bi se dosegel cilj Unije glede zmanjšanja emisij toplogrednih plinov. Zato je treba cilj iz člena 3 navedene direktive povečati.</p> <p>⁽¹⁾ Direktiva (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov (UL L 328, 21.12.2018, str. 82).</p>	<p>Direktiva (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾ določa zavezujoč cilj Unije, da do leta 2030 doseže vsaj 32-odstotni delež energije iz obnovljivih virov v bruto končni porabi energije Unije. V skladu z načrtom za uresničitev podnebnih ciljev bi se moral delež energije iz obnovljivih virov v bruto končni porabi energije do leta 2030 povečati na najmanj 40 %, da bi se dosegel cilj Unije glede zmanjšanja emisij toplogrednih plinov. Zato je treba cilj iz člena 3 navedene direktive povečati.</p> <p><i>Da bi prispevali k zanesljivejši oskrbi z energijo in zagotovili hitrejši in stroškovno učinkovit prehod na ničelno stopnjo neto emisij, bo Komisija pripravila predlog za dodatno povečanje emisijskih ciljev iz člena 3 Direktive, ki bo predmet temeljite ocene učinka, vključno s teritorialno razsežnostjo, izvedene v sodelovanju z Evropskim odborom regij.</i></p> <p>⁽¹⁾ Direktiva (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov (UL L 328, 21.12.2018, str. 82).</p>

Predlog spremembe 7

Predlog direktive

Uvodna izjava 4

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	<p><i>Poseben položaj najbolj oddaljenih regij in otokov, priznan v členih 349 in 174 PDEU, zahteva ciljno usmerjen pristop. Ta območja, ki so pogosto izolirana in odvisna od fosilnih goriv, imajo večje stroške s proizvodnjo in skladiščenjem energije in potrebujejo podporo za izkoriščanje potenciala lokalne proizvodnje energije iz obnovljivih virov.</i></p>

Obrazložitev**Predlog spremembe 8**

Predlog direktive

Uvodna izjava (novo)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	<p><i>Evropska komisija bo v skladu z načelom subsidiarnosti pripravila smernice za države članice ter regionalne in lokalne organe o dobrih postopkih za izdajo dovoljenj in o mehanizmih za pospešitev obstoječih postopkov, da se olajša izpolnjevanje rokov za izdajanje dovoljenj za izgradnjo obratov za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov, nadomestitev stare zmogljivosti z novo zmogljivostjo v njih in njihovo obratovanje ter zagotovijo sredstva, potrebna za njihovo priključitev na omrežje. Te smernice bodo objavljene največ šest mesecev po sprejetju Direktive, ki spreminja Direktivo (EU) 2018/2001 (2021/0218 (COD))</i></p>

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 9

Predlog direktive

Uvodna izjava 5

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>(5) Zaradi hitre rasti in naraščajoče stroškovne konkurenčnosti lahko proizvodnja električne energije iz obnovljivih virov zadosti vse večjemu deležu povpraševanja po energiji, na primer z uporabo toplotnih črpalk za ogrevanje prostorov ali industrijskih postopkov pri nizkih temperaturah, električnih vozil za prevoz ali električnih peči v nekaterih industrijskih panogah. Električna energija iz obnovljivih virov se lahko uporablja tudi za proizvodnjo sintetičnih goriv za porabo v prometnih sektorjih, ki jih je težko razogljčiti, kot sta letalski in pomorski promet. Okvir za elektrifikacijo mora omogočiti trdno in učinkovito usklajevanje ter razširiti tržne mehanizme, da bodo ustrezali ponudbi in povpraševanju v prostoru in času, spodbudili naložbe v prožnost in pomagali vključiti velike deleže spremenljive proizvodnje obnovljivih virov energije. Države članice bi zato morale zagotoviti, da se bo uvajanje električne energije iz obnovljivih virov še naprej povečevalo dovolj hitro, da bo zadostilo naraščajočemu povpraševanju. V ta namen bi morale države članice vzpostaviti okvir, ki bi vključeval mehanizme, združljive s trgovino, za odpravo preostalih ovir pri zagotavljanju varnih in ustreznih elektroenergetskih sistemov, primernih za visoko raven energije iz obnovljivih virov, ter objektov za skladiščenje, ki so v celoti vključeni v elektroenergetski sistem. Ta okvir zlasti obravnava preostale ovire, vključno z nefinančnimi, kot so nezadostni digitalni in človeški viri organov za obravnavo vse večjega števila vlog za izdajo dovoljenj.</p>	<p>(5) Zaradi hitre rasti in naraščajoče stroškovne konkurenčnosti lahko proizvodnja električne energije iz obnovljivih virov zadosti vse večjemu deležu povpraševanja po energiji, na primer z uporabo toplotnih črpalk za ogrevanje prostorov ali industrijskih postopkov pri nizkih temperaturah, električnih vozil za prevoz ali električnih peči v nekaterih industrijskih panogah. Električna energija iz obnovljivih virov se lahko uporablja tudi za proizvodnjo sintetičnih goriv za porabo v prometnih sektorjih, ki jih je težko razogljčiti, kot sta letalski in pomorski promet, tudi v povezavi z obnovljivimi gorivi nebiološkega izvora in biogorivi. Okvir za elektrifikacijo ter infrastruktura za oskrbo z obnovljivimi gorivi nebiološkega izvora in biogorivi morata omogočiti trdno in učinkovito usklajevanje ter razširiti tržne mehanizme, da bodo ustrezali ponudbi in povpraševanju v prostoru in času, spodbudili naložbe v prožnost in pomagali vključiti velike deleže spremenljive proizvodnje obnovljivih virov energije. Države članice, pa tudi na evropski ravni usklajene uvozne strategije, bi zato morale zagotoviti, da se bo uvajanje električne energije iz obnovljivih virov še naprej povečevalo dovolj hitro, da bo zadostilo naraščajočemu povpraševanju. V ta namen bi morale države članice vzpostaviti okvir, ki bi vključeval s trgovino združljive mehanizme za odpravo preostalih ovir pri zagotavljanju varnih in ustreznih elektroenergetskih sistemov in infrastrukture za obnovljiva goriva nebiološkega izvora in biogoriva, primernih za visoko raven energije iz obnovljivih virov, ter objektov za skladiščenje, ki so v celoti vključeni v elektroenergetski sistem. Ta okvir zlasti obravnava preostale ovire, vključno z nefinančnimi, kot so nezadostni digitalni in človeški viri organov za obravnavo vse večjega števila vlog za izdajo dovoljenj.</p>

Obrazložitev

Doda se vloga biogoriv in uvoznih strategij pri razogljčenju.

Predlog spremembe 10

Predlog direktive

Uvodna izjava 7

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Sodelovanje držav članic pri spodbujanju energije iz obnovljivih virov je lahko v obliki statističnih prenosov, programov podpore ali skupnih projektov. Omogoča stroškovno učinkovito uporabo energije iz obnovljivih virov po vsej Evropi in prispeva k povezovanju trgov. Kljub njegovemu potencialu je bilo sodelovanje zelo omejeno, kar je privedlo do neoptimalnih rezultatov v smislu učinkovitosti pri povečanju obnovljivih virov energije.</p> <p>Zato bi morale biti države članice zavezane preskusiti sodelovanje z izvajanjem pilotnega projekta. Projekti, ki se financirajo z nacionalnimi prispevki v okviru mehanizma Unije za financiranje energije iz obnovljivih virov, vzpostavljenega z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2020/1294, bi za zadevne države članice to obveznost izpolnili.</p>	<p>Sodelovanje držav članic pri spodbujanju energije iz obnovljivih virov, ki lahko vključuje lokalne in regionalne organe, je lahko v obliki statističnih prenosov, programov podpore ali skupnih projektov. Omogoča stroškovno učinkovito uporabo energije iz obnovljivih virov po vsej Evropi in prispeva k povezovanju trgov. Kljub njegovemu potencialu je bilo sodelovanje, zlasti v čezmejnih regijah, zelo omejeno, kar je privedlo do neoptimalnih rezultatov v smislu stroškovne učinkovitosti in uspešnosti pri povečanju obnovljivih virov energije.</p> <p>Projekti pametnih omrežij v obmejnih regijah, vključno s čezmejnimi izmenjavami električne energije srednje napetosti, lahko dajo veliko dodano vrednost čezmejnemu pristopu, saj omogočajo boljšo optimizacijo uporabe virov, povezljivost, prožnost in odpornost elektroenergetskih sistemov ter tako zagotavljajo širše družbene koristi vključenim lokalnim skupnostim, hkrati pa prispevajo k zanesljivi oskrbi z energijo v EU.</p> <p>Zato bi morale biti države članice zavezane preskusiti sodelovanje z izvajanjem pilotnih projektov, poleg tistih v okviru TEN-T, od katerih bi eden potekal v čezmejni regiji. Projekti, ki se financirajo z nacionalnimi prispevki v okviru mehanizma Unije za financiranje energije iz obnovljivih virov, vzpostavljenega z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2020/1294, bi za zadevne države članice to obveznost izpolnili.</p>

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 11

Predlog direktive

Uvodna izjava 7a (novo)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	<p><i>Lokalni in regionalni organi imajo zelo pomembno vlogo v povezanem in decentraliziranem energetskega sistemu. Komisija bo te organe, tudi tiste v otoških regijah, podpirala pri čezmejnem delovanju, tako da jim bo pomagala vzpostaviti mehanizme sodelovanja, vključno z evropskimi združenji za teritorialno sodelovanje (EZTS). S tesnejšim sodelovanjem med EU in državami članicami ter večjimi naložbami v raziskave, razvoj in inovacije, na primer za spodbujanje misij EU, bo zagotovljena znatna dodana vrednost, ki je potrebna za doseganje ciljev te direktive po vsej EU.</i></p>

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 12

Predlog direktive

Uvodna izjava 7b (novo)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	<p><i>Tudi iz evropskih mehanizmov financiranja, kot sta Instrument za povezovanje Evrope in sklad za inovacije, se financirajo manjši čezmejni projekti sodelovanja ter čezmejno povezovanje med državami članicami in regijami.</i></p>

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 13

Predlog direktive

Uvodna izjava 7c (novo)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	<p><i>Potrebni so točni podatki in informacije, da se zagotovi prehod na energetskega sistema, ki temelji na tehnologijah za pridobivanje energije iz obnovljivih virov na nacionalni, regionalni in lokalni ravni. Ti podatki se lahko pridobijo iz različnih virov, od pametnih naprav do sistemov za opazovanje Zemlje, kot je Copernicus.</i></p>

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 14

Predlog direktive

Uvodna izjava 8

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Strategija EU za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov na morju uvaja ambiciozen cilj 300 GW energije iz vetra na morju in 40 GW oceanske energije v vseh morskih bazenih Unije do leta 2050. Za zagotovitev te spremembe bodo morale države članice čezmejno sodelovati na ravni morskih bazenov. Zato bi morale države članice skupaj opredeliti količino proizvodnje energije iz obnovljivih virov na morju, ki se bo uporabljala v vsakem morskem bazenu do leta 2050, z vmesnimi koraki v letih 2030 in 2040. Ti cilji bi se morali odražati v posodobljenih nacionalnih energetske in podnebne načrtih, ki bodo predloženi v letih 2023 in 2024 v skladu z Uredbo (EU) 2018/1999. Države članice bi morale pri določanju količine upoštevati potencial energije iz obnovljivih virov na morju vsakega morskega bazena, varstvo okolja, prilagajanje podnebnim spremembam in druge rabe morja ter cilje Unije glede razogljčenja. Poleg tega bi morale države članice vse bolj razmisliti o možnosti kombiniranja proizvodnje energije iz obnovljivih virov na morju s prenosnimi vodi, ki povezujejo več držav članic, v obliki hibridnih projektov ali pozneje v bolj zazankanem omrežju. To bi omogočilo pretok električne energije v različne smeri, s čimer bi kar najbolj povečali socialno-ekonomsko blaginjo, optimizirali infrastrukturne izdatke in omogočili bolj trajnostno rabo morja.</p>	<p>Strategija EU za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov na morju uvaja ambiciozen cilj 300 GW energije iz vetra na morju in 40 GW oceanske energije v vseh morskih bazenih Unije do leta 2050. Za zagotovitev te spremembe bodo morale države članice ali njihovi pristojni regionalni in lokalni organi čezmejno sodelovati na ravni morskih bazenov. Zato bi morale države članice skupaj opredeliti in v svojem pomorskem prostorskem načrtu najti ustrezen prostor za količino proizvodnje energije iz obnovljivih virov na morju in ustrezno infrastrukturo, ki se bo uporabljala v vsakem morskem bazenu do leta 2050, z vmesnimi koraki v letih 2030 in 2040. Ti cilji bi se morali odražati v posodobljenih nacionalnih energetske in podnebne načrtih, ki bodo predloženi v letih 2023 in 2024 v skladu z Uredbo (EU) 2018/1999. Države članice bi morale pri določanju količine upoštevati potencial energije iz obnovljivih virov na morju vsakega morskega bazena, varstvo okolja in biotske raznovrstnosti, prilagajanje podnebnim spremembam in druge rabe morja ter cilje Unije glede razogljčenja. Poleg tega bi morale države članice vse bolj razmisliti o možnosti kombiniranja proizvodnje energije iz obnovljivih virov na morju s sistemi za shranjevanje in prenosnimi vodi, ki povezujejo več držav članic, v obliki hibridnih projektov ali pozneje v bolj zazankanem omrežju. To bi omogočilo pretok električne energije v različne smeri, s čimer bi kar najbolj povečali socialno-ekonomsko blaginjo, optimizirali infrastrukturne izdatke in omogočili bolj trajnostno rabo morja.</p>

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 15

Predlog direktive

Uvodna izjava 19

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Porazdeljena skladiščna sredstva, kot so gospodinjske baterije in baterije električnih vozil, lahko z združevanjem omrežja ponudijo precejšnje storitve prilagajanja in izravnave. Da bi olajšali razvoj takih storitev, bi morale biti regulativne določbe v zvezi s priključitvijo in upravljanjem skladiščnih sredstev, kot so tarife, čas obveznosti in specifikacije povezave, oblikovane tako, da ne ovirajo potenciala vseh skladiščnih sredstev, vključno z majhnimi in mobilnimi, za zagotavljanje storitev prilagajanja in izravnave sistemu ter prispevanje k nadaljnjemu prodoru električne energije iz obnovljivih virov v primerjavi z večjimi nepremičnimi skladiščnimi sredstvi.</p>	<p>Porazdeljena skladiščna sredstva, kot so skupnostne in gospodinjske baterije in baterije električnih vozil, lahko z združevanjem omrežja ponudijo precejšnje storitve prilagajanja in izravnave. Da bi olajšali razvoj takih storitev, bi morale biti regulativne določbe v zvezi s priključitvijo in upravljanjem skladiščnih sredstev, kot so tarife, čas obveznosti in specifikacije povezave, oblikovane tako, da ne ovirajo potenciala vseh skladiščnih sredstev, vključno z majhnimi in mobilnimi, za zagotavljanje storitev prilagajanja in izravnave sistemu ter prispevanje k nadaljnjemu prodoru električne energije iz obnovljivih virov v primerjavi z večjimi nepremičnimi skladiščnimi sredstvi.</p>

Obrazložitev

Uporaba baterij na ravni skupnostnega sistema je varnejša in zanje je potrebnih manj naložb v primerjavi z gospodinjskimi baterijami.

Predlog spremembe 16

Predlog direktive

Uvodna izjava 22

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Goriva iz obnovljivih virov nebiološkega izvora se lahko uporabljajo za energetske in neenergetske namene kot surovina ali surovina v industriji, kot sta jeklarstvo ali kemikalije. Uporaba goriv iz obnovljivih virov nebiološkega izvora za oba namena izkorišča njihov polni potencial za nadomestitev fosilnih goriv, ki se uporabljajo kot surovina, in zmanjšanje emisij toplogrednih plinov v industriji, zato bi jo bilo treba vključiti v cilj za uporabo goriv iz obnovljivih virov nebiološkega izvora. Nacionalni ukrepi za podporo prevzemanju goriv iz obnovljivih virov nebiološkega izvora v industriji ne bi smeli povzročiti neto povečanja onesnaževanja zaradi povečanega povpraševanja po proizvodnji električne energije, ki ga zadostijo najbolj onesnažujoča fosilna goriva, kot so premog, dizelsko gorivo, lignit, nafta, šota in naftni skrilavec.</p>	<p>Goriva iz obnovljivih virov nebiološkega izvora se lahko uporabljajo za energetske in neenergetske namene kot surovina ali surovina v industriji, kot sta jeklarstvo ali kemikalije, za katero so večinoma edina možnost za razogljčenje in kjer so se izkazala za zelo učinkovita pri preprečevanju emisij toplogrednih plinov. Uporaba goriv iz obnovljivih virov nebiološkega izvora za oba namena izkorišča njihov polni potencial za nadomestitev fosilnih goriv, ki se uporabljajo kot surovina, in zmanjšanje emisij toplogrednih plinov v industriji, zato bi jo bilo treba vključiti v cilj za uporabo goriv iz obnovljivih virov nebiološkega izvora. Nacionalni ukrepi za podporo prevzemanju goriv iz obnovljivih virov nebiološkega izvora v industriji ne bi smeli povzročiti neto povečanja onesnaževanja zaradi povečanega povpraševanja po proizvodnji električne energije, ki ga zadostijo najbolj onesnažujoča fosilna goriva, kot so premog, dizelsko gorivo, lignit, nafta, šota in naftni skrilavec.</p>

Obrazložitev

Uporaba goriv iz obnovljivih virov nebiološkega izvora, kot je obnovljivi vodik kot surovina v jeklarstvu ali kemični industriji, je z medsektorskega vidika izredno pomembna za razogljčenje.

Predlog spremembe 17

Predlog direktive

Uvodna izjava 29

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Uporaba goriv iz obnovljivih virov in električne energije iz obnovljivih virov v prometu lahko na stroškovno učinkovit način prispeva k razogljčenju prometnega sektorja Unije in med drugim izboljša diverzifikacijo oskrbe z energijo v tem sektorju, hkrati pa spodbuja inovacije, rast in delovna mesta v gospodarstvu Unije ter zmanjšuje odvisnost od uvoza energije. Da bi se dosegel višji cilj glede prihrankov emisij toplogrednih plinov, ki ga je opredelila Unija, bi bilo treba zvišati raven energije iz obnovljivih virov, ki se dobavlja za vse načine prevoza v Uniji. Z opredelitvijo cilja na področju prometa kot cilja zmanjšanja intenzivnosti toplogrednih plinov bi se spodbudila večja uporaba stroškovno najučinkovitejših in najučinkovitejših goriv v smislu prihrankov toplogrednih plinov v prometu. Poleg tega bi cilj zmanjšanja intenzivnosti toplogrednih plinov spodbudil inovacije in določil jasno merilo za primerjavo med vrstami goriva in električno energijo iz obnovljivih virov glede na intenzivnost toplogrednih plinov. Poleg tega bi zvišanje ravni energetskega cilja za napredna pogonska biogoriva in bioplin ter uvedba cilja za goriva iz obnovljivih virov nebiološkega izvora zagotovila večjo uporabo goriv iz obnovljivih virov z najmanjšim vplivom na okolje pri načinih prevoza, ki jih je težko elektrificirati. Doseganje teh ciljev bi bilo treba zagotoviti z obveznostmi dobaviteljev goriva in drugimi ukrepi, vključenimi v [Uredbo (EU) 2021/XXX o uporabi goriv iz obnovljivih virov in nizkoogljičnih goriv v pomorskem prometu – gorivo EU za pomorstvo in Uredbo (EU) 2021/XXX o zagotavljanju enakih konkurenčnih pogojev za trajnostni zračni promet]. Namenske obveznosti za dobavitelje letalskega goriva bi bilo treba določiti le v skladu z [Uredbo (EU) 2021/XXX o zagotavljanju enakih konkurenčnih pogojev za trajnostni zračni promet].</p>	<p>Uporaba goriv iz obnovljivih virov in električne energije iz obnovljivih virov v prometu lahko na stroškovno učinkovit način prispeva k razogljčenju prometnega sektorja Unije in med drugim izboljša diverzifikacijo oskrbe z energijo v tem sektorju, hkrati pa spodbuja inovacije, rast in delovna mesta v gospodarstvu Unije ter zmanjšuje odvisnost od uvoza energije. Da bi se dosegel višji cilj glede prihrankov emisij toplogrednih plinov, ki ga je opredelila Unija, bi bilo treba zvišati raven energije iz obnovljivih virov, ki se dobavlja za vse načine prevoza v Uniji. Z opredelitvijo cilja na področju prometa kot cilja zmanjšanja intenzivnosti toplogrednih plinov bi se spodbudila večja uporaba stroškovno najučinkovitejših in najučinkovitejših goriv v smislu prihrankov toplogrednih plinov v prometu. Poleg tega bi cilj zmanjšanja intenzivnosti toplogrednih plinov spodbudil inovacije in določil jasno merilo za primerjavo med vrstami goriva in električno energijo iz obnovljivih virov glede na intenzivnost toplogrednih plinov. Poleg tega bi zvišanje ravni energetskega cilja za napredna pogonska biogoriva in bioplin ter uvedba cilja za goriva iz obnovljivih virov nebiološkega izvora zagotovila večjo uporabo goriv iz obnovljivih virov z najmanjšim vplivom na okolje pri načinih prevoza in regijah, ki jih je težko elektrificirati. Doseganje teh ciljev bi bilo treba zagotoviti z obveznostmi dobaviteljev goriva in drugimi ukrepi, vključenimi v [Uredbo (EU) 2021/XXX o uporabi goriv iz obnovljivih virov in nizkoogljičnih goriv v pomorskem prometu – gorivo EU za pomorstvo in Uredbo (EU) 2021/XXX o zagotavljanju enakih konkurenčnih pogojev za trajnostni zračni promet]. Namenske obveznosti za dobavitelje letalskega goriva bi bilo treba določiti le v skladu z [Uredbo (EU) 2021/XXX o zagotavljanju enakih konkurenčnih pogojev za trajnostni zračni promet].</p>

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 18

Predlog direktive

Uvodna izjava 33

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Neposredna elektrifikacija sektorjev končne uporabe, vključno s prometnim sektorjem, prispeva k učinkovitosti in olajšuje prehod na energetske sistem, ki temelji na energiji iz obnovljivih virov. Zato je sama po sebi učinkovito sredstvo za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov. Torej oblikovanje okvira o dodatnosti, ki se uporablja posebej za električno energijo iz obnovljivih virov, dobavljeno električnim vozilom v prometu, ni potrebno.</p>	<p>Neposredna elektrifikacija sektorjev končne uporabe, vključno s prometnim sektorjem, prispeva k učinkovitosti in olajšuje prehod na energetske sistem, ki temelji na energiji iz obnovljivih virov. Zato je sama po sebi učinkovito sredstvo za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov. Torej oblikovanje okvira o dodatnosti, ki se uporablja posebej za električno energijo iz obnovljivih virov, ki se uporablja za proizvodnjo obnovljivih tekočih in plinastih goriv nebiološkega izvora, ni potrebno.</p>

Obrazložitev

Načelo dodatnosti nesorazmerno vpliva na države, ki že imajo velik delež električne energije iz obnovljivih virov v svojem energetskega sistemu. Poleg tega načeli dodatnosti in korelacije otežujeta že tako težaven poslovni model elektrolize in povečanja uporabe zelenega vodika.

Predlog spremembe 19

Predlog direktive

Uvodna izjava 34

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Ker je treba goriva iz obnovljivih virov nebiološkega izvora šteti za energijo iz obnovljivih virov ne glede na sektor, v katerem se porabijo, bi bilo treba pravila za določitev njihove obnovljive narave, kadar se proizvajajo iz električne energije, ki so se uporabljala samo za ta goriva, kadar se ta porabijo v prometnem sektorju, razširiti na vsa goriva iz obnovljivih virov nebiološkega izvora, ne glede na sektor, v katerem se porabijo.</p>	<p>Ker je treba goriva iz obnovljivih virov nebiološkega izvora šteti za energijo iz obnovljivih virov ne glede na sektor, v katerem se porabijo, bi bilo treba pravila za določitev njihove obnovljive narave, kadar se proizvajajo iz električne energije, upoštevati pri vseh gorivih iz obnovljivih virov nebiološkega izvora, ne glede na sektor, v katerem se porabijo.</p>

Obrazložitev

Uporaba obnovljivih goriv nebiološkega izvora ne bi smela biti odvisna od končne porabe energije in bi morala veljati za vse sektorje.

Predlog spremembe 20

Predlog direktive

Uvodna izjava 36

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Z Direktivo (EU) 2018/2001 je bil okrepljen okvir za trajnost bioenergije in prihranek toplogrednih plinov z določitvijo meril za vse sektorje končne uporabe. Določa posebna pravila za pogonska biogoriva, druga tekoča biogoriva in biomasna goriva iz gozdne biomase, ki zahtevajo trajnost dejavnosti sečnje in obračunavanje emisij zaradi spremembe rabe zemljišč. Da bi dosegli večjo zaščito zlasti biološko raznovrstnih in z ogljikom bogatih habitatov, kot so prvotni gozdovi, gozdovi z veliko biotsko raznovrstnostjo, travišča in šotna zemljišča, bi bilo treba v skladu s pristopom za pogonska biogoriva, druga tekoča biogoriva in biomasna goriva, proizvedena iz kmetijske biomase, uvesti izključitve in omejitve za pridobivanje gozdne biomase s teh območij. Poleg tega bi se morala merila za prihranek emisij toplogrednih plinov uporabljati tudi za obstoječe obrate, ki temeljijo na biomasi, s čimer se zagotovi, da proizvodnja bioenergije v vseh takih obratih vodi do zmanjšanja emisij toplogrednih plinov v primerjavi z energijo, proizvedeno iz fosilnih goriv.</p>	<p>Z Direktivo (EU) 2018/2001 je bil okrepljen okvir za trajnost bioenergije in prihranek toplogrednih plinov z določitvijo meril za vse sektorje končne uporabe. Določa posebna pravila za pogonska biogoriva, druga tekoča biogoriva in biomasna goriva iz gozdne biomase, ki zahtevajo trajnost dejavnosti sečnje in obračunavanje emisij zaradi spremembe rabe zemljišč.</p> <p><i>Ta trajnostna merila bi morali ohraniti poleg nacionalne zakonodaje, da bi se upoštevale različne nacionalne in regionalne okoliščine.</i></p> <p>Da bi dosegli večjo zaščito zlasti biološko raznovrstnih in z ogljikom bogatih habitatov, kot so prvotni gozdovi, gozdovi z veliko biotsko raznovrstnostjo, travišča in šotna zemljišča, bi bilo treba v skladu s pristopom za pogonska biogoriva, druga tekoča biogoriva in biomasna goriva, proizvedena iz kmetijske biomase, uvesti izključitve in omejitve za pridobivanje gozdne biomase s teh območij.</p>

Predlog spremembe 21

Predlog direktive

Člen 1(1)

Direktiva (EU) 2018/2001

Člen 2(2)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Direktiva (EU) 2018/2001 se spremeni:</p> <p>(1) v členu 2 se drugi odstavek spremeni:</p>	<p>Direktiva (EU) 2018/2001 se spremeni:</p> <p>(1) v členu 2 se drugi odstavek spremeni:</p>

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>(a) točka 36 se nadomesti z naslednjim:</p> <p>„(36) ‚goriva iz obnovljivih virov nebiološkega izvora‘ pomenijo tekoča in plinasta goriva, katerih energijska vsebnost izhaja iz obnovljivih virov, ki niso biomasa;“;</p> <p>(b) točka 47 se nadomesti z naslednjim:</p> <p>„(47) ‚privzeta vrednost‘ pomeni vrednost, izračunano na podlagi tipične vrednosti z uporabo vnaprej določenih dejavnikov, ki se lahko pod pogoji, določenimi v tej direktivi, uporablja namesto dejanske vrednosti;“;</p>	<p>(a) točka 16 se nadomesti z naslednjim:</p> <p>„(16) ‚skupnost na področju energije iz obnovljivih virov‘ pomeni pravni subjekt:</p> <p>(a) ki v skladu z veljavnim nacionalnim pravom temelji na odprti in prostovoljni udeležbi, je avtonomen in ga dejansko nadzorujejo delničarji ali člani, ki se nahajajo v bližini projektov na področju energije iz obnovljivih virov, ki jih ima ta pravni subjekt v lasti in jih razvija;</p> <p>(b) katerega delničarji ali člani so fizične osebe, MSP ali lokalni in regionalni organi, vključno z občinami;</p> <p>(c) katerega glavni cilj je zagotoviti okoljske, gospodarske ali socialne koristi za skupnost svojih delničarjev ali članov ali lokalnih območij, kjer deluje, in ne toliko finančne dobičke;“</p> <p>(b) točka 36 se nadomesti z naslednjim:</p> <p>„(36) ‚goriva iz obnovljivih virov nebiološkega izvora‘ pomenijo tekoča in plinasta goriva, katerih energijska vsebnost in izvorna surovina izhajata iz obnovljivih virov, ki niso biomasa;“;</p> <p>(c) točka 47 se nadomesti z naslednjim:</p> <p>„(47) ‚privzeta vrednost‘ pomeni vrednost, izračunano na podlagi tipične vrednosti z uporabo vnaprej določenih dejavnikov, ki se lahko pod pogoji, določenimi v tej direktivi, uporablja namesto dejanske vrednosti;“;</p>

Obrazložitev

Tudi regionalni organi lahko veliko prispevajo k decentralizirani proizvodnji energije iz obnovljivih virov.

Glede na sedanje besedilo opredelitve (36) bi bila lahko v to razvrstitev vključena goriva, proizvedena iz neobnovljivih surovin (nafta, zemeljski plin itd.), pridobljenih z uporabo energije iz obnovljivih virov (toplotna ali obnovljiva električna energija). Predlagamo, da se besedilo spremeni tako, da goriva, proizvedena iz nafte, zemeljskega plina in drugih goriv fosilnega izvora, ne morejo biti vključena. Menimo, da ni smisel členov, ki se nanašajo na to opredelitev, da se goriva, proizvedena iz neobnovljivih surovin, obravnavajo kot obnovljiva.

Predlog spremembe 22

Predlog direktive

Člen 1(1)(c)

Direktiva (EU) 2018/2001

Člen 2(2)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	<p>(14p) „skupnostna baterija“ pomeni samostojno polnilno baterijo z nazivno močjo nad 50 kWh, ki je primerna za vgradnjo in uporabo v stanovanjskem, komercialnem ali industrijskem okolju in je v lasti skupaj delujočih samooskrbovalcev z energijo iz obnovljivih virov ali skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov;</p> <p>(14q) „skupni projekt“ pomeni vsako nadnacionalno skupno podjetje regij, mest ali držav članic v pravnem, tehničnem ali finančnem smislu za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov, ki ne bi bilo mogoče brez takšnega sodelovanja;</p>

Obrazložitev

Uporaba baterij na ravni skupnostnega sistema je varnejša in zanje je potrebnih manj naložb v primerjavi z gospodinjskimi baterijami.

Predlog spremembe 23

Predlog direktive

Člen 1(2)(b)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>(b) odstavek 3 se nadomesti z naslednjim:</p> <p>„3. Države članice sprejmejo ukrepe za zagotovitev, da se energija iz biomase proizvaja tako, da se čim bolj zmanjšajo neupravičeni izkrivljajoči učinki na trg surovin iz biomase in škodljivi vplivi na biotsko raznovrstnost. V ta namen upoštevajo hierarhijo ravnanja z odpadki iz člena 4 Direktive 2008/98/ES in načelo kaskadne uporabe iz tretjega pododstavka.</p> <p>Kot del ukrepov iz prvega pododstavka:</p> <p>(a) države članice ne odobrijo podpore za:</p>	<p>(b) odstavek 3 se nadomesti z naslednjim:</p> <p>„3. Države članice sprejmejo ukrepe za zagotovitev, da se energija iz biomase proizvaja tako, da se čim bolj zmanjšajo neupravičeni izkrivljajoči učinki na trg surovin iz biomase in škodljivi vplivi na biotsko raznovrstnost. V ta namen upoštevajo hierarhijo ravnanja z odpadki iz člena 4 Direktive 2008/98/ES in načelo kaskadne uporabe iz tretjega pododstavka.</p> <p>Kot del ukrepov iz prvega pododstavka:</p> <p>(a) države članice ne odobrijo podpore za:</p>

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>(i) uporabo hlodov za žago, furnirskih hlodov, štorov in korenin za proizvodnjo energije;</p> <p>(ii) proizvodnjo energije iz obnovljivih virov, proizvedene s sežiganjem odpadkov, če niso bile izpolnjene obveznosti ločenega zbiranja iz Direktive 2008/98/ES;</p> <p>[...]</p> <p><i>Komisija najpozneje eno leto po [začetku veljavnosti te direktive o spremembi] sprejme delegirani akt v skladu s členom 35 o tem, kako uporabljati načelo kaskadne uporabe za biomaso, zlasti o tem, kako čim bolj zmanjšati uporabo kakovostnega okroglega lesa za proizvodnjo energije, s poudarkom na programih podpore in ob ustreznem upoštevanju nacionalnih posebnosti.</i></p>	<p>(i) uporabo hlodov za žago, furnirskih hlodov, štorov in korenin za proizvodnjo energije;</p> <p>(ii) proizvodnjo energije iz obnovljivih virov, proizvedene s sežiganjem odpadkov, če niso bile izpolnjene obveznosti ločenega zbiranja iz Direktive 2008/98/ES;</p> <p>[...]</p> <p><i>Energija, proizvedena iz odpadkov iz gospodinjstev in industrije v obratih za pridobivanje energije iz odpadkov (WtE), šteje za odpadno, če so bili odpadki zbrani, sortirani in snovno predelani v skladu s hierarhijo ravnanja z odpadki.</i></p>

Obrazložitev

Nov odstavek v zvezi z energijo, proizvedeno iz odpadkov iz gospodinjstev in industrije.

Predlog spremembe 24

Predlog direktive

Člen 1(2)(c)

Direktiva (EU) 2018/2001

Člen 3(4)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>„4a. Države članice vzpostavijo okvir, ki lahko vključuje programe podpore in ukrepe za lažje sklepanje pogodb o nakupu električne energije iz obnovljivih virov, kar omogoča uvedbo električne energije iz obnovljivih virov na raven, ki je skladna z nacionalnim prispevkom države članice iz odstavka 2, in s hitrostjo, ki je skladna z okvirnimi usmeritvami iz člena 4(a)(2) Uredbe (EU) 2018/1999. Ta okvir zlasti obravnava preostale ovire, vključno s tistimi, ki so povezane s postopki za izdajo dovoljenj, za visoko raven oskrbe z električno energijo iz obnovljivih virov. Države članice pri oblikovanju tega okvira upoštevajo dodatno električno energijo iz obnovljivih virov, ki je potrebna za izpolnitev povpraševanja v prometnem, industrijskem, gradbenem sektorju ter sektorju ogrevanja in hlajenja ter za proizvodnjo goriv iz obnovljivih virov nebiološkega izvora.“;</p>	<p>„4a. Države članice vzpostavijo okvir, ki bo vključeval programe podpore in ukrepe za lažje sklepanje pogodb o nakupu električne energije iz obnovljivih virov, kar omogoča uvedbo električne energije iz obnovljivih virov na raven, ki je skladna z nacionalnim prispevkom države članice iz odstavka 2, in s hitrostjo, ki je skladna z okvirnimi usmeritvami iz člena 4(a)(2) Uredbe (EU) 2018/1999. Ta okvir zlasti obravnava preostale ovire, vključno s tistimi, ki so povezane s postopki za izdajo dovoljenj, za visoko raven oskrbe z električno energijo iz obnovljivih virov. Države članice pri oblikovanju tega okvira upoštevajo dodatno električno energijo iz obnovljivih virov, ki je potrebna za izpolnitev povpraševanja v prometnem, industrijskem, gradbenem sektorju ter sektorju ogrevanja in hlajenja ter za proizvodnjo goriv iz obnovljivih virov nebiološkega izvora in recikliranih ogljičnih goriv. Ta okvir se vzpostavi najpozneje dve leti po sprejetju Direktive, ki spreminja Direktivo (EU) 2018/2001 (2021/0218 (COD)).“;</p>

Obrazložitev

Podobno kot pri gorivih iz obnovljivih virov nebiološkega izvora bo treba tudi del goriv nebiološkega izvora trajno proizvajati iz obnovljivih virov energije. Izboljšanje modelov krožnega gospodarstva, ki omogočajo zmanjšanje odpadkov in recikliranje ter hkrati zagotavljajo veliko zmanjšanje emisij toplogrednih plinov, imajo pomembno vlogo pri doseganju podnebnih ciljev.

Predlog spremembe 25

Predlog direktive

Člen 1(4)(a)(b)

Direktiva (EU) 2018/2001

Člen 9(1a)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>člen 9 se spremeni:</p> <p>(a) vstavi se naslednji odstavek 1a:</p> <p>„1a. Vsaka država članica se do 31. decembra 2025 dogovori o vzpostavitvi vsaj enega skupnega projekta z eno ali več drugimi državami članicami za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov. Komisija je obveščena o takem dogovoru, vključno z datumom, ko se pričakuje, da se bo projekt začel izvajati. Za projekte, ki se financirajo z nacionalnimi prispevki v okviru mehanizma Unije za financiranje energije iz obnovljivih virov, vzpostavljenega z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2020/1294, se šteje, da za zadevne države članice izpolnjujejo to obveznost.“;</p> <p>(b) vstavi se naslednji pododstavek:</p> <p>„7a . Države članice, ki mejijo na morski bazen, sodelujejo pri skupni opredelitvi količine energije iz obnovljivih virov na morju, ki jo nameravajo proizvesti v tem morskem bazenu do leta 2050, z vmesnimi koraki v letih 2030 in 2040. Upoštevajo posebnosti in razvoj v vsaki regiji, potencial morskega bazena za obnovljive vire energije na morju, in pomen zagotavljanja s tem povezanega načrtovanja celovitega omrežja. Države članice to količino sporočijo v posodobljenih celovitih nacionalnih energetskih in podnebnih načrtih, predloženih v skladu s členom 14 Uredbe (EU) 2018/1999.“;</p>	<p>člen 9 se spremeni:</p> <p>(a) vstavi se naslednji odstavek 1a:</p> <p>„1a. Vsaka država članica ali regija se do 31. decembra 2025 dogovori o vzpostavitvi vsaj dveh skupnih projektov z eno ali več drugimi državami članicami ali regijami za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov. Ti skupni projekti ne vključujejo projektov v skupnem interesu, ki so že odobreni v okviru TEN-T. Pri tem lahko sodelujejo lokalni in regionalni organi ter zasebni operaterji. Komisija je obveščena o takem dogovoru, vključno z datumom, ko se pričakuje, da se bo projekt začel izvajati. Za projekte, ki se financirajo z nacionalnimi prispevki v okviru mehanizma Unije za financiranje energije iz obnovljivih virov, vzpostavljenega z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2020/1294, se šteje, da za zadevne države članice izpolnjujejo to obveznost.“;</p> <p>(b) vstavijo se naslednji odstavki:</p> <p>„7. Lokalni in regionalni organi, vključeni v čezmejne projekte, vključno s skupnimi strukturami, kot so evroregije in EZTS, so upravičeni do finančne podpore in tehnične pomoči.“</p> <p>„8. Države članice, ki mejijo na morski bazen, sodelujejo pri skupni opredelitvi količine energije iz obnovljivih virov na morju, ki jo nameravajo proizvesti v tem morskem bazenu do leta 2050, z vmesnimi koraki v letih 2030 in 2040, v zvezi s tem pa se predhodno posvetujejo z lokalnimi in regionalnimi oblastmi ter drugimi deležniki. Upoštevajo pristojnosti, posebnosti in razvoj v vsaki regiji, potencial morskega bazena za obnovljive vire energije na morju, in pomen zagotavljanja s tem povezanega načrtovanja celovitega omrežja. Države članice to količino sporočijo v posodobljenih celovitih nacionalnih energetskih in podnebnih načrtih, predloženih v skladu s členom 14 Uredbe (EU) 2018/1999.“</p>

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	„9. V skupnih projektih za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov in razvoj rešitev za shranjevanje lahko sodelujejo tudi obmejne države članice in regije.“

Obrazložitev

Lokalna in regionalna raven imata zelo pomembno vlogo v povezanem in decentraliziranem energetskega sistema. Sodelovanje z lokalno in regionalno ravno je torej ključno za uspeh teh projektov. Komisija bi morala spodbujati lokalne in regionalne organe pri čezmejnem delovanju.

Predlog spremembe 26

Predlog direktive

Člen 1(6)(2)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Za doseganje okvirnega deleža obnovljivih virov energije iz odstavka 1 države članice v svojih gradbenih zakonskih in podzakonskih predpisih ter po potrebi v svojih programih podpore ali na drug način z enakim učinkom zahtevajo uporabo najnižjih ravni energije iz obnovljivih virov v stavbah v skladu z določbami Direktive 2010/31/EU. Države članice dovolijo, da se te najnižje ravni med drugim dosežejo z učinkovitim daljinskim ogrevanjem in hlajenjem.	Za doseganje okvirnega deleža obnovljivih virov energije iz odstavka 1 države članice v svojih gradbenih zakonskih in podzakonskih predpisih ter po potrebi v svojih programih podpore ali na drug način z enakim učinkom zahtevajo uporabo najnižjih ravni energije iz obnovljivih virov v novih stavbah ter v tistih, ki bodo prenovljene , v skladu z določbami Direktive 2010/31/EU. Države članice dovolijo, da se te najnižje ravni med drugim dosežejo z učinkovitim daljinskim ogrevanjem in hlajenjem.

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 27

Predlog direktive

Člen 1(7)

Direktiva (EU) 2018/2001

Člen 18(3)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
„[...] Da bi države članice dosegle tako zadostno število inštalaterjev in oblikovalcev, zagotovijo razpoložljivost zadostnih programov usposabljanja za pridobitev kvalifikacije ali certifikata za tehnologije ogrevanja in hlajenja z energijo iz obnovljivih virov ter njihove najnovejše inovativne rešitve. Države članice sprejmejo ukrepe za spodbujanje sodelovanja v teh programih, zlasti malih in srednjih podjetij ter samozaposlenih. Države članice lahko sklenejo prostovoljne sporazume z ustreznimi ponudniki tehnologije in prodajalci za usposabljanje zadostnega števila inštalaterjev, ki lahko temeljijo na ocenah prodaje, za najnovejše inovativne rešitve in tehnologije, ki so na voljo na trgu. [...]“	„[...] Da bi dosegle tako zadostno število inštalaterjev in oblikovalcev, lahko države članice ali njihovi pristojni organi na regionalni in lokalni ravni spodbujajo programe usposabljanja za pridobitev kvalifikacije ali certifikata za tehnologije ogrevanja in hlajenja z energijo iz obnovljivih virov, tehnologije shranjevanja ter njihove najnovejše inovativne rešitve, vključno z najnovejšo infrastrukturo . Države članice sprejmejo ukrepe za spodbujanje sodelovanja v teh programih, zlasti malih in srednjih podjetij ter samozaposlenih. Države članice lahko sklenejo prostovoljne sporazume z ustreznimi ponudniki tehnologije in prodajalci za usposabljanje zadostnega števila inštalaterjev, ki lahko temeljijo na ocenah prodaje, za najnovejše inovativne rešitve in tehnologije, ki so na voljo na trgu. [...]“

Obrazložitev

Usposabljanje bi moralo biti usmerjeno v najnovejšo tehnologijo, da bi preprečili osredotočenost usposabljanja na energijsko manj učinkovite sisteme. EU ima omejene pristojnosti na področju izobraževalne politike in programi usposabljanja se prav tako upravljajo na regionalni in lokalni ravni.

Predlog spremembe 28

Predlog direktive

Člen 1(9)

Direktiva (EU) 2018/2001

Člen 20(3)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Države članice v skladu s svojo oceno nujnosti gradnje nove infrastrukture za proizvodnjo energije za daljinsko ogrevanje in hlajenje iz obnovljivih virov za doseganje cilja Unije iz člena 3(1) te direktive, ki je vključena v celovite nacionalne energetske in podnebne načrte v skladu s Prilogo I k Uredbi (EU) 2018/1999, po potrebi sprejmejo potrebne ukrepe za razvoj učinkovite infrastrukture za daljinsko ogrevanje in hlajenje za spodbujanje ogrevanja in hlajenja iz obnovljivih virov energije, vključno s sončno energijo, energijo okolice, geotermalno energijo, biomaso, bioplinom, tekočimi biogorivi ter odvečno toploto in hladom v kombinaciji s shranjevanjem toplotne energije.“;</p>	<p>Države članice v skladu s svojo oceno nujnosti gradnje nove infrastrukture za proizvodnjo energije za daljinsko ogrevanje in hlajenje iz obnovljivih virov za doseganje cilja Unije iz člena 3(1) te direktive, ki je vključena v celovite nacionalne energetske in podnebne načrte v skladu s Prilogo I k Uredbi (EU) 2018/1999, po potrebi sprejmejo potrebne ukrepe za razvoj učinkovite infrastrukture za daljinsko ogrevanje in hlajenje za spodbujanje ogrevanja in hlajenja iz obnovljivih virov energije, vključno s sončno energijo, energijo okolice, geotermalno energijo, biomaso, bioplinom, tekočimi biogorivi, recikliranimi ogljičnimi gorivi ter odvečno toploto in hladom v kombinaciji s toplotnimi črpalkami in shranjevanjem toplotne energije.</p>

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 29

Predlog direktive

Člen 1(10)

Direktiva (EU) 2018/2001

Člen 20a

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>„1. Države članice zahtevajo, da operaterji prenosnih sistemov in operaterji distribucijskih sistemov na svojem ozemlju dajo na voljo informacije o deležu električne energije iz obnovljivih virov in vsebnosti emisij toplogrednih plinov v električni energiji, dobavljeni na vsakem trgovalnem območju, in sicer čim bolj natančno in v realnem času, vendar v časovnih intervalih, ki niso daljši od ene ure, ter z napovedmi, če so na voljo. Te informacije so na voljo digitalno na način, ki zagotavlja, da jih lahko uporabljajo udeleženci na trgu električne energije, združevalci, porabniki in končni uporabniki ter da jih je mogoče brati z elektronskimi komunikacijskimi napravami, kot so pametni merilni sistemi, polnilne postaje za električna vozila, sistemi ogrevanja in hlajenja ter sistemi za upravljanje energije v stavbah.</p> <p>2. Poleg zahtev iz [predloga uredbe o baterijah in odpadnih baterijah, razveljavitvi Direktive 2006/66/ES in spremembi Uredbe (EU) 2019/1020] države članice zagotovijo, da proizvajalci gospodinskih in industrijskih baterij pod nediskriminatornimi pogoji in brezplačno lastnikom in uporabnikom baterij ter tretjim stranem, ki delujejo v njihovem imenu, kot so podjetja za upravljanje energije v stavbah in udeleženci na trgu električne energije, omogočijo dostop v realnem času do osnovnih informacij o sistemu upravljanja baterij, vključno z zmogljivostjo, stanjem, stanjem napolnjenosti in vrednostjo delovne moči baterij.</p> <p>Države članice zagotovijo, da proizvajalci vozil pod nediskriminatornimi pogoji in brezplačno, poleg dodatnih zahtev iz uredbe o homologaciji in nadzoru trga, dajo lastnikom in uporabnikom električnih vozil ter tretjim stranem, ki delujejo v imenu lastnikov in uporabnikov, kot so udeleženci na trgu električne energije in ponudniki storitev elektromobilnosti, v realnem času na voljo podatke v vozilu, povezane s stanjem baterije, stanjem napolnjenosti baterije, vrednostjo delovne moči baterije, zmogljivostjo baterije in lokacijo električnih vozil.</p>	<p>„1. Države članice zahtevajo, da operaterji prenosnih sistemov in operaterji distribucijskih sistemov na svojem ozemlju dajo na voljo informacije o deležu električne energije iz obnovljivih virov in vsebnosti emisij toplogrednih plinov v električni energiji, dobavljeni na vsakem trgovalnem območju, in sicer čim bolj natančno in s časovno omejitvijo, ki je po mnenju držav članic primerna za spodbujanje uporabe energije iz obnovljivih virov. Te informacije so na voljo digitalno na način, ki zagotavlja, da jih lahko uporabljajo udeleženci na trgu električne energije, združevalci, porabniki in končni uporabniki ter da jih je mogoče brati z elektronskimi komunikacijskimi napravami, kot so pametni merilni sistemi, polnilne postaje za električna vozila, sistemi ogrevanja in hlajenja ter sistemi za upravljanje energije v stavbah.</p> <p>2. Poleg zahtev iz [predloga uredbe o baterijah in odpadnih baterijah, razveljavitvi Direktive 2006/66/ES in spremembi Uredbe (EU) 2019/1020] države članice zagotovijo, da proizvajalci gospodinskih, skupnostnih in industrijskih baterij pod nediskriminatornimi pogoji in brezplačno lastnikom in uporabnikom baterij ter tretjim stranem, ki delujejo v njihovem imenu, kot so podjetja za upravljanje energije v stavbah in udeleženci na trgu električne energije, omogočijo dostop v realnem času do osnovnih informacij o sistemu upravljanja baterij, vključno z zmogljivostjo, stanjem, stanjem napolnjenosti in vrednostjo delovne moči baterij.</p> <p>Države članice zagotovijo, da proizvajalci vozil in ladij pod nediskriminatornimi pogoji in brezplačno, poleg dodatnih zahtev iz uredbe o homologaciji in nadzoru trga, dajo lastnikom in uporabnikom električnih vozil in ladij ter tretjim stranem, ki delujejo v imenu lastnikov in uporabnikov, kot so udeleženci na trgu električne energije in ponudniki storitev elektromobilnosti, v realnem času na voljo podatke v vozilu, povezane s stanjem baterije, stanjem napolnjenosti baterije, vrednostjo delovne moči baterije, zmogljivostjo baterije in lokacijo električnih vozil in ladij.</p>

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>3. Poleg zahtev iz [predloga uredbe o vzpostavitvi infrastrukture za alternativna goriva, ki razveljavlja Direktivo 2014/94/EU] države članice zagotovijo, da lahko običajne napajalne postaje, ki niso javno dostopne, nameščene na njihovem ozemlju od [roka za prenos te direktive o spremembi], podpirajo funkcije pametnega polnjenja in po potrebi na podlagi ocene regulativnega organa dvosmerne funkcije polnjenja.</p> <p>4. Države članice zagotovijo, da nacionalni regulativni okvir ne diskriminira udeležbe malih ali mobilnih sistemov, kot so gospodinjske baterije in električna vozila, na trgih električne energije, vključno z upravljanjem prezasedenosti ter zagotavljanjem storitev prilagajanja in izravnave, tako neposredno kot tudi z združevanjem.“;</p>	<p>3. Poleg zahtev iz [predloga uredbe o vzpostavitvi infrastrukture za alternativna goriva, ki razveljavlja Direktivo 2014/94/EU] države članice zagotovijo, da lahko običajne napajalne postaje, ki niso javno dostopne, nameščene na njihovem ozemlju od [roka za prenos te direktive o spremembi], podpirajo funkcije pametnega polnjenja in po potrebi na podlagi ocene regulativnega organa dvosmerne funkcije polnjenja.</p> <p>4. Države članice zagotovijo, da nacionalni regulativni okvir ne diskriminira udeležbe malih ali mobilnih sistemov, kot so gospodinjske baterije, skupnostne baterije in električna vozila, vključno s tovornjaki in ladjami, na trgih električne energije, vključno z upravljanjem prezasedenosti ter zagotavljanjem storitev prilagajanja in izravnave, tako neposredno kot tudi z združevanjem.“</p>

Obrazložitev

Uporaba baterij na ravni skupnostnega sistema je varnejša in zanje je potrebnih manj naložb v primerjavi z gospodinjskimi baterijami; ladje pa omogočajo večjo prožnost in se ne smejo izključiti iz tega trga.

Predlog spremembe 30

Predlog direktive

Člen 1(10)

Direktiva (EU) 2018/2001

Člen 20a

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	<p>Odstavek 6 se spremeni:</p> <p>„Države članice lahko določijo, da so skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov odprte za čezmejno sodelovanje. To lahko vključuje neposredno fizično čezmejno povezavo za izmenjavo električne energije v Uniji.“</p>

Predlog spremembe 31

Predlog direktive

Člen 1(11)

Direktiva (EU) 2018/2001

Člen 22a

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>1. Države članice si prizadevajo povečati delež obnovljivih virov v količini virov energije, porabljenih za končno energijo in neenergetske namene v industrijskem sektorju, za okvirno povprečno najmanjše letno povečanje za 1,1 odstotne točke do leta 2030.</p> <p>Države članice načrtovane in sprejete ukrepe za doseg takega okvirnega povečanja vključijo v svoje celovite nacionalne energetske in podnebne načrte ter poročila o napredku, ki jih predložijo v skladu s členi 3, 14 in 17 Uredbe (EU) 2018/1999.</p> <p>Države članice zagotovijo, da prispevek goriv iz obnovljivih virov nebiološkega izvora, ki se uporabljajo za končno energijo in neenergetske namene, do leta 2030 znaša 50 % vodika, uporabljenega za končno energijo in neenergetske namene v industriji. Za izračun tega odstotka se uporabljajo naslednja pravila:</p> <p>(a) pri izračunu imenovalca se upošteva energijska vsebnost vodika za končno energijo in neenergetske namene, razen vodika, ki se uporablja kot vmesni proizvod za proizvodnjo konvencionalnih goriv, namenjenih uporabi v prometu;</p> <p>(b) pri izračunu števca se upošteva energijska vsebnost obnovljivih goriv nebiološkega izvora, porabljenih v industrijskem sektorju za končno energijo in neenergetske namene, razen goriv iz obnovljivih virov nebiološkega izvora, ki se uporabljajo kot vmesni proizvodi za proizvodnjo konvencionalnih goriv, namenjenih uporabi v prometu;</p> <p>(c) pri izračunu števca in imenovalca se uporabijo vrednosti energijske vsebnosti goriv, namenjenih uporabi v prometu, kot so določene v Prilogi III.</p>	<p>1. Države članice si v sodelovanju z regijami in mesti prizadevajo povečati delež obnovljivih virov v količini virov energije, porabljenih za končno energijo in neenergetske namene v industrijskem sektorju, za okvirno povprečno najmanjše letno povečanje za 1,1 odstotne točke do leta 2030.</p> <p>Države članice v sodelovanju z regijami in mesti načrtovane in sprejete ukrepe za doseg takega okvirnega povečanja vključijo v svoje celovite nacionalne energetske in podnebne načrte ter poročila o napredku, ki jih predložijo v skladu s členi 3, 14 in 17 Uredbe (EU) 2018/1999.</p> <p>Države članice si v sodelovanju z regijami in mesti prizadevajo zagotoviti, da prispevek goriv iz obnovljivih virov nebiološkega izvora, ki se uporabljajo za končno energijo in neenergetske namene, do leta 2030 znaša 50 % vodika, uporabljenega za končno energijo in neenergetske namene v industriji. Za izračun tega odstotka se uporabljajo naslednja pravila:</p> <p>(a) pri izračunu imenovalca se upošteva energijska vsebnost vodika za končno energijo in neenergetske namene, razen vodika, ki se uporablja kot vmesni proizvod za proizvodnjo konvencionalnih goriv, namenjenih uporabi v prometu;</p> <p>(b) pri izračunu števca se upošteva energijska vsebnost obnovljivih goriv nebiološkega izvora in nizkoogljičnega vodika, porabljenih v industrijskem sektorju za končno energijo in neenergetske namene, razen goriv iz obnovljivih virov nebiološkega izvora, ki se uporabljajo kot vmesni proizvodi za proizvodnjo konvencionalnih goriv, namenjenih uporabi v prometu;</p> <p>(c) pri izračunu števca in imenovalca se uporabijo vrednosti energijske vsebnosti goriv, namenjenih uporabi v prometu, kot so določene v Prilogi III.</p>

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>2. Države članice zagotovijo, da industrijski proizvodi, ki so označeni ali za katere se trdi, da so proizvedeni iz obnovljivih virov, in goriva iz obnovljivih virov nebiološkega izvora navajajo odstotek porabljene energije iz obnovljivih virov ali goriv iz obnovljivih virov nebiološkega izvora, uporabljenih v fazi nabave in predobdelave, proizvodnje in distribucije surovin, izračunan na podlagi metodologij iz Priporočila 2013/179/ EU ⁽¹⁾ ali standarda ISO 14067:2018.</p> <p>⁽¹⁾ 2013/179/EU: Priporočilo Komisije z dne 9. aprila 2013 o uporabi skupnih metod za merjenje in sporočanje okoljske uspešnosti izdelkov in organizacij v njihovem življenjskem krogu (UL L 124, 4.5.2013, str. 1).</p>	<p>2. Države članice v sodelovanju z regijami in mesti zagotovijo, da industrijski proizvodi, ki so označeni ali za katere se trdi, da so proizvedeni iz obnovljivih virov, in goriva iz obnovljivih virov nebiološkega izvora navajajo odstotek porabljene energije iz obnovljivih virov ali goriv iz obnovljivih virov nebiološkega izvora, uporabljenih v fazi nabave in predobdelave, proizvodnje in distribucije surovin, izračunan na podlagi metodologij iz Priporočila 2013/179/ EU ⁽¹⁾ ali standarda ISO 14067:2018.</p> <p>⁽¹⁾ 2013/179/EU: Priporočilo Komisije z dne 9. aprila 2013 o uporabi skupnih metod za merjenje in sporočanje okoljske uspešnosti izdelkov in organizacij v njihovem življenjskem krogu Besedilo velja za EGP (UL L 124, 4.5.2013, str. 1).</p>

Obrazložitev

Lokalni in regionalni organi bi morali biti vključeni v prizadevanja za učinkovito uporabo revidirane direktive. Treba bi jih bilo vključiti v opredeljevanje nacionalnih načrtov in ciljev ter upoštevati njihove prispevke.

Predlog spremembe 32

Predlog direktive

Člen 1(12)(d)

Direktiva (EU) 2018/2001

Člen 23(4)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>„4. Za doseg povprečnega letnega povečanja iz prvega pododstavka odstavka 1 lahko države članice izvedejo en ali več naslednjih ukrepov:</p> <p>(a) fizično vključitev energije iz obnovljivih virov ali odvečne toplote in odvečnega hlada v vire energije in goriva za ogrevanje in hlajenje;</p> <p>(b) namestitev zelo učinkovitih sistemov ogrevanja in hlajenja z energijo iz obnovljivih virov v stavbah ali uporabo energije iz obnovljivih virov ali odvečne toplote in odvečnega hlada za postopke industrijskega ogrevanja in hlajenja;</p>	<p>„4. Za doseg povprečnega letnega povečanja iz prvega pododstavka odstavka 1 lahko države članice izvedejo en ali več naslednjih ukrepov:</p> <p>(a) fizično vključitev energije iz obnovljivih virov ali odvečne toplote in odvečnega hlada v vire energije in goriva za ogrevanje in hlajenje;</p> <p>(b) namestitev zelo učinkovitih sistemov ogrevanja in hlajenja z energijo iz obnovljivih virov v stavbah ali uporabo energije iz obnovljivih virov ali odvečne toplote in odvečnega hlada za postopke industrijskega ogrevanja in hlajenja;</p>

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
(c) ukrepe na podlagi certifikatov, s katerimi se lahko trguje ter ki s podporo ukrepom za namestitvev iz točke (b) tega odstavka dokazujejo skladnost z obveznostjo iz prvega pododstavka odstavka 1 in ki jih izvaja drug gospodarski subjekt, kot je neodvisni inštalater tehnologije za energijo iz obnovljivih virov ali podjetje za energetske storitve, ki izvaja inštalacijske storitve na področju energije iz obnovljivih virov;	(c) ukrepe na podlagi certifikatov, s katerimi se lahko trguje ter ki s podporo ukrepom za namestitvev iz točke (b) tega odstavka dokazujejo skladnost z obveznostjo iz prvega pododstavka odstavka 1 in ki jih izvaja drug gospodarski subjekt, kot je neodvisni inštalater tehnologije za energijo iz obnovljivih virov ali podjetje za energetske storitve, ki izvaja inštalacijske storitve na področju energije iz obnovljivih virov;
(d) krepitev zmogljivosti nacionalnih in lokalnih organov za načrtovanje in izvajanje projektov in infrastruktur na področju obnovljivih virov energije;	(d) krepitev zmogljivosti nacionalnih, regionalnih in lokalnih organov za načrtovanje in izvajanje projektov in infrastruktur na področju obnovljivih virov energije;
(e) oblikovanje okvirov za zmanjšanje tveganja za znižanje stroškov kapitala za projekte ogrevanja in hlajenja z obnovljivimi viri energije;	(e) oblikovanje okvirov za zmanjšanje tveganja za znižanje stroškov kapitala za projekte ogrevanja in hlajenja z obnovljivimi viri energije;
(f) spodbujanje pogodb o nakupu toplote za večje in kolektivne male porabnike;	(f) spodbujanje pogodb o nakupu toplote in hladu za večje in kolektivne male porabnike, vključno z MSP ;
(g) načrtovane nadomestne sheme sistemov ogrevanja na fosilna goriva ali sheme postopnega opuščanja fosilnih goriv z mejniki;	(g) načrtovane nadomestne sheme sistemov ogrevanja na fosilna goriva ali sheme postopnega opuščanja fosilnih goriv z mejniki;
(h) načrtovanje ogrevanja z obnovljivimi viri energije, ki zajema hlajenje, ter zahteve na lokalni in regionalni ravni;	(h) načrtovanje ogrevanja z obnovljivimi viri energije, ki zajema hlajenje, ter zahteve na lokalni in regionalni ravni;
(i) druge ukrepe politike z enakim učinkom, vključno s fiskalnimi ukrepi, shemami podpore ali drugimi finančnimi spodbudami.	(i) spodbujanje sistemov ogrevanja in hlajenja z energijo iz obnovljivih virov v okviru skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov ;
Države članice pri sprejemanju in izvajanju teh ukrepov zagotovijo njihovo dostopnost za vse porabnike, zlasti tiste v gospodinjstvih z nizkimi dohodki ali v ranljivih gospodinjstvih, ki sicer ne bi imeli ustreznega začetnega kapitala, da bi jih lahko koristili.“;	(j) druge ukrepe politike z enakim učinkom, vključno s fiskalnimi ukrepi, shemami podpore ali drugimi finančnimi spodbudami. Države članice pri sprejemanju in izvajanju teh ukrepov zagotovijo njihovo dostopnost za vse porabnike, zlasti tiste v gospodinjstvih z nizkimi dohodki ali v ranljivih gospodinjstvih in ranljivih mikro in malih podjetjih , ki sicer ne bi imeli ustreznega začetnega kapitala, da bi jih lahko koristili.“;

Obrazložitev

Dodana je regionalna raven in prilagojena so merila energetske revščine, kot so opredeljena v Socialnem skladu za podnebje. Skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov lahko dosežejo bistvene okoljske rezultate z združitvijo sistemov ogrevanja/hlajenja s sistemi električne energije.

Predlog spremembe 33

Predlog direktive

Člen 1(13)(e)

Direktiva (EU) 2018/2001

Člen 24(8)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Države članice vzpostavijo okvir, v skladu s katerim bodo operaterji distribucijskih sistemov električne energije v sodelovanju z operaterji sistemov daljinskega ogrevanja in hlajenja, ki delujejo na njihovih zadevnih območjih, najmanj vsaka štiri leta ocenili potencial sistemov daljinskega ogrevanja in hlajenja za izravnavo in druge systemske storitve, vključno s prilagajanjem odjema in shranjevanjem toplote, ki nastane zaradi presežne električne energije iz obnovljivih virov, ter ocenili, ali bi bila uporaba ugotovljenega potenciala v primerjavi z alternativnimi možnostmi gospodarnejša z viri in stroškovno učinkovitejša.</p> <p>Države članice zagotovijo, da operaterji prenosnih in distribucijskih sistemov električne energije ustrezno upoštevajo rezultate ocene, zahtevane v skladu s prvim pododstavkom, pri načrtovanju omrežij, naložbah v omrežje in razvoju infrastrukture na svojih ozemljih.</p> <p>Države članice olajšajo usklajevanje med operaterji sistemov daljinskega ogrevanja in hlajenja ter operaterji prenosnih in distribucijskih sistemov električne energije, da zagotovijo, da lahko na njihovih trgih električne energije sodelujejo storitve izravnave, shranjevanja in druge storitve prilagajanja, kot je prilagajanje odjema, ki jih zagotavljajo operaterji sistemov daljinskega ogrevanja in hlajenja.</p> <p>Države članice lahko zahteve glede ocenjevanja in usklajevanja iz prvega in tretjega pododstavka razširijo na operaterje prenosnih in distribucijskih omrežij plina, vključno z vodikovimi omrežji in drugimi energetskeimi omrežji.</p>	<p>Države članice ali njihovi pristojni regionalni in lokalni organi vzpostavijo okvir, v skladu s katerim bodo operaterji distribucijskih sistemov električne energije v sodelovanju z operaterji sistemov daljinskega ogrevanja in hlajenja, ki delujejo na njihovih zadevnih območjih, najmanj vsaka štiri leta ocenili potencial sistemov daljinskega ogrevanja in hlajenja za izravnavo in druge systemske storitve, vključno s prilagajanjem odjema in shranjevanjem toplote, ki nastane zaradi presežne električne energije iz obnovljivih virov, ter ocenili, ali bi bila uporaba ugotovljenega potenciala v primerjavi z alternativnimi možnostmi gospodarnejša z viri in stroškovno učinkovitejša. V oceni se prednostno obravnavajo alternative razvoju omrežja v skladu z načelom „energijska učinkovitost na prvem mestu“.</p> <p>Države članice zagotovijo, da operaterji prenosnih in distribucijskih sistemov električne energije ustrezno upoštevajo rezultate ocene, zahtevane v skladu s prvim pododstavkom, pri načrtovanju omrežij, naložbah v omrežje in razvoju infrastrukture na svojih zadevnih ozemljih.</p> <p>Države članice olajšajo usklajevanje med operaterji sistemov daljinskega ogrevanja in hlajenja ter operaterji prenosnih in distribucijskih sistemov električne energije, da zagotovijo, da lahko na njihovih trgih električne energije sodelujejo storitve izravnave, shranjevanja in druge storitve prilagajanja, kot je prilagajanje odjema, ki jih zagotavljajo operaterji sistemov daljinskega ogrevanja in hlajenja.</p> <p>Države članice lahko zahteve glede ocenjevanja in usklajevanja iz prvega in tretjega pododstavka razširijo na operaterje prenosnih in distribucijskih omrežij plina, vključno z vodikovimi omrežji in drugimi energetskeimi omrežji.</p> <p>Države članice se usklajujejo z regijami in mesti, da bi olajšale izvajanje tega okvira in nato njegovo delovanje.</p>

Obrazložitev

Lokalna in regionalna raven bi morali biti vključeni v celoten proces, da bi se zagotovilo nemoteno izvajanje direktive.

Predlog spremembe 34

Predlog direktive

Člen 1(14)(2)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Države članice vzpostavijo mehanizem, ki dobaviteljem goriva na njihovem ozemlju omogoča izmenjavo dobropisov za oskrbo prometnega sektorja z energijo iz obnovljivih virov. Gospodarski subjekti, ki električno energijo iz obnovljivih virov dobavljajo električnim vozilom prek javnih polnilnih postaj, prejmejo dobropise ne glede na to, ali za gospodarske subjekte velja obveznost, ki jo država članica določi za dobavitelje goriva, in lahko te dobropise prodajo dobaviteljem goriva, ki jih lahko uporabijo za izpolnitev obveznosti iz prvega pododstavka odstavka 1.</p>	<p>Države članice vzpostavijo mehanizem, ki dobaviteljem goriva na njihovem ozemlju omogoča izmenjavo dobropisov za oskrbo prometnega sektorja z energijo iz obnovljivih virov in nizkoogljičnim vodikom (v okviru drugega mehanizma). Gospodarski subjekti, ki električno energijo iz obnovljivih virov dobavljajo električnim vozilom prek javnih polnilnih postaj in ki dobavljajo energijo iz obnovljivih virov, nizkoogljični vodik ali obnovljiva goriva nebiološkega izvora iz vodika, prejmejo dobropise ne glede na to, ali za gospodarske subjekte velja obveznost, ki jo država članica določi za dobavitelje goriva, in lahko te dobropise prodajo dobaviteljem goriva, ki jih lahko uporabijo za izpolnitev obveznosti iz prvega pododstavka odstavka 1.</p>

Obrazložitev

Upoštevatni je treba pospešeni razvoj novih obnovljivih virov energije.

Predlog spremembe 35

Predlog direktive

Člen 1(16)(b)(a)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>(ii) za goriva iz obnovljivih virov nebiološkega izvora in reciklirana ogljična goriva z množenjem količine teh goriv, ki se dobavlja za vse načine prevoza, s prihranki emisij, določenimi v skladu z delegiranimi akti, sprejetimi v skladu s členom 29a(3);</p>	<p>(ii) za goriva iz obnovljivih virov nebiološkega izvora, nizkoogljični vodik, obnovljiva goriva nebiološkega izvora iz vodika in reciklirana ogljična goriva z množenjem količine teh goriv, ki se dobavlja za vse načine prevoza, s prihranki emisij, določenimi v skladu z delegiranimi akti, sprejetimi v skladu s členom 29a(3);</p>

Obrazložitev

Uskladitev z dodano omembo nizkoogljičnega vodika.

Predlog spremembe 36

Predlog direktive

Člen 1(16)(b)(d)

Direktiva (EU) 2018/2001

Člen 27(1)(d)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
(d) zmanjšanje intenzivnosti toplogrednih plinov zaradi uporabe energije iz obnovljivih virov se določi tako, da se prihranek emisij toplogrednih plinov zaradi uporabe biogoriv, bioplina in električne energije iz obnovljivih virov, ki se dobavljajo za vse načine prevoza, deli z izhodiščem.	(d) zmanjšanje intenzivnosti toplogrednih plinov zaradi uporabe energije iz obnovljivih virov se določi tako, da se prihranek emisij toplogrednih plinov zaradi uporabe biogoriv, bioplina, goriv iz obnovljivih virov nebiološkega izvora, nizkoogljičnega vodika, recikliranih ogljičnih goriv in električne energije iz obnovljivih virov, ki se dobavljajo za vse načine prevoza, deli z izhodiščem.

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 37

Predlog direktive

Člen 1(16)(d)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
(d) odstavek 3 se spremeni:	(d) odstavek 3 se spremeni:
(i) prvi, drugi in tretji pododstavek se črtajo;	(i) prvi, drugi in tretji pododstavek se črtajo;
(ii) četrti pododstavek se nadomesti z naslednjim: „Kadar se električna energija, neposredno ali prek proizvodnje vmesnih proizvodov, uporablja za proizvodnjo goriv iz obnovljivih virov nebiološkega izvora, se za določitev deleža energije iz obnovljivih virov uporabi povprečni delež električne energije iz obnovljivih virov v državi proizvodnje, kot je bil izračunan dve leti pred zadevnim letom.“;	(ii) četrti pododstavek se nadomesti z naslednjim: „Kadar se električna energija, neposredno ali prek proizvodnje vmesnih proizvodov, uporablja za proizvodnjo goriv iz obnovljivih virov nebiološkega izvora, se za določitev deleža energije iz obnovljivih virov uporabi povprečni delež električne energije iz obnovljivih virov v državi proizvodnje, kot je bil izračunan dve leti pred zadevnim letom.“;

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>(iii) v petem pododstavku se uvodno besedilo nadomesti z naslednjim: „Vendar se lahko električna energija, pridobljena z neposredno povezavo z obratom za proizvodnjo električne energije, v celoti šteje za električno energijo iz obnovljivih virov, kadar se uporabi za proizvodnjo goriv iz obnovljivih virov nebiološkega izvora, če obrat:“;</p>	<p>(iii) peti pododstavek se vključno s točkama (a) in (b) nadomesti z naslednjim:</p> <p>„Vendar se lahko električna energija, pridobljena z neposredno povezavo z obratom za proizvodnjo električne energije, v celoti šteje za električno energijo iz obnovljivih virov, kadar se uporabi za proizvodnjo goriv iz obnovljivih virov nebiološkega izvora, če obrat ni priključen na omrežje ali pa je priključen na omrežje, a je mogoče predložiti dokaze, da se je zadevna električna energija dobavila brez odvzema električne energije iz omrežja.“;</p> <p>(iv) šesti pododstavek se nadomesti z naslednjim: „Za električno energijo, ki je bila vzeta iz omrežja, se lahko šteje, da je v celoti iz obnovljivih virov, če je proizvedena izključno iz obnovljivih virov, kar dokazujejo potrdila o izvoru.“;</p> <p>(v) sedmi pododstavek se črta.</p>

Obrazložitev

Načeli dodatnosti in korelacije otežujeta že tako težaven poslovni model elektrolize in povečanja uporabe zelenega vodika. Javna podpora za proizvodnjo zelenega vodika bi morala biti mogoča tudi s pogodbo z obstoječo sončno ali vetrno elektrarno, na primer s potrdili o izvoru.

Predlog spremembe 38

Predlog direktive

Člen 1(18)(a)

Direktiva (EU) 2018/2001

Člen 29(1)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>člen 29 se spremeni:</p> <p>(a) odstavek 1 se spremeni:</p> <p>(i) v prvem pododstavku se točka (a) nadomesti z naslednjim:</p> <p>„(a) prispevanje k deležem energije iz obnovljivih virov v državah članicah in doseganju ciljev iz členov 3(1), 15a(1), 22a(1), 23(1), 24(4) in 25(1) te direktive;“;</p>	<p>člen 29 se spremeni:</p> <p>(a) odstavek 1 se spremeni:</p> <p>(i) v prvem pododstavku se točka (a) nadomesti z naslednjim:</p> <p>„(a) prispevanje k deležem energije iz obnovljivih virov v državah članicah in doseganju ciljev iz členov 3(1), 15a(1), 22a(1), 23(1), 24(4) in 25(1) te direktive;“;</p>

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>(ii) četrty pododstavek se nadomesti z naslednjim:</p> <p>„Biomasa goriva izpolnjujejo trajnostna merila in merila za prihranek emisij toplogrednih plinov iz odstavkov 2 do 7 in 10, če se uporabljajo:</p> <ul style="list-style-type: none"> – (a) v primeru trdnih biomasnih goriv v obratih za proizvodnjo električne energije, ogrevanja in hlajenja s skupno nazivno vhodno toplotno močjo 5 MW ali več, – (b) v primeru plinastih biomasnih goriv v obratih za proizvodnjo električne energije, ogrevanja in hlajenja s skupno nazivno vhodno toplotno močjo 2 MW ali več, – (c) v primeru obratov, ki proizvajajo plinasta biomasna goriva, z naslednjo povprečno stopnjo pretoka biometana: <ul style="list-style-type: none"> (i) nad 200 m³ ekvivalenta metana/h, merjeno pri standardnih temperaturnih in tlačnih pogojih (tj. 0 °C in 1 bar atmosferskega tlaka); (ii) če je bioplín sestavljen iz mešanice metana in negorljivih drugih plinov, za pretok metana velja prag iz točke (i), preračunan sorazmerno z volumskim deležem metana v mešanici.“; (iii) po četrtem pododstavku se vstavi naslednji pododstavek: <p>„Države članice lahko trajnostna merila in merila za prihranek emisij toplogrednih plinov uporabljajo tudi za obrate z manjšo skupno nazivno vhodno toplotno močjo ali stopnjo pretoka biometana.“;</p>	

Obrazložitev

Namen spremembe je ponovno vključiti del besedila Direktive (EU) 2018/2001, ki trenutno velja in je bila sprejeta šele pred tremi leti (in je še niso prenesle vse države članice).

Nestabilna zakonodaja bi zavrla naložbe in ovirala razvoj trga.

Predlog spremembe 39

Predlog direktive

Člen 1(18)(e) in (f)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>(e) v odstavku 6, prvi pododstavek, točka (a), se točka (iv) nadomesti z naslednjim:</p> <p>„(iv) se sečnja izvaja ob upoštevanju ohranjanja kakovosti tal in biotske raznovrstnosti, da bi se čim bolj zmanjšali negativni vplivi, na način, ki preprečuje sečnjo štorov in korenin, degradacijo prvotnih gozdov ali njihovo spreminjanje v gozdne nasade in sečnjo na občutljivih tleh; zmanjšuje velike količine čistih kosov ter zagotavlja lokalno ustrezne pragove za pridobivanje odmrlega lesa in zahteve po uporabi sistemov sečnje, ki zmanjšujejo vplive na kakovost tal, vključno z zbijanjem tal, ter na značilnosti biotske raznovrstnosti in habitate;“;</p>	<p>(e) v odstavku 6, prvi pododstavek, točka (a), se točka (iv) nadomesti z naslednjim:</p> <p>„(iv) se sečnja izvaja ob upoštevanju ohranjanja kakovosti tal in biotske raznovrstnosti, da bi se čim bolj zmanjšali negativni vplivi, na način, ki preprečuje degradacijo prvotnih gozdov ali njihovo spreminjanje v gozdne nasade in sečnjo na občutljivih tleh; zmanjšuje velike količine čistih kosov ter zagotavlja lokalno ustrezne pragove za pridobivanje odmrlega lesa in zahteve po uporabi sistemov sečnje, ki zmanjšujejo vplive na kakovost tal, vključno z zbijanjem tal, ter na značilnosti biotske raznovrstnosti in habitate;“;</p>
<p>(f) v odstavku 6, prvi pododstavek, točka (b), se točka (iv) nadomesti z naslednjim:</p> <p>„(iv) se sečnja izvaja ob upoštevanju ohranjanja kakovosti tal in biotske raznovrstnosti, da bi se čim bolj zmanjšali negativni vplivi, na način, ki preprečuje sečnjo štorov in korenin, degradacijo prvotnih gozdov ali njihovo spreminjanje v gozdne nasade in sečnjo na občutljivih tleh; zmanjšuje velike količine čistih kosov ter zagotavlja lokalno ustrezne pragove za pridobivanje odmrlega lesa in zahteve po uporabi sistemov sečnje, ki zmanjšujejo vplive na kakovost tal, vključno z zbijanjem tal, ter na značilnosti biotske raznovrstnosti in habitate;“;</p>	<p>(f) v odstavku 6, prvi pododstavek, točka (b), se točka (iv) nadomesti z naslednjim:</p> <p>„(iv) se sečnja izvaja ob upoštevanju ohranjanja kakovosti tal in biotske raznovrstnosti, da bi se čim bolj zmanjšali negativni vplivi, na način, ki preprečuje degradacijo prvotnih gozdov ali njihovo spreminjanje v gozdne nasade in sečnjo na občutljivih tleh; zmanjšuje velike količine čistih kosov ter zagotavlja lokalno ustrezne pragove za pridobivanje odmrlega lesa in zahteve po uporabi sistemov sečnje, ki zmanjšujejo vplive na kakovost tal, vključno z zbijanjem tal, ter na značilnosti biotske raznovrstnosti in habitate;“;</p>

Obrazložitev

Dolgotrajni terenski preskusi v nordijski silvikulturi kažejo, da je delna sečnja štorov in korenin mogoča, ne da bi s tem škodovali biotski raznovrstnosti. V različnih strategijah gospodarjenja z gozdovi je treba upoštevati lokalne in regionalne pogoje v zvezi z ekološkimi posledicami.

Predlog spremembe 40

Predlog direktive

Člen 1(18)(g)

Direktiva (EU) 2018/2001

Člen 29(10)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>(g) v odstavku 10, prvi pododstavek, se točka (d) nadomesti z naslednjim:</p> <p>„(d) najmanj 70 % pri proizvodnji električne energije ter energije za ogrevanje in hlajenje iz biomasnih goriv, ki se uporabljajo v obratih do 31. decembra 2025, ter najmanj 80 % po vključno 1. januarju 2026.“;</p>	

Obrazložitev

Pravila direktive RED II veljajo za obrate, ki začnejo delovati do 31. decembra 2025.

Uvajanje novih, strožjih meril za obstoječe obrate (za nazaj) bi spodkopalo stabilnost pravnega okvira in naložb. Še posebej negativno bi vplivalo na podeželska območja.

Predlog spremembe 41

Predlog direktive

Člen 1(19)

Direktiva (EU) 2018/2001

Člen 29a(2)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Energija iz recikliranih ogljičnih goriv se lahko k cilju zmanjšanja emisij toplogrednih plinov iz točke (a) prvega pododstavka člena 25(1) prišteje le, če prihranki emisij toplogrednih plinov zaradi uporabe teh goriv znašajo vsaj 70 %.</p>	<p>Energija iz recikliranih ogljičnih goriv in nizkoogljičnega vodika se lahko k ciljem iz členov 15a(1), 22a(1), 23(1), 24(4) in 25(1) prišteje le, če prihranki emisij toplogrednih plinov zaradi uporabe teh goriv znašajo vsaj 70 %.</p>

Obrazložitev

Evropska komisija močno poudarja, da bosta imela zajemanje in uporaba ogljika pomembno vlogo pri razogljičenju industrije, zato bi morala tudi vzpostaviti trg za ustvarjeno gorivo.

Predlog spremembe 42

Predlog direktive

Člen 1(22)

Direktiva (EU) 2018/2001

Člen 31 – odstavki 2, 3 in 4

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>1. Komisija zagotovi, da se vzpostavi podatkovna zbirka Unije, ki bo omogočala sledenje tekočim in plinastim gorivom iz obnovljivih virov ter recikliranim ogljičnim gorivom.</p> <p>2. Države članice od ustreznih gospodarskih subjektov zahtevajo, da v to podatkovno zbirko pravočasno vnesejo informacije o opravljenih transakcijah in trajnostnih značilnostih goriv, ki so predmet teh transakcij, vključno z emisijami toplogrednih plinov v njihovem življenjskem ciklu, in sicer od kraja proizvodnje do porabe v Uniji. V podatkovno zbirko se vključijo tudi informacije o tem, ali je bila podpora zagotovljena za proizvodnjo določene pošiljke goriva, in če je tako, o vrsti programa podpore.</p> <p>Kadar je to primerno za izboljšanje sledljivosti podatkov v celotni dobavni verigi, se na Komisijo prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 35 za nadaljnjo razširitev obsega informacij, ki jih je treba vključiti v podatkovno zbirko Unije, da se zajamejo ustrezni podatki s kraja proizvodnje ali zbiranja surovin, uporabljenih za proizvodnjo goriva.</p> <p>Države članice od dobaviteljev goriva zahtevajo, da v podatkovno zbirko Unije vnesejo informacije, potrebne za preverjanje skladnosti z zahtevami iz prvega pododstavka člena 25(1).</p> <p>3. Države članice imajo dostop do podatkovne zbirke Unije za namene spremljanja in preverjanja podatkov.</p> <p>4. Če so bila za proizvodnjo pošiljke plinov iz obnovljivih virov izdana potrdila o izvoru, države članice zagotovijo, da se ta potrdila o izvoru prekličejo, preden se lahko pošiljka plinov iz obnovljivih virov vpiše v podatkovno zbirko.</p>	<p>1. Komisija zagotovi, da se vzpostavi podatkovna zbirka Unije, ki bo omogočala sledenje tekočim in plinastim gorivom iz obnovljivih virov ter recikliranim ogljičnim gorivom.</p> <p>2. Države članice od ustreznih gospodarskih subjektov zahtevajo, da v to podatkovno zbirko pravočasno vnesejo informacije o opravljenih transakcijah in trajnostnih značilnostih goriv, ki so predmet teh transakcij, vključno z njihovimi surovinami in izvorom le-teh ter emisijami toplogrednih plinov v njihovem življenjskem ciklu, in sicer od kraja proizvodnje do porabe v Uniji. V podatkovno zbirko se vključijo tudi informacije o tem, ali je bila podpora zagotovljena za proizvodnjo določene pošiljke goriva, in če je tako, o vrsti programa podpore.</p> <p>Kadar je to primerno za izboljšanje sledljivosti podatkov v celotni dobavni verigi, se na Komisijo le v zelo izjemnih primerih prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 35 za nadaljnjo razširitev obsega informacij, ki jih je treba vključiti v podatkovno zbirko Unije, da se zajamejo ustrezni podatki s kraja proizvodnje ali zbiranja surovin, uporabljenih za proizvodnjo goriva.</p> <p>Države članice od dobaviteljev goriva zahtevajo, da v podatkovno zbirko Unije vnesejo informacije, potrebne za preverjanje skladnosti z zahtevami iz prvega pododstavka člena 25(1).</p> <p>3. Države članice in regionalni organi imajo dostop do podatkovne zbirke Unije za namene spremljanja in preverjanja podatkov.</p> <p>4. Če so bila za proizvodnjo pošiljke plinov iz obnovljivih virov izdana potrdila o izvoru, države članice zagotovijo, da se ta potrdila o izvoru prekličejo, preden se lahko pošiljka plinov iz obnovljivih virov vpiše v podatkovno zbirko.</p>

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>5. Države članice zagotovijo, da se preverita točnost in popolnost informacij, ki jih gospodarski subjekti vključijo v podatkovno zbirko, na primer z uporabo prostovoljnih ali nacionalnih sistemov.</p> <p>Za preverjanje podatkov lahko prostovoljni ali nacionalni sistemi, ki jih priznava Komisija v skladu s členom 30(4), (5) in (6), uporabijo informacijske sisteme tretjih strani kot posrednikov za zbiranje podatkov, če je bila Komisija o taki uporabi uradno obveščena.</p>	<p>5. Države članice zagotovijo, da se preverita točnost in popolnost informacij, ki jih gospodarski subjekti vključijo v podatkovno zbirko, na primer z uporabo prostovoljnih ali nacionalnih sistemov.</p> <p>Za preverjanje podatkov lahko prostovoljni ali nacionalni sistemi, ki jih priznava Komisija v skladu s členom 30(4), (5) in (6), uporabijo informacijske sisteme tretjih strani kot posrednikov za zbiranje podatkov, če je bila Komisija o taki uporabi uradno obveščena.</p> <p>6. V podatkovni zbirki Unije se zbirajo in prikazujejo podatki na regionalni ravni.</p>

Obrazložitev

Razčlenjenost podatkov lahko izboljša sledljivost in razumevanje toka tekočih in plinastih goriv iz obnovljivih virov ter recikliranih ogljičnih goriv. Delegirani akti se lahko uporabljajo le v izjemnih primerih in ob ustreznem upoštevanju načela subsidiarnosti.

Predlog spremembe 43

Predlog direktive

Člen 3(2)(b)

Spremembe Direktive 98/70/ES

Člen 2

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>(b) točki 8 in 9 se nadomestita z naslednjim:</p> <p>„8. ‚dobavitelj‘ pomeni ‚dobavitelja goriva‘, kakor je opredeljen v točki 38 v prvem odstavku člena 2 Direktive (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta;</p> <p>9. ‚pogonska biogoriva‘ pomenijo ‚biogoriva‘, kakor so opredeljena v točki 33 v prvem odstavku člena 2 Direktive (EU) 2018/2001;“;</p>	<p>(b) točki 8 in 9 se nadomestita z naslednjim:</p> <p>„8. ‚dobavitelj‘ pomeni ‚dobavitelja goriva‘, kakor je opredeljen v točki 38 v prvem odstavku člena 2 Direktive (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta;</p> <p>9. ‚pogonska biogoriva‘ pomenijo ‚biogoriva‘, kakor so opredeljena v točki 33 v prvem odstavku člena 2 Direktive (EU) 2018/2001;;</p> <p>10. ‚nizkoogljični vodik‘ pomeni vodik iz fosilnih goriv z zajemanjem in shranjevanjem ogljika ali elektrolizni vodik, če ta dosega vsaj 73,4-odstotni prihranek emisij toplogrednih plinov v življenjskem ciklu, s čimer so emisije toplogrednih plinov v življenjskem ciklu nižje od 3 t ekv. CO₂/t H₂ glede na primerjalno fosilno gorivo 94 g CO₂e/MJ (2,256 t ekv. CO₂/t H₂). Vsebnost ogljika v elektroliznem vodiku določi mejna proizvodna enota na trgovalnem območju, na katerem je elektrolizator, v obdobjih za bilančni obračun, ko elektrolizator jemlje električno energijo iz omrežja;“;</p>

II. POLITIČNA PRIPOROČILA

EVROPSKI ODBOR REGIJ (OR)

1. poudarja, da po ruski invaziji na Ukrajino še nikoli ni bilo močnejše in jasnejše potrebe po nujnem energetske prelohu in zanesljivi oskrbi z energijo;
2. pozdravlja predlagano revizijo direktive o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov, ki izhaja iz splošnega cilja EU, da postane ogljično nevtralna celina do leta 2050;
3. podpira okrepitev cilja glede energije iz obnovljivih virov do leta 2030 in dejstvo, da naj bi k temu prispevali vsi sektorji, ter poudarja, da je obsežna in hitra širitev obnovljivih virov energije v povezavi z večjo energetske suverenostjo in učinkovitostjo ključnega pomena za doseganje podnebnih ciljev EU, pa tudi za večjo cenovno dostopnost in zanesljivost oskrbe energetskega sistema EU;
4. kljub temu zagovarja prožen in uravnotežen pristop k ciljem uporabe energije iz obnovljivih virov, ki bo spodbujal stalen razvoj tehnologij in zagotavljal gotovost za vlagatelje ob hkratnem ohranjanju konkurenčnosti EU in zagotavljanju trajnostnega ter pravičnega prehoda;
5. poudarja, da je nadvse pomembno zagotoviti skladnost zakonodajnih besedil, predlaganih v okviru svežnja „Pripravljeni na 55“, ter podpirati načelo „energijska učinkovitost na prvem mestu“ in tehnološko nevtralnost, da bi podnebno nevtralnost do leta 2050 dosegli trajnostno in kar najbolj stroškovno učinkovito;
6. vztraja, da morajo države članice prenesti prenovljeno direktivo o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov v smislu tega dokumenta;

Subsidiarnost in ocena učinka

7. pozdravlja vključitev preglednice o subsidiarnosti, ki je priložena zakonodajnim predlogom, tako kot je predlagal OR; obenem opozarja na pripombe, ki jih je Odbor za regulativni nadzor izrazil pred objavo predloga, zlasti v zvezi s potrebo po sistematičnem obravnavanju pomislekov glede subsidiarnosti in sorazmernosti ter potrebo po boljši predstavitvi učinka predlaganih ukrepov v državah članicah in regijah, vključno s trajnostnimi merili za bioenergijo;
8. poudarja, da pristojnosti lokalnih in regionalnih oblasti v Evropski uniji niso homogene in da je treba odločitve sprejemati na ravni upravljanja, ki ponuja najbolj učinkovite rešitve. OR je zavezan spremljanju izvajanja načel subsidiarnosti in sorazmernosti, pa tudi teritorialnega učinka predlagane zakonodaje, da bi zagotovil učinkovito izvajanje podnebnih ciljev na najbolj trajnosten in stroškovno učinkovit način;
9. ponovno poudarja, kako pomembno je, da Unija upošteva obstoječe regionalne razlike in posebne značilnosti vsake regije ter podpira stroškovno učinkovite in z viri gospodarne rešitve, hkrati pa državljanom in podjetjem zagotavlja cenovno dostopno energijo;
10. poudarja, da proizvodnja energije iz obnovljivih virov pogosto poteka na lokalni in regionalni ravni in je odvisna od regionalnih MSP; poziva države članice, naj v opredelitev in izvajanje nacionalnih podnebnih ukrepov v celoti vključijo lokalne in regionalne oblasti, na primer prek regionalno in lokalno določenih prispevkov v dopolnilo nacionalno določenim prispevkom iz Pariškega sporazuma;

Skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov

11. obžaluje odločitev, da se ne spremeni člen o skupnostih na področju energije iz obnovljivih virov glede na izkušnje, pridobljene s prenosom sedanje direktive; obžaluje tudi, da ni novih določb za olajševanje pridobivanja dovoljenj ter zmanjšanje upravnih težav ali drugih dejavnikov, ki ovirajo dostop do omrežja, ter za spodbujanje uvajanja tehnologij, kot so tehnologije solarne termalne in fotovoltaične energije, vodne energije, vetrne energije in geotermalne energije;
12. poudarja, da je treba v celoti zajeti in izkoristiti prispevke proizvajalcev-odjemalcev, skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov in novih tehnologij, kot so shranjevanje energije, prilagajanje odjema, mikroomrežja (če je le mogoče čezmejna) in električna mobilnost;

13. poudarja pomen električnih omrežij nizke in srednje napetosti, kjer je treba vzpostaviti potrebno infrastrukturo za mnoge nove decentralizirane proizvajalce, ki napajajo sistem z električno energijo; poudarja, da je treba nove male proizvajalce hkrati povezati z omrežji nizke in srednje napetosti; poziva Komisijo, naj predvidi možnost povezovanja več manjših projektov, da bi jim omogočila izpolniti merila iz veljavne zakonodaje. Prožnost je tukaj izredno pomembna za lokalne in regionalne oblasti, da bi lahko razvijale nekatere povezane projekte in mogoče v ta namen prejele finančna sredstva;

14. poudarja, da je uporaba sistemov za shranjevanje na ravni skupnostnega sistema varnejša in zanje je potrebnih manj naložb v primerjavi z gospodinjstvi;

Čezmejno sodelovanje

15. pozdravlja predlog, da se okrepi sodelovanje med državami članicami, in spodbuja regionalno in lokalno sodelovanje na področju obnovljivih virov, da se povečajo sinergije na energetskem trgu, ter poudarja vodilno vlogo regij pri povečevanju proizvodnje energije iz vetra na morju in oceanske energije;

16. ponovno poudarja, kako pomembno je spodbujati in podpirati projekte čezmejnega sodelovanja (tj. projekte skupnega interesa) med lokalnimi in regionalnimi oblastmi, da bi zagotovili stroškovno učinkovit, povezan, razogljčen in decentraliziran energetski sistem; v zvezi s tem poudarja tudi pomen medsebojne povezanosti za stabilizacijo omrežja zaradi spremenljivosti obnovljivih virov energije in okoljskih pritiskov podnebnih sprememb, ki vplivajo na funkcionalnost električne infrastrukture;

17. poudarja, da je lokalnim in regionalnim oblastem treba zagotoviti finančno in tehnično pomoč, da bi okrepile svoje zmogljivosti za privabljanje in mobilizacijo naložb;

Bioenergija

18. meni, da je trajnostna proizvodnja biomase nujna za varstvo okolja in biotske raznovrstnosti; kljub temu poudarja, da bi uvedba novih in strožjih meril, ki se uporabljajo za vse obstoječe manjše obrate za proizvodnjo toplote in električne energije na osnovi biomase, spodbujala stabilnost pravnega okvira in bi imela izjemne socialne posledice za ranljive porabnike, zlasti na podeželskih območjih, in podjetja, katerih obstoječih obratov in načrtovanih naložb se ne sme pozabiti;

19. poudarja, da bi znižanje zahtev glede poročanja z 20 MW na 5 MW pomenilo znatno upravno breme za številne srednje velike elektrarne, zato poziva, da se sedanja trajnostna merila iz direktive o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov ohranijo skupaj z nacionalno zakonodajo, da se upoštevajo različni nacionalni in regionalni pogoji. Nove zahteve bi bilo treba uvesti le, če ocene pokažejo, da sedanje povzročajo okoljska tveganja, zaradi katerih je potreben strožji pristop;

20. poziva k sprostitvi potenciala za pridobivanje biometana v Evropi kot načina za nujno diverzifikacijo in zmanjšanje odvisnosti EU od ruskega plina ob hkratnem povečanju ambicij glede podnebnih ciljev; podpira cilj, da se do leta 2030 v EU proizvede 35 milijard kubičnih metrov biometana, kot je predlagano v načrtu REPowerEU;

Krožno gospodarstvo in učinkovita raba virov

21. obžaluje, da ni omenjeno zeleno in krožno javno naročanje, ki bi lahko bilo orodje, s katerim bi javne uprave spodbujale uporabo energije iz obnovljivih virov ter z energijo povezanega blaga in storitev;

22. poudarja, da lahko pri doseganju učinkovitejše rabe virov na trajnosten in okolju prijazen način goriva iz obnovljivih virov in reciklirana ogljična goriva kratkoročno služijo kot prehodna goriva, če so upoštevana trajnostna in okoljska merila, in prispevajo k razogljčenju gospodarstva, vključno s prometnim sektorjem;

23. se zavzema za usklajene ukrepe proizvajalcev vozil na alternativna goriva, proizvajalcev alternativnih goriv in ponudnikov polnilne infrastrukture, da se zagotovi razogljčenje prometnega sektorja;

Ogrevanje in hlajenje

24. poziva, naj se v zvezi z ogrevanjem in hlajenjem spoštuje načelo subsidiarnosti;

25. podpira cilj povečanja deležev energije iz obnovljivih virov in odpadne toplote v sektorju ogrevanja in hlajenja ter v sektorju daljinskega ogrevanja in hlajenja; vendar meni, da je treba konkretne cilje preoblikovati, da bi enakopravno povezali odpadno toploto in energijo iz obnovljivih virov, namesto da se oblikujejo ločeni cilji. Izkoriščanje odpadne toplote iz industrije, podatkovnih središč itd. bi moralo biti prednostna dejavnost, kadar je na voljo, ne pa da se ga zavrta zaradi doseganja predpisanega deleža energije iz obnovljivih virov;

26. poudarja, da bi moral pristojni organ v državah članicah zagotavljati izpopolnjevanje s programi usposabljanja za inštalaterje in oblikovalce o tehnologijah ogrevanja in hlajenja z energijo iz obnovljivih virov ter tehnologijah shranjevanja; v okviru načrta REPowerEU bi bilo treba izvajati ciljno usmerjene ukrepe v tesnem sodelovanju z nacionalnimi, regionalnimi in lokalnimi organi ter v skladu z načelom subsidiarnosti;

Energetska revščina

27. obžaluje, da se ne spodbuja uporaba energije iz obnovljivih virov kot orodja za premagovanje energetske revščine med ranljivimi gospodinjstvi, mikro in malimi podjetji in uporabniki mobilnosti;

28. ugotavlja, da se zdi strategija EU za diverzifikacijo oskrbe z energijo iz fosilnih goriv nezadostna; poziva EU in države članice, naj povečajo naložbe v obnovljive vire energije, in poudarja pomen lokalne proizvodnje energije iz obnovljivih virov za zmanjšanje odvisnosti od tretjih držav pri uvozu fosilnih goriv ter posledično znižanje z njimi povezanih visokih in spremenljivih cen v skladu s filozofijo načrta REPowerEU;

29. se zavzema za usklajen sklop ukrepov in naložb, podprtih s skupnim in odločnim prizadevanjem na vseh ravneh za odpravo energetske revščine, na poti k uresničevanju pravične in podnebno nevtralne celine do leta 2050 na podlagi pobud, kot sta Konvencija županov in Evropsko svetovalno vozlišče za energetske revščine;

Vodik in zelene molekule

30. poudarja ključno vlogo t. i. zelenih molekul in drugih novih trajnostnih nosilcev ter nadaljnje zbiranje znanstvenih dokazov o njihovi vlogi pri energetskem prehodu;

31. poudarja pomen obnovljivega vodika v sektorjih, kjer se vodik uporablja kot surovina, ali pa tam, kjer ukrepi za energijsko učinkovitost in neposredno elektrifikacijo niso izvedljiva rešitev. Hkrati ta vodik prinaša velike priložnosti za inovacije, ustvarjanje vrednosti in zaposlovanje v mnogih evropskih regijah;

32. ugotavlja, da bo kratkoročno še vedno potreben uvoz znatnega deleža obnovljivega vodika, da se nadomesti omejena proizvodnja v EU;

33. poudarja, da so zahteve, predlagane v reviziji direktive o energiji iz obnovljivih virov v zvezi z obnovljivim vodikom in njegovimi derivati (obnovljiva goriva nebiološkega izvora), k čemur je pozval v svojem mnenju o načrtu za čisti vodik (COR 549/2020)⁽¹⁾, pomembne za tržno uvajanje obnovljivega vodika v okviru strategije EU za vodik; zato podpira predvideno certificiranje obnovljivega vodika, nove podcilje za obnovljiva goriva nebiološkega izvora v prometu in industriji ter predvideno označevanje industrijskih izdelkov, proizvedenih z obnovljivimi viri energije in obnovljivimi gorivi nebiološkega izvora, kot je zeleno jeklo;

34. želi spomniti, da bi moral imeti obnovljivi vodik prednost, nizkoogljični vodik pa bi lahko uporabili za namene razgoljčenja kot začasno kratkoročno rešitev, dokler ne bo dovolj obnovljivega vodika; zato poziva institucije EU, države članice in industrijo, naj povečajo zmogljivosti za proizvodnjo električne energije in vodika iz obnovljivih virov;

35. poziva Komisijo, naj pregleda prihodnji delegirani akt o obnovljivih gorivih nebiološkega izvora, pripravljen na podlagi Direktive (EU) 2018/2001, da bo usklajen s to revizijo;

Sončna energija

36. pozdravlja napovedano objavo strategije EU za sončno energijo. Vsebovati bi morala cilje in konkretne ukrepe za pospešitev uporabe sončne energije, med drugim za podporo novih zahtev iz člena 15a direktive o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov v zvezi z vključevanjem te energije v stavbe in bojem proti energetski revščini. Strategija bi poleg tega morala prispevati k oblikovanju konkurenčnega sistema sončne energije;

⁽¹⁾ UL C 324, 1.10.2020, str. 41.

Energija na morju

37. izrecno podpira novo zahtevo, predlagano v direktivi o energiji iz obnovljivih virov, glede skupnega energetskega načrtovanja na morju, ciljev in ukrepov za povezano načrtovanje celovitega omrežja v državah članicah, ki mejijo na morske bazene; poudarja, da je treba za nadaljnji razvoj na morju dodatno harmonizirati regulativne okvire na ravni EU, zlasti za razpise, tržne predpise, tehnične vidike ter zdravje in varnost pri delu, da bi dosegli zeleno sodelovanje med državami članicami in regijami;

38. pozdravlja nedavni sveženj Evropske komisije o vodik in razogljčenem plinu ter pravila, ki spodbujajo uporabo obstoječe plinske infrastrukture za mešanice drugih zelenih molekul ter prenovo obstoječe in postavitev nove plinske infrastrukture za prenos vodika; podpira naložbeni okvir za razvoj trga obnovljivega vodika ter okoljsko varnih in ekonomsko izvedljivih projektov za zajemanje, uporabo in shranjevanje ogljika;

39. glede na potencialni učinek te uredbe na lokalne in regionalne oblasti poudarja, kako pomembno je, da ga sozakonodajalca v skladu z načelom lojalnega sodelovanja obveščata o vseh spremembah prvotnega predloga v vseh fazah zakonodajnega postopka, vključno s tristranskimi pogajanjmi, in mu tako omogočita ustrezno uveljavljanje njegovih pravic v skladu s Pogodbo (člen 91 PDEU).

V Bruslju, 28. aprila 2022

Predsednik
Evropskega odbora regij
Apostolos TZITZIKOSTAS

Mnenje Evropskega odbora regij – Revizija uredbe LULUCF in uredbe o porazdelitvi prizadevanj

(2022/C 301/17)

Poročevalka:	Åsa ÅGREN WIKSTRÖM (SE/EPP), članica okrožnega sveta, Västerbotten
Referenčna dokumenta:	<p>Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Uredbe (EU) 2018/841 glede področja uporabe, poenostavitve pravil o skladnosti, določitve ciljev držav članic za leto 2030 in zaveze skupnemu doseganju podnebne nevtralnosti do leta 2035 v sektorju rabe zemljišč, gozdarstva in kmetijstva ter Uredbe (EU) 2018/1999 glede izboljšanja spremljanja, poročanja, spremljanja napredka in pregleda</p> <p>COM(2021) 554 final</p> <p>Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Uredbe (EU) 2018/842 o zavezujočem letnem zmanjšanju emisij toplogrednih plinov za države članice v obdobju od 2021 do 2030 kot prispevku k podnebnim ukrepom za izpolnitev zavez iz Pariškega sporazuma</p> <p>COM(2021) 555 final</p>

I. PREDLOGI SPREMEMB

Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Uredbe (EU) 2018/841 glede področja uporabe, poenostavitve pravil o skladnosti, določitve ciljev držav članic za leto 2030 in zaveze skupnemu doseganju podnebne nevtralnosti do leta 2035 v sektorju rabe zemljišč, gozdarstva in kmetijstva ter Uredbe (EU) 2018/1999 glede izboljšanja spremljanja, poročanja, spremljanja napredka in pregleda

COM(2021) 554 final

Predlog spremembe 1

Uvodna izjava 7

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
7. <i>V sporočilu o krepitvi evropskih podnebnih ambicij do leta 2030 z dne 17. septembra 2020 je opisana možnost združitve emisij toplogrednih plinov iz kmetijstva, ki niso emisije CO₂, z neto odvzemi v sektorju rabe zemljišč, spremembe rabe zemljišč in gozdarstva, s čimer bi nastal na novo urejen sektor zemljišč. S tako združitvijo se lahko spodbujajo sinergije med ukrepi za blažitev na zemljiščih ter omogočita bolj povezano oblikovanje in izvajanje politike na nacionalni ravni in ravni Unije. V ta namen bi bilo treba okrepiti obveznost držav članic, da predložijo celovite načrte za blažitev za sektor zemljišč.</i>	[črtano]

Obrazložitev

Združitev obeh sektorjev bi bila lahko neučinkovita in nepravilna in bi lahko imela nasprotni učinek. EU bi se morala osredotočiti predvsem na zmanjšanje emisij, hkrati pa optimizirati potencial sektorja LULUCF za blažitev.

Predlog spremembe 2

Uvodna izjava 8a (novo)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	(8a) <i>Njivske površine, travinje in mokrišča so trenutno neto povzročitelji emisij toplogrednih plinov v Uniji, vendar lahko postanejo vir neto odvzemov teh plinov, zlasti z obnovitvijo mokrišč in šotišč.</i>

Predlog spremembe 3

Uvodna izjava 10

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Za povečanje odvzemov toplogrednih plinov je treba posamezne kmete ali upravljavce gozdov neposredno spodbujati k shranjevanju več ogljika na njihovih zemljiščih in v njihovih gozdovih. [...] Take spodbude in poslovni modeli bodo okrepili podnebno blažitev v biogospodarstvu, tudi z uporabo trajnih pridobljenih lesnih proizvodov, ob polnem spoštovanju ekoloških načel, ki spodbujajo biotsko raznovrstnost in krožno gospodarstvo. Zato bi bilo treba poleg pridobljenih lesnih proizvodov uvesti nove kategorije proizvodov, ki shranjujejo ogljik. Nastajajoči poslovni modeli, kmetijske prakse in prakse gospodarjenja z zemljišči za povečanje odvzemov prispevajo k uravnoteženemu teritorialnemu razvoju in gospodarski rasti na podeželju. [...]</p>	<p>Za povečanje odvzemov toplogrednih plinov je treba posamezne kmete ali upravljavce gozdov neposredno spodbujati k shranjevanju več ogljika na njihovih zemljiščih, v njihovih gozdovih in v proizvodih, ki shranjujejo ogljik. [...] Take spodbude in poslovni modeli bodo okrepili podnebno blažitev v biogospodarstvu, tudi z uporabo trajnih pridobljenih lesnih proizvodov in nadomeščanjem fosilnih ali ogljično intenzivnih surovin, ob polnem spoštovanju ekoloških načel, ki spodbujajo biotsko raznovrstnost in krožno gospodarstvo. Zato bi bilo treba poleg pridobljenih lesnih proizvodov uvesti nove kategorije vseh proizvodov, ki shranjujejo ogljik, vključno z novimi inovativnimi rešitvami in bioenergijo z zajemanjem in shranjevanjem ogljika. Države članice bi morale tudi oceniti, koliko bi lahko nadomestitev fosilnih ali ogljično intenzivnih surovin z lesom prispevala k blažitvi podnebnih sprememb. Nastajajoči poslovni modeli, nadaljnji razvoj bioenergije s tehnologijami za zajemanje in shranjevanje ogljika, kmetijske prakse in prakse gospodarjenja z zemljišči za povečanje odvzemov ter dolgoročne naložbe v biogospodarstvo prispevajo k uravnoteženemu teritorialnemu razvoju in gospodarski rasti na podeželju. [...]</p>

Obrazložitev

V celoti bi bilo treba upoštevati podnebne učinke inovativnih izdelkov na biološki osnovi. Vključiti bi bilo treba vse ustrezne kategorije, kot so papirna kaša, papir, karton, furnir, vlaknene plošče, iverne plošče, deske, kompozitni les, tekstil, kompozitni materiali, lignin, kemikalije, biooglje in drugi proizvodi iz biogenega ogljika.

Podnebni cilj EU je doseči ogljično nevtralnost in do leta 2050 praktično odpraviti emisije fosilnih goriv. Akademiki in oblikovalci modelov (npr. OZN in IPCC) se strinjajo, da brez uvajanja tehnološkega odvzema ogljika verjetno ne bomo mogli doseči ciljev Pariškega sporazuma. Bioenergija z zajemanjem in shranjevanjem ogljika je postopek pridobivanja bioenergije iz biomase ter zajemanja in shranjevanja ogljika, s čimer se ta odstrani iz ozračja.

Vključitev bioenergije iz biomase ter zajemanja in shranjevanja ogljika v uredbo je smiselna, saj biogene emisije nastajajo iz obnovljivih virov energije, ki se pridelujejo na zemljiščih. Z uporabo istega okvira za obračunavanje za vse proizvode, ki shranjujejo ogljik, emisije in odvzeme ogljika iz tega sektorja bo mogoče preprečiti dvojno štetje.

Predlog spremembe 4

Uvodna izjava 11a (novo)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	(11a) <i>Glede na to, da trajnostno gospodarjenje z gozdovi izboljšuje sekvestracijo ogljika ter preprečuje staranje gozdov in naravne nesreče, ki so nekateri od dejavnikov, ki so v zadnjih letih prispevali k zmanjšanju odvzemov ogljika v sektorju zemljišč, bi morala uredba spodbujati prakse trajnostnega gospodarjenja z gozdovi v vseh vrstah gozdov v EU, ki prispevajo k blažitvi podnebnih sprememb in prilaganju nanje, kot je opisano v strategiji EU za gozdove do leta 2030.</i>

Obrazložitev

Gozdovi bi bili s pretiranim omejevanjem možnosti za aktivno gospodarjenje bolj izpostavljeni škodi, ki jo na primer povzročajo požari ali izbruhi škodljivcev, zmanjšal pa bi se tudi njihov potencial za dolgoročno sekvestracijo ogljika.

Predlog spremembe 5

Člen 1 – odstavek 1 – točka 1

Uredba (EU) 2018/841

Člen 1 – odstavek 1 – točka (e)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
zavezah držav članic, da bodo sprejele potrebne ukrepe, namenjene skupnemu doseganju podnebne nevtralnosti v Uniji do leta 2035 v sektorju rabe zemljišč, spremembe rabe zemljišč in gozdarstva, vključno z emisijami iz kmetijstva, ki niso emisije CO₂;	zavezah držav članic, da bodo sprejele potrebne ukrepe, namenjene skupnemu doseganju podnebne nevtralnosti v Uniji do leta 2035 v sektorju rabe zemljišč, spremembe rabe zemljišč in gozdarstva.“;

Obrazložitev

OR je zaskrbljen, da bi lahko kombinirani sektor rabe zemljišč in emisij iz kmetijstva, ki niso emisije CO₂, oslabil potreben napredek v kmetijstvu, saj bi lahko težave, ki jih ima pri zmanjševanju emisij, izravnali tudi drugi sektorji, kot so gozdovi. Odvzemi ogljika iz sektorja LULUCF imajo ključno vlogo pri doseganju podnebnih ciljev EU. Združitev obeh sektorjev bi bila lahko neučinkovita in nepravilna in bi lahko imela nasprotni učinek. EU bi se morala osredotočiti predvsem na zmanjšanje emisij, hkrati pa optimizirati potencial sektorja LULUCF za blažitev.

Predlog spremembe 6

Člen 1 – odstavek 1 – točka 2

Uredba (EU) 2018/841

Člen 2 – odstavek 2 – uvodni del

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
2. Ta uredba se uporablja tudi za emisije in odvzeme toplogrednih plinov, ki so navedeni v Prilogi I, oddelek A, sporočeni na podlagi člena 26(4) Uredbe (EU) 2018/1999 ter nastanejo na ozemljih držav članic v obdobju od leta 2026 do leta 2030 v kateri koli od naslednjih kategorij poročanja zemljišč in/ali sektorjev: [...]	2. Ta uredba se uporablja tudi za emisije in odvzeme toplogrednih plinov, ki so navedeni v Prilogi I, oddelek A, sporočeni na podlagi člena 26(4) Uredbe (EU) 2018/1999 ter nastanejo na ozemljih držav članic od leta 2026 dalje v kateri koli od naslednjih kategorij poročanja zemljišč in/ali sektorjev: [...]

Obrazložitev

OR je zaskrbljen, da bi lahko kombinirani sektor rabe zemljišč in emisij iz kmetijstva, ki niso emisije CO₂, oslabil potreben napredek v kmetijstvu, saj bi lahko težave, ki jih ima pri zmanjševanju emisij, izravnali tudi drugi sektorji, kot so gozdovi. Odvzemi ogljika iz sektorja LULUCF imajo ključno vlogo pri doseganju podnebnih ciljev EU. Združitev obeh sektorjev bi bila lahko neučinkovita in nepravilna in bi lahko imela nasprotni učinek. EU bi se morala osredotočiti predvsem na zmanjšanje emisij, hkrati pa optimizirati potencial sektorja LULUCF za blažitev.

Predlog spremembe 7

Člen 1 – odstavek 1 – točka 2

Uredba (EU) 2018/841

Člen 2 – odstavek 3

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
3. <i>Ta uredba se uporablja tudi za emisije in odvzeme toplogrednih plinov, ki so navedeni v Prilogi I, oddelek A, sporočeni na podlagi člena 26(4) Uredbe (EU) 2018/1999 ter nastanejo na ozemljih držav članic od leta 2031 v kateri koli od kategorij zemljišč iz odstavka 2, točka (a) do (j), in v katerem koli od naslednjih sektorjev:</i> <i>(a) črevesna fermentacija;</i> <i>(b) ravnanje z gnojem;</i> <i>(c) pridelava riža;</i> <i>(d) kmetijska zemljišča;</i> <i>(e) predpisano požiganje savan;</i> <i>(f) sežig kmetijskih ostankov na poljih;</i> <i>(g) apnenje;</i> <i>(h) uporaba sečnine;</i> <i>(i) druga gnojila, ki vsebujejo ogljik;</i> <i>(j) drugo.“;</i>	[črtano]

Obrazložitev

OR je zaskrbljen, da bi lahko kombinirani sektor rabe zemljišč in emisij iz kmetijstva, ki niso emisije CO₂, oslabil potreben napredek v kmetijstvu, saj bi lahko težave, ki jih ima pri zmanjševanju emisij, izravnali tudi drugi sektorji, kot so gozdovi. Odvzemi ogljika iz sektorja LULUCF imajo ključno vlogo pri doseganju podnebnih ciljev EU. Združitev obeh sektorjev bi bila lahko neučinkovita in nepravična in bi lahko imela nasprotni učinek. EU bi se morala osredotočiti predvsem na zmanjšanje emisij, hkrati pa optimizirati potencial sektorja LULUCF za blažitev.

Predlog spremembe 8

Člen 1 – odstavek 1 – točka 3

Uredba (EU) 2018/841

Člen 4 – odstavek 2

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>2. Cilj Unije za odvzem neto toplogrednih plinov za leto 2030 je 310 milijonov ton ekvivalenta CO₂ kot vsota ciljev držav članic, določenih v skladu z odstavkom 3 tega člena, in temelji na povprečju podatkov iz evidenc toplogrednih plinov za leta 2016, 2017 in 2018.</p> <p>[...]</p>	<p>2. Cilj Unije za odvzem neto toplogrednih plinov za leto 2030 je 310 milijonov ton ekvivalenta CO₂ kot vsota ciljev držav članic, določenih v skladu z odstavkom 3 tega člena, in temelji na povprečju podatkov iz evidenc toplogrednih plinov za leta 2016, 2017 in 2018.</p> <p>[...]</p> <p><i>Vsaka država članica do 30. junija 2024 na nacionalni ravni prispeva k cilju glede odvzemov neto toplogrednih plinov do leta 2030 iz odstavka 2 tega člena, ki je višji od nacionalnega cilja iz Priloge IIa. Tak prispevek se lahko vključi v celovite nacionalne energetske in podnebne načrte, predložene v skladu s členom 14 Uredbe (EU) 2018/1999.</i></p> <p><i>Nacionalni prispevek vključuje informacije in cilje glede zmanjšanja emisij ali povečanja odvzemov toplogrednih plinov na njivskih površinah, travinju in mokriščih glede na sporočene podatke za leta 2016, 2017 in 2018.</i></p>

Obrazložitev

OR podpira ambiciozen, pravičen in vključujoč cilj LULUCF, ki bo pripomogel k doseganju podnebnih ciljev EU. Lokalne in regionalne oblasti se zavedajo posledic podnebnih sprememb na terenu ter podpirajo ambiciozne in pravične podnebne ukrepe.

Predlog spremembe 9

Člen 1 – odstavek 1 – točka 3

Uredba (EU) 2018/841

Člen 4 – odstavek 3

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>3. [...] Te nacionalne krivulje temeljijo na povprečjih podatkov iz evidenc toplogrednih plinov za leta 2021, 2022 in 2023, ki jih sporoči vsaka država članica. Vrednost neto odvzemov v višini 310 milijonov ton ekvivalenta CO₂ kot vsota ciljev držav članic iz Priloge IIa je lahko predmet tehničnega popravka zaradi spremembe metodologije držav članic. Metoda za določitev tehničnega popravka, ki se doda ciljem držav članic, je določena v teh izvedbenih aktih. [...]</p>	<p>3. [...] Te nacionalne krivulje temeljijo na povprečjih podatkov iz evidenc toplogrednih plinov za leta 2021, 2022 in 2023, ki jih sporoči vsaka država članica. Vrednost cilja države članice, določenega v Prilogi IIa, in neto odvzemov v višini 310 milijonov ton ekvivalenta CO₂ kot vsota ciljev držav članic iz Priloge IIa je lahko predmet tehničnega popravka zaradi spremembe metodologije držav članic. Tehnični popravek, ki se doda cilju države članice, mora ustrezati učinku spremembe metodologije in virov podatkov na cilje ter biti določen v teh izvedbenih aktih. [...]</p>

Obrazložitev

Pomembno je, da si države članice stalno prizadevajo izboljšati svojo metodologijo, te izboljšave pa se morajo odražati tudi v oceni ciljev, da se preprečijo nesorazmerno nizki ali visoki cilji. Stalen razvoj metod za zagotavljanje podatkov o dejavnosti in izpopolnjenih emisijskih faktorjev je v skladu s sedanjo prakso poročanja. Zato bi bilo treba države članice spodbujati k uporabi novih rezultatov domačih raziskav ter posodobljenih smernic IPCC in drugih mednarodno objavljenih raziskav.

Predlog spremembe 10

Člen 1 – odstavek 1 – točka 3

Uredba (EU) 2018/841

Člen 4 – odstavek 4

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>4. Cilj je do leta 2035 doseči neto ničelne emisije toplogrednih plinov po vsej Uniji v sektorjih iz člena 2(3), točke (a) do (j), nato pa bo Unija dosegala negativne emisije. Unija in države članice sprejmejo potrebne ukrepe, da omogočijo skupno doseganje cilja za leto 2035.</p> <p>Komisija do 31. decembra 2025 na podlagi celovitih nacionalnih energetske in podnebne načrte, ki jih vsaka država članica v skladu s členom 14 Uredbe (EU) 2018/1999 predloži do 30. junija 2024, predlaga prispevek vsake države članice k zmanjšanju neto emisij.“;</p>	[črtano]

Obrazložitev

OR je zaskrbljen, da bi lahko kombinirani sektor rabe zemljišč in emisij iz kmetijstva, ki niso emisije CO₂, oslabil potreben napredek v kmetijstvu, saj bi lahko težave, ki jih ima pri zmanjševanju emisij, izravnali tudi drugi sektorji, kot so gozdovi. Odvzemi ogljika iz sektorja LULUCF imajo ključno vlogo pri doseganju podnebnih ciljev EU. Združitev obeh sektorjev bi bila lahko neučinkovita in nepravilna in bi lahko imela nasprotni učinek. EU bi se morala osredotočiti predvsem na zmanjšanje emisij, hkrati pa optimizirati potencial sektorja LULUCF za blažitev.

Predlog spremembe 11

Člen 1 – odstavek 1 – točka 7 – točka b

Uredba (EU) 2018/841

Člen 9 – odstavek 2

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>odstavek 2 se nadomesti z naslednjim:</p> <p>„2. Komisija sprejme delegirane akte v skladu s členom 16 za spremembo odstavka 1 tega člena in Priloge V, pri čemer doda nove kategorije proizvodov, ki shranjujejo ogljik, vključno s pridobljenimi lesnimi proizvodi, ki imajo učinek sekvestracije ogljika, kar temelji na smernicah IPCC, ki jih sprejme Konferenca pogodbenic UNFCCC ali Konferenca pogodbenic v vlogi skupščine pogodbenic Pariškega sporazuma, in zagotavlja okoljsko celovitost.“;</p>	<p>odstavek 2 se nadomesti z naslednjim:</p> <p>„2. Komisija v bližnji prihodnosti sprejme delegirane akte v skladu s členom 16 za spremembo odstavka 1 tega člena in Priloge V, pri čemer doda nove kategorije proizvodov, ki shranjujejo ogljik, vključno s pridobljenimi lesnimi proizvodi, bioenergijo z zajemanjem in shranjevanjem ogljika ter vsemi drugimi ustreznimi kategorijami izdelkov na biološki osnovi, ki imajo učinek sekvestracije ogljika, kar temelji na smernicah IPCC, ki jih sprejme Konferenca pogodbenic UNFCCC ali Konferenca pogodbenic v vlogi skupščine pogodbenic Pariškega sporazuma, in zagotavlja okoljsko celovitost.“;</p>

Obrazložitev

V celoti bi bilo treba upoštevati podnebne učinke inovativnih izdelkov na biološki osnovi. Vključiti bi bilo treba vse ustrezne kategorije, kot so papirna kaša, papir, karton, furnir, vlaknene plošče, iverne plošče, deske, kompozitni les, tekstil, kompozitni materiali, lignin, kemikalije, bioogljje in drugi proizvodi iz biogenega ogljika.

Predlog spremembe 12

Člen 1 – odstavek 1 – točka 14

Uredba (EU) 2018/841

Člen 13c – odstavek 1 – pododstavek 2

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>znesek, enak količini presežnih neto emisij toplogrednih plinov v tonah ekvivalenta CO₂, pomnoženi s faktorjem 1,08, se prišteje emisijam toplogrednih plinov, ki jih zadevna država članica sporoči v naslednjem letu, v skladu z ukrepi, sprejetimi v skladu s členom 15.“;</p>	[črtano]

Obrazložitev

OR je zaskrbljen, da bi lahko zahteve za letno poročanje vplivale na lokalno in regionalno raven, saj bi državam članicam omogočile, da se odzovejo na nepredvidena letna nihanja z odločitvami o hitrih spremembah dejavnosti upravljanja in rabe zemljišč. To lahko negativno vpliva na sposobnost lokalne in regionalne ravni za razvoj lastnega biogospodarstva.

Za sektor LULUCF so značilna naravna nihanja in negotovosti pri merjenju tokov ogljika. Država članica ne more letno preverjati tokov ogljika v skladiščih sektorja zemljišč. Zato ni mogoče določiti letnih ciljev in vsako leto sankcionirati preseganje teh ciljev.

Predlog spremembe 13

Člen 1 – odstavek 1 – točka 15

Uredba (EU) 2018/841

Člen 14 – odstavek 1

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
[...]	[...]
Poročilo o skladnosti vključuje oceno:	Poročilo o skladnosti vključuje oceno:
(a) politik in ukrepov v zvezi s kompromisi;	(a) politik in ukrepov v zvezi s kompromisi;
(b) sinergij med blažitvijo podnebnih sprememb in prilaganjem nanje;	(b) sinergij med blažitvijo podnebnih sprememb in prilaganjem nanje;
(c) sinergij med blažitvijo podnebnih sprememb in biotsko raznovrstnostjo.	(c) sinergij med blažitvijo podnebnih sprememb in biotsko raznovrstnostjo;
	(d) sinergij med blažitvijo podnebnih sprememb, prilaganjem in razvojem biogospodarstva, vključno z omejenimi prihrankov toplogrednih plinov, povezanih z nadomestitvijo ogljično intenzivnih surovin in fosilnih surovin z lesnimi surovinami.
[...]	[...]

Obrazložitev

Podpora uporabi vseh gozdarskih proizvodov pospešuje prehod na krožno biogospodarstvo, ki nadomešča fosilne surovine in emisije iz fosilnih goriv. Opozoriti je treba, da je korist nadomestitve (tj. zmanjšanje emisij, povezanih s proizvodnjo lesnih proizvodov, v primerjavi z drugimi funkcionalno enakovrednimi surovinami in proizvodi) povezana tako z lesnimi proizvodi z dolgo življenjsko dobo kot tudi z vlaknenimi proizvodi.

Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Uredbe (EU) 2018/842 o zavezujočem letnem zmanjšanju emisij toplogrednih plinov za države članice v obdobju od 2021 do 2030 kot prispevku k podnebnim ukrepom za izpolnitev zavez iz Pariškega sporazuma

COM(2021) 555 final

Predlog spremembe 14

Uvodna izjava 6a (novo)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	<p><i>Doseganje cilja podnebne nevtralnosti najpozneje do leta 2050 bi lahko ovirale prevelike razlike med državami članicami pri ciljih glede porazdelitve prizadevanj. Za obdobje 2021–2027 bi bilo treba pri oblikovanju programov skladov kohezijske politike, zlasti Evropskega sklada za regionalni razvoj, Kohezijskega sklada in Sklada za pravični prehod, predvideti prilagojene programe, prednostno os, strategije in teritorialne načrte, s katerimi bi med drugim okrepili zmogljivosti držav članic za zmanjševanje emisij toplogrednih plinov v sektorjih, ki jih zajema Uredba (EU) 2018/842, in s tem prispevali k večjemu medsebojnemu približevanju ciljev že v tem programskem obdobju.</i></p>

Predlog spremembe 15

Uvodna izjava 18a (novo)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	<p>(18a) <i>Za ohranitev možnosti, da zvišanje temperature ne bo preseglo 1,5 °C, in zagotovitev podnebne pravičnosti so potrebna skupna prizadevanja vseh sektorjev gospodarstva, tudi kmetijstva. V svoji dolgoročni strateški viziji za uspešno, sodobno, konkurenčno in podnebno nevtralnno gospodarstvo ⁽¹⁾ je Komisija potrdila, da je mogoče emisije toplogrednih plinov iz kmetijstva, ki niso CO₂, do leta 2050 zmanjšati na 211 milijonov ton ekvivalenta CO₂ in s tem zmanjšati potrebo po ne-trajnostnih tehnologijah negativnih emisij, da bi dosegli neto ničelne emisije toplogrednih plinov. Vendar so nekateri sektorji iz te uredbe v zadnjih letih dosegli le zelo majhen napredek. Minimalni prispevki sektorjev k doseganju cilja na področju zmanjšanja emisij toplogrednih plinov na ravni EU, določeni v tej uredbi za leto 2030 in pozneje, bi skupaj z ustreznim spremljanjem, poročanjem in ukrepi Komisije pomagali zagotoviti, da bodo vsi sektorji iz uredbe o porazdelitvi prizadevanj prispevali k pravočasnemu uresničevanju podnebnih ciljev. Uredba (EU) 2018/1999 Evropskega parlamenta in Sveta določa, da morajo države članice oblikovati dolgoročne strategije, s katerimi bodo prispevale k izpolnjevanju svojih zavez glede ciljev Pariškega sporazuma in k dolgoročnemu zmanjšanju emisij toplogrednih plinov ter povečanju odvzemov toplogrednih plinov po ponorih v vseh sektorjih v skladu s ciljem Unije glede podnebne nevtralnosti. Komisija te strategije ter druge načrte in poročila držav članic iz Uredbe (EU) 2018/1999 uporabi za določitev in spremljanje skupnega doseganja sektorskih ciljev iz uredbe o porazdelitvi prizadevanj na ravni EU.</i></p> <p>⁽¹⁾ <i>Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Evropskemu svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru, Odboru regij in Evropski investicijski banki – Čist planet za vse – Evropska strateška dolgoročna vizija za uspešno, sodobno, konkurenčno in podnebno nevtralnno gospodarstvo.</i></p>

Predlog spremembe 16

Člen 1 – odstavek 1 – točka 3a (novo)

Uredba (EU) 2018/842

Člen 4 – odstavek 3a (novo)

Veljavno besedilo	Predlog spremembe OR
	<p>(3a) v členu 4 se vstavi naslednji odstavek 3a:</p> <p>Cilji zmanjšanja emisij držav članic za leto 2030 in pozneje</p> <p>Za doseganje cilja podnebne nevtralnosti iz člena 2 (1) Uredbe (EU) 2021/1119 (evropska podnebna pravila) in podnebne cilja Unije za leto 2040 na podlagi Uredbe (EU) 2021/1119 Komisija na podlagi podrobne ocene učinka do konca leta 2025 po potrebi pripravi zakonodajni predlog za spremembo te uredbe, da se uvedejo minimalni sektorski prispevki za doseganje cilja zmanjšanja emisij toplogrednih plinov na ravni EU, določenega v tej uredbi za leto 2030 in pozneje, skupaj z ustreznim spremljanjem, poročanjem in ukrepi za zagotovitev, da vsi sektorji iz te uredbe prispevajo k pravočasnemu doseganju podnebnih ciljev.</p>

Obrazložitev

Zagotoviti je treba, da vsi sektorji prispevajo k zmanjšanju emisij toplogrednih plinov.

Predlog spremembe 17

Člen 1 – odstavek 1 – točka 3b (novo)

Uredba (EU) 2018/842

Člen 5 – odstavek 1 in 2

Veljavno besedilo	Predlog spremembe OR
<p>1. Kar zadeva leta v obdobju 2021–2025, si lahko država članica do 10 % svojih dodeljenih letnih emisij sposodi za naslednje leto.</p> <p>2. Kar zadeva leta v obdobju 2026–2029, si lahko država članica do 5 % svojih dodeljenih letnih emisij sposodi za naslednje leto.</p>	<p>(3b) v členu 5 se odstavek 1 in 2 nadomestita z naslednjim:</p> <p>„1. Kar zadeva leta v obdobju 2021–2029, si lahko država članica do 5 % svojih dodeljenih letnih emisij sposodi za naslednje leto.“</p>

Obrazložitev

Za zagotovitev izvajanja uredbe je priporočljivo zmanjšati prožnost, da bi preprečili, da bi kratkoročni odlogi, ki jih omogočajo posojila, povzročili srednjeročne težave pri izvajanju, tudi za lokalne in regionalne oblasti, ki pogosto niso neposredno vključene v nacionalne odločitve o prožnosti.

Predlog spremembe 18**Člen 1 – odstavek 1 – točka 3c (novo)**

Uredba (EU) 2018/842

Člen 5 – odstavek 4

Veljavno besedilo	Predlog spremembe OR
<p>4. Država članica lahko na druge države članice prenese do 5 % svojih dodeljenih letnih emisij za dano leto v obdobju 2021–2025 in do 10 % v obdobju 2026–2030. Država članica prejemnica lahko to količino uporabi za doseganje skladnosti iz člena 9 za dano leto ali za naslednja leta do leta 2030.</p>	<p>(3c) v členu 5 se odstavek 4 nadomesti z naslednjim:</p> <p>4. Država članica lahko na druge države članice prenese do 5 % svojih dodeljenih letnih emisij za dano leto v obdobju 2021–2030. Država članica prejemnica lahko to količino uporabi za doseganje skladnosti iz člena 9 za dano leto ali za naslednja leta do leta 2030.</p>

Obrazložitev

Prenosi bi morali biti omejeni, da bi zagotovili učinkovito izvajanje v vseh državah članicah. Poudariti je treba, da v državi članici, ki ima možnost prenosa, lahko obstajajo regionalne razlike. Pred odločitvijo o prenosu v druge države bi bilo treba upoštevati regionalne izzive.

Predlog spremembe 19**Člen 1 – odstavek 1 – točka 5a (novo)**

Uredba (EU) 2018/842

Člen 8

Veljavno besedilo	Predlog spremembe OR
<p>1. Če Komisija na podlagi letne ocene v skladu s členom 21 Uredbe (EU) št. 525/2013 in ob upoštevanju predvidene uporabe prilagodljivosti iz členov 5, 6 in 7 te uredbe ugotovi, da država članica ne dosega zadostnega napredka pri izpolnjevanju obveznosti iz člena 4 te uredbe, ta država članica Komisiji v treh mesecih predloži načrt popravnih ukrepov, ki vključuje:</p> <p>[...]</p>	<p>(5a) člen 8 se nadomesti z naslednjim:</p> <p>1. Če Komisija na podlagi letne ocene v skladu s členom 21 Uredbe (EU) št. 525/2013 in ob upoštevanju predvidene uporabe prilagodljivosti iz členov 5, 6 in 7 te uredbe ugotovi, da država članica ne dosega zadostnega napredka pri izpolnjevanju obveznosti iz člena 4 te uredbe, ta država članica Komisiji v treh mesecih predloži načrt popravnih ukrepov, ki vključuje:</p> <p>[...]</p>

Veljavno besedilo	Predlog spremembe OR
<p>2. Evropska agencija za okolje v skladu s svojim letnim delovnim programom pomaga Komisiji pri ocenjevanju tovrstnih načrtov popravni ukrepov.</p> <p>3. Komisija lahko v štirih mesecih po prejemu načrtov popravni ukrepov, predloženih v skladu z odstavkom 1, izda mnenje glede njihove ustreznosti. Zadevna država članica kar najbolj upošteva mnenje Komisije in lahko svoj načrt popravni ukrepov ustrezno spremeni.</p>	<p>(c) posebne določbe v primeru znatnih regionalnih razlik v uspešnosti ali resnih strukturnih izzivov na regionalni ravni in v primeru nekaterih otoških območij.</p> <p>[...]</p> <p>2. Evropska agencija za okolje v skladu s svojim letnim delovnim programom pomaga Komisiji pri ocenjevanju tovrstnih načrtov popravni ukrepov.</p> <p>3. Komisija lahko v štirih mesecih po prejemu načrtov popravni ukrepov, predloženih v skladu z odstavkom 1, izda mnenje glede njihove ustreznosti. Zadevna država članica kar najbolj upošteva mnenje Komisije in lahko svoj načrt popravni ukrepov ustrezno spremeni. Država članica objavi mnenje Komisije in poskrbi za obveščanje lokalnih in regionalnih oblasti o njem.</p> <p>4. Država članica poskrbi za objavo načrta popravni ukrepov in njegovih morebitnih revizij ter obveščanje lokalnih in regionalnih oblasti o njem.</p>

Obrazložitev

Načrti popravni ukrepov morajo za reševanje problematičnih razmer vključevati ukrepe za regionalno raven, če so poglavitni vzrok za te razmere regionalne težave. O načrtih popravni ukrepov je treba obveščati lokalne in regionalne oblasti, da bi polno prispevale k podnebni politiki.

II. POLITIČNA PRIPOROČILA

EVROPSKI ODBOR REGIJ (OR)

- se zaveda uničujočih posledic podnebni sprememb za lokalne skupnosti in priznava, da so potrebni odločni ukrepi za doseganje potrebnih podnebni ciljev EU; podpira zavezo na visoki ravni glede LULUCF, vendar tudi poudarja, da je potrebna prožnost pri doseganju ciljev;
- meni, da imajo lokalne in regionalne oblasti v sektorjih, ki jih zajemata uredba o porazdelitvi prizadevanj ⁽¹⁾ in uredba LULUCF ⁽²⁾, nedvomno odločilno vlogo, saj je treba v skladu s tema uredbama upoštevati teritorialno razsežnost. To so področja, na katerih lahko lokalne in regionalne oblasti delujejo na podlagi svojih pravnih pristojnosti in pooblastil;
- poziva, naj bodo ukrepi iz uredb LULUCF skladni s cilji strategije za biotsko raznovrstnost in strategije EU za prilagajanje podnebni spremembam. Za doseganje podnebni ciljev je bistveno, da vsaka država članica v sodelovanju z lokalnimi in regionalnimi oblastmi vzpostavi pravni okvir za gozdove, ki zagotavlja ravnovesje med proizvodnjo, biotsko raznovrstnostjo in varstvom;

⁽¹⁾ Uredba (EU) 2018/842 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o zavezujočem letnem zmanjšanju emisij toplogredni plinov za države članice v obdobju od 2021 do 2030 kot prispevku k podnebni ukrepom za izpolnitev zavez iz Pariškega sporazuma ter o spremembi Uredbe (EU) št. 525/2013 (UL L 156, 19.6.2018, str. 26).

⁽²⁾ Uredba (EU) 2018/841 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o vključitvi emisij toplogredni plinov in odvzemov zaradi rabe zemljišč, spremembe rabe zemljišč in gozdarstva v okvir podnebne in energetske politike do leta 2030 ter spremembi Uredbe (EU) št. 525/2013 in Sklepa št. 529/2013/EU (UL L 156, 19.6.2018, str. 1).

4. poudarja, da prehod ne sme škodovati teritorialni koheziji ter ogroziti najranljivejših skupin in območij. K zmanjšanju emisij CO₂ prispevajo vse države članice in gospodarski sektorji, pri tem pa uravnoteženo upoštevajo vidika pravičnosti in solidarnosti; zato meni, da bi lahko z ocenami teritorialnega učinka na posamezne kmete in gozdarje dobili jasnejši pregled nad dejanskimi stroški in koristmi;
5. odločno nasprotuje temu, da so v predlogu gozdovi obravnavani predvsem kot ponori ogljika, ni pa upoštevana njihova vloga pri zagotavljanju trajnostnih surovin za nadomestitev fosilnih alternativ, zaradi česar ni poudarjen celoten potencial gozdarskega sektorja za blaženje podnebnih sprememb ter razvoj lokalnega in regionalnega biogospodarstva;
6. ugotavlja, da je treba za doseg ciljev v sektorju LULUCF zmanjšati energijsko predelavo lesne biomase. Preden se uporabi za pridobivanje energije, bi bilo treba najprej dati prednost kaskadni uporabi, pri čemer se biomasa uporabi čim večkrat in čim bolj kakovostno;
7. poudarja, da povečane ambicije v sektorju LULUCF ne smejo privedi do uvoza surovin negotovega izvora iz držav zunaj EU. To bi lahko pomenilo, da ukrepi, sprejeti za povečanje neto ponorov v sektorju LULUCF, morda ne bodo privedli do dejanskega izboljšanja podnebja na svetovni ravni. Za celovit pristop k temu, kako lahko sekvestracija ogljika v gozdu, uporaba proizvodov in bioenergija iz gozdov pripomorejo k zmanjšanju vpliva na podnebje, je potreben širši sistemski vidik;
8. se strinja z oceno Komisije, da je treba pri uresničevanju dolgoročnega cilja podnebne nevtralnosti preprečiti negativni trend zmanjševanja ponorov ogljika v EU; strinja se tudi s predlaganim ciljem EU glede neto odvzemov 310 milijonov ton ekvivalenta CO₂ do leta 2030 in predlaga dodaten nacionalni prispevek k neto cilju za leto 2030, ki je višji od nacionalnih ciljev iz Priloge IIa in ga posamično določijo države članice. Možnosti za povečanje neto odvzema ogljika in zmanjšanje emisij toplogrednih plinov v sektorju LULUCF se med državami članicami zelo razlikujejo. Odvisne so od naravne proizvodne zmogljivosti zemljišča in porazdelitve celotne površine zemljišča glede na različne kategorije njegove rabe. Odbor meni, da bi morale biti povečane ambicije do leta 2030 na ravni, ki je skladna z notranjim okvirom podnebne politike držav članic in omogoča razvoj biogospodarstva v vseh državah članicah;
9. meni, da obstaja tveganje, da bo skupni sektor za kmetijstvo in gozdarstvo zmanjšal pritisk na zmanjšanje emisij v kmetijstvu in da bodo z gozdovi bogate države z velikim neto odvzemom ogljika v gozdovih „nadomestile“ emisije v državah z velikim kmetijskim sektorjem ali emisijami fosilnih goriv na splošno. V vsakem sektorju in državi bi bilo treba sprejeti ukrepe za blažitev podnebnih sprememb na podlagi njihovih posebnih razmer;
10. poudarja, da uredbe LULUCF ne bi smeli razširiti na spremljanje in poročanje na drugih področjih politike, ki jih ureja druga zakonodaja. Predlog Komisije, da bi moralo poročanje o LULUCF vključevati informacije o ohranjanju ogljika v tleh, bogatih z ogljikom, območjih z visoko biotsko raznovrstnostjo, obnovljenih tleh in tleh, pri katerih obstaja tveganje naravnih motenj, ne izboljšuje kakovosti poročanja o toplogrednih plinih v sektorju LULUCF;
11. poudarja, da financiranje iz držav članic ne bi smelo potekati na račun regij; priznava, da je treba lokalne in regionalne oblasti obveščati o možnostih financiranja za podporo podnebnim ukrepom;
12. opozarja na tveganje neučinkovitega izvajanja; podpira načrtovani pregled in potrebo po preučitvi posledic pandemije COVID-19, vendar poudarja, da je treba upoštevati začrtane poteke, predlagane v uredbi o porazdelitvi prizadevanj;
13. spodbuja Komisijo, naj opredeli metodologijo, s katero bodo lokalne in regionalne oblasti lahko izračunale svoja prizadevanja za zmanjšanje emisij v skladu z nacionalnimi cilji in preprečile nesorazmerno izkrivljanje;
14. opozarja na tveganje prevelike prožnosti v zvezi z izposojanjem dodeljenih letnih emisij in prenosi med državami članicami. Lokalne in regionalne oblasti potrebujejo gotovost pri načrtovanju svojih podnebnih in gospodarskih politik. Nacionalne razmere, ki omogočajo prožnost v skladu z uredbo, lahko vključujejo znatne regionalne razlike;

15. priznava, da je treba poiskati rešitve za tiste regije, ki se lahko soočajo s težavami ali nazadujejo pri potrebnem prehodu na nizkoogljično gospodarstvo, pri čemer so potrebne zlasti spodbude, ki ustvarjajo prihodke; poudarja pomen vključevanja lokalnih in regionalnih oblasti pri oblikovanju trajnostnih razvojnih usmeritev, ki bi lahko spodbudile gospodarstvo teh regij;
16. podpira strožje določbe o načrtih popravnih ukrepov in preglednosti, v katerih je poudarjena regionalna razsežnost. Pri tem je treba podrobneje opredeliti, kako obravnavati regionalne razlike, da bi spodbudili praktične rešitve za regionalne izzive;
17. poudarja pomen preverjanja skladnosti in predlaga, da se preuči možnost denarnih kazni v primeru neskladnosti. Prihodke od kazni bi bilo treba ponovno vložiti v podnebne ukrepe in pravični prehod s posebnim poudarkom na regionalnih izzivih;
18. predlaga, naj se razmisli o varnostni rezervi za države članice z nizkim BDP na prebivalca. BDP se že upošteva pri določanju nacionalnih ciljev in je vprašljiv kot edina vrednost, saj ne upošteva vseh vidikov razmer v regijah in ni nujno povezan z zapletenimi razvojnimi potrebami določenega območja.

V Bruslju, 28. aprila 2022

Predsednik
Evropskega odbora regij
Apostolos TZITZIKOSTAS

ISSN 1977-1045 (elektronska različica)
ISSN 1725-5244 (tiskana različica)

Urad za publikacije
Evropske unije
L-2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

SL